

H^o cons. Script

28.

document. 18.

S. Ioannes

S. Mathaeus

P R A V V A

1. 5. 2. 8.

na wierzchu
Bóg Cjaci
baranek z kopytem na krzyżce
pod nim amulet
do kłosa napis
Agnus innocens Patni imolam voluisti

1. 6. 1. 2.

S. Marcus

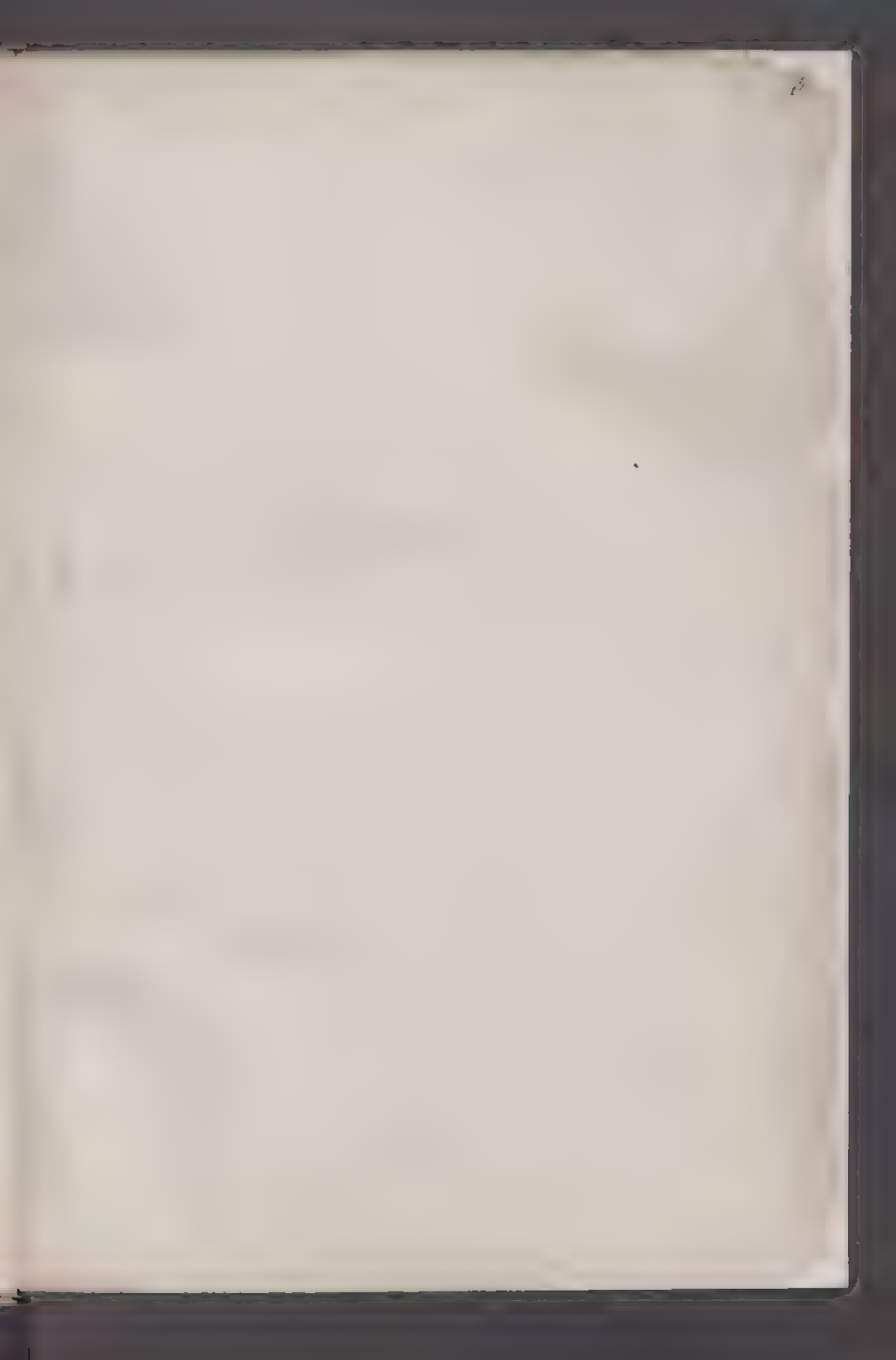
S. Lucas

שמע

שמע

zw

zw

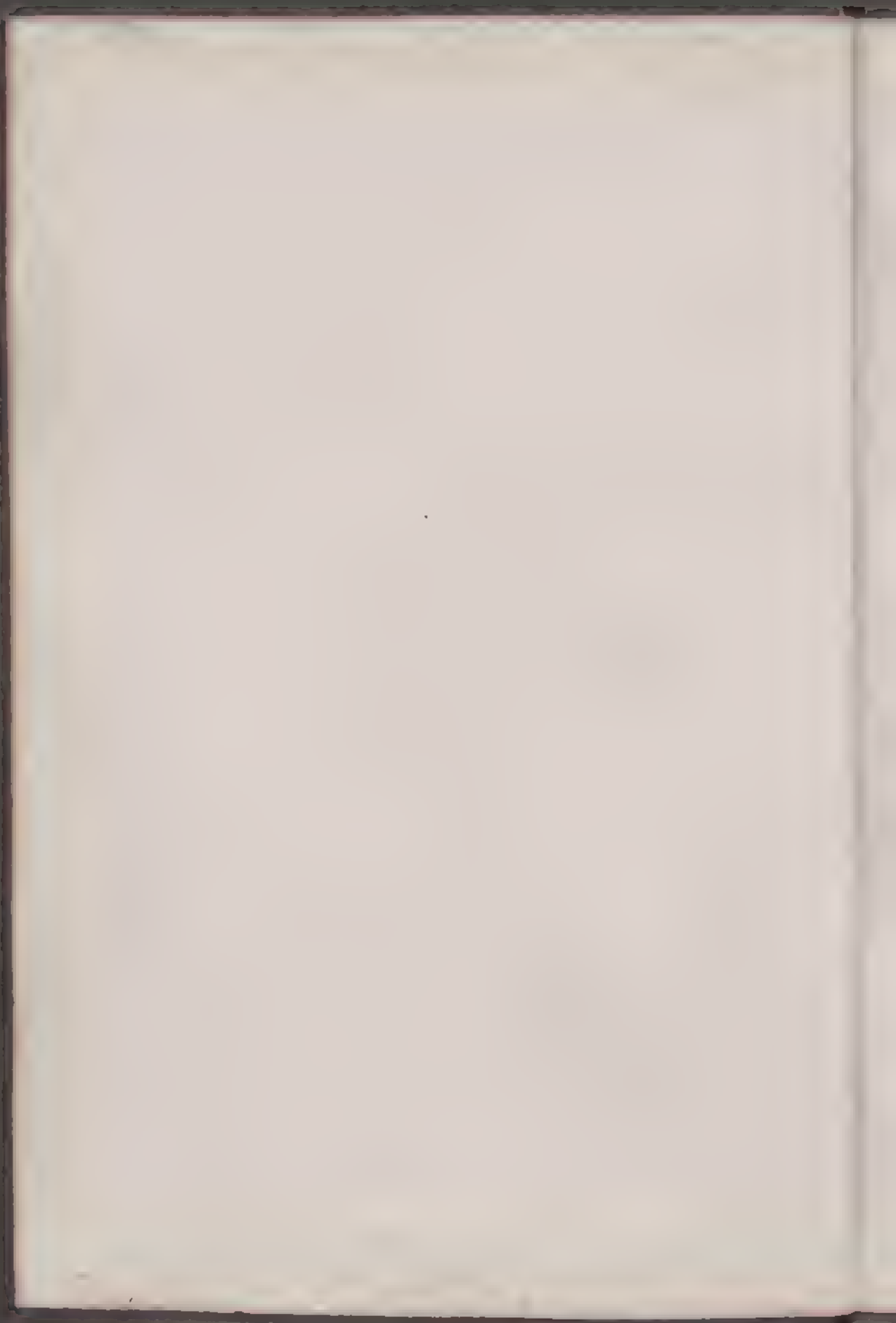

For the purpose of the
the first of the year 1860.
the first of the year 1860.
the first of the year 1860.
the first of the year 1860.
the first of the year 1860.

1. The first part of the paper is devoted to a general
 discussion of the problem. It is shown that the
 problem is of great importance and that it has
 not been completely solved. The author then
 proceeds to a detailed analysis of the problem.

2. In the second part of the paper, the author
 presents a detailed analysis of the problem. It is
 shown that the problem is of great importance
 and that it has not been completely solved. The
 author then proceeds to a detailed analysis of the
 problem.

3. In the third part of the paper, the author
 presents a detailed analysis of the problem. It is
 shown that the problem is of great importance
 and that it has not been completely solved. The
 author then proceeds to a detailed analysis of the
 problem.

4. In the fourth part of the paper, the author
 presents a detailed analysis of the problem. It is
 shown that the problem is of great importance
 and that it has not been completely solved. The
 author then proceeds to a detailed analysis of the
 problem.

poczynafzyna Regeste
tego prawa okrywan
tego niżej napis
saniego wcdina tego
capitlm gi listow
Etore pnexyofic iest
wolnifczne szwacm

Capitulum Trzecie o Swa-
dnie dzieczynnen gi o ma-
zobonstwie wedluk lmath v-
pissancem

Capitulum czwarte o dzieczach
stare jedno drugie wrazi

Capitulum piante o dzieczach
gdz bi jedno drugie wozne wlo-
pilo

Capitulum Soste odzieczinach
stacznacich wobiczan zal-
du

Capitulum Snodme o mledzen-
czach zaladajaczich szyn-
oczna stych rzeczy podnieszne-
nyv

Capitulum o sime o ludznach
pnyamch

Capitulum dznewiant o na-
lnieczennv starbi podzem

nego

Capitlm dziesznaste othm
tto tego cznagme zabroda

capitlm Jedenaste o chova
nym zboza roszmagtego ro
dznanu w dolnych

Capitlm dwanaście o prawne
finyeczem

Capitlm Trzynaste o nnech
cznaczym duchownego

Ca czteraste o zlye mo
vaczym przyczyn maie
statom frolnewskiemu albo
sradi rzadu senatorstyeo

Ca pnatenaście o sludzenie
volnym fion przespriwo
lyenna pańskiego kaplanem
nneinoze bicz w rano dzyon

Capitulum sexagesimum o szlur-
gach chryszczyjanstkich

Ca. Synodinaaste o miewna-
stach kypnomich

Ca. osmdenaste o poganstkich
szlugach kypnomich

Capitulum dzewnasthenaste
o bnyanczem onczu siwego al-
bo macz

Ca. dwudzieste o zasluze-
nie wystampa swego

Cam dwudzieste pierwsze
otom ktori bi. wotradl cilo-
vnefa

Capitulum dwudzieste wtore
ktorci obniawna szwoie ro-
dzice

Capitulum dwudzieste trzecie
czne o dwu wadzachichna

a ieden drugiego kam
 Capitlm dwodzeste czwar
 te
 O tym ktory niewolnika al
 bo niewolnicza zabijacie

Capitlm dwodzeste piatne
 O tym ktory bezprawoszn zma
 da wderzi niewolnika bez ne
 mienina
 Capitlm dwodzeste szostne
 O wolne czigiem ieden drugie
 go bynanczem
 Capitlm dwodzeste snodme
 O obrazanaczem sluga szwaga
 Ca dwodzeste osmie Byedi
 byk byta albo wol woln za
 bniacie
 Ca dwodzeste dzyn wnat
 o dolnych a ostudnych

Ca Trzidzeste oczlowie ku
wpadanaczem wodol

XXIX

Ca Trzidzeste pnerwse. o
bydlne

Capitlm Trzidzeste wthore
ofonnach

Capitlm Trzidzeste Trzhe
czne o fonny manaczmi szwy
czaj obrazanna

Ca Trzidzeste czwarthe
o zlodznych czasschu nocz
nego wdomu nalneznonem

XXIX

Ca Trzidzeste pnanie o pra
wne ogrodow a kol

Capitlm Trzidzeste sosste
o pozogach gi opozarach

XXIX

Ca Trzidzeste smodme o
wncnem skladzhe gi o

vnerner rancze
 Capitulu Trzidzeste offine
 o bidlnych domu fu chowany
 daných

Ta Trzidzeste dznewnate oten
 fto domu zbran poznezn

Ca Cztredzeste otym fto i czo
 iceden vdrugogo naborg vesh
 mne

Capr cztredzeste nnywsze o
 rzeczach zastawnych

Capitlz Cztredzeste wtore ote
 toribi logo spalil pozogn

C Cztredzeste Trzeciye fto fo
 mu vognodze drzeuo kashn

Ca cztredzes. Trwarte o fo
 nnych a o bidlnych

Ca cztredzes. pharite fto i
 dlia vobstwa wshitef kol
 swich przedane

Ca czterdzieste Sojst o kupnie
w domu wmineszcie **xxxi**
Capit. Czerdzieste Snodine o
milninc wodne **lii**
Capitulum Czerdzieste offine
o kupnenno **liii**
Ca Czerdzieste dzieynante o
przedanem woinie **liiii**
Ca pmanczdzeszante o prze
daney krowie **lv**
Ca pmanczdzeszante pnywosze
opyszczolach **li**
Ca pmanczdzeszate wotore o szu
dach sglennij wczynnomych dla
vina **lii**
Capit pmanczdzeszate Trzicze
o omocz u dziecia rodzanne
go przedanego **liii**
Capit pmanczdzesz. Czwoarte

o mlynu narumne
 Ca pnan czdzesziate pnanie
 lynch
 oszandzem gi oduchownen
 persone narzone ayeuczcyonych
 Capitu pnan czdesz sossie o
 myczach
 Caput pnan czdesz synodine
 o synadeczthwie
 Ca pnan czdesz ofsmie o cz
 czlobnekii zabitem nalyczu
 nem naczudzen gramczu
 Capitu pnan czdesz dziewna
 te o mepossiusmich dzieciach
 rodziczom szum
 szesz czdesz zante o slynch
 ludzach wistai pnych
 szesz czdesz zante pny wosze
 o taranuo zlodczu

Ca. Szeszczeszczate wtoye
o gwałtownu ku zonn albo
dziejki **L. IV**

Ca. Szeszczeszczate Tzeczce
onalne, nennu ftorech rzetzi

Ca. Szeszczeszcz czwarte otm
fto ieden sdrugem nadroga
wyundzie **L. V**

Ca. Szeszczeszcz pnyante o
obitczanu szchad nofzema

Ca. Szeszczeszcz szostte obu
duna czem nowu dom **L. VI**

Ca. Szeszczeszcz synodnie fto
wczynie zbocz polne wni
dzne s rypem **L. VII**

Ca. Szeszczeszcz offtme otm
ftobi do czigen vniacz w szetol **L. VIII**

Ca. Szeszczeszczante dzine
wnate o nouozenn **L. IX**

Ca. Smedmdezesszate o zar
nowem milynne L. V.

Ca. Smedmdezesszate pnyose
odlucpi prostem procz za
kladu L. VI.

Ca. Smedmdezesszate o pra
wie zliżebnich czeladzi L. VII.

Ca. Smedmdezesszate o tze oth
wodom za kladu nyemana
bicz braun L. VIII.

Ca. Smedmdezesszate czwarte
omewne szle roszwadz
nazen dwu zwidlnovich
mazow L. IX.

Ca. Smedmdezesszate pnyate
o wtopanaczym umar le
go asztupiemu lego L. X.

Ca. Smedmdezesszate o sossie lto
ri tego sprziagod a nnev
myśl nne za bycie L. XI.

Ca. Smedmdezesszate sziedne
o dzeczach rosposth mch

Ca. Sied mdzesszate offime o
dzeczach othchodzaczich
Ca. Sziedmdre dzenciate flo
yedzie nauonna
Ca. offmdzesszate o prauhe
rzenina sl nntow
Ca offmdzes. prauhe
czyn medostatecz
Ca. offmdzes. w
ku pncztm
Ca. offmdzes. t
nnczach dzedziczich
Ca offmdzes. cz
talach
Ca. offmdzes. p
une klastorow
Ca offmdzes. sossie o staze
nyo ofra tow albo locz
Ca offmdzes. snodime o poss
dzemne nowen wschy
Ca offmdzes. offime o wosca
nyo robe dzedziczich
Ca offmdzesszate dzewiate
o rozdzelnenny Braczien

rodzonej

Ca dzevianczeszante o
vnyie zlodzeja albo o kura
nyu

Ca dzeviaczdes pny vsze
opr awne zlodzejom

Ca dzeviaczdes wtore o slu
dze postanem od pana

Ca dzevnadzes Trzecie o po
ssilapaczem sluga

Ca dzevnadzes czwarte o
prawne slug nagemich

Ca dzevnadzes piate o bi
dlaczny szestodej zamiera
nemu do oborn

Ca dzevnadzesiate sostr
otim ktori konia strasz

Ca dzevnadzesiate syodme

o zabiciu zlonicta

Ca dzevnadzeszanie szedme
oime o rzeczach verossach
bneza czich

Ca dzevnadzeszante dzevnate

o mienawczonich a mjestona-
lich lictarzow lict lict
Ca. 50 otem ktori przez ro-
tuen smen przypadzonem obij-
czajem bwa pussylan lict
Ca. 50 pierwsze o robotni-
kach nanatich fu roboczcie lict
Ca. 50 wtore o prawne pa-
sterzow lict
Ca. 50 Trzecze o oddamich
do bruch kosczyolowi lict
Ca. 50 Czwarte o prawne
kupczow y kramarzow lict
Ca. 50 Pnante o prawne
rzemina sluykow lict
Ca. 50 Sostte o rzemina sl-
mybach robnactich potrze-
banu panow swoych anie-
sworciniy lict
Ca. 50 Snodme onabij-
vanczich mectorego y mhe-
nna natalcze lict

19.
Ca sto offine od dawno sch-
czach dlugu

Ca sto dżerwante otm
Etora kupi Etora rzecz az a-
da soma pnyhadzi

Ca sto dżesznanie o kup-
czu nyetotich dobr a prze-
dawcza poroscznagnenue
ocznni

A sto Jedenaste opne-
nizach mazakla th damich

Ca sto dwanaście otm Et-
th obreczune co tomu

Ca sto Trzynaste o sznu
Etthori znowi dlug bezprzi-
zwolnenna oycza

Ca sto Czternaste o gościach
s fladaia czich kupie wgo
spodach

Ca sto piatenaście o sje-
kach

U. Sto Szesznaste odzhe:
dzicztwije

Ca Sto Szodmenastne o
frown czlowieczem

Ca Sto osmenaste o oap:
pellaczynen albrodzwany:

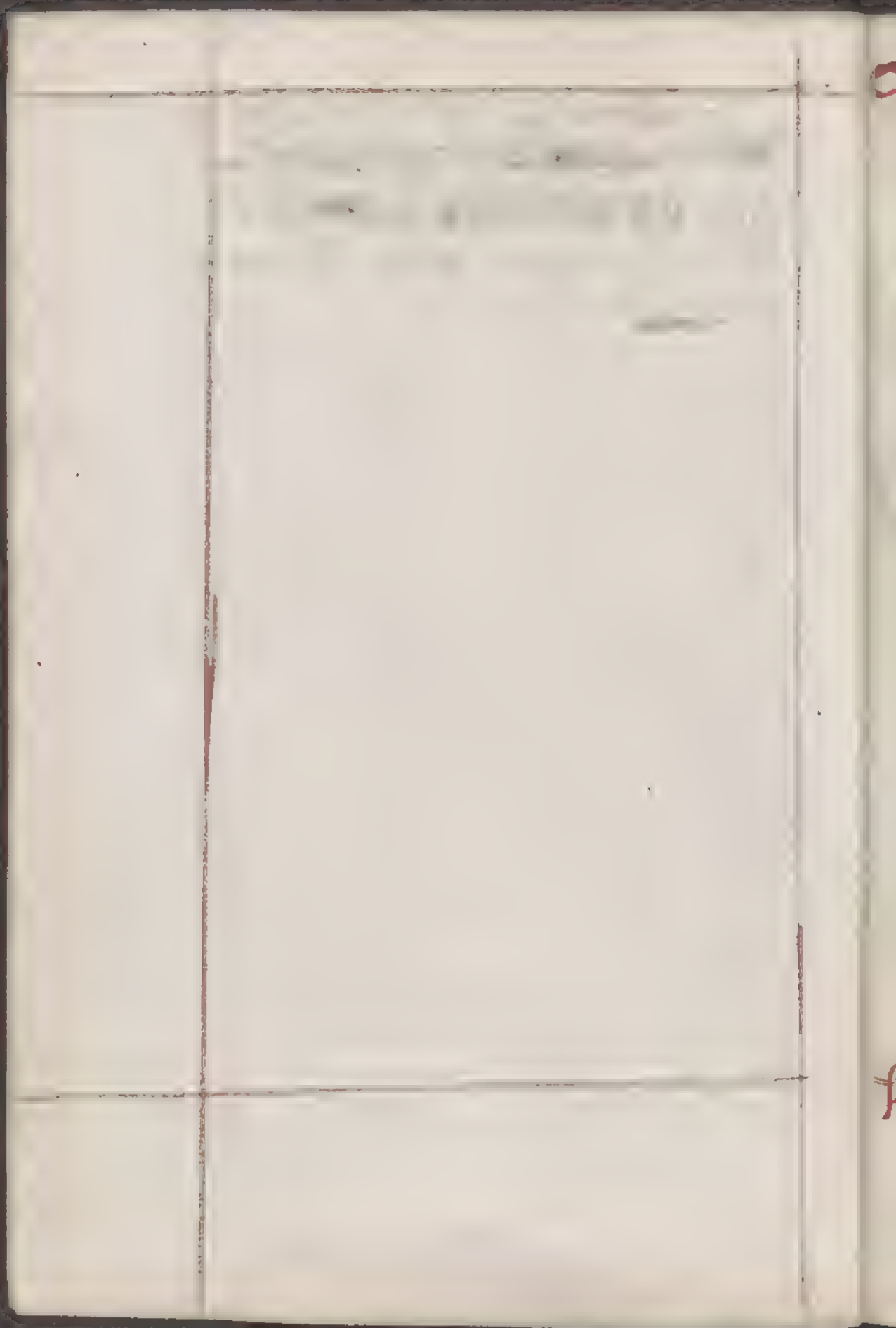
Ca Sto dzewyatenaste
osianzenisze uinowaz:
dzicziunen. Siromi. Bez
drugen

Ca Sto dwodzeste o uin
plado a rzadzie szadzenia
szandu armenstego

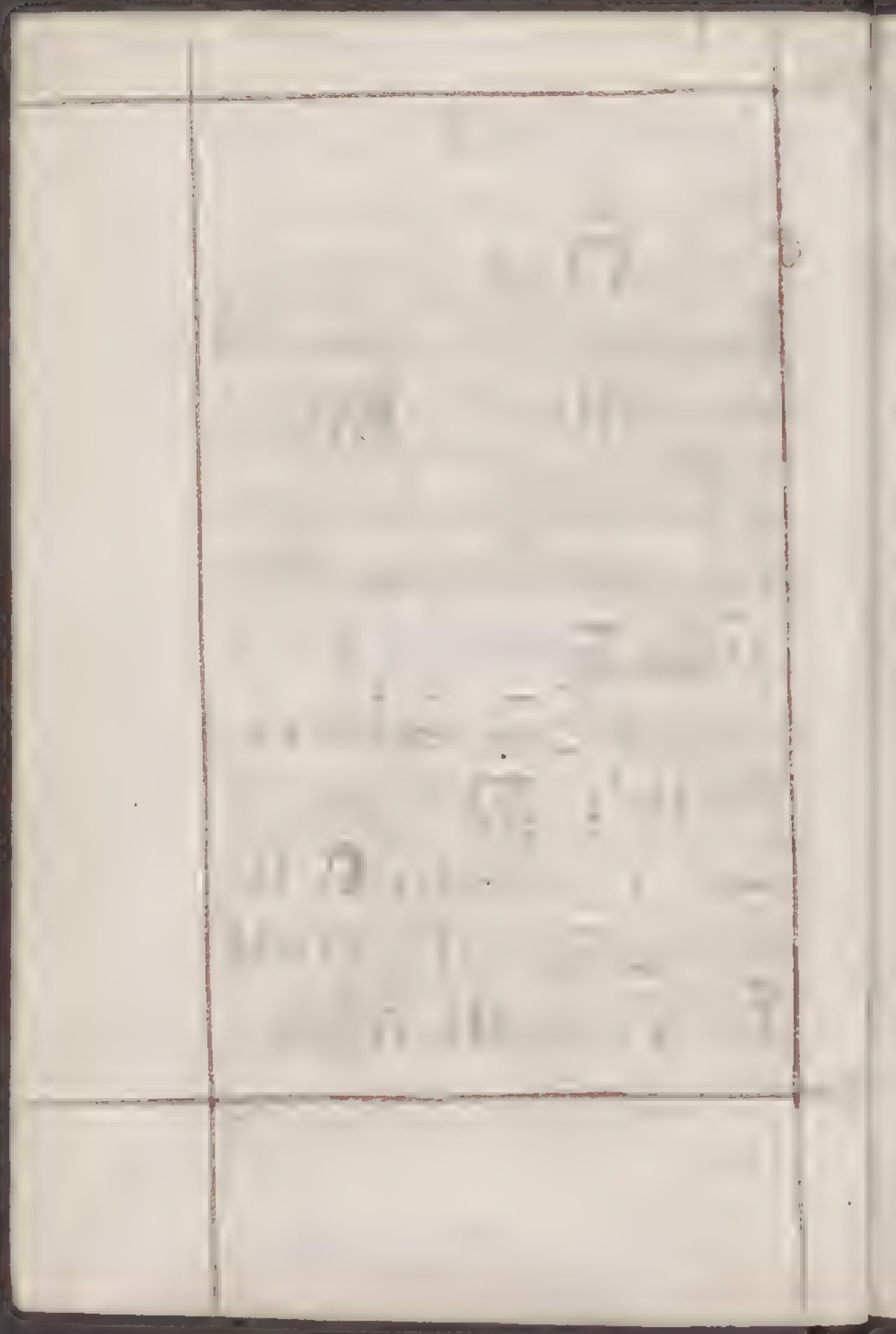
Ca Sto dwodzeste pner:
we otim. Sto nieczczn
szandv

Ca Sto dwodzeste wolte otim
ptorn przeth wonta wola
sine przyswanin, nye stalbi

To dwudzieste tysieczne
 Tysieczne kadeo Stanu
 To dwudzieste Czwarte
 Ovnkladzne przy Szynach
 czynienia

Potzenaia fia pra
 ma Ormuaniske sz
 giazita Ormuaniske
 go. Srostazamia na
 iasneyshiego bxya
 zacia pana y pana
 Sigmunta. Crol pa
 polskiego. pana y dzie
 dzicza. Sgiazita Or
 muanskogo volaczin
 skie vilozone azla
 zmyskiego zafia wpol
 skie vilozone Etkorc
 fia Potzenaia temi flo
 roy

Mawasneyſchy pan. a pan
Sigmunt z bożem
 miłością. Cxol polſkij
 wielki Fryderyk litewſki Ruſ-
 ſki prusk i dalecy gemicz
 z yem pan. u dziedzicz. Czynn
 przemowa naprawa a na-
 wstawo ormdanſkie. them
 poczatkem. a tem ſlowem

Winnono boze amen

Tu wieczny rzeczi pamietaj
 gdyſ prawa. a wſtawia czo-
 lowa kypazant to jako
 gnuſze rzeczi smiercielne
 nigdy tako poradne go roſ-
 ſtropne. bicz ſtawom wa-
 rzećanie i dzerſzanie i gwyſci

uścis bo potym gdy tak czasok s smy-
czai w pomina go nawcza za-
wstac khalowego noeco bilo co
musi albo odmycz albo po-
prawicz albo testu skazic nie
gdy potrzebno bilo a mcz tez oty
porzatkuy tako wroblonego a
dostonalogo widziez sia moze
czego potym doszwiatkcz wstac
wcziasz poprawicz mebila by
wstac. Przech mo Sigmund
Zbozcy miloscy. Cxol polski wiel-
ki Francisz lubewski. Atsch zem
Cxadowski. Sandonyski. Sy-
tazki. Kurawski. Lanczki
Kuski. pruski. Chelmyński
Elbiski. pomorski. gi dalec pa-
gi dziedzicz. Szynar mo czynie-
m wstadem wencyszem wstac
nem terasz badaczem go przy-
stem atch rzeci Znawosty

maia czem. isze aczkolwiek do
 thic, miaszt ormoian lnow
 sic poddane nasche. pota temu
 prziun lernu gi prawi uch or
 moianstem. tote przotkowi
 naschi gum poczwierdzili gi
 przigiali dzerzeliszni gi zach
 walismy. alie isze niedawno
 gdy powstała roznyca miedzi
 gumem gi burmistrzem kaci
 czam gi pospolistrem miasta
 naszego lnowskiego o takowu
 ich prawiach. widzialo sia iest
 potrzebnio isze gdysch thi praua
 napisszam bili iazikiem ormo
 ianstem. A tako gum szanymu til
 to wiadome. a szadziene za
 prawda przez vostoi mieszkie
 go lnowskiego. Sze scia mazon
 starych iow zaden ormoian
 szkiego podlic tich tho prauo

[illegible]

Van zóócu laik
Crof Gompansu

[illegible]

kolwiek rzecz ianubany wozadon
bicz. A tek isbi zadno meszmial
wierziciel nadliuzmbu dlugoro
a szwierzomch rzeczy. wiczia
gacz alie isbi woziszi chzezsz
tanyc dnha swia tego medziel
nego: bila wolny a przespiczmi
zbitaczszia a prziciodzic do
szwola meobowiazunaczszia. rze
czamq enem. a szczami bogu
wsechmocznego prossic. a do
zadmi chzezszam. dnha
medzielnego. ieden drugiemu
isbi fia: niesprzeczuwal. a bo
itich pomstha bral. abi kasdi
przespiczme tywal. w modly
twach. rogi wsechmoga czemu
abi kasdi dziati dawal. a ischi
dnha medzielnego. szc laszia
swiatry. a nicroszielonec troc

chwała wistawia

Pro co szia thu mow

Wsi zadny dny medzeln
go mekil kazon an iant
rozumieszia okrom rzeczy
Exoticznych o wczinel go
racze wistapu a odluzm
tu nicossiadlem

Item thcota Crolwa
armemger pamrath
ka dostoynd a chw
lebna gi wnsich Cro
low a xwazanth ch
zeszczwanstich arme
stich **Wuf thi crolec**
prziwods ktemu sprawie
dlu oscz bwa praua a w
wy przidauaiac katemu

czy tego jest ludu swemu
spiorotom gi swiatich aposto
low mowieniu ginskich do
ctorow. Kosciola Kosciu swia
tego. ustanowil ludu tego pod
danemu. to jest miaszcom
miaszteczkom wssiam. gi
gmem. mieszcom tego rzadze
niu poddanym a pobornem.
pospoliczcie gi osobliwie wsta
tem gi kasdemu zosobna prz
kazuiacz. aby takowe wsta
wy mocno amyeobrazliwie
zachowaly.

Prorokowie Armeni
gi prawa wyobraze
nie Szadziam Stazu
gwa. takie :o

26

Thesek wszezbem Szadzan-
a Sprawczam Sprawiedliu-
scap spoli theu przykaznem
abi czyni mi si Sprawiedliuosc
dluosc. a Szanth Sprawi-
dluosc Eisdemu Bogatemu
gi w Bogiemu wodowam gi
Sierotam męszcianynowi
gi goszczoni przychodzącem
darow a przenalacza zad-
negh męboracz a szadzie też
tho maia baczisz a strzeżisz
bi niesprawiedliwego czowie-
ka. szadem męsprawiedli-
gi zaszia kęslibi ktori szandria
niesprawiedliwie Sandzil bi-
bi Bzczecznem ma big wuzczon
Bzczecznosc Sandziego odda-
la aPELLACJA ktora prziesch
Sandziego dopuszcza ma big
+ a mthathem wczynku przegrozato-
czon bi bi

a przeto sądzia zlic stazując
czy albo szadzac bezczem-
nie jest abo czem sądzia tory
appellacyjna bandzie szandzi
iesli vna rzecz vtroiz sądzia
mesprquiedliui skaracz go może

Thes nastandzie zalpezi
stronę prawowaczemsiu i tu
sgodzie przuodziez iesli mega
a przysziagi stronom myelath-
roie stazouacz. iesli bi szan-
dzia mymogł stronę prawia-
czesia porownacz tedi stazaj-
ma szandzia tzo jest vedliu
praua

Thes gdi dwa przydi przy-
szant a obowynca szia odluk-
albo o ftoza folioie vna rzecz
sporna a iesli zobu stron
deczliw wlasniech a poide

prawa dopuszczonych męmieliby
tędi watałowey rzeczy stronhe
poswaney a przaczep alic nee
powodowi ma biaz skazan dovot
allic otporna strona przesi przy
szia ga czelie sthna odbicie prze
czywto powodowi odzierzsi ved
lug prawa

Thesch Tędi dwa przęda do
voita Ormhenstiego wsttorich
kolwie rzeczach gi przigodach
szeswiadectwem tedi ttorij tal
vie smich swiadectwo miał bi
sprawiedliwie to iest dwo albo
trzech mazon do brichia swia
de ztwa godnich taki rzecz otrzi
ma a szandzia naiego strona
szacz bandzie powmyen a iest
bi strona przeczynna chezaniz
dogaz przeczynno swiadectwo
slusnemu a dostateczn. n w

gi chczala bi gaimcz. takowe k
swiadestwo i sibi strona wpa
dla rzeczy: tedi w takowe n
mierze ma pa stacz przydowo
i siech swiadowich dosta teg
nich medbauancz na odmow
strom ftora vmi takowe swia
dectwo

© prawne testamen thow Ormjanstich

Gdi ftora armenyn badzie
ucziszymon niemocza ma przy
swat: duchowmich gi tesdwo
albo trzech mazow: niep
targumich. w swolem za
dzie z urzadu: starsich dla
swiadowia gi gmsich blissich
potomkow: swoich. Napierwgi
ma od: acz mczco fosczo lowi
swen. . . biskupowi i kaplanom

Jacob testis sumus in manu
 mea et petra ostendit quoniam
 blisimi a persequenda patre
 dno volens edere sapientia regni
 praedicatione esca manna
 oblationem velia seductio
 quodammodo a huiusmodi
 laboribus mala memoranda
 a oblivione bliside omnia
 determinata ab ratione
 ista mundi map scripto
 testamentum quare qui se
 vult esse testamentum taliter
 poterit in solenne oblatione
 verumque statim fieri in qua
 via mediantes naturae per
 voluntatem illius in personam
 sua rege iste magister spiritus
 sanctus qui a seculo est in
 te et omnibuscumque libris in libro
 in quocumque sit scriptum

tedy takowi testamentu ma otrzy-
macz mocznosc podlie mowie
nui swiatego pawla apostola
nowiazego iſze testamenti Sz-
Smerzia poczwiedzouc maba
odzerſzcz mocznosc a iſſiſchbi
on testamentnik oſtal zyw tedy
taki testamentu badzie wiſkial
nauoli naſprawy gi narozemni-
uio testamentnika ku ſprawy-
niu albo odmocnieniu natoſzia
mu bandzie widzialo

O prawnie Malzeſtem

Przywaziol weſwanie przy-
ſlubieniu zom tak ma ſta-
pouacz a ſprauowaczſia iſze
ſlubieniec napierwek ma wci-
miz sinowa ſoyczem oblubie-
mze to ieſt abi ymno bila iſſe
naznaczone pewna wieliſcz

albo iacofez possagiu ftori bi
 potem mal wsziancz a pos
 sag iemu dan ci naznaczen
 ma bicz aboczem possagi
 miewy sth scha p maza szia
 zaczasz ics oczysta ci mace
 rzysta zammema Jesli ci oczer
 przisseth ku memocz a chczil
 dzemcze czoswoen oddacz testa
 mentnego czobi iemu lubo
 bilo tedi more wczimcz tho
 podlie swoen wolen a themu pue
 czynnoscz synowi potomtore
 ftorich bolwie mcz more szklo
 dzicz Jesli ci ftora dzem
 ta pamia sbraczia posmice
 ci oczomstey zima i da tedi
 braczia ona wiposszara a ta
 to wogmnie nio po olcu zost
 l... dziedzicz bandu qer
 bi bracer nieostalo tedi dzic
 nobi badi dziedzicz

[illegible]

niciest atako sprawo iego
milo cz statowick dobr nian
przypadlich podlie woleu swo
gi ktore dobra takowe ci to
ukmienie zadnim obiczajem
tagicz niemala smycz pod
nacziaschim karaniem
III **Edi** kasda dzewota
zamastch idzie scziasczisz
szwoia oczysta p maczerzi
sta a macth plodu bi macth
Sneq tedi moze ustawic op
picfal mbi wprziguodzi nie
plodnosci to iest niegme ie
no bracia a blissche altho
re folune gme dobra zona
wnosla inala ten zeme bia
widang gi spoliepszeniem altho
wanem geo **A** leslibi on
omieraianci chczial zona

pospolu z bracia opiekalmi
za wczmierz to iemu podiye
prawa dopuszczona yest. Uch
bi wespolek zba wema tego
dusche niezapominali a to
stazanie ma bicz dzerzaro
iesli zona pierwey nie wma
la i msi masch ger

Capitulum Pierwsze

13
Jesli bi kto prawa kroliew
skiego albo pana swego
wystapiu przeczyno kro
liwskiemu maiestatowi
albo panu swemu taki pie
rwny gardlo szynowie za
prawda tego gi bracia mie
sca oyczowskiego nieotrzy
maia dla wystapiu ziaskie
go oicza ich alie dziecin
dobr oyczowskich nie traga

iesli zoiczem. wtakem radzie
wystapnem niebilit. A thakie
bracia przereczonego wystap
cze a iesli bili wradzie przere
czonem tedi kasdi snich. podlie
uczinku przereczonego ma
wczierzpiecz

Schmowne Thuch storzi

Wystapnuta przeczyn o krolie
wostemur maiestatowi a rzeci
pospolitej. tecz dobra. oiczyte
tracza. aboczem wtakowem
wystapie. wsziczi rzeci przicho
dza naomora Groliemsta.

Capitulum wthore

Ulozyci rodzan. bog volm stwo
rzil gi uczmil. alic isze potrzebne
za panem swoiem sludzi. k
sludze dlia ziemie gi wodi. ta
kiesz to prano iest. kiedl fflm.

Emgecz panu swemu mcz me
 ruffziwoschi od pana swego gde
 wcz moze a ieliu Etoni pan ta
 go czerzpierz miechczal to ie
 wolno wipuszcziz tego poddane
 go swego chczancz onego zabie
 macz toswolem praupe tedi dzi
 czi posmierzcziz oicziwoskiej ieli
 bitalie dzieczi wpanstwie tego
 cho pana mebili narodzem
 tedi maia wolnosc iz a prze
 mescz szia potbniuze pam gde
 chczia

Iha wstawa ma bicz

rozumiana ofmnechiach ko
 dzajem armenach ameonin
 szich aboczim wssziz gi dzieczi
 w armenckie ziemskie podda
 nu szia prawu pospolitey forom

Capitulum Trzecze

ieli dzieczi miedzi szoba swadi
 uczynila iedno dzieczi drugie

zabito a ono dzieczia zabith
mialobi vissen dwanaście lat
tedi glowa ma bicz zaplaczo
na iato zamazmiego acza
lego czlowieka glowa nieslibi
oni zabite dzieczia mialo re
mien mch dwanaście liath
to iest dzieksziancz albo iest
naście tedi zagłowa tego polo
wicz glowi placzona ma bicz
a iest bi dzieczia zabite mialo
mien msi dzieksziancz lat
tedi tezieczia czansz glowi
zaplaczona ma bicz a iest bi
dzieczia maiarcz piathnaście
lath stalobifia mazboiczca
a vistapilo przeczyno prawo
m Statutowi temu tedi zagłowa
czala zaplata vczm przyacie
lom onego zabitego iato vissen
napissano iesth

Kozumwana ma
bicz ta wstała albo
 prauo odziecziach ormyan-
 kich alie ieslibi dzieczia or-
 myanskie zabilo dzieczia ch-
 thresczyanskie prze pa dnie
 vna, podlie xradu dzieczi-
 czia zabitego, gi podlie prau-
 wstorem siedzi persona zabi-
 ta.

Capitulū szwarte
odziecziach etore iedno
drugie wrazi

Ieslibi iedno dzieczia drugie
 wgrigze wrazilo nyechczancz
 albo tesch, zgniewu, takom-
 rzeczi maya bicz dobrego i
 pilnie wywadowam takim
 obiczajem iako zwyczaj jest
 domow dowacz szia ozabithem.

tedi onego obrazonego liathu
maia big liczony a wstori dz
dzen czlonyek onego obrazil
a jesli wofo iesli wranka al
bo wonoga abi podlic tafowen
obrazi gi tafosci czlonkow ob
razonemu zaplata mu bicz
uczinyona zoprawa gi doszig
uczinyenym zaliczastwa y
za nastadi ktore ma zaplac
czicz ten kto obrazi ktore pra
uo dzieci wczinfach sprawie
dluwoe naliczili sm

Odzieczach ormhans
stem rodza wo ta tes usta
wa gi gine czterzi wsta
wi nathichmiast nastad v
y czekia maia big rozumiani

T

Capitlm Phantie
odzieczach godi bi tednodrie
ge w dzie vthopilo

DZIEGI qdi szia kapia vo-
 dach a giedno drugiebi vto-
 pilo tedi szandze miaia tako-
 wa przigoda vto niema do-
 brze a dostonalne dowiedza
 szia iesli vto niema takie
 stalo szia iest skunsthv al-
 bo sgniewv albo zezlego ser-
 ca naucezonego vniulu al-
 bo iesli on vthonal szam
 sziebie sprizigodi pograzil
 wola bofosz vodi a on szia
 sznym kapali onemu
 vtonalemu pomocz niemo-
 gli tedi szandze dowiedzia-
 vsz szia zupelnie przerzezo-
 nich przigod iesthli on szam
 sprizigodi vtopil szia a on
 szia sznym kapali iemu
 pomocz niemo gli tedi zata-
 konego vtopionego zaplata-
 niema bicz czyniona jest libi

zgmischen prziczinn przeczego
nen wtonalbi tedi zaplata glo
wi ma bicz czimona podlic
dolizzema hatk onego wto
na lego iako zaglowa zabi
tego

Capitulū sosshe
odzieczach qdibi nnektori
sdrzezi wiissokiego mne
za wobiczaj zakładu i
tego stoczil bi a stakiego
skolu wczafenn wschetlly
Jesli takowa przigoda miedzi
dzieczmi przigodzila bixia
ix bi mektore sdrzezi wob
czaj zakładu swissokiego
mneszcia stot bi wczmil a sta
kiego stotu albo bixia obm
zil albo wzmnercz wobiczal
bi tedi ftho dal prziczajna
tadowen rzeczi polowicza
głowi ma zaplaczic iesli

Bi on czo skot wczmi albo tu
obrazeni v albo tu smerzite
di policznowsi lata onego obra
zonego albo dla skotu vmar
lego tak niechan skaza iato
pterwen opissano iest oprzn
godach miedzi dzieczm

Capitulu SHODME
omlodzienczach miedzi fo
ba zaclat czimpa czim onie
ktoreh rzeci cziaske podme
nem

Swifli mlodzienci zaclath mije
dzi skoba ustawiacz a uchwa
lacz mictora rzec cziaska
a brzemenna podnoszczicz a
statowego podnieszienia rzeci
cziaske uesli bi szia ktori smich
vrazil tedi ten ktori pientad
dzie zacladu tatowego prze
rzeczoneg polozil iato dana
czy prziczma obrazeni w

polowicza w nim ma zaplaciz-
lato o rzecz krawanu a przy-
tem onemu obrazonemu sto-
da gi nakladi liefarstwa za-
placiz bandzie przizissimo-
mi a tho dla tego wstawio-
no iest izbi zadni ieden dru-
giego ku stodam a ku obra-
zam sdomia nieprzuodzil.

Capitulum Offine O
pniamich ludzach
Jesli wpignanstwo przigo-
dzilobi szta izbi ieden dru-
gego obrazil prawo przifa-
zuje izbi taki wzmiel obra-
zenta wpignanstwe wzmiel
nego mema bicz przepuszon-
any czerypan a bozem pign-
stwo iest pierwszy porza te-
wszego zlego a przeto iestli
wpignanstwa prz zimie a prz-
godzie ieden drugiego obrazil.

o talowicz, szand ma bicz
sprawiedliw, to iest vnni sto
da, gi nakladi lekarstwa, obra
zonemu zaplaczi, iestli bi przez
pniatego zabiti bil, kto tedi przez
sand zabijze, talowego zabiti
puniu ma bicz badane, gi domie
cyane, to iest, iestli talowe zabijze
zlm a vnni nem vnni nem, albo
znni, prziczni stalo bi szia to
iost, iestli vspolec ieden przeczni
to drugemu, fu zwadzie pow
stal, albo czyni poczatki, wstalo
wey rzeczy bil, tedi podlie przic
czni, a iafosci rzeczy, ma bicz pra
wovan, szand a podlie vczynku
vistapnego, potzebi, vistapcza ma
bicz karani, pomocmezi zapra
woda vczynku przeczczonego
spnjanstwa popelnionego pil
nie opatrzem, iest karani ma
ia bicz iaf szanti szazalti

Capitulu dzewiante

7

O naliczeniu w starbu podziem
nego Jeśli bi kto w swoim grun-
cie dziedzicznym starb nał-
pot ziemia to jest złoto albo sre-
bro jeśli otalowym naliczeniu
starbu dostateczna była wada
możesz iż bi talowi starb był pier-
wszych królów tedy dostarbi kro-
liwstego taki starb tym obicza-
nem zaliczyć ma a naleśszy ta-
lowego starbu dziesięć czynna stego
starbu ma być dana a tak jeśli
też onemu dziesięć czynna stego
starbu dana ma być na sto re-
gruncze dziedzicznym należon bi-
bi jeśli bi szia dowiedzano iż bi
talowi starb był w którego wiel-
kiej poważyłości człowieku a ta-
kich dobr dziedzicznych w których
starb naliczon był bi o sta bi dzie-
dzie albo potomek; wlaśni tedy
talowi starb przypasz ma panu
gruntu dziedzicznego w którym

starb naliczon bilbi a statowco sz
 karbu dziesznanta czas ma za
 lczec bi starbutynazazemu

O starp naliczonny pitamc ma
 bicz a visslissenie przez Commis
 sja kroliewskiego maiestathu:

Capitulū dziesznante

O onem lto fogo czia gnie za
 brodu Jessi bi vessmadze przigo
 dziloszianuszi ieden drugiego za
 broda czia gnał azwalsza mło
 di starco prauem skazano iest
 yze takowi szia gacz brodi star
 szego czlowieka wolieczec nota
 ten umie ma bicz rozumian
 iogo bi fogo prazis

Capitulū jedynastke

O dolich potkzemnich wstot
 rici z boga kosznagitego rodza
 iwo chemaia szia iako wzemni
 armenistei biwa

Jeslibi kto othworzil dol zemny
woltform zboza tego albo innego
bilibi polozone a wthen dol wpu-
szil bi czlowieka posboza tam
ba dacz branye a czlowiek
wprzerzeczony dol wpuszczony
dlia powietrza tam szczynone
go a zamkumonego. Umarli ma-
biez szandzono. Onym co wpu-
szil iafobi onego czlowieka szam-
zabil. Jeslibi zaprawda on cz-
lowiek tam wpuszczoni obra-
zon bil bi. tedy on kto go tam
wpuszczil wtafovi dol. Skod-
gi nakladi lekarstwo zaplazi
dlia tego. Ize mial on ktori
wpuszczal czlowieka wtafovi
dol przerzeczony. czekacz a prze-
dluzicz nieczto czassu. asbi po-
wietrze vomch dolich zboznych.
Szyszynone azadusschone przez
othworzenie dolu. wosfessobi

szia Jeslibi statowego dolu zbo-
 znego powietrze visslo. a czlo-
 wiek tamto wpuściszom obrazil
 bi szia. tatowa przigoda vrazath
 powynnen opatrzicz. vedlicia
 kosczi. wtałowich rzeczach v-
 vczmku. a sprawiedliuosci
 O omnanach a ich slu-
 gach. zaimytho naratich
 ta vstaia ma diet voinu
 innaia

Capitulū dwanaście

IF

O prawnie kmięczom

Jeslibi ktori omnanyn prz-
 kazal kmięczom robicz nat-
 swiczay tho iest oraczczang
 gi gme ktore kolwie roboti
 a then kmięcz / staken roboti
 nieswiczay nen obrazon bil
 bi albo bi tesz vmarlithafi

pan męświczanyem robotam pod-
dane. wżysztayancz sgrzeszył wif-
semu panu. tho iest bogu. Jesli bi
taki kmięecz męświczany na robotę
obrazony. Lekarstw zobrazenia
wyszetł bi. tedi pan tego. iemu
sprzerzeczoney przyczyn badancz
przyczynę główną. obrazenia sko-
di gi na klady lekarstwa zapłaci.
Jesli bi takowe obrazenie sdrovijo
takiego kmięecza. przynioszilo bi
wieczna męśmęśnosz. tedi mozt v-
vradu sadownego. wtafovej kze-
czy. tho skaze. czosprawiedliwosz
bandzie radzila

54

Capitulu Ixymasche

O męświczanyem swego duchownego
Swiatich apostołow przykazanie.
gi przykazanie wstawa. iże zadni
swego duchownego kapłana. męś-
poczliwem słowi. a sprosni męś-
sromoczic męśmęś. Bovicm taki

człowiek sromotać swego du-
 chownego, tako takim sromota-
 niem, uista piye, przez wolo
 bogu, aboczym duchowne perso-
 ny, Scha prosszące bogu, a w sz-
 andzie bossem sza postrzotti
 wnici, gi odpowiednic, zaczło
 wieta, Swiathczy ttemu, piysno
swyathe, ysze zadni, szwego du-
 chownego, inema obmarować
Aboczym, apostolske wstaw, tako
 bego, wchodziez wielkie czer-
 plenie, sfazali, etori bi ducho-
 wnemu, zlorzeczi, etore zlorz-
 czenie, tako sza ma, iało bi zlie
 mowil bogu, aboczym swianta
 ewangeliya mowi, eto vam zlorz-
 ezi, minye zlorzeczi

Capitulum Czwarde

o ciele, o ciele, wola, o ciele
 ma, ma, ma, ma, ma, ma, ma, ma
 o ciele, o ciele, o ciele

Albo kto salonem nanzikiem
smial wthil zle mowi takie za-
danacz Maiestatu kroliewste-
mu albo radam Coroni a bil i
dowiedzan tatoru cinnia czy ta-
fowe zle pomowi a iesli szbi ta-
fowi zle mowczy bil osoba
duchowna ma bicz zlozon ie-
sli bi bil swieczkim tedi ma
bicz o tatoru zlego mowieniu
wzniec sath a tator szant
ma zalezecz nabiskupa albo
nawielgie prelatu gi doctori
aboczni kroliewski maiestatu
dla sr ego swiatego kroliewste-
go stanu waki tesz urzadnosz
boken mocy a przero prawo
skazalo iszt fasdi szam sziebie
gi sobie wolnosz szwa vsszmy-
rzil a nabacznosz mial krol-
iewsten dostojnosz vsszofosz

Capitulum plantenaste

II

Jesli bi v kterege bil
 sluga albo prauem kupiemu
 bozom pissima a spissima go-
 dm na kaplanstwo taki sluga
 miewolm miewoże dostapicz
 studla duchownego przez of-
 sobnego prziswoliemia a wpu-
 szenia pana tego aboczim pra-
 uo zakazuje przesto panu tego
 zaloszcz czimcz aboczim tak-
 wa rzecz woliewa szia nasta-
 za domu a w satoch Jesli bi
 szia wiedzalo isz bi takowij
 sluga godm bi na kaplanstwo
 iako godm bil kaplanstwa
 sluga swia tego pawla apo-
 stola onysim tedi takowij
 sluga sprziszwoliemia pana

Swego moze bicz przigialt fu
zadoni a slus bicz chwalc
bosten

¶

Capitulū Sostenaſcze

Jesli bi chrestyannin kupil
sluga chrestyannina tedi
podlie starego zakonu gi tes
tamentu vstavi taki sluga sſe
lath vstavicznych panu szwe
nu sluzicz ma a swodnego
lata taki sluga przesz pania
ma bicz sta fi wipuszczon w
wolnosc aboczim nowi zakon
chrestyanski vstavil tako
vego sluga tedi wolnego bicz
swemolen iako richlo piemia
dze zan dane wsluzi Jeslisch
szam sluga kupion iest szam
Thez obiczajem przeniezeni
ma bicz volen a ieslisch szo
na ianczyecz kupion bil tedi

41.
gi szona gi sdzczm volien ma-
ma big visluziwsi iato przerse-
czono iest piennadze zanie da-
ne iesluzbi takemu sludze pan-
zona dal a plod miedzi szoba obo-
gen plazi rospłodzili bi tedi wta-
toven rzeczi szona przerzeczone-
go slugi pospolu sdzczm ma-
big wodziedzicstwe a wpanstwe
wiecznem swego pana a zam-
asto przerzeczom sluga wolnosz
y wypuszczenie ma mnecz iesluzbi
takowi pan chczal wshiancz pie-
niadze za przerzeczona mienowa-
sta tedi takowa mienowasta pos-
polu sdzczm swem obogen
plazi pussem wolnosz maia big
iesli bi przerzeczom sluga chanc
y volna myal miedbajanc na
przerzeczone obiczaje zostacz v-
pana wszwego tedi pan badzie
povymen iego szona gi sdzczm

przigi a niez gi dołosczoła sām
sluga dostapicz a dobreū li
dziām tamō wolościelie tho
oszwiatheticz a listhi talow
go oszwiatheticzemia odzekszez
a mierz gie wobiczan z namje
mitoszi to uest wten obigzan
Ize przerzeczom sluga odem
nie mecheze doszmerczy odicz
a iesli bi taki sluga pothim
rossimsluwschi szia chczial
mierz wolia snhevolen bicz
volien a pan iego takie one
go rozmiślienie dowiedzal szia
niema onego snhevalacz pan
iego przeczwoło iego wmyślo
wi ieniu fluzicz. Gdysz swia
thi apostoł mowi wsziczi
slugi w boga bicz wolne
dotichiniast mēbil a nie uest
zwiczany wten foronny slug
nywśmich wnihevolen cho
wacz

Capitulū synod menasze
o mienyastach kupionych chry-
szczan skich. Jeslibi kto za-
prypa dzieniem potrzeby dzewota
szwola przedal chryszczaninowi
wiemya dzewota przedawac
w wieczna niewola, a ieslibi ta-
kowi dzewota slusba nie podobala
szu panu temu tedi takowem obi-
czajem o cziec moze ona wiku-
picz ataki pan niewia niecz
moci przeczazona sluga to-
mu niewia przedac swa sio-
ni. Jeslibi taki pan przeczazo-
na sluga chcial widacz za zo-
na szwola swemu ma ktemu
przystapicz volia oicza ten to
sluga, ieslibi ta tho dzewota
albo sluga samemu panu
albo szwola tego zazona nie
podobala bi szia tedi takowa
sluga w sluziwzi latka zapre-
mya dzec zanna dane volna

oth yarzma niewolny ma by
przez pieczyadzi. Jesli bi os
cierz ten to sluga. przez iya
thi slussbi gen. oth pana ot
gen wykupic chcyal bi. bi
dzie powinnien ona pan iey
nawitupien dacz. nysd bi
jancz tego yze wata sluzbi
gen niewissli

Capitulum o ssmenaste
o poganiach sluzbach i p
Jesli bi. ktori ormyann bi
pil sluga, albo dzewo. slu
zebne. niewolne. pogann a
ta fowu sludzi czassu nne.
volen ich chyzetu. swyhan
tego swyato scy przigial bi
tedi ta fowem obiczajem ta
fowu sludzi maga bicz vol
ny oth slussbi. iat bi pienna
dze zanne dane w sluznii

Jesli bi taki vi sluodzi. plazi oti.
 gien. per. ni. swianci chrest.
 przigiacz bi mzechczeli. tedi ta
 coven rzeczi. pan ich badzie
 mocen ony navolna swi. prze
 das. komu chce. mag

Capitlm dzeviantena

Ite obigiaczem oicza albo.
 ktho boloyet rodzice swoje byl
 bi / dla ta kovego. niegodnego.
 a grzesznego. vczmku. iest szmer
 telni vdega. podlie szadzenia
 starego za fonu. alic nowego za
 fonu. chrestczjanského. vstava
 thim podobienstvom vlazuje.
 Ite taki bigiancz rodzi. cze swe
 dosmkerzi ma pokutowacz. aie.
 sli bi. wdziczm. swie byl. rodzi
 cze swe. iedi wta coven rzeczi
 rodzi. z. mana tbo ogarniac

A iesli by granicz rodzicze
to zmi szerczem a umyslem
czim / a rodzicze szam bi
tcho mny mali / tedi rodzici
tatiego szma swista pu
czasto kroc karac ma
przet duchownem a przet
starzem / Ieli bi oth tato
vich vista pow powoszczagnacz
szia mechczia / tedi talow
oczies / tatiego szma tenac
nego a wpoznego przeslia
dowcza rodziczow szwoich
mozego gi odziebie gi ot do
doby wsiestich widzie dzicia
Iesli bi ten to szyn / tato woj
dzie dzicom / pethym kthm
ku szerczu / gi szam do szche
wocil bi szia / a polotnim
bi bi tato slussche rodzy
czom / petha czerpacz

tedi ocziety gi macz / zala albo
 wu prziety ma / mui go wla
 sta rodzyczna przynimie

Capitulu Dymozesthe

Ustawa o wyroczniach i o wyroczniach

Jesli ocziety albo szyn wmiesto
 rich wista piech smertelnich al
 bo grzesnych wystapi bi bili
 tedi ocziety zawiystapi szyna
 swego czepierz nyema a takez
 szyn zawiystap oiczo wsta zadna
 kazna vdraczon nyema bicz
 alic kasdi podlic wista pow wcz
 yntoro swoich wczepierz ma
 a przesto prano wipeln szyna
 w sprawnosci doskonalości
 ku kasdeni personie duiancz kas
 demu czo tego iest

Ustawa o wyroczniach i o wyroczniach

Capitulū dwodzeste
pierwsze. Otamni tiobi w
tym ciele

w skarcem załomę wstawy-
no iest. i sze lthori kółwie wlia-
timszi czlowieka. przedal bi go
a o talowem przedaniu waw-
no było taki czlowiek iest szm-
extelin. wszakof w nowem
łomie chrześcijańskim tak wsta-
wiono iest. i sze iessi chrześci-
janin chrześcijanina wliat-
wosi przedal bi go do inszych
zycnie. a taki zli wczni. prze-
czwolt iemu. iawur bil bi dla
działania pokuti. nowi zafer-
niestaz. ne iego nawczepienie
smierci. alic taki ma bić. ianib
awon. zennio chowan. pod ran-
łojemstwem i sze przerzegom

przedawca chrześcijańska ban-
 dzie pomylenie piennadze zaprze-
 rzeczonego przedanego wznante
 zassia odeslatz a przerzeczony
 człowieka przedanego ma prziwieść
 do gospodarza w którego onego w-
 kradł a wroczyć go bądź powi-
 nien a jeśli bi on człowiek przeda-
 ni iakośkolwiek sserbi tego szwia-
 tha tedi on przedawca ma być prz-
 czynion przerzeczony piennadze
 z tego człowieka oth kupca wfan-
 the onemu gospodarzowi w którego
 tego ukradł bli iść a wosnthbu
 zapłacić a wśałosch przerzone-
 mu złodziejowi tego ranze wcia-
 thi być ma a iemu naczelre
 goramca a rospalona pyeczacia
 naczele znak wiecznej beśeczności
 ci wiecznyon. gi pyeczatomu ma
 być abi gnu bonaszna tatiego
 wczepienia oth tatowica rzeczn
 othstasszili szna

Tęda pisał: pisał: pisał: pisał:
omniūm: rugeo omniūm:
na: pisał: pisał: pisał: pisał:
na: pisał: pisał: pisał: pisał:
bato ma: pisał: pisał: pisał: pisał:
ma: pisał: pisał: pisał: pisał:
zia: pisał: pisał: pisał: pisał:

Capitulum dwudzieste
drugie othm Ethorij ob
mavia swois rodzice.
Etho kolwie bi rodzice swe me
poczestymmi słowi swomozie
smnalbi: taki jest smertelnij
jestli bi rodzicow swoich: nne
ktore rzeci przesse obic: wil
prze sto dopuścza: szia grze
chu: smertelnego: podlie sta
tego zakonu: nowi zapraw
du zakon powieda: i sze ta łowa
obmonu: rodzicow: przitow:
nara: zia temu: i a łobi: o: nce:

byla iſzbi takowe nye poczesno
ſzi. przeczyno rodziom w
dzieciach bila wſzmierzony
skazano ieſt, iſze takye dzie
ci przesz rodzice ich mogi
bie. ſewſzithlich doſt rucha
iaczich, gi mierzuchaiaczich
w dzedzicenn

Simowie obianiacz maia pra
vem gi ſuiſzmo zle rzeczi
a wiſtapi rodziom ſwoich pre
czyno kroliewſtemu maieſta
toru gi rzeczi poſpoliten wczynio
ne azataſa prziczina. ſzynowie
armenſzi, wczepiennu they to
wſtawi nneſcha poddanni

Capitulu dwudzeſt
Tyzczic o dwo wadzian
czich ſina a ieden drugi
go ſunch xanni

17

Hdi szia vadza dwa-zbroja
mya wden drugogo rany. a ran
ny wta kouch ranyach. nhev
marl bi. a wnnemoci ran le
zancz. a smogwosi chozil bi
zlasta. Stazime szia prawem
Ise on ftori rany. wnnem
onemui rannionemui. Stodi
letarstwo. a natladi zaplaz
czic. Stalhemze vijn pienha
dzi Szandoron

17

Capitulum dwodze ste
szmarthe otim ftori bi
mewolnitya. albo nnewolnity
cz. a zabil. Jesli bi fto nnewol
nitya swego. a lbo nnewolnity
zabil. Etoza bolwie prezpraua
bi zabicz. w mjanu. tedi san
ti. wina. Etoze onen zabil
ma szulacz. oth gospodarzare.
li. taki nnewolnity sluga. bith
chizescznannem. albo ftozen

bolwie secdittho iest vnanite
di on zabynacz bandzie po
vnnien. rowna waznoszcza
zaplaczicz. glowa zabitego
miewolnika. albo niewolnicza
tato chreszczanina iato yn
schen secdi. Jeslibi niewolnik
albo niewolnicza. wbrzici od pa
na. od wbrzycza razii niewmar
libi nathichniasz. a dzien bi
albo dwa dni lezeli. a potem
vmarl bi. miewma wotatowen przy
czinne za glowa zaplata bicz
a to dla tego. isze go kupil zas
we pieniadzie. a iemu stoda
zadal. posutha wszakosz zato
dzialacz ma.

Capitulū diwodzieste
placit othim ktori bi wci
nnwsci swada wderzili
niewiasta brzemenna
Gdzia zwadza dwa czlowiecy

ff

a między szoba wderza niewiast
brzemenna. a przecz takowe wde
rzenie niewiesczye. on plod prz
ecz czassu wipelnionego. ot szethl
bi. tedi polowicza głowi zaplacie
ma. ma zowi ten to niewiastbi
albo iako zma zem. then tho
niewiastbi porownac. moze aie
sli bi dzecza bilo woszuoczne
wzupelnosci. czassu persona
czlowieczya. a takim biczem
odeślabi. tedi zaplata ma bicz
oczimiona. iako zaczała głowa
Jawno bowiem iest wprawie
boznn. nize chocza dostateczn
plod bandze. albo nize woszuoczne
tedi prawo skazuwe stare iże
głowa zagłowa. dana bicz ma
Nowi zaprawda załbn. wlazu
ye takowa przypoda. wina pve
mazna. a politha naprawa
a zaplacie. **O czlowieku o
mym. E. niewiastbi i
winnia binnacyni ta wsta**

na ma bicz rezumana von
schich nyma nyma

62

Capitulu dwudzieste

Sost o volie czigim deu
nego bynanczem

Gdy vol czigi logo vderza sta
kiego vderzenia czlowiek bi
ymar. zaton stan skazoval
isze taki vol. ma bicz zabito
a mnyascho iego przedano pre
nyar. ie za mnyascho przed
ne wsiante ubogim rosdarza
wzafsch Gospodarz. ktorego
vol przerwczonij bil bi glova
placzic povinny. iesli bi bil
prerwczom vol. bil tak zam
sch nnevstomnyonij gi dziki
a ten gospodarz. przesz szassu
di bil napomnyenon. abi tako
vi vol. nnevstom od siebie
oddalil gospodarz zaprawa
takiego opomnyanym. sassz
kiego nmedbal. a mnedzi tem

czasszem / vol taloni nielbro-
nni / czlowie ta dosmierzczn
zabil / tedi taloni gospodarz kto-
rego vol / bil bi / smerteln iest
a vjna glori ma placzicia
to skaze prauo oth smiercz
wszatos gospodarz przerzeczo-
m / vol m bicz ma / Jesli bi talo-
ni vol / Slugi czigie obrazil
a gospodarz o swieczan / sro-
gym / volovem / niemiedzial
niemnni / gospodarz ma bicz
a besch / stodni / Jesli za
prawda taki gospodarz wie-
al / o swieczan / stodzenia
volu przerzeczonego / a vol
nielogo obrazil bi / tedi gospo-
darz / vnnen onemu obra-
zonemu / na placzenie stoth
gi lye karstwo

**Capitulu dwudzi-
ste Smodnie o panu**

obrazanaczem / **Sluga**

Jesli pan, sludze swemu o to wi-
bil bi, prauo wierzca, taki sluga
wolm bicz, ma, od niego wolen kupio-
ney, iesli bi bil, chrestcznany
iesli bi bil, wolm sluga poga-
ny, tedi prauo stazone, i sch ten
sluga przeschpana, ma bicz prze-
dati, za polowicza czani, albo
mijtha.

Capitlm dwodzieste
Ossine kied bi bicia albo
vol volu zabijcie

Jesli bi vol volu / albo bil bicia za-
bil nychom, tedi vol albo biktto:
i z tw zostanie, ma bicz przedan,
a zaplata, za przedanie takowego,
volu, albo bicia wzhanata, zaplata,
na polowicza, co sdzielix miedzi
onem, ktor ich, przexzczone bi-
dla, bili, a takiesz zabite bi dla
na pol, co sdzielono, ma bicz, iesli

Bi ten czigi vol bil mjestrom
ni wiedzialoszwiczai okru
thnem swego volu / a przefch
szasszadi bil w pomynanabi
mzechowal / takiego bidlac
czia to iest / skodliwego volu / a
on niedbal / napomynanym
tedi zaonego zabitego volu / z
wego volu da onemv komu za
bitu iest vol / a szobie onego za
bitego volu wczynie

77

Capitulum dwudzieste dziewiąte o dolach a studniach

Co koluje bi othworzil dol
albo wykopal / studnia / a nyc
pryful bi tego dolu / albo stu
dniei / atam bi / wpadlo czigie
bidlia / gospodarz onego dolu
albo studniei zapłaci ono bi
dia / skora onego bidlacza

sobie wszianosci tak prawni
rzeka

Capitulum Trzidzesthe o

Oczlonictu upadania czim
wodol Maszizna albo miewia
sta i esli bi upadli wodol albo
wstudnna a tam o bi umarłto
ri smech i esli bi zadnna upadli
tedi pul vnni waznosci krowe
on czigi dol albo studnna bi
la bi zaplatzi a i esli bi wnocz
upadł wstudnna albo wodol
tedi vpelneni glovi vna zapla
cz ten czigi dol albo studnna
allabi ktori statutk maszia
szia gacz naobowien plczy lizo
dzi padaiancze obicziem prze
rzczenem wodol albo wstudnna
itcz na slugi miewolne

Capitulum Trzidzieszthe

piekirsche o Bidlie Jesli
wol zabigie krowa albo

ynsche bidla rogate albo sto-
pu / a gospodarz nymiedz pal
obiczaia tego volu tedi polowi-
ci zani onego bidlaczia za-
bitego zaplaczicz ma iesli bi-
tatowe bidla malie bilo tedi
zatafowe mcz placzicz mcz ma
a iesli bi wielge bidla zabite
przez volu bilo tedi tatowe
bidla zabite przedacz maya
a pjemadze oni ktorich bidla
bili rowno miedzi szoba rosz-
dzela a iesli wiedzial onego
bidlaczia niewstroz onego sz-
wiczan skodliuy a nymodda-
lil go oth szwiec tedi bpelna
czanna zabite bidla zaplaczy
tato prano wizeka.

Capitulu Trzidzeszthe wtore o konnych

Jesli gospodarz mayacz konia
mestronnego ktoru nogami
grzechem zamb ludzi sm-
zar mial bi obrazacz thedi
gospodarz onego konia obra-

zoneniu cielei przez konnastu
 da i na ad i kretu i kretu i za
 plac i uesli obryauul konna sto
 dzicz swielego zwi czar thedi
 polowiczg skodi zaplacu podlo
 praua to czo na konczu ten os
 tam mowisza rozumie szia i est
 li taki czlowiek ormyanyn prz
 czym obrazgna konnowi medal
Capitulii Trzidzeste Trz
czic o konno ma i a czem szu
czay obrazgna

Jesli bi kto konni mial skodzicz
 zwi lego a w domu tato czela
 dzi i ako nuzem obryauul bi / ab
 ot takowego konna strzeglisza
 a potom taki konn mychogo obra
 zu bi / albo zabul w domu thedi
 gospodarz zostanme przez wmi
 wta i ven krecy i esli bi ludzue
 domowy / albo szasziczezi re
 kli onemiu / Eton konn i tato
 go ma i ab i go mychoval a on

taliego konia niodalil ot sie
a koth n skodlanye obrazil bi
ny togo albo zabil tedi prawe
dugowone wtem ma opatrzia
pala zato ma bicz ustanona po
futa y vyna

Liepien szia podobaj q dopuszcza
szia usbi taki. Etori konia okrut
nego astodziez zwiakogo vpo
mienionny przesch szassnadi
niodalil bi ot sziebie usbi bil
karan tha vyna. Etori vissey
wkapituluni drowdzestem szos
stem owelie menficzonem

[7]

Capitlm Trzode the
Gimale nocnego czasu
w domu naliezionym
Gdi kto zlodzenia nocnego
czasu w domu swoim nalazl
bi iestli takego zlodzenia noc
nego zabil w domu ostaje prz
esch vynu iestli bi wozen kto

złodzieja w domu swoim znalazł
a onego zabił, tedy zabijać, ba-
dzie śmiertelny, tak samo za-
kon sprawuje iść zabijać
o nożnego złodzieja nocy w gie-
alic zabijać złodzieja w domu
iść w łazugie szia to domniema-
nie iść on mazo bonstwo popel-
nił w domy a dobro wolnie szam-
ma bicz śmiertelny a takie pra-
wo iść o złodzieiach wstawione no-
cznych gi dny wick jeśli bi. E-
wodomu nożnego czassu a ta-
kiesch dny wego złodzieja szre-
ia wna złodziejstwa wchiczył bi-
tedy ma takiego złodzieja gi zna-
mieniem, kradozoneri rzeczu tho-
west, liczem do fanda przu wies-
a iaka sfarę przecz, wko temu
złodziejom przet szandem ob-
lovana bandzie takem wcz-
pennim ten złodziej przet ortel
a na łazugie sandowe ma bicz
faram

E

Capitulu Trzidzesthe
Pranthe o prawie ogro-
dom a kol wpuszczajac nie-
kto wlasna volia swoje bidla
wogrod drugiego albo w zboza polne
a takowe bidla szkoda bi wzmni-
li prawo skazugie iaka skodi
takowe bidlo wogrodziech albo
w zbozu polnym rozmaitego
rodzaju. wzmniobi tedy ten cza-
sle bidlo takowe skodi czmya.
Cz wogrodzech a wozym wozach
biłobi szkoda czerpiaćemu za-
placi iako ludzie talwa sta-
da gi ciana gen ofszaczali
bi analesu.

E

Capitulu Trzidzeste Sof
the o pozogach gi o pozar-
kach. Jeslissi sktorego kolunt
miesza ogen a pozar wisketli
a gmina spalil albo zboza na
polach iesze badacz ten od

tego ognia tacowi wisseth tani
 mm slusnym taxan biez ma
 a woskosc szand ma pilnie
 szulacz tego ot tego taki ogn
 wisseth i esli zblusca i esli sdale
 ka i esli oth nieprzyczyn i esli
 sli sprzigiody albo dobrovolnie
 oth starego albo oth dziecia
 czia i esli bi kto wlasna wo
 lya przeczeczonei rzeczy wzni
 ml dwoiakosc kazdeni rzeczy
 a stodi przeczeczonei szkoda
 czepiaczemu zaplaczi i esli
 bi kto blisko gumna ognia po
 lozil a nieopatrzil dobrze one
 go ognia a bi stodi nie wzni
 ml a przestawie nieopatrznie og
 nia szkoda bi wzni ml dwoiakosc
 zalosda szkoda osobna czepia
 czemu szkoda on ognia nieopa
 trzyczil zaplaczi i esli bi sda
 leka ognia przisseth tedi po
 lowicza szkoda tacowi ktori dal

przyczyna przesch ognia zapla-
czy temu komu stoda przesch
popalenię ognia jest uczynio-
na i esli bi był takowi ogniem
proś obroczył bydła albo schac-
thwo statowego schłodnyka tak
szanth gi vinn biż maianato
mimichsche capitulum sprawo-
wie

**Spodnie
Capitulū Trzidzesthe
o wierzni sła dze gi o
wierzni i acze**

Jesli bi kto komu dał złoto srebro
gi ginsze wszelkie iakie rzeczy
gi szej bezucln. rozmagitego ro-
dzaju gi wolassnosci gwerem
takam chowacz a takowe rze-
czy onego wierzniego pokladnyka
zdomu iego kradzonem obicza-
nem bilibi pothchiczom ieslisz bi
zlodziera. przerzeczonych rzeczy
on pokladnik sgiawna rzecz

zlodzenstwa vchvitzil. taki zlo-
 dzen subheucza ma bicz ha-
 tan. jessibi zlodzen tacoviant
 nybil, tedi on polozone rzeczy
 swe kwerim ratam. onego szu-
 kac ma. komu dal ku chova-
 myv. z do vodem dostatecznym.
 jessibi dostatecznego do vodu po-
 vod przeczyno polclad m. to w
 mienyal bi. tedi przysziaga czu-
 l. estona. on polclad m. szam o-
 deydz. yze talovon skodzie re-
 ci polozomch. ani wiadomie-
 am zamha stalye prziczin ny-
 dal. a przysziaga czel. esthna.
 vczimvshi viecznye visvolion.
 od obvinna. a zego ma bicz. jessibi
 zaprawda then. Eton tak ia-
 co przereczono iest. przysziase
 a naliczon bil bi. Ezwoprzysza-
 sci za bida skoda osobne re-
 ci omch polozomch. dwoyato sz-
 zaplaci. a szam iato Ezwopr-
 przysza sci. thczestny ma mycz

abeczeznem ma bicz wuzeczoni
jeslibi tesch eto / mieda iancz
chowacz / czego kwierne mu
pocladowi potwarzalbi uieto
go / isze iatobi mu dal / co cho
uacz / tedi gi tacowi potwarza
weczne ma bicz / beslawny mi
wuzeczoni / iato lasdi potwar
cza / etori falszwyje rzeczy wia
dome / przecziwto tomu / fol
druije /

Oormynanach ta wstauiara
to hne ma bicz rozumiana
to iest Jeslibi ormyanij
bil pocladnikiem / tedi w swo
ym prawie / przesch chreszcza
nijna / ma bicz patzan / za
sza / Jeslibi chreszczejani
bil pocladnikiem / tedi przesch
ormynamna / etori szuka po
kladu swego prawem / wotto
rem sziedzi / ma bicz szukan / bo
czym powod / na sladu je prana

onego łogo pozoruje

**Capitulū Trizdesimū
Osmie obidlicch komu ku
Chovanu damck**

Jesli bi kto komu ku chowanu
dal volh konie owczę qđ rosz-
smagite bidla rogate gi mę-
rogate a iesli bi takowe bidla
albo obrazone albo vmgelle
albo przesch moczna rata wř-
szante bilibi a zadmibi nę-
wiedzal skant takowa przigo-
da przysła tedi on czo chował
prziszkianga czielestna oden-
dzie iesli bi nę dal prziczmę
obrazeniję albo szmerzi bidla
iesli bi onego zachowacz nę
ktore bidlo forzissnę woznante
tedi on zachowacz ono bidlo fo-
rzissnę wřzante placicz ma-
onemu czigie takowe bidlo bi-
lo iesli bi nę edzwiecz vllk albo

Ktore ynsze zwierza okrutne
bidla albo obrazil albo pozarl
tedi taki zachowacz onem
czigie bidla sza wlazacz ma
mieszcze a wla Zawosci praw
dziwe a dowodne mieszcze bez
skodi bicz ma strozenami pra
ua ktore tesz prauo zawielka
sprawiedliwosc przynalo

¶ Ite naormyam ta wstauna ma
mieszcze ktorzi przez chryeszyn
nam obowienij tem prawem
odejda a chryeszynanyn ob
wynnom swem prawem tesch
armicmna odejdz

¶

Capitlm Trzidziestu
Ozewia te otem kto fo
miu zbroie poyczy

Jesli bi kto wprzynaczela po
zyczil zbroie rozmagiten a
takowa zbroia albo zlamie
albo straczy Jesli ten ktor

pozyczil mebil przy zlomieniu
 albo straceniu zbroie tedi ten
 ktori pozyczil zbroie skodi ma
 zaplaczyc albo zlomienia al-
 bo straczenia zbroie Jesli bi on
 czigra bila zbroia bil obliczenie
 przislazeniow albo straczeniow
 sbroie tedi bezskodnym on ktori
 pozyczil talowey przyczynie zost-
 tawa Jesli bi kto kome bidlo al-
 bo gme rzeczy domowe zapewne
 mytho wlogo na hal a talowe
 rzeczy bilibi obrazone albo wmar-
 le a gospodarz omich rzeczy wla-
 sm dziedzicz przitem bilbi oblicz-
 cmi tedi ten dziedzicz dla talowey
 oblicznosci swoien wtem skodz-
 en ma bicz a niyeon ktori na-
 gual Jesli bi dziedzicz przerzezo-
 mch rzeczy przy obrazeniu albo
 sgublemu przerzezo mch rzeczy
 obliczm mebil tedi on ktori tako-
 we rzeczy na hal zaplaczyc sko-
 di rzeczy bandze wnnien ktore

przeczni wuynneyschiu capi-
tulum opissane szandowin
wizant ormaniski pilne ma-
baczicz koswazicz rozecznaicz

Miedzi ormaniam ta wstana
ialo hne rozumiana gi dowa-
na ma bicz a chzesczynanie
~~z~~ zaprawda przesch ormaniam
poznam swem prawem bada
szandzem

Capitulu Sztecdzesthe
o thim ktori czo wdrugogo
naborga wesimne

Jesli bi kto wdrugogo mektore
rzecz wzial naborg albo w-
wporiczanie na peiom czascha
then ktori naborg albo wpo-
ziczanie czo wezme zubozenie
a dla zubozenia nacza sz na-
znaczonij zaplatzicz niemoze
tedi starego gi nowego zakonu
pomocza temu zuboza lemo
taka laska wziczona iest isze

57
oth mierzyczela zadney cia stosci
mycz nyema a lichwy oth tego
zubozalego bracz nyema alic ma
iemu naznaczc gi zamierzicz
perom czasch ybi nuu tylko glow
noscz vnnego dlugu zaplacit/
a iesli ten zubozom onemu kwe
mu wierzicze lowi przethem mycz
lichwi dal czossto luyet odnnego
wszial lichwi to wsziczko poliya
czicz ma naczasz summiy glow
ney aboczym boze przitazamy iest
przitazuyancze iuze zadny rozu
mieciancz chzeszyyansha vbara
lichwi nyema bracz Jesli bi tako
wi zubozonij dluszyk myzaplaci
wschi dlugu vmarl bi tedy potom
kowie tego dluszmka zadney li
chwi nyemala placicz wierzicze
lowi dla glowney summy kto
rapiesz pdtomky bicz ma wierz
icze lowi placzona

II ha vstaia myedzi ormiyanij
chovana ma bicz gi rozumana
tem obiczajem kiedi dluszmk

Sprizicnni mjeszastuven mjeswoja
vma albo sloščia vpadl vobost
wo isze vierzigelom swoonm pla-
czicz niemuze

Pyz. wge.

Sapitlin Czterdzieste o rzeczach zastawionych

Jesli kto vlogo vezmie wzastawu
domi albo ogroth albo vmitzi al-
bo colia albo czo thim rowne a ie-
sli bi ten ktori zastawil mietto ra-
zecz sprzerzeczomich rzeczi omia
skalbi zaplata vezmiez onemu
komu zastawil tedi on zastawa
rzeczi maianczy oth przerzeco-
mich ktori iemu zastawil thilko
istothua summa przeschlichwaj
wsziancz ma a za klath albo rzec
zastawiona iemu wszianwsi sum-
ma glowna wzczil a iesli bi on
dzerzawcza zastawin viaczem po-
zithku wszial z dobre przerzeco-
mich zastawnich msli iest summa
glowna tedi to wsziczo czo nat-
wisch summy glownej vobiczan

pozithku wziął wroczyć naczasz
 główny summy policzyć gi stra-
 czyć badzie myal. Jeśli bi on kto-
 ri zastawu menial bi moczi do-
bra zastawne opraciacz w potrze-
bach dobr a on ktori wdzerzeniu
zastawnym dobra dzerzancz op-
rawil bi nakladi szwem tak na
kladi widane naoprawienie dobr
on ktori talow dobra dzerz wz-
astawie na summa główna prz-
liczyć ma a tako on nakladi
bada summę główną prz-
liczyć gi sgiednaczom zaprawda ko-
wz akladzie schathi gi bidla gi
takowe a takowe schathi albo bi-
da w talowey zastawie zniszali
bi a seśli tedi talowa środa on dz-
erzawcza zastawu naczasz gło-
wney summy ma potraczyć Je-
śli bi bilo wzastawie złoto szre-
bro albo miecz thm rowne ieśli
bi przesch kradziech albo przesz-
mekthore gynszen przigi odi stra-
czeni sgmalobi v onego ktori

Wszakstawie ma talowe rzeczy ie
 sli przerzeczona rzecz amn za
 mnastanym tam winna tego kto
 li wszastawie ma ktorem obicza
 niem spzerzeczonych obiczajow
 straczona bi bila tedi zastaw
 myk przysziaga czielestina spra
 bi sła. i se tego przyczyna strachu
 przerzeczona stalaszia njeiesth
 Jesli bi talowe rzeczy tego winno
 szia sgnalibi albo szam bi ich
 zatagil mneniacz talowe rzeczy
 bicz straczona si przerzeczono ie
 mu dowiedzionobi i se talowe rze
 czy ma tedi dwoiatoszcz zaplaczi
 iesli bi mozna kata to wsziala
 tedi tego stoda ma bicz ktori za
 stauil Jesli bi rodzajnie drzewo
 wdzerszemyo zastawnym eto vi
 czial albo plothi popalil iesli zic
 tho przigodzio wiedzemu
 wolla tego ktori dzerski w za
 stawie stoda tego bicz ma
 kiesch obidie zastawionym
 ma szandzono Jesli bi bidia

biłi w zaſtawie obrazone albo
iſzbi ſeſchli tedi ſtoda zaſtaw
niła bicz ma ktoruſch ſłodzie
tałovej opatizmie mierzabjezal
Jeſli bi biłla tałove niſzeſti
bynnofzia tego ktori gie dzer
zal w zaſtawie tedi ſłoda ma bicz
onego ktori zaſtawil tałove bi
łla boviem pravem opatizono
teſt iſcz zaſtawna bicz oſtze
zona bi męſgmal a daleko o
wiazczy zaſtawne prawo męlich
wicz

Miedzi omnam ma bicz zach
vana tha wſtana

Capitulū Czterdeczte
wtorc othym ktori bi
z ogo spalil pozoga

Jeſli ktto tego spalil ſnyepzi
iaſm a natich miaſt vgoraczem
vzmku pozogi biłbi zachiczon
taki czlowiek pozofzaniato og
niem ſgrzeſzil tałto ogniem
ſgnaczma jeſtli wzaſch a

wogodzina zachwiczon nichil
bi a powczynku bilbi ianth ta
fi ma bicz faran vnaziemem
a pjemazna vma a zaplaci
wszizki skodi ftore przesca
taki ogen przigodzil szia fe
fi on sdracza zla wolia to
uczmi gardlem ma bicz fa
ran

pozostajacych pospoliten toro
mymow bicz sandzeny i faran

14

Capitulum Tztrdzeste
Tztrdzecie otem ftoru to
mu wogrodzie rodzanne
drzewo stazi

Wchodzacy wogroth czudzi
a fazanci wtem ogrodze drze
wo rodzanne ftorego Polune
owoczu a do szwiathczom prze
czuwo temu taki wczmet bilbi
pramo stazune ike taki stasza

drzewa owocnego takiesch
 drzewo ma vonem ogrodzie
 wszepicz a poſi takow drzewo
 wszepione owocza mienowda
 tedi on ktori wszepil wszicki
 skodi owocza onego drzewa w
 czia tego placzicz ma tako dla
 go aſe ono drzewo novo wsze
 pione rodzicz poczynie

Capitulū Eterdżestix

Czwarte o łomach a obi

dech Kto zabije łomu bidla
 albo łomya iawnie prauo ska
 zuge ma czana zabitego łomya
 albo bidlaczia zabijacz zapla
 cztz onemu łomemu wthm
 skoda zadal a iesli zabil sz
 mie prznasim nauzath praua
 zaliezi takow rzeczy opatrzmie
 dwie dziedzica gi iato prauo
 skaznie podlie zalobi otpowic
 dzi stron potom wiec widacz

12.

11

Capitulū Eterdesthe
pianit olem ktori dla
wobstun wstet rol swich
preda gic Jessibi kto zagis
sznieniem wobstwa przedal ko
mu wzitel zrol swich polmch
tedi krom onego przedawce
badzie mogl bliskoscia swego b
bratu kupnosz wzitku rol otk
onego obczego otkupic gi w swo
licz a szam staczszia pozithmlem
Jessibi blisschi mebi onego prze
dawce a gdy bi szam przedawca
mial dostatek pvenazm otku
pic wzitel przeczeciem to przet
czassem wzimcz moze Jessibi w
kupic niemogt tedi on ktori ku
pil pozitel rol ma kupna swego
prawa doswego czasschi komeczne
go dzierzecz a gdy czasa przndz
on dziedzicz zassza moze szwoie
otkupic gi obdzierzecz czasch
zaprawda takonego kupre ma

rzecz
zakoscy
gi podle

iest prauem zamierzom szethm
lath a iesli bi dalpey szedm lath
dzerzawcza onego uzithku chcz
al dluszy czasch przecziagnacz
prauemu dziedziczuu nauku
pnoysz to iesti wdrobrech wolnen
tego dzerzawcze iesli bi doczas
schu sziedmy lath przerzeczonch
on ktori przedal uzitek albo upo
blisschi mywi kupil bi tedi za dofon
czemm siedmy lath vpelnich iuz
on pozitbink stawa szia prawni
dziedziczem onen rzeczi kupno
nen a przerzeczon czasch szedmy
lath wtafoven rzeczi ma bicz
mian gi zachowan zadawnoysz
skonczone a nyodwolana iesli
bi mszego kodzawu wmovu on
dziedzicz przedal bi kolhe szwoie
tedi podle stron szalobi gi otpo
row szanth rosszandzi
Ta wsta na dopuszczona iest wodzie
dziczstwiech prawn omijer i steb

poddanych alie iesli ormymano
w sprawie mieszkan albo zem-
stem Grom liczanecz dziedzic-
stwo zastawia albo pozitek tego
dziedzictwa przedafza tedi podle
szadzenia onego praua ktoremu
takie dziedzictwo iest poddane
tatho zastawia albo przedanie w
szukbu ma byc szandzono tosz o
dawnosciach rozumnych ktore tes
podle praw wttorick dziedzic-
tw ktorego wzitek przedafgiefia
zaliezi szandzona ma byc gi za-
chowana

Capitlm Gthrice the
softe o kupicm domu
winnescze w oprawy ob-
murowanm Jesli kto komu
przedal dom winnescze a wpra-
wie obmurowanem moze bliski
do iednego roku zbierzenia bliz-
toscia oddzielnacz kupca opce-
go pieniadze zaplaciwsci za

Capitulū czterdzieste
Officium kupcyſtwa ko-

nny Przedawniſz koniſceden
drugemu targ kupna tego konia
bierz ma w obliczności dwo albo
trzech świathſtow dla tego abt
kon mebil kradzom abt teſz sta-
reſz chromoti niemyal abt teſch
mebil dieba wiczſm albo noſſati
Jeſli bi poznano bilo doſſnodme-
go dnyſa nietylſtorſi niedyſtatek
ſprzerzeczonych w konny kupno-
nem tedi on kupiec konia niy
doſtatecznego wroczyć przeda-
wcy moze Jeſli bi kon doſſnod-
mego dnyſa przerzeczony niydo-
ſtathki albo ienego ſniſch wſzo-
bſe nałhezonego niemyal tedi
targ kupna konia ſwoj ſkutek
nietylſma Jeſliſz bi kon on kra-
dzom bil tedi zaſtapecza badzſe

powinnen kupca zaprzeczom kon-
swonem grossem / gi na kladem
wyszwalacz zastapowacz itesch
skodnego czimcz

FT

Capitulu Ezerdzie At dzwiancie o prze- daniem volu

Przedajanci volu ieden drugie-
mu przeth trzem swyathki taki
targ ma wczmierz a przedajan-
cy volu takowego podlie praua
powynien takowego volu dacz one-
mu kupczout doplugu albo woszu
ku skostowanu isbi takowi vol nie-
bil skodliwego zwiczajw albo tecz
krazom iestli bi vol bil skodli-
wego a okelithnego zwiczajw do-
szkodnego dmya moze onemu prze-
dawci bicz wroczone. Iestli bi bil
krazom a mykto przypowre-
dalsza knhemu tedi kupcz

174.
Ktore ten dom kupion byl jestli
bi blisschi mybil a on spotoymie
takow dom dzerkal rok czali
daley gdi umdzie rok tedi on
ktoni kupil prawdziwym prze-
rzonego domu stawa za
dziedzicem a tenze dom prauem
dziedzicznym posiadzie przesch
ktorego sch to wie przeczywem
wszczlich gi kasdego zossobli
wie blissich jestli bi bogathi
w bogemu dom przedal a genu
czasschi zlozil tu placzen a ie-
sti bi ten ubogi zaplata wczmiz
za ten dom nie przemogl tedi
moze ten dom onemu zassza
wrocicz a on od niego takow
dom przynacz bandzie umien
okrom kasden odmowi domow
zaprawda rok gi ogrodow ktore
naprzetbmieszim mieszkim le-
za prauo w kupna ti tho przez
blissze ma dawnosz sziedm lath
miez przesch blissche

omneme kupci a predmora
domow albo dziedzicow praua
dzierze a zachowuje onego /
praua wolnozem lezy talow
domu w dziedzicowa chorac
mami

15

Capitulu Izterdzghe
SHODNIC o mlynne wod-
ny Gdi bi kto zaprzypadzem
ubostwa mlynu wodni przedal te
di do roku czalego moze blisszi
ten to mlyn off kupiz prawem
blissosci alie gdi kot vmiydzie
czali a ten ktori dzierzi przesob
blissze nagaban nyebadze tedi
dalen nyebadze mial wolnosci
a praua otkuppenya mlynu miaz
alve ten ktori kupil mlyn tako
w mocza dawnosci przerzeczone
go mlynu prawdybem a vrecz
nem dziedziczem stauaszia po
dlie praua

85
przedał mi i o t h w i e s z n e g o c z a s s u
d l a r o n o p s c z o l i t a k i w s z i a n s z i
t a k o w e p s c z o l i m a g i e p o l o z i c z
n a s z w e g o p s c z e l m i t a m i n e s s c z u
d o d z i e s s z i a n t h ^{l e g o} a l b o d w o d z e s t e
g o d n i a o n y c h o w a i a n c z d l i n a
d o s z w i a t h c z e m i a J e s l i s b i o n y
p s c z o l i w i p u s z a r o n a l b o n n e i a
t a r g o t a k o w e p s c z o l i m a b i c z
p r z e t h d w o y e m a a l b o t r z e m a
s z w i a t h k i a w i c h o t g i w c h o t h
p s c z o l t a k m a b i c z n a l i e z i o n
l a t o w t a r g u s m o w i o n y s z i a i e s t
J e s l i s b i w c h o t g i w i c h o t p c z i o l
t a k s z i a n a n d z i e l a t o s m o w a
t a r g u z a m k n y o n a i e s t m n e
d z i p r z e d a w c z a a k u p c z e m t e
d i t a k o u t a r g m a m n i e c z s m o n
s k u t e k J e s l i b i m n e d z i t a k o w e
m p s c z o l a i m c z o s k o d l i w e g o b i
l o a l b o m a t h k a i c h w m a r k a
m n e d z i c z a s s z e m d z e s s z a n c z i
a l b o d w o d z e s t a d n i m o z e b u

piecz przedawsz takowe pszoli-
zassia wrocisz a posbiezeni
dwodzestā dni. Jesli bi co sto-
dluego przerzeczoni pszyc
lam przigodzilobiszia tedi tu-
poza a nyepredawcze ma bicz
skoda

51

Capitulū piandze
szanthne wtore co
szadach szlmi wcz
nymch dla vna na-
licwana ktore zowr
banne vnnne kupnaci
mekto ot drugiego szanth gli-
nnan: dla vna nalicwana. Je-
śli tak szanth do czalego roku
nie badzie cziegl tedi targ o talo-
bi szant. wczmionn dzerzan ma
bicz. Jesli bi wta tovmi szandze
bilobi nyelalie vrazenie a przesz

ma szia czagnac do uszczyna
zastapcze ktori zastapcza ma
onego swem grossem wozande
zastapowacz a wprostodliwego
czimcz prauo tak skazune

5

**Capitulū pianczdzie
ziantc o przedanien**

Exovic Przedajnicz komu
kroua ma kupczowi slubiczasz
taka kroua natosoi rok swyela
szelna biuacz. Jesli si ynac
ei nalaziono bilo wprzerzecz
nen kroue msi ten przedawca
slubil tedi wgednm czalem ro
ku tha kroua kupiec przeda
wzi wrocicz moze. Jesli si ta
to kroua bila plodna dobrze
tedi targ ma swoj skutek woz
nancz

2m

**Capitulū pianczdzie
ziantc pierwsze w
pscolach**

Przedawacz komu pszoli wgie
ziem wolu smiodem a przeda-
wca slubi kupczout i sze wtafo-
wem wlu iest takto miodow ana
mhem pewna myara gi mha
nowitha wielgoszcz. Jesli ten kup-
piec wierzacz predawczy mied-
czy lbi tedi moze w othworzicz
aszmerzac miodth a wyeliebi
miodu ku onen wielgoszcz gi mhe-
rze miedostaua lobi tedi ten prze-
dawca albo miodem doloszn
albo pveniadzmi zaplaczi mje-
dostatek miodu. Jesli lbi miodo
miedostauaiaczego przilozicz mje-
chczhal tedi taca takom wniwer-
szia obroci. Jesli lbi on miodth
przewisszil wielgoszcz gi mha s-
mowiona wolu tedi kupiec
przedawczy wroczi takowe prze-
wisszenie miodu miedadze powij-
nnen bonym w nadzienu zist-
a miedodi kupil. Jesli lbi ltko-

106
Kupca vzialobiszia tego szadu
tedi ten to szath, zaszia wsiath
ma bicz ot kupca, a jessibi sta
bouego szadu obrazonego vjno-
vizeflo, tedi skoda napoli ma
bicz. Jessibi tabou szanth na
pierwszej zmowie targu bil za
li, a godi gi wtopnyvano wsiemiu
obrazil szia, tedi przedawca wtem
vmmienienie ma bicz bowiem pra-
ua thi mowya, tho rozumiesz o
szadach wielkich gi malich.

Sapitlm placdzessia
the Trzeci o owocu
drzewa rodzanego prze-
dawnim Przygadza szia wie-
lic kocz wielom ludzi preda-
uac owoce drzew rodzanich
vogródzech, dlia zysku niema
Jesli zysze fortunij iest. Jesli
straczi zysk, tedi niefortunie
swej niechaj przypisze, a taki

targ woblicznosci trzech swiat-
tow bicz ma a czasch takowego
targu dodziesszianczy dni trwa
wltthorich dzesszianczy dnjach
targ kupiec moze szuczicz
a gdy wmiŋda dzesszianczy dni
targ taki przerweczoim wrzez
gdyze skuteczna a doskonala a
kupiec podzesszianczy dnjow
przeslich smowiona zaplata ma
zaplaczicz

87

Capitulū planzde Nathne Czwarte w mlnrow nannine

Gdy kto nannine mlnn przetk sz-
wiathki ma on ktori nannine
sobie wstaucz a wnmowicz mihara
taka mihara on ktori nannine
dawacz ma. Jestli nannine
mlnristi zistal mjezo na nann-
ine to tego zist bandzie a then

Łtórui narymugie ma dzer szec
nagiem mje baczancz nazyst
onęgo łtórui nagial. any tego na
nem nykci; ma dla zystu tako
wego: w łtórui szkoda wodzicz w
skizki zaprawda potrzeby ku mli
nobi; ten łtórui nawał. dauacz y
oprawuowacz ma; takiesch gi sta
zone rzeczy; podlie swiczayw. w
mliynie; zachouacz zwi kle opira
wicz. Jestlibi smiedbalosci tego
Łtórui najał; mliyn mje łtórui sto
da w mliynie stalabiszta. w łamie
nyw. w łolie. w szłobie. mli mstn
albo w in szich przyprawach m
liynich; szkoda bi bila; albo cesli
bi czo z mliynu; wkradzone. bilo ta
ka wszitka; szkoda on łtórui najał
ma placzicz; Jestlibi mliyn sgo
rzal; onęgo prziczma; czny bi dze
dziczin bił; tego szkoda bandzie. Je
stlibi spriczym naje mmi ta mli
yn sgorzal; tedi naje mmi łtórui

jest szkoda a takto podle prawa
starodawczyna

SE

**Capitulum prandzicku
thinc prante o san-
dym ci odichowicem
per kornic mierzomcu**

Jesli bi ktori wniessze a wpra-
wie wolasnem prziczagnali-
sia tu prawo a rzecz bilabij
trwaua albo swarlnwa ybi
leden drugiemu spornie prze-
czuual sia ma przystapic tam
gdzie jest miejsce szandiu ktori
szant jest wibrani od boga ci ot
ludzi natorem szandzie sziedze
swietli duchowin ci swieczcy
ktory tego czasschu bada a za lo-
ba przetnijem powod wznicz ma
przez ywo pozwaney stromia
santh wisslisscharoszi stion za-
lobi ci otponiedzi miedzi iemij

rozefna to czo praw bandze, a
obona strona: tato virok przij
lancz ma: a temu szia meprzie
czuicz, a stego vroku szando
wnego obona strona: me ma am
naprawuza, anij nalicwicz a
sklanuacz szia: kto bi zapraw
da vrokovi, vpor me, a piffine
przeznywo movicz szmal bi, taki
czlowiek smiertelni uest, bovm
tak wnovem zatome, vtazuje iſze
kto tolujeſz sprzeciwił szia prawo
a zanycz szandzego mieniał ta
bi uest smiertelni, aboczim me
posluffenstwo przeznywo mozi
sandu, vczinyone tato szia ma ia
tobi boqu meposluffenstwo vta
zalobi szia, prawo tak skazuje

Czo tu mowi iſze swiroku: praua
ormienstego, anij naprawo am
naleuo, sklanuame bicz mienia
rozumiecz to ylie napexsom or
menstie ktorzi iesli cheza mo
ga meapellouacz ot vroku

prawa ich ormienstego / alie z
louelou. miedk prawa wczazo-
nemu wozandzie armenstam
zachowana iest appellacia.

54

Capitlm piazdzet
ziatc Solt o miedzach

Wol zastazamem prawa zad-
ni ntema odmiemiacz miedz wol
szastadovi swemui. ktore miedz ro-
le poczwerdzili przotkowie a po-
tomkom. to iest smom. Postawili do-
bra co wziczil. bog nam potom-
kom. rolie. gi gnsze dobra zwesze
lun a przesch. kziwodi bliwego
pozivacz tako bracia. iako op-
czij wspaniedliwosci. mniastacz
azicz. iako bovicin. tobie od oj-
ca twego zostawiono iest. tako
dzerzecz masch. a nnszego dzedzuz-
stwo. sobie metorzisz. Jesli bi ty
przech. toba. mspaniedliwie co
wszal. ta toven. rzeczi wczeczku
masch miedz kszandovi.

69
5

Capitulu pranzde kathne Spodnie a Swa Xc. f. v. l. e

Item prauem przikazuem
vam iſze iednego czlowieka ſzw:
nadstwo wprawie na ſchym or
mnenstem niez waznoſci anij
moci niema alie tilko ſwia
decstwo dwo albo trzech lu
dzi dobrych mocz ma ieſli bi kto
chcial przeth ſzandem meſp
rawiedliwie zmeprzaſzm ſzw:
kathczicz a ſzandzia albo ſzan
th wna lbi iſze on meſprawie
dliwie ſzwiatkici ma bicz offza
dron iako kaſdi zli tako pra
wo ſkazugie

Prawo teſz wſkazugie iſze ſwia
decstwo tym obiecziem ma bicz
przech ſzadem or mnenstem ma
dowieſcz na or mnanijna or
mnanij dwiema albo trzemi

dobremi ludzmi. Et oim slusno
jest wierzec menia gmsich sz.
mathlow zwodzicz tilto scodza
w ormienstego

Gdi przinda di i do praua orm.
yansstego. Kasdi smch sprawi swa
rzecz. Szam menia myecz. pro.
curatora. piemadzmi naiancz.
isbi mesprauedliuoscz sprauie
duioscz. szwiczazicz mala bo.
wim tata rzecz jest przeczynlo
Bogu. a sprauedliuoscz swianter

**Sapitlm pyauedzi
szwate ofsiue o czlouy
tu zabnem nalrezo
nem naczi get gran
czu. Jeslybi naczi get gran
czu. albo napolynalreznon bil
czlouyck zabiti albo mieniedzal
byszpa mazobonicza. tedi szandra
starsseniy myasta. Etoremu ono
myesce. w naczen przilanze. a**

maza ogladacz: tu cztery granic
 czy zalazi, blizej ono myscze a
 wtorego miasta powiecie bilo
 bi. Jeslybi mazoborze menalye
 zli, ktori zabil przereczonego
 czlowieka, tedy zaglowa onego
 czlowieka zabitego: zadni myz cz
 eprzez nrema, alpe onego zabie
 tego bliszi a krewni maza za
 kaz umnego mazoborze. Eto re
 go iesly nayda tak czlowiek sz
 mierzelnym jest Eto ry zabijac

Capitulu pmiencze
szuante dziewczante
O nieposlusnych dzie
ciach rodzicom sz
wom. Jeslybi wtorego bil
 nieposlusny syn: a niechzalbi
 bicz posluszen: rodzicom one
 go karzaczmi maza talowego
 szima nieposlusnego przyniesz

dostarczich i a oskarżicz tego szyn-
na / przeth starszem / onego bicz-
zlem / a nieposluszniem. to iesth
swadczu y pynna maza. takiego
stanu zakon / przykazuje w kam-
nowaczu a nowy zakon / przy-
rowniawa. Itha rzecz nieposlu-
szenstwa szmowskiego. yacobij ^{codziennie}
szmowe bnie / a dla takowego grze-
chu nieposluszzenstwa / mog-
go rodzycz oddalicy ot wszech-
ten ouczyni dziedzicznich.

Itha ustawa / miedzi szamem
ormian / a ych ludziami nie-
scze ma.

**Capitulum szeszedziesiat-
siate o zlich iudach
wystapne wznie-
cia iudow. Ktosz kolwiek
popelnzy wznie-
cia albo wystapni / szam ma bicz pod-
dan smiertelnoszi. to iest. iesli**

czo ukradł, łapanym szubnem męze-
ma bicz sądzon, a czpalo obres-
szone, przesz nocz na szubnem pęzi-
zostacz męma, alie ma bicz tato-
we czpalo zložone a pochowane za-
łon tato sprawogę alie sznove-
go zaprawda zatonu, naszego v-
stawpono iest; Jeslibi kto zli w-
zynet, mę ktorę wczynł, a przewi-
czazon bilbi, swradecz twem, trz-
ech dobrich ludzi, osszadlich ta-
ki ma podlie zlego wczynku, wcz-
cipiecz, to iest, ieslybi bil złodze-
jem ma bicz obresszon; Jeslybi bil
zbojca, a gwałtownik polony, a
przespiecznosczy pospoliteni mana
mu glowa wczynacz, yato podlie
praua mana bicz, łapani wczyn-
ki zlozintow.

Rzecz na gardla iida cze męzale-
za, na szandze ormhanskie gdif-
watałowich rzeczach, ormhennę
lwowszi za poddani prawom
męczkiem mardbuskiem.

Capitulum Szestode Kant, pręty Oślo Zcyta Ekanio

Prauo nasze medopusza
zlodzeja zabicz albo mazobor
cza okrutnika anij gneg
zadnego godnego szmierzcy
iedno pręty prauem a dos
tatecznem dowodi przeszwia
thzonego. Jeslibi kto zadal
tomu iszebi on bil mazobor
cza morderskim ludzi to iest
zabynaczem a tego bi medo
wodl tedi obwinaczczaz me
doswathczajancz tego szam
wtakm wczynku ostanje a
wielka wma takiego czlowieka
medowodzaczego obwinienia
mekomu zadanego prauo ta
racz ma. Jeslibi drmhenn
ormvenhna szesromoczil mje
nhancz go bicz poganyiem

a nie wiernem. a nie dowodli
 bi tego; przeczynko temu; thedi
 przez szandze. ma bicz karan-
 iako zli obmowca; wyazemim
 a ma. Jesli bi kto w noczi gw-
 altownie wlamal szia w dom
 drugiego; a gospodarzowi domu
 skoda. zlodziejstwa; albo gwal-
 tbi szia; owszent tak smiertelny
 jest

Capitulum szesc dziesia
te wtore o gwałtown
nie mowia sa zoni
albo dziewczyn.
 Jesli bi kto na drodze uchiem
 zniha zona; albo dziewczeta; ala
 ta dziewczeta jest dziewczeta
 ona bi sgwalczil; tak bi gwal-
 townie smiertelny jest. Jesli bi
 wziem szniha niepopeln; w
 ako sz wodi; winien jest; a karan-
 ma bicz przez szandze wyazem
inim

gi vinnia dla niepoczefności
 Kapitlin Suescozio
 Bunt te LXXCIII
 O nalezieniu o toren

XXXXI Jesli bi kto idancz
 przez drogę a widział bidła
 blade kłosegośch kolnyet cz-
 lowyeta bilobi. Jesli saszpada
 tego bilobi slusno iest aby
 bilo wroczono bez kasdego
 wsiaczyn czego. Jesli bi tato
 ve bidła, bilo zdaleka niezna-
 nomego czlowyeta, tedi tato ve
 bidła, przez tego kłosi preru-
 widzał, albo nalasł, blade acz
 bidła ma tho bidła wsiacz
 dodoma, onego nalezycze a
 ma oszwiathczicz, szaszradom
 ysze tato ve bidła nalasł bla-
 dzacze, nieznanomego czlow-
 yeta, a ma ono chowacz tato

dlugo aze go spodarz albo pan
 onego bidlaczem obravilbi szya
 a pan onego bidlaczya gdn
 domyedze isze iego bidlca iesta
 wroczone ma bicz bidlca zo-
 praua natadow a wlasow rze-
 czi nalveznonej, tako za kon pri-
 tazuje zachowacz gi czynicz
 to iest, premdzi schath go kass-
 dich gnych rzeczch boronm pra-
 uo chrzesczynianstie nasche vla-
 zuje kasda rzecz nalveziona bicz
 wroczone onemu czynia wlasz-
 na bi bila przeschoptazemja
 Dobrze stogi ta wstaua to prz-
 dawzi iszema osswiatheczisz
 szasszadom, gi wczadovy grocz-
 kemu, albo mjeszczkemu isze bi-
 dlo nnsze ma, wszrebye nalvezio-
 ne

Capitulum Sexagesimae
 ante Evangelium
 Ebori Sedunensi ad

ff

Wymagane albo
Wymagane Jesli zaprawda kto
 sdrugiem nadroga visszethl
 albo vijetchal, aiednemu smych
 przigoda, myktora przidala bi
 szva tho jesth albo przesz padne
 myc^{me} tonja, albo wmosczye, to n
 wwnaznie, albo wosch czyn asski
 wblotnem mncszu, wgraznal
 bi, yszebi lathmyc zblotha wi
 mcz myemogl, albo taki wosch
 przewrotziszva, albo zlamie
 thedi thowarzisch drugi nize
 ma, odonego thowarzischa sz
 wolego, przigoda czerpnacze
 go odgicsdzacz, ieslisbi othmye
 go odghechal moze szadow
 mye iego przicznagnacz store
 go prauo ma podlye sprauye
 dlywoszy gi praua faracz.

174
Kapitulum Szesczestzia
E prante obiczanu
Szath nossenta

Prano przitazugie masezizny
myebicz slusno chodziez wozacz
myewie szen, agi zasszwa niewie
sze, mestrussnye wodzenno mase;
czynistem, chodziez, ta lowa bounem
rzecz przeczynna, iesth bogu sthe
go, ike statowen, myepodobnoszyn
noschenya szath, wielne zlosci po
wstacz moze, tacz, iestli kthorzi
bii naliezhenj przestapcze przest
kazuodzeve, a szandze, maya bicz
karami

Kapitulum Szesczestzia
E prante soite obudu
yutim nowy dom

Kyeltori budunanczi nowy dom

a chcialbi wodomu wsgora ga-
nel zbudowicz, tako takowi ga-
nel ma zbudowacz abi zadm-
stego ganfu mespadi, potrze-
bno bowiemi abi to tak dzexka-
no, abi wltorego domu, ta przi-
goda mepziga dzilafia Jesli
bi etto sta hiego ganfu, wpa-
szidla zlego ducha, gospod-
arz onego mcz czerpicz mie-
ma alie potuta duchowna
ma przynag

Capitulum Szestozde
Sziatek Siowne
otam etori woz-
gie naszincemil
bozboze woinoze
Szurpem a pozme

Jesli bi kto wozethl wsoze
 polne czigie, mema tatovego
 zboza szarpem zuncz tu pozitk
 tu wsozaboch. iesli bi czo rata
 virmal to moze vczmiez, a ie
 sli bi szarpem skodliuie vza
 mecz, a gospodarz iego nala
 scht wsozom zbozu. Teda gos
 podarzowi ma zaplaczicz.

**Capitulum szesczde
 dziate o sime otim
 kthou do vinnice ci
 gen wsozethl bi**

Jesli bi kto, komu do vinnice wso
 zethl, przez pan a vinnice volien
 moze iagodi vinnie iesz vlije
 lubo, alie nycz swynnuyczje
 onen vinnicz, vnnema boiem
 to sprauiedlyvem prauem za
 powiedaszia a boczym vinnic
 go przez prziskwoliema w
 laz mltw szwica fazone przez

zadnego niymana bicz. Sktochen
vnicze szadni, a ni wvori any
wszadnc, gnnsche wsfchvama,
mxc vnijszcz ngenia. Jesli bi
lto zwmicze czo wshal a przez
gospodarza vnicze, wota tove
vzmku naliezion bil bi, wcz
ym tolvie vstodzi pana vniy
cze to iemu zaplatcz ma.

CAPITULUM SZESZ CZESTOALT DZEWNA O NOWOZENIU

Jesli bi lto, novo zona poyal,
taliemu nielussza na wohna
iechacz dlya tego abi szia ni
tam przeczywnego a srodli
wego, czo nieprziguodziło prze
tho talovego nowozemna pra
wo oth voym vnfvalna abi
Swoja zona nowa oblubien
cza, vesseli l szia wodomu sz
wohin, v bogie boym bog

milunc a nie dopuszcza bog. iſbi
roqich domu: tato richlo ponow:
nm malzenſtwie ſtora nowa za
toſcz albo ſzmutek przugodzili
ſia przeto takiemu nowoſzenie
mu zadom zaſle injez myema

Ornnannn maiazi zemſtic qy
mnie me dia ſtorego nawonna
ieſt vnnien. mewieſzelizla ſczo
dobluoſczla a ten vſtauy

Capitulum ſiedmoeſte
te ozanowom milunc

4

Prauciu zakazono ieſt iſzemlyn
zarnowi myema bicz zaſtaunon
anij wiſzego am myſznego ta
myema boiwm thm zymnoſcz
ubogiego. potpicraſzia. Przelap
cza zaprawda. nnnnen ſen vſta
wi. przeſz ſzanth ma bicz łaran
gi powczagmion. abi tatuego mbi
no mezaſtaual

Capitulum ſiedmoeſte
ſtade piewſze o dluu

5

prostem przez zaflad
Badacz kto dłużnikiem czy
nim przeszedł zafladania na
dług wierzycieli dług zapła
cił bi memogi, prawnie i sta
nów onemu wierzycielowi
wszancz gwałtownie zaflad
wodomu dłużnika. Dla zapła
ty niewymaganej. Jeśli bi dłuż
nik dobra wolny, dobra wskała
dług wierzycielowi chciał dać
tym obywateli wierzyciel w
szancz może. Jeśli obogę czło
wiek przysiężnym potrzebą na
gła męłtora rzecz wzat. at dal
bi wierzycielowi, tedy takowi za
flad. wonego. nieczowacz niema
ale wierzyciel, taki zaflad wro
cić zassa ma. onemu ktori
gi dal, a czas iemu słusny
naznaczyć, ktorego podlie sta
nu wostwa swego mógł bi za
płacić

Capitulum Siedmieszta
te wthorec oprawie slu-
zebney czeladzi

17.
87

Prawem ustanowiono iest ike me-
godzisia sluzebney czeladzi
mnyth rusbi odenmowacz a za-
mynastauacz na ian temu, bouym
sludze albo dzeveczcie, gdy czas
gich rusbi umdzie do zachodu
slonca, mnyto zasluzone, placzo-
no ma bicz, przesch gospodarza
dla tego, ike ubogi iest, a wtem
zalezi iest iego nadzieia zmy-
nosci, a bi wszech amia miewusz-
czu do boga, a stant naslyadowal
bi grzech, bo wiem iako przypa-
dzenym iego ubostwa, poddalsia
bi slusbie, tako męgodno iest
abi iego zasluzone mnyto, iemu
zaplatczicz omnia stani

Capitulum Siedmieszta
te wthorec ot wdowno-

59

zakład memaria bicz
bram Prawem ustanono
no iest iusze ot wcowiam sch
thianj iusze rzeczi ruchaj
cze i wobiczaj zakładu mema
ria bicz bram iest iusze wgm
hm prauie etormi zakład od
wodom bracz slusno wnaassy
wszafsz ormyanstem to zapo
wiedzano iest borem szath
wodom i szaf potrzebne a borem
zbozego przikazania miłosz
dzie ma bicz miano przczyro
to wodom iako bog zidom
walfagurze albi wegypte wla
zał

47

Capitlm siedm dzie
siate czmarc omie
wielkie rozmadzani
czeh dwa zwadli we
muze. Gdi sia dwa miedzi
1. zoba

badza: a zwadlny w boru a
mewasta: miedzi one wrzuci:
labisza: ku rozewannu szwa:
dy: chczancz onemu pothpomocz
ktori upada: albo zwiczazaua:
sza: przez mocznenszego: a
ynszem obiczaiem mymogancz
zwadlnick ludzi: ieden oth dru
giego rozlaczicz: a onego: kto jest
mocznenszi: zaczlonet wodzacz
uchicila bi: prauo skazugie: ta
ten mewesczcie: katu wcznancz
isze szia dotkela: takiego czlonku:
wszakosch: iesli prauo lastaune
naflomlobisza: ktemu: tedi moze
taten mewesczcie: katu othupicz

Capitlm siedm dzei
siate piante o wtopi
paczm: umarlego: a o
icop z lupicm: kossz kol
wiet: umarlego sgrobu: wtopal
bi: a tego to z lupil: iesli goranczo

ZE

Wtalo wem wczin tu wchiczon bi
bil taki lupcza smierteln ma
bicz zataki wczmek iefli si nie
bil wchiczon wta lowem goz q
czm wczin tu apotm wpa mha
tarwzi szia, przeth kaplanem spo
wiedal bi szia, tedi spowiednik tego
ma iemu potuta wstawicz pod
lic wistampu, takowego grze
chu, gi dlia ktorego grzechu
dosmierci tego ma bicz otkpo
spolitosci chkezeczny ansteh odda
lona ta tego grzesmka, szand ia
cobn bil mazobwiza takowich
przigoth takie iesth prauo
Capitlm siemnozie
Ziatk szoste otkem
Eton tego sprzi goci
a mcvinnslinc w
bnnu Jdacz wdroga, przek
wnnn tomu, tak ysi zadnego
mepcznn atziela niemial, a

nan naglicz bojęce wistoczylj/
 a ktorego stich z bojęcz bromianz
 zuota za bil bi sprawa ta to vi wz
 hnet mazobonstwa, toczol szwia
 thi nyma zawczmek, mazobonst
 twa umyslnie, a chczemyem wz
 ymonego ieslisz bi taka rzecz
 kaplan vi przigodzilaszia, szwi
 anta toczol taka rzecz, tatiesch
 rozefnaua, wsza tosz wczynca
 tego przigodnego grzechu, ma
 szta spowiedacz, a potuta przij
 nancz. Jesli sch duchom bil bi
 notatowen przigodzie, tedi iego
 kaplanstwo, nicz mjestodzi. Jesli
 bi bil, czlouiek swojęczli, ta towego
 mazobonstwa, moze szwinatofz
 czy tocziefne przynimowac

Capitulum Suedmoczess
 ante Suedme o dzetza
 ch wopustnich a miew
 tawnoszi chowau, tlich

Ktorei dziecom swoim dopuszczili
suz rozpustny a medal bi tu ko-
uch dzieci nanauta pisma al-
bo rzemiasla badancz w bogym
prauo przikazuie takie dzieci
przesch rodzice / podle majatno-
sci dacz na nauka / pisma / albo
rzemiasla / abi potom dorowszy
godni bily albo kaplanstwa albo
dobrego gi godnego rzemiasla /
Jesli bi potom ocziecz tym obicza-
giem dzieci szwich tu naucze-
my / medal to iest yse zwooth
zakonni iest ostri / a zakonni
ma bicz chowan / takowi oczech
iust przielati aboczim prauem
gi przikazaniem / bozym przika-
zano iest ysi ocziecz dzieci
swote / wslusnym faranym / a w-
boiasznen przikazania bozego
chawal / ysi od praua bozego
niewystapowal.

Zaprosili Siedmódziesiąt
 te ośmiec o dziecziach
 otchłogach ot rodzi-
 ców a w nich są odda-
 laci. Ktore kolwie dzieczi
 maliby rodzice chrześcijan-
 sie a boze przykazanie taci ro-
 dzice czacie iszbi chowali czy
 rodzici dzieczi swoje obiczeniem
 swoim przysobie mają naucza-
 acz a przykazowacz a dzieczi
 zaprawda meczczarze rodzicom
 swym posłusznymi bicz ich dobre
 a sdrove nauki lektze wazant
 takie dzieczi zaprzeklate mają
 bicz mianami abocznymi pan bog przy-
 kazuje. Jesli bi ktori rodzici dzie-
 ci swoich mienaucają al bi poczie-
 sznie podług bozego przykazania
 żyli a onego przykazania rodzi-
 ców dzieczi dbacz meczczali ta-
 ci rodzici medbale dzieczi mają

opuszczajcie też dysszentsich
czassow: wielie kroc przigra
dzaszia usze od dobrich rodzicow
a poczesnych i zle i a rozpustne
dzieci oddalaszia przeto też
takie dzieci są przeklante

41

**Capitulum secundum
sancti dionysii
thym kto iedze nauon**

na Jadancz kto nauonna a
tamo zabigie czloueka takie
mazoboystwozustaw szwianlich
cielow: zame grzech ma bierz mija
no: czo nimy tako zachowacz sta-
zugiem: w szafosch w sdnim ban-
dzie wymen taki zabnżacz spo-
uiedaczszia a slusna iemu po-
luta ustaniona wipelnicz: tak
prawo s szugie

42

**Capitulum oszindressu
the o pramie rzemca**

Sim tow Jesli rzemiaslnt
 ukradnie czu vlogo rzemiasle
 swoiem gdi temu czu tu robie
 buwa dano a naliczon bil bi w
 tem tedi sromem zaplynomy
 a sromota dwolia boscze rzeczy uk
 radzioney ma placicz iesliby
 medowiedzanofia tedi taki ma
 bicz szam wiadom swego vczni
 fu gi somnienia

atmienie miedzi szobaita m
taua zachovata Jesli bi or
 menyn rzemiaslnt gnienu
 chzeszczynani novu czu narobo
 ta danego ukrad bi prauem w
 ftozem sziedzi on chzeszczyna
 nyu ma bicz karan

Cap. lhm ofsmedressia
the pirmst o dzieciacz
medostatecznem wprzi
rodzenyu Jesli bi vlogo bilo
 dziecia narodzone nyeme albo

Lm

hnschem medostathkem naturi
robhacze tedi takie dzieczya
medostateczne w naturze, nie
potom fue dobra rodzico w
szwach iako przyrodzmem me-
dostatecznym. Jesli bi poporo-
dzeniu dzezancznu, niektore
wrazeme przigodzilozia, tho
jest chromota, slepota, albo tra-
nta, oszalicme albo przigoda-
tata, ybi maiancz rozum, me-
mocznibi bil fu wstaniu a ob-
chodu, szwego sprauowanija,
a bractia tego ten bi bili nadz-
lege, ybi bog iemu dal sdrovie-
gi medostathow, wsmozeme ie-
go czasz oiczysta, gi macierz-
sta, tego bractia choracz go
maia, tako dlugo, asbi mu pan-
bog dal, wsmocz, iesli bi wsmagl
cziaстта tego oiczysta, ma ie-
mu przypasz, a dana bicz, Je-
sli bi me wsmagl, tedi stakem

cziascy tego bractwa onego znuć
a potrzebami wszechnim doczaf-
szu znuota tego ostatecznego opa-
trouacz mańa

Capitulum osmdziesiąte
Wthore o prauie kupie-

27

ku Kupiec ieden drugiemu
kupcowi mełtore kupye przeda-
iancy a taki kupiec przedaiancy
wiedzalbi swoje kupie bicz falszy-
we a sgnyle a wśałoś wiedzancy
o thakim stazennu kupi swolch
ysbi takie kupye chwalił a chwa-
lancy dobrocz kupi nieprawdzi-
wie przyszianglbi to jest ysbi rz-
ekł tako kupie moie dobre szan-
prze to osłufalbi swego kupca
a taki kupiec wierzancyiego ch-
walienny potom wtałowich kup-
piach falsch albo sgnyluszcz na-
laślbi a tho oszwiathczilbi go
dneim wpari ludzynn o taki falsz
a osgnyluszcz w kupiach tałowich

naliezione prauo stazugie takie
kupie falszuoscz a sgnulosz w
wzobie maiaze onemu ktoremu
przedal bicz wroczone takiesz
tatie prauo ma bicz zachowa-
no Jesli bi kto konie gme bidla-
ta mefomu przedal a rzek bi
iemu pod zamiastem prauo di-
fze takoue bidla przerzeczone
yne rzeczy niemala wzobie
stodi a potom Inaczem kupiec
nalasbi tedi tako iato przerze-
czono iest o kupiach qd taka rz-
ecz onyedostatkem bidla ma bicz
wzefnana

Kietilto przedawsz rzecz stazo-
na albo sgnyla ma bicz wro-
czona alle tez taki przedawca
szwiroku Sandovego ma bicz
taran

24

Capitulum o szindziel
iunte rzicze w

graniczech dziedzicim

Jesli by niektorzy szaszyedzi
 między szoba myli granicze
 między domy a rolnami poln
 i inni awadzili bixia o zyc ma
 temy dwiema skouoma mone
 twoie prauo tego mycstazugie
 abi taloua rzecz myala przys
 ziaga otkhodzicz alie obona
 strona ma postawicz szwiathy
 byary godne a stora koluef st
 rona myalabi waczen szwiathy
 tow sprauiedliue szwiathyza
 czich tedi sand stronuie liypsze
 szwiadowuie a dowodi swiatkow
 maiazen om granicze przysza
 dzicz ma

Capitlm o smdzieszia

12

Kwartt o spitalach

Jesli by tego wczanth wstaui
 starfego w spitalu abi opatrzil
 w bogie w spitalu przezancze po
 rze bi gni dawancz w szwono
 szci gi wprznodzienno Jesli by

spitalm lafomstwowm swoledzoni
meczko szobie stworzysil w bogie
glodny chowalancz a on po wjn
nyen nath ubogem dzalacz m
lossierdzie a bi glodu mczere
pieli a medostathu taliego
wzrad szrodze bez lutości karian
biczma

**Capitlm osmdzeszian
The piante o prawie
Clastorow**

Jessi bi kto swysokiego xodu sta
nal albo sworu kroliewskiego
maiestatu rierz ziemianin
slachczicz albo zolmerze prznye
chali bi dowzi Clastornej a ta
mo chezielibi stanye mczczu
hancz tesz ike w Clastorze god
nyensze myescze stanna bilo
bi a potom nogie chali bi do cla
stora stanye chezancz mczcz
zbabenmczami strabaczmi
Spiszczfi a smewiastami tedi

Przechor klastoru bandzie im
tego bioncz a suymu slusnym
a poczesnem slouu monicz upo
minajac a prossanc om ab
od umslow szwich wtrzymali
szia Jeslubi niedbali przechor
wego napominania prossi gi
zadania usbi wtem klastorze
stanie wziml tacz szia od bo
ga gi otzwyantich oyczow prze
kaczy co jest strasliua rzecz
ku sluchanny a boczim klastor
jest miejsce dla ziwoty szwia
tich oyczow wstawidni ktorzy
pominu pana boga wszechmaz
nego prossic za szczaszcie so
rowie gi stanu kroliewskiego
maiestatu gi zawiezki chęze
szlamy abowym przerweczo
nem perzonam dla klastora
wgiędzic slusze nietabowim
obiczajem iabo przerweczono
jest alle zbawszma boza ku pro
szennu pana boga z offierami

27
gi dlia otpustow oteznyama
Kapitlm osindziessia
te soste oskazenno
okrantow a lcz namorz
Jesli bi okrant blissto masti
zlaman bilbi slusno iest zm
nasta ludziom pomoc gi w
olcz dobra talowc wsgnnyem
morskim, a iesli bi talowj mne
szanie przigotowal szia kuta
towim dobrom okratu w sra
panijw niemata tego czm
gdysz talowego okrata szia
iest barzo skodliwa panu omch
dobre zlamanyma lodzi w tonalich
Jesli szbi niechczeli z dobrej w
lien pomoc przeczczonim rze
czam wczm, tedi dzesszianta
czascz omch dobre omi pomag
iancz maia w szancz zapocze
szemie pomoci swojej Jesli bi
gm tata dzieszianta czascz

dostatczicz niewidziala tedi p
 nanta czascz takowich dobre za
 pomocz vezma a ostatet wroca
 onemu: tthori jest wlassnym
 przerzeczomich dobre bowim
 czasto kroc takie rzeczy namo
 rzu przigadzaiasza alie pod
 lut praua armjenskiego tho
 szia zachouaua isze zatalic
 pomozenie mcz myma bicz bra
 no.

Capitulum ośmieszkan
o szkodzie o poszadze
nowe nowe w szem nas
szereuim forzenno

Jesli bi kto nowa wieść nasz
 szereuim forzenno zassadzi
 chcial; tego mmoze wzmocz
 przesz przyswolicma krolew
 skiego maiestatu agoi tako
 wa rzecz oszczadzon a bila bi
 nowa wieść: fimeczmy na
 pierwej maia wlażacz miedze

a grunth dla koscziola budo-
waniya potem kasdemu domo-
wi gi szedli stu maha widzielec
rolie i laci gi gmsze potrzeby do-
mowe / a bi kasdi miedzial na-
czyni szedzi / Jesli bi pusta w
wie sch / Eto chczal ofschadzi
tedi ma tam possadzi cziny
cie / a ludzi thim prauem a
zwiczaiem wstoxim przerw-
czona wie sch / ot poczathku bi-
la zassa dzona

*Capitlm ofsin dziei
fiantie ofsinie o wsa-
nym dobi dziedzicznych
mexuchaiaczich
kasdi targ / ma bicz w sworej
mocy zachowan / iesli bi Eto
przedal albo kupil dobra me-
xuchaiancze / dziedziczne / iesli
bi / o czicz albo matha / tako-
we dobra dziedziczne ngeru*

chayancze przedaczbi chezieli
komu tedi takowe przedanie bez
niemoze iedno z wyedzeniem a zo
bliznoszcza dzieci bracieri gi
nich blisszych ktorzi bi giem po
tomstowacz nieli wotakowich do
drach / atakze przedanie ma bez
zewszutkiem przyswolicniem
volia i szwiadcztwem Jeslibi
sam nieltorego oicza wlasnego
przedacz dobra szwolic mietacha
i acze cheza bi tedi omich prze
dacz niemoze / przesch przyswolic
nia a wyedzenia oicza gi sty
kow / gi gi nich blisszych ieslibi za
zaprawda przesch przyswolicnia
gi oblicznosci gi szwiadcztwa
przerzeczone dobra przesch prze
rzeczone personi vnssy iniano
wane przesch przyswolicnia prze
rzeczonych person bilibi prze
dane tedi potomczy gi blisszy
wlassin bada mocz onego ku
piaczego prauem Blisko sczy

od przerweczonych dobr oddalicz
iessibi takoue dobra zapisz
ne bili sprizikwoliemem gi sia
da gi szwiadcztwem przerw
czonych person a takie przeda
nie zaprzypadzeniem wbostru
stalobi szia tedi doroku czale
go a wlassnego blisszi bada
mocz fupcza od przerwecz
nych dobr przespawo blistok
othpadzicz Iessibi zaprawda
za dna potrzeba niepowolna
bila bi dla ktorego przeda
my przerweczonych dobr stalo
szia iest tego szmowa tate
fupna ma wszwoien mocz
zostacz ktorego przedania wy
znamie bicz ma przeth szand
dza armenstim a pottego sz
szandziego pieczacza listh
wosdama fupienma dobr otrzi
macz gi widacz szia ma a ia
to listhi a istoti pothpiecza
cza ma iestatu Erolewskiego

87
vziczone a dane kasdego rodz
ayu szmoua doskonala czmya
tabiesch taboue listi potpiecza
czla sandzicgo armenijskiego
wprze rzeczonej rzeczy dane
tez wasznosc maia otrzym
acz mozi dla tego. isze takij
vzanth pochodzi szmoczy ma
iestatu kroliewskiego

Iha vstaua mjesze ma ilje
ku ludu armeniskemu. zwla
sza / gdi szandzia ich iesth
vonth mjesze praua mand
burstego

capitulū ossindzess

thate dzewiate

**kosdzhelucnyv bra
cznych rodzonej**

Jeszlibi bracia miedzi ko
ba poszmerczy oiczowstey do
bra oiczyte ruchaiancze gi
meruchaiancze kosdziclicz

giednostajna waznoscia ch.
czelbi napieruch mslu bi roj
dzal myedzi gnm obicza
iem przerzezonym bicz mjal
bi przethroszithkiem rzecza
my maja przerzezem bra
cia poszmeczi oiczowstey
polozicz possag gi czas szo
nam ich taki possag woszit
lich rzeczach iaco wielki gy
iaki ich zonn othoiczow sz
woich wnijsli do domu lich
tho bracten a tato possagi
ich szonam odlozimszj tat
iaco przerzezono iest prze
rzeniem bracia wszithlich
dobi oicystich dziedzicznich
myedzi szoba rowne a spra
wiedliue wzimija rozdzielc
nie Jesli bi Etori zbractien
przethroszale m nycz oth
oicza wszial bi tho wsziczo
wodzial rowny polozicz ma
kasdi zbracten poroszualie

uczynionym ma bicz czasca
szwoien panem gi dziedzic
em abowim tako sprawiedli
uosc praua wlasne.

Capitulum dziew ianczeszianit o nimie zlodzieha al bo o karaniu

121

Prauo skazanie kasdego zlo
dzicia szeczu tradziona na
wna do szandu prziwiezione
go karanimi szubienicze bicz
karancgo

Capitulum dziewiaczdz siate pierwsze o prawie zlodzenow albo lu piezmiow albo sbo nczo

122

zlodzieha a zboicza szych tho
warzissim boszol gich mjebro
m alie prauo onij szmherczia

potanpia abowm zlodzeie
azboicze stowarzisni swom
zawsze maia bicz szmerthel
mytaticz iesli kto czlowieka
wtradi bi albo rosbil obicza
nem zboyczem: gdysz sthaxi
gi nowy zakon tak zatazu
gie tatowen szmerczy bicz
poddane gi potha pyone

121
Capitlin dzie wia
dzisziait wtorec o
sludze postanem ot
pania wpotrzebie
panstwu

Gdi pan sluga swego poslal
bi wpotrzebie spraw swoich
nadroga rozmagiten prze
czynnosci, przidauaisza
gi przigodi. Jesli bi thakie
mu sludze nadrodze nyecz
przezynwne go przigodzilobi
szia a sluga odmauhal szia

ot tatowen drogi pothgaczszia
a pan iego natatowa droga ^{niato}
^{sluga} przipadził* badzie winnosci
Jestli bi sluga przespanstego
wiedzenia natatowa droga
lachal a tamo bilbi ogara
mjon przigoda ktora wta to
wen rzeczi pan iego zostanie
besz winnosci a przesch stodi
Laputim dzewiadzick
szalt Trzeci o posztu
lalatcem sluga ciu
dzego nasswona po
trzeba osobna
Jestli bi kto sluga czudzego poz
tal wpotrzebie swoien ofszo
bueni a tatiemu sludzie nadro
dzie niethora przigoda przin
godzilabi szia ybi sgnal te
di on ktore iego poslal natat
owa droga bez przyswolicien
pana iego winnen jesth they
Exwye abowim prauo skazu
gie ike zadni niemoze wsta
wta tocoven przigodzie sludze nadrodze
przigodnei pan iego ktore onego natatowa
droga przipadził.

zomacz sludze czudzemu kto
u swego wlasnego niema
a przeto szadziego wczanth
badzie przeczeczona rzecz pil
nie wiedzouacz ktorim obicia
tem onego sluga / natatowa
droga skodliva poslal / albo
s ktoron prziczmi tatowa sym
erz iemu przigodzilabiszia
Capitulum dziewute
szate czwarte o pra
wie sluzi nagem wych

Jesli bi kto mial sluga nagem
nego a ten sluga / rzek bi pa
nu abigo puszcil natego po
trzeba osobna / a pan iemu
nie dopuszczil bi / a sluga nie ba
czancz na pana swego odmo
wie ma / szet bi na swoia potrz
ba a w thim przigodzilabiszia
giemu szmierz w tatowen
czetzi pan wnyhen niema
biez. Jesli bi tatowego sluga

pan poslal nadroga szwoia vo-
lna / a drudzi ludzie rosiadza-
li temu / ybi go męslal a tafo-
vemu sludzie / wta łownu posla-
nyu męczo przeczynnego nad-
rodze przigodzilobiszia pan iego
zafha tem obiczaiem vinnien
badzie / ozla przigoda slugy
onego

**Capitl dzewiaczdesza
te pnatte o bidla czu
sta / zossienotow do
oboru / zannomniy**

42

Jesli bi komu bidla wta wsoze
osziymie gi jarzmne vesi on ci-
gie szu zboza wstare bidla vesi
li mema / ta łownego bidla / łtho-
rem / łoluek obiczaiem bicz / albo
albo obrazacz / alie ta łowne bidla
doswoney oboru wpa dzicz / iesli sz-
bi ta łowne bidlo ten czige zbo-
za szu zabilbi ma ta łowne bidla
zabite zaplaczicz / Jesli bi oslije-
pil / ta łowne bidla / albo roł temu

odbil gwałtownie albo og
 wrezal albo wnegu chro
 mothu ienui zadal wryth
 szadowm slusnie o tatowa
 rzec ma w wycedouacz a ro
 swaznroschi przerzeczona
 rzecz ktora sprerzeczomch
 prziczm ten ktori bi bil wysta
 pza niynenyszego statutu
 to iest wstau tedi czwartha
 czasz onego bidlaczia zaplu
 czicz bandzie vinyen: jessli bi
 gospodarzom o bidle onym
 pietuen pouiedzano vobiczaj
 vpomynienija iszebi pot dobra
 stroza bidlo szwoie chonal isz
 bi stodi vossziewlacth nieczy
 mlo a on bidla szwego niepo
 wscrnagnalbi tedi szandzie
 opatczicz maia tatowa rzecz
 podlut szwiadecztwa tatowich zo zeznaw
capitul dzemian naczych
czosessiate sonste

Otm Etoribi Eonija tzi
giego postrasszil

Jeslibi kto potkm Eonija
nie postrasszil tato usbi czlow
ieka siedzaczego na Eonij
a Eon tato przestrassom przu
czil a szuczom czlowiek um
albi talowa rzecz meginia
czey szandzona ma bicz ted
no iako ozabitka glowa a
iako prano staze pisszane
zaglowa on kto postrasszil to
nia ike bil przyczyna tato
wey przigodi zaplaczi glowa
przynaczilom a blisschme
a on tato szuczom s Eonija
Jeslibi znyw bil a wsa tosch
uszbi szia obrazil woltori kol
wiek czlonet cziala tedi on
kto przestrasszil skoda gi lke
karstwa zaplaczi choczn
bi Eonstem talowe kzczy
stali szia tedi talowi szanth

ma bicz uczynion Jęśli by
szam kon przez ch człowiec
go pobudzania przestraszo
nn a człowieka nanyim szie
dza czego szuczył bi a potem
szuczoni człowiec albo i sz
bi umarl albo i szia obra
zil zadm dla tego gi tako
ven przigodi z adnego na
gabania ani sfodi ma czer
piecz a borem konie wiele
wielie plochich zmirzajow
a ktorem koluict obiczuem
przigodziło tak iako tu szia
opisszugie szant podlie pra
godi rzeczi to czo badzi je po
dlie prau a sprame dluoszi
ma skazacz

75

Capitulu dzemig
dzesziazthe snod
me o zabicznu czlo
wieka umińsem al

92

W PRZYGODNEM

Mazoboiſtwo mje-omniſnie
takom obiczaem buia je-
ſliſbi kto rabianecz drwa ſzhe-
kiera a ſziekiera spadla bi-
ſrazu ſzieczemja a czlowieka
zabilabi ktorogo toliuek albo
teſz ieſliſbi kto tamnen albo
drewno w ſgora mje-omniſnie
rzucil albo ieſliſbi kto nad-
rzeuo rodzanne drewno al-
bo tamnen rzucil a thun-
teſch czlowieka zabil albo
mjeſtrz wcznija ſznyeopatez-
noſczy wderzilbi albo ocziec-
ſzna albo pan ſluga albo
albo goſpodni ſluzebniczka
albo brath bratha albo etto
toluek drugiego mje-omniſnem
zabiczia zabilbi ktorim toliuek
obiczaem ſprzerzeczomach al-
bo ieſliſbi komie zwozem bne-
zaczem mje-omniſnie czlowie-
ka

zabili bi albo iesli bi lowczy fu
zastreleni w zwierzow lnef
nich albo polnich ktorzi strze
laja them umislem ku swie
rzaczno strzala zabiczu a
strzala ona na zwierz
wystrelona czloweka zabi
labi takow zabicze czlowe
ka ma bicz miano za miew
umisne zabicze umisne za
prawda zabicze takozha ma
gdi bjezi ieden zadrugem
isbi go umisne zabil aon
ktorego tako gom obroczy
schizla onego ktorego gom
zabili albo zbonyze a lu
piesnyczy nadroga wystoz
chczancz zamordowacz nye
ktore iadacz a gdaacz p
przepiecznic aczi bromacz
gardla ktore zbonyze chze
libi zabicz ony thi to zbonyze

zabili bi albo ieslibi kto
 badacz nauowniye nieprzy
 iacziela swego domowego
 tam nalneziwnego zabilbi
 winislne albo ieslibi kto
 nocznego czasschu zastha
 pil bi umyslem zabiezia fo
 mu droga albo zona zla
 swego maza otrulabi wia
 domne albo ieslibi kto zne
 nawiszi niekogo otrulbi
 albo zabil przerzeczonym
 prziemam stawazia ma
 zobonstwo umislne tak iac
 bi muezem bilo uczynio
 no Ieslibi kto albo masca
 zna albo memiasta przi
 rzeczonim obiczarem za
 bilbi rowm iest ich schant
 zaglona zaplaczemja podle
 pisanego praua

Capitlm dzewna
 rz dzesziate o sz
 zmie o rzeczach
 wewszlacz biezac
 zych Jesli bi ktho

Szezi pospoliten biezaczem
 przesch wiesch wunodl bi wo
 da do swego ogrodu a wipel
 nywsci swoia potrzeba
 ona uoda tako wuwiedzo
 na nieopatzi bi a stanth
 ona uoda nieopatigona sto
 da szaszladom wczimlabi
 a o takim wuwiedzeniu wo
 di szaszladom nieobnaril
 by tedi takowa stoda przez
 takowen uodi wuwiedzenie
 wczimiona on ktori wunodl
 uoda takowa zaplaczic
 ma a ktorzi czierpija obicza

tem przeczeczonim skoda
 taka ludzmi obuijesz a ob-
 iaiucz mata a podluk tabo-
 uego possczna praiem sto-
 da vezijniona fu zaplacze
 myo ma bicz skazana

Capitlm dzewiat dziesiate dzewia- te omiecowczonno- mich a mieszona- lich lekarzow

Gastotocz przidauaszia le-
 karstwa dauacz ludzynom
 atato albo niewmyathnoszia
 nauki lekarsten albo symeopa-
 tiznoszi lekarstwa miedosto-
 nalego albo mycopatiznego
 dawania ludzi umarzania al-
 to tesch swassiu albo sznyc-
 umyathnoszi zle czlowiecom

dauiia lekarstwo albo lie-
tarz slye wzniia męstwo-
pnego. doczyniaczego nie-
moc męmoć człowieka
albo mędobrze nauczzonego
posłne a stich przyczyn
człowiek vmarłbi. tedi glo-
ua placzona ma być podle
praw püsschamick przere-
zone przyczyni vmarłego
człowieka. a on lekarz gę
wzycen vnnien i esth vñna
zapłaczenia głoui. Jestli
bolicnaczy człowiek nie-
moc męchczal słuchacz
radi a rzadzenia swojego
lekarza a vmarłbi thaki
męmoć męlekarz bandzie
rzecz przesch vnnoscy

Capitulu Stho Otom
Etora przesi volien
Swoi przipa dzomin
Obiczaiem n hiegot
biua possilau

Jesli bi Eto przypadził tego prz
esch iego volien nadzenu o ro
dzanne wleesz abi. awocz z o
nego drzewa strzast albo pr
przesz rzeta wielka fazal bi
mhechczaczemu gusez albo isbi
fazal wssziescz na to nija
nyeobgieszdzzonego albo wro
winch przigodach takiego cz
przidalobiszia tak isbi szia
szmiercz onemu Etora iesth
przypadzon przigodzila tedi
taki Etora przypadza wniem
iesth glown onego Etorego
mepodobnen rzecy przypadził
ku wczijnieniu

**Capitulū Sto pnr
wische o robotniy
fach naiaa ch
ethorey fol wiet
roboti fu robnyemv**

Gdi robotniyzi bwaana yma
viam fu storen foluet ro
botnye vespolek robnyemv a
myedzi talouem robotniy
fi ieden minnenbi robila
ansch drugi tedi podlie pra
ua ma bicz stazano isze ten
stori badzie maczen robil
sznych maczen mu ina bicz
zaplaczono podlie robotni
iateczy aten stobi minney
robil minnenscha zaplata
roboti veshmne

Capitulū Stho

Wthore o prawne pasterzow

27

Gdy pasterze najmuja kija
pasz: rosmagitego rodzanu
ktorego koluca bidla maia
pilnie pasz: a nyer nie strzez
abi ktora skoda ot swoyerzat
drapiesnych w bidlech. nyebila
uczyniona iesli bi skoda. wtrzo:
dzie bidla zla stroza pasterz
ow: przigodzila bicia Jesli
bi w nyebithnosci pasterza sk
da. uczyniona bibila pasterz
ma zaplacierz, ta kowa sk
da. przyoblicznosci zaprawda
pasterza: a nyemogi pasterz
obromcz skodi tedi ma przy
wiesz gospodarza ktorego
skoda. uczyniona bilabi albo
namieszcze skodi uczynionej
Jesli bi zetrzodi nyetore bidla

priczyna sgmalo tedi pasterz
ma zaplatzic to iest. Jesli
bi od samego pasterza. Skoda
wezmona bibila albo vde-
rzenim kpra albo famne-
nia albo ktorego koluue dre-
wna czissnyenim bidlia bi-
lo obrazono albo zabitho
zaplatzi skoda. Jesli bi by-
la samy. szecie po by li
takowa rzecz szanth podlie
sprawiedliuosci ma roze-
znacz.

Capitlm stoixze
czle. O oddamch w
brich koscynolowi

Jesli bi kto oddal nawczyn-
ti miłoszjerne vminięza dom-
mlyn. rolna gi thim rze-
czani rowne rzeczni ktore-
mu koscynolowi a taki koscynol

bilbi przesch myszasliwa przy-
 goda spalon- chocia wmyeszce
 chocia wewshi- toszol takom
 billi tedi zomch rzeczy odda-
 nich toszolowi swyadomoscza
 biskupa- dochodi maia bicz ze
 bram astatowich dochodow- to
 szol on- zasza ma bicz na-
 prawnen. Jesli bi on toszol
 na prawym myszczu- zbud-
 wan- a na prawym- bicz my-
 mogl- dla tego- isbi ludzie te-
 go- toszola parochynano-
 wie to jest- ty onemu toszio-
 lowi przisluchajancze- przig-
 myslbi mystania- swoje tedi
 gi na onym- myszczu-
 toszol ma bicz sbudowan-
 sprzezeczomch- dochodow- te-
 mu- toszolowi oddanich- wsza-
 tosz- zawsze- itemu- ma przy-
 stapiet- biskupa- wyadomosc-
 gi- przyzwolienye

Kapitlm Sto Czipar
 The o prawne kup
 czow gi tramarzow
 Kupcz i tramarze wspra-
 wie a w wozynkach kupi swo-
 ich tako sja rzadzicz maui
 gi bada poynny tako krole
 wsi maiestaty onym strada
 swoia wstawi tako wniestech
 wniestech gi wlasdey
 drodze naprue ma bicz opa-
 abi wagi funthi miari gi wa-
 snosczy rozmagitego rodza
 ny gi loszyc isbi bili praw-
 dzice a sprauedliue rzeci
 zaprawda kupieczlie tako ma-
 ya bicz wstawiam tako iabosz
 poniesze przelozyschi thesz
 a wstawischi natho stroze
 abi pilnie baczi a strzegli
 abi zadnemu wprzerzecz-
 nich rzeczach nie bila trzym-
 da gesli bi kto naliezon bil

ktori wprzerzczonych waga-
 funtach wlofcziach waznoszczach
 gi wmyracach. Erzywda komu
 albo zlodzenstwo. wezmie tedi
 o jedna rzecz sprzerzczonych
 Erzywodziwa albo przesz zlo-
 dzestwo. stworzyczyna czwo-
 ralo taki ktori Erzywoda wci-
 ni ma zaplaczyć a wszakoz
 bezecznem ma zostacz ab i g-
 nem prziklath przesto bil-
 dan takich rzeczy wiarowania
 a nneczynnenna. tefz iesli bi
 kto potagenmije tul moneta
 pieniazna albo zlota. a iesli bi
 bil dowiedzan. a iesli bi bil do-
 wiedzian taki bynaczy talowa
 moneta tedi iemu raczne.
 ktorem sgrzeszil maia wcz-
 czynacz. **Czelno to m-**
tesch prauo przitruye
 abi oth kupcow mbyetaliczo
 milosziernie a onij meopeza
 zaiancz a doktorego bi miastu

27

Kupiec przyszedł a wtem
mieszcze targ kupi swoien
sprawoualbi tamto czło ma
zapłacić alne wodrode czło
brać ot kupien prauo zabra-
zune a pobor zażazuge a po
bor czła przesz zadnego ni
szego niema bicz ustanone
jeno przesch wierzschnego
pana a rada iego Jesli bi to
zi panowie czła dżerszel
tedi nnszem obiczaniem czła
wibneracz niemana iedno ta
to iako oth Krolna wstana
iest wczyniona. Thez pra-
uo wżazuje a ustania isze
waznoscz wżeczach żywno-
ści luczkiei pospolitei po-
tżebna bi gedzeniu a pñ
czyn potżebnich tak ma bicz
włożona iako iot posznanga
obroci a gñne kasde rzeci
gi cho pochodzic ma smoci

a zůstauj křazaczej ktere tho
 vstaui přerzeczono kasi za
 chovacz a bez gwalta dzer
 zecz ma takto bogati iako vbo
 gi a kasi kupicz na přie
 czynnosz přerzeczonem vsta
 uam swa volna mcz czynicz
 ani vstauez nemoze ieno
 iako přerzeczona vstaui vsta
 uila **Tha vstaui** rozu
 myana ma bicz chovana za
 czalosczi vrazdoro vovovo
 dzich ktorzi opatziuna isbi
 spravedlyve bili myary a
 tez takove vagn gi vraznosz
 vstavana a ktorzi naljezon
 bil ormyanyn vrezeci kradzo
 nen albo isbi byl monetha pra
 vem mnesztun mairburske
 ktoemu vstapmch a vtafo
 vich rzeczach armienie pod
 dam scha ma bicz kano
 azo a czlie mebranja na droze

powieda ta wstała rozumna
na ma bicz wngroschi tomo
ri na tho wiszadzone i thesz
przemienne czła

24

Capitulum sto prauic
o prauic wsiłthich
rzemna / lincow
wsyczi rzemna / lincow przy
gimona roboti albo wespola
albo rozdzielnie szmowiro
schi mytho zarobota zasno
ia. Jeslibi rzemna / lincow nie
podlie wolnei onego komu
robi rzecz. niewitobil albo
tha rzecz onego ktori da
stazilbi prauic staz nie ife
on rzemna / lincow nawtore
rzecz ta lona iako badzyc
onego ktori dal furobnennu
naprauicz ma za jedno gi
zatofch mytr. Jeslibi wotore
on prauicz nie chczal tedy
na szanth przilnezi thalie

rzeczy opatrzyć i sibi stoda zlie
 virobionen rzeczy bila strazo-
 na naono mytno pierveń w
 movnone Jesli bi ktoru re-
 myasłnik zoneń rzeczy ie-
 mu ku robotzie danen zlo-
 dzenstie czo stworziszil czo
 rako rzecz forzina ma za-
 placzyć iesli bi rzecz iemu
 ku robnennu dana forem-
 koluc obiczajem straczil
 tedi oneń rzeczy straczonen
 prawdzynwa vasnoscz zapla-
 czi Jesli bi zemnasłnik szu-
 lna a thm rewar rzeczy ku
 robnennu iemu dane dlugo-
 bi zatrzymal a iemu rzecz
 przez molne albo misschij
 bulibi stazone wtakien rzeczy
 zemnasłnik zaplaczi rozr-
 ta stoda iesli bi tatova rzecz
 zemnasłnik zastawil mlich
 mast wifupicz pownuje

Capitulum Stho est
sine odamioscznach
długu O dług Thridzie
szi lath mylczaczy a on dług
prauem medochodzacy mil
czecz wieczny ma Jeslibi
miedzi tem czasszem odług
talowi mylto dłużnika swego
go wspominal a natho swyna
decztwo wlassne myal on wie
rziczuel albo potom towe tego
tedi onego dłużnika albo po
tomu tego moga mybaczacz
natała dawność o dług pra
uem prziczynacz a na ga
bacz Jeslibi w talowem długu
zaklath wierziczelowi dan bil
a w swanth gi przez Thridzie
szi lath wstancznych talowi
zaklath mybilbi prawem do
bywan tedi talowi zaklath
tesz zastanow drugemu idze
wzecz dziedziczna a własność
spodziadawczego

Capitulum Sto Dzewia-
 te otem ffori kupi
 ffora rzecz a nnetto-
 ra summa dalbi prze-
 dawczy. Jesli bi ffo kupil
 dobra fforego koluef rodza-
 no i targ bi wzieml onne a
 czascz zaplati przedawczy
 dalbi a przedawczy kupczo-
 wu wierzilbi zaplatzenie sum-
 my prauo skazuje. Ize tato-
 ne dobra przesch przedawczy
 zadnemu wnezu niemoza
 bicz przedam ieno on tich to
 dobr badzie spossadziciele
 ffori pierwien kupil. Jesli bi
 kupiec swoien volien opu-
 szci bi targ omich dobr, tedi
 tuch fforien przicznne moza
 na ynemu przedani
 i fforisch pot szw adecztwo
 i fforisch kupiec natto
 przifodil

Capitlm Sto dzessy ate
 o kupczu i mektorach dobre d. I.
 a przedawca dobre o nich
 chce powstana qu neme
 wzmicz. Jeslibi kto kupcy
 dobra mekacie a dawsz czas
 pieniadzi za szlabiszia rosmisz
 ul iszebi mekczial targu dze-
 szecz taki hnaczen targu zlamac
 niemozie ieno dwoia kosc damich
 pieniadzi q vitargovanich za-
 placzi a on ktori kupi dobra ie-
 libi chczial znnsczicz targ ku-
 pcomich dobre taki czas piennia-
 dzi ktori dal Traczi

Capitlm Sto iedenaste d. II.
 o piennadzech nazat-
 flad danich

Jeslibi kto vdruggo piennadze
 nazatflath wszial a zlacil pe-
 wny czas a dzen zaklath
 szwon w kupcz a godi on czas

Zamierzom prziszethbi a on
 zastawim za kladu wpieenna
 dzach zastawionego nre wibi
 pilbi prauo skaznie isze taki
 zastawim ma bicz napomne-
 non iednacz dwa trocz trz
 trocz isbi za klath szwoy mlu-
 pil a piennadze zaplazn l
 a iesli isbi nrechczal wibupicz
 tedi on kto ma za klad przila-
 czuwshi ktemu drow szwiat-
 low ma talowu za klad prze-
 dacz a iesli isbi on za klad za-
 wath za suma przedal nslu
 iegr bila a k lathtom prze-
 rzeczonim et m bilo iawno
 tedi on przedawcza za kladu
 badzie poumnen onemu kto-
 u zastawil za klad przewis-
 szajancza suma wtoczic ona
 ktema wszial ad glowna su-
 mi a za klad dana

[illegible]

Kapitlū Sto Słod-
 me o nabivaiacz-
 imi wiektorogo gi-
 mnenia naualcze
 Niektu naualcze badacz
 jestli bi nabil iakiego gni-
 mienia takie gniwienie
 on ktorogo nabandzie moze
 podle swej volien szadzic
 zadnemu takowego gniwie-
 nia nie wracza iancz abo-
 czim prauo walki otk tro-
 low gi ot Exhazant iesth
 osobnem swiebodami ob-
 darzono. gdysz gi prauo du-
 chowne omawia ike stalo
 wch dobre moga jalm uszm
 czniec aboczim takowe do-
 bra obiczaem przerzecz-
 nem nabilte nieprzeczona-
 wa afia dobrem Exadzonijm
 albo lupbestim

xolwa gi thm rzeczam row-
 ne rzeczy tedi ta łowe rzeczy
 tzi starszi bada myecz naiancz
 a czynsze nagemne omch d. br.
 sgromadzac azc ony dziath
 ki przislubi do latb rostopno-
 sezi doskonalej t. o iest. t. i. s.
 maszynna ma bicz do d. wudze-
 stu latb wopieczc a me wnefz-
 czej plezi plemia tato dlugo
 wopieczc ma bicz azc maza w-
 lasnego dostanie stori masch-
 gey badzie opieku nem a ena
 dostawsz maza opieku niu
 szwoie dobro podle wolei swo-
 iei sprawi przy swolow. i. n.
 a wiadomoscia maza swego
 iato opieku niu.

Lapitali St. Swessczna

O dziedzictwie
 gi opotomstwie w dobra i w dziedzic-
 zow. Jestli kto chce
 bez testamentu a zoficac

[illegible]

capitulum Sto dwynda
ite otum Etom obne
czune czo Komul

227

Jeslibi Eto rzecz armynensta
wethoruck. Eolune rzeczach rzecz
przynal. Etsi szadzeniy a spra
wanio a on Etsi go smowin
zaona posluga szadzenia oney
rzeczy obleczy. Ne szia iemu dos
szic wezmierz. Etsi sprawcza wta
koney rzeczy Etsi przewiedzie
rzecz pod z wolen onego Etsi
iemu poruczył. Etsi obiczaj doszic
wezmienna zapracza onego sp
rawcze takowey rzeczy on Etsi go
smowul to czo mu obleczal ma
zaplatczic iemu. Jeslibi ta
wey rzeczy. Etsi szadzeniy Etsi
isze on prace Etsi szadzeniy
uyl ma on Etsi szadzeniy Etsi
obyczal szadzeniy Etsi szadzeniy
die oney przewiedzie

capitulum Stho Trze
 zenaſczye o ſznu
 ktori ſinowu dług
 przeſz przyſwolnema
 wiczu Jeſli bi ocziec mial
 ſzm albo dzeubi a ktori ſynch
 wiedzenia wiczu ſwoemu medal
 a przeſz przyſwolnema tego ſz
 movil bi nie ktori dług a ieſli
 bi wmarl albo wzieſt do cudzej
 ziemie onego długu nie zapla
 cnyoſz pcano ſkazyne iſze
 taki dlug ann oczie z ann bra
 cia nie powynni Tu placzenio
 alne on ktori ieſt przednym dlu
 gzym biem a nne niſch w nne
 Tu placzen a ſkoda nie zapla
 czonego długu onego bicz ma
 ktori on dług ſzmowil a wzie
 nyl a wſza koſz to tak roſdzie
 la ianiz Jeſli bi zazwota on
 czom tego taki dluznik wmarl
 a oczie iemu niecz czaſu zyw
 ta ſwego niezapiffzal tedi

Capitulum Sto Czerne
o mistrach skłania
czach. Eumie wospodach

[illegible]

czyż Jesli bi przesz stroszen goszcz
kupne w rzeczy swone ann gospo
darzowi wpracza niepoliuczil
ann bi strzezenyw zadnem
medal szobie mechan zazlye
ma a stoda onego szamego bicz
ma otrom przyczyn przigod
nich ktorebi niesli sprzecziny
gospodarza albo stroza

504

Wapitiu Sto o Srebrnych

Jesli bi posmnerczy ktorego oicza
dzieci lath niemaiacze zost
tali a iszbi bil dlug oiczony
albo maczerzyszti mierzapla
czom iedi rotatowen rzeczy du
sznierz przeczynowo snerotam
liath niemana czym czynicz
niemo ja azebi ony szieroty
odvmele lathata i tropnosz
czy dostonale dosta libi wosza
tosz w szizbi dobra ich tych
to i t niemaianczych szn
zom choziabi bil dom albo

szmoro myemial tedi snostra al
bo snostri rodzan badzie potom
konal a iesli bi kto bil nieplo
dm a myal bi wczwartem sto
pnyem blische a dowiedlu bi
isze sza prawi blischi ku potom
kowanu iako prauo kazalo
bi tedi bada potomkowacz wdo
biczch onego niepłodnneumar
lego wtakowen rzeczi a wstopie
nyu bliskości

**Capitulum Sto swodnie
nascze o krwym czlowie
czu wplyw zaplacen
waznosci badaczu**

AT

Jesli bi kto krwym czlowieczna
gwałtownie a krobievolnie prze
tal ngelest zaplacza albo zana
krwym czlowieczu dla tego isze
bog stworzil szlowieka na wo
blazanie szwie a zaci... wstize
sziz czlowieka my moze z... lego
ieno bog a zaplacza prawen

za swiatego Jozepha a potom
za pana iesusa bogu ci swow
uczciela szynata jedna a
sprawiedliwa niemniej
obozim bracia swiatego Jo
sepha prz dali zadwadze
cia p mady a pana iesusa
zudem prz dali z dym zatri
dzicci niemniej a bawien ty
zapl ty bly niedostojne zloscy
ne azle wlaacz tu prawo
a sprawiedliwosci zalezec
sua ruzi i stly by sto armie
nma zabil zagloma maza
plucisz Tuzisto szyszczyszant
a mancz zloschy a tho dlia
ten ruzicymj niedobrych
uczciela szynata jedna a
sprawiedliwa niemniej
obozim bracia swiatego Jo
sepha prz dali zadwadze
cia p mady a pana iesusa
zudem prz dali z dym zatri
dzicci niemniej a bawien ty
zapl ty bly niedostojne zloscy
ne azle wlaacz tu prawo
a sprawiedliwosci zalezec
sua ruzi i stly by sto armie
nma zabil zagloma maza
plucisz Tuzisto szyszczyszant
a mancz zloschy a tho dlia
ten ruzicymj niedobrych

Salutem in domino amen
hunc nuncius habetis, vultis
et conseruare puerum, non
vultis, et si est, habetis, puerum
et reponere in vobis

Ita nuncius in hunc nuncius
nuncius nuncius nuncius nuncius
nuncius nuncius nuncius nuncius
nuncius nuncius nuncius nuncius
nuncius nuncius nuncius nuncius
nuncius nuncius nuncius nuncius
nuncius nuncius nuncius nuncius
nuncius nuncius nuncius nuncius
nuncius nuncius nuncius nuncius

capitulum de officio
sancit appellat: quod
alio dicitur: vultis
sancit de hunc nuncius
quod nuncius nuncius
et dicitur: vultis
et dicitur: vultis

de

Puerum nuncius nuncius
nuncius nuncius nuncius
nuncius nuncius nuncius
nuncius nuncius nuncius

włtořen to súa przigodzioło i sze-
bi súa minimal przez wrot
sandzego albo wonta qł star-
sich armije nskich wszan-
dzie ich armenstım podlie
przerze czomich articulow
qł przigod i zecz bicz wtrzyw-
zonego a oprzazonego tedi
on obcziazom ma a moze
w zecz oprzazenia swiego
ktorebi myem appellowacz
to iest odeszwacz meymdzie
iedno do kolicrostego male
statu a kolicrosti maiestath
podlie praw pısszanich ar-
menstich przerze czonn czlo-
wiec appellaczigen to iest
odeszwania badzie taczil w-
uacz w roszadziez a kasdem
zommanow wolno ma bicz
appellowacz to iest othzıuacz
súa w kolicrosticqı mai-
statu ta to bogate mu iako

100
v bogem a boczym a tmem
przez kiazata a nie przez
mysta za vprzywilecowa
ne y waczem przez przywie
ze kroliewskich maiestator
a kroliewskiemu maiestatu
prawo przedny szlему podle
przywilegnow swoich za po
dam a zadnemu ynszemu
a tako ten kto gnu dal pra
ua tenze a nie ynszchi ma
gie szandzicz podlug grunto
wney sprawnosci

Capitulum Sto dzc 24
Wianthajczic oo
szandzim isz mema
szandzicz iedney
strony bez drugen
kady szandzla a tmem
wisli szawsi szarga iedney
strony niemaj rzecz szandzicz

iedno i sibi obona strona ob-
licznie bila a ktora bi stro-
na miala wiathsze dowo-
di swiathkow szandzia w
luszczawski ot strzon zado-
bi gi odpowiedzi itez dowo-
di swiathkow wkoł mne-
dzi stronami uczyni aczo ba-
dzie podlie praua skaze mne-
dzi stronami ktore sia pra-
wona ktore swiadczywo
wzeczach biez ma przech-
dzi swiathki

14
D.
**Laplin Sto dwy-
dziete o wkladu
rzadzie szandzem
szandiu armichste**

Sto swiadczywoz tak ro-
wne iawnie kasdomy
podlie praua ma biez wne-

dzano. Iste szam szandzia zad-
 nego wspotu szandziez mema
 bada cz opcz a persona alie
 wswom szandzie armnenst
 ma muez dwana szie mazow
 dobuch prauo omnanstye
 umyalich Jeslibi dwana szie
 mazow muez memogl me-
 chan ma sescz Jeslibi sesczy
 memogl muez tedi mechan
 ma czterzech / a tatim obiecza-
 lem przereczonem ma bicz
 sprauouan szant / a nne gma-
 czen a zadim szandzia mema
 radziez wrezcz / ktor a szamb
 umal szadzacz / fowim fowp
 denizem iawne cznylobi
Laputim Sto dwudze
sthe piwisc othim
etho muezzi szan
 ou Jeslibi fto muezczyl
 szandz albo sbroia al. floriy

Dan
 20

amienste go tedi tali ma bicz
faran przez szand podle vn
stapu aboczni maia vledz
ecz strom isze do szandu me
przychodza abi roznyce czyn
nyli alie isbi kasi szutal
spotonnye a czicho sprauie
dluoscy swoien agdi iedna
strona albo za fugie albo od
ma wra druga strona ma
sluchacz meprzeprziancz
any przenaqabiancz rze
czy c.iego. f. i. movi q zalu
gie a podli. z. stop. z. dzi ston
zangia p. v. o. n. l. e. p. r. z. e. t. a.
v. i. z. a. l. l. o. d. a. n. i. e. m. a.
v. i. z. a. l. l. o. d. a. n. i. e. m. a. p. r. z. e.
stom. p. r. a. v. o. l. u. n. c. z. e. f. l. a. b. i. o.
bi v. i. v. i. e. d. z. o. n. o. a. f. a. s. d. i. s. z. a. n.
d. z. i. a. m. a. m. o. c. z. f. a. r. a. n. n. a. w. i. z.
i. z. o. z. h. e. v. i. s. t. a. p. n. e. m. s. z. a. n. d. z. e.
p. o. d. l. e. i. a. f. o. s. c. i. v. i. s. t. a. p. u. t. h. o.
l. e. s. t. j. a. z. y. e. m. m. g. v. n. i. a. m.

Capitlm Sto dyw
dżestc wtorec eten
ttoni przet wontem
własinc prziszma
nij wie stan alon

Stosz koluxet przesz znanma
tore kolvick voita armencke
go tzi razi w swam biber a
nyed balie mjestan albi tedi
prwofa rask tzi gressche
przepadnie w tzi gaduq
rask mjestan je szesz gress
przepadnie wontem w gress
rask mjestan je szesz gress
schij vinn von dhouq q vinn
wsadz zma przepadnie ata
to dluq woz z woz woz a bcz
dzer szan azem z mczon
przesz ofszadle ratorzic
isze ma dosta cz ofszic woz
prawo q rzezum ofszic dro
nem

[The page contains faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.]

doktorego szandę porwana
bi bila tedi tuze masch gen
albo przynaczielne gen kre
wnij zanna reprawne zast
pouacz y czynnecz czo bada
mocz tu zysku albo straczn
rzeczy myanofsz dostateczna
a rzadna praua mocznosc
ktorej mocznosci wnara da
nabibila wszanduc a gysbi
wotafowen rzeczi. Uczynuosza
szada mebila wozmynona
szandze ma na saczicz to jest
sto szia blisschm mienil bi
szia bicz acherz albi sa usta
wicz w rzeczi onen. yonaf
thi chczancz rzeczi gen nazysk
gi stratha przynwiesz thaki
przioblicznosci onen mienia
sthi pnerwen ma dowiesz
moczy kucwnosci swoien
o ktorej isbi szna niemoglo
roz. iecz wszadzie a jesli bi
ta. woz rzeczi bili domne

४२

[illegible]

prziblichnosci woyta armie
tego zonnim masim kto
zi sznem zwnbli wozan
dzie sziedze a gdy badzne
czasch naszwathi krzisch
palze polozicz tedi porioth
przisznaga czynna czemu
ma tzi kroc naracze na
lacz uodi potim on przisz
znaga czynnaczy wipelm
przisznaga podline zalobi
gi odporow takinsze obicza
tem porancze umaxlen Je
sibi to togo oltora rzecz
osom i tedi on obicznio
nnobuczany wisschen prze
lozonem przisznaga wola
sna przez lasdego szwiath
ta sprawnszu i dore wsticz
ti gi lasda zosobliwne kre
cy i iako przelozone sta
v i iezone a poprawnane

[The page contains extremely faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side. The word "via" is visible at the top right.]

wnszech lisczech nasz: i
opissamich wtorich armie
ny thi to lwowskiu tecz po
zwane prawo mneszkne
Maidburstemu poddaque
my gi poddane bicz chczem
aczo wnscher zaprawda lich
czterech arciailow prane
szwoicem armenstem prze
rzeczoniem bada sandzem
wltornim omi tal zastawia
my gi zachodawami wltodo
tego czasschu wosziwa
ny a wdzerszeny tego
bili dwa dwa st. wch wch
neczlich gi ossobnych rzeci
wneze gi szynadecztwo
przrzeczonych pnczancz
nasscha lest. ny nyen schim
rzeczam zamyschona sta
losia gi dano wphylko
wneze aszermne pospoli
them wso botu blnska

przech Wiedziela quinquag-
gesima to jest starego mna-
stchopustu lata bozgo Thys-
sancz pjanecz szeth dzewna
regonaszne tiolowamana
szego Wata Trzynastego
Przitim bli tamio na wneln-
sch wtenstusszie panowie
duchowni Jan srenathego
Gneznenskiego biskupa
metropolitego Arcybys-
kup / a przeorny parwudzie
la stolneze apostolski legat
wrodzony Maczyni wlotdzi
slawski ale kowarowski Jan
polski fabian Elser-
ski pnothi przemyski gij
Groni naschen poth ancle-
rzy biskupowie Jan sch mel-
mozun wnelnecbni i wrodze-
ni (Xyston) szschol woca
woneuoda gi staroski i
wfski gi Coroni nainien

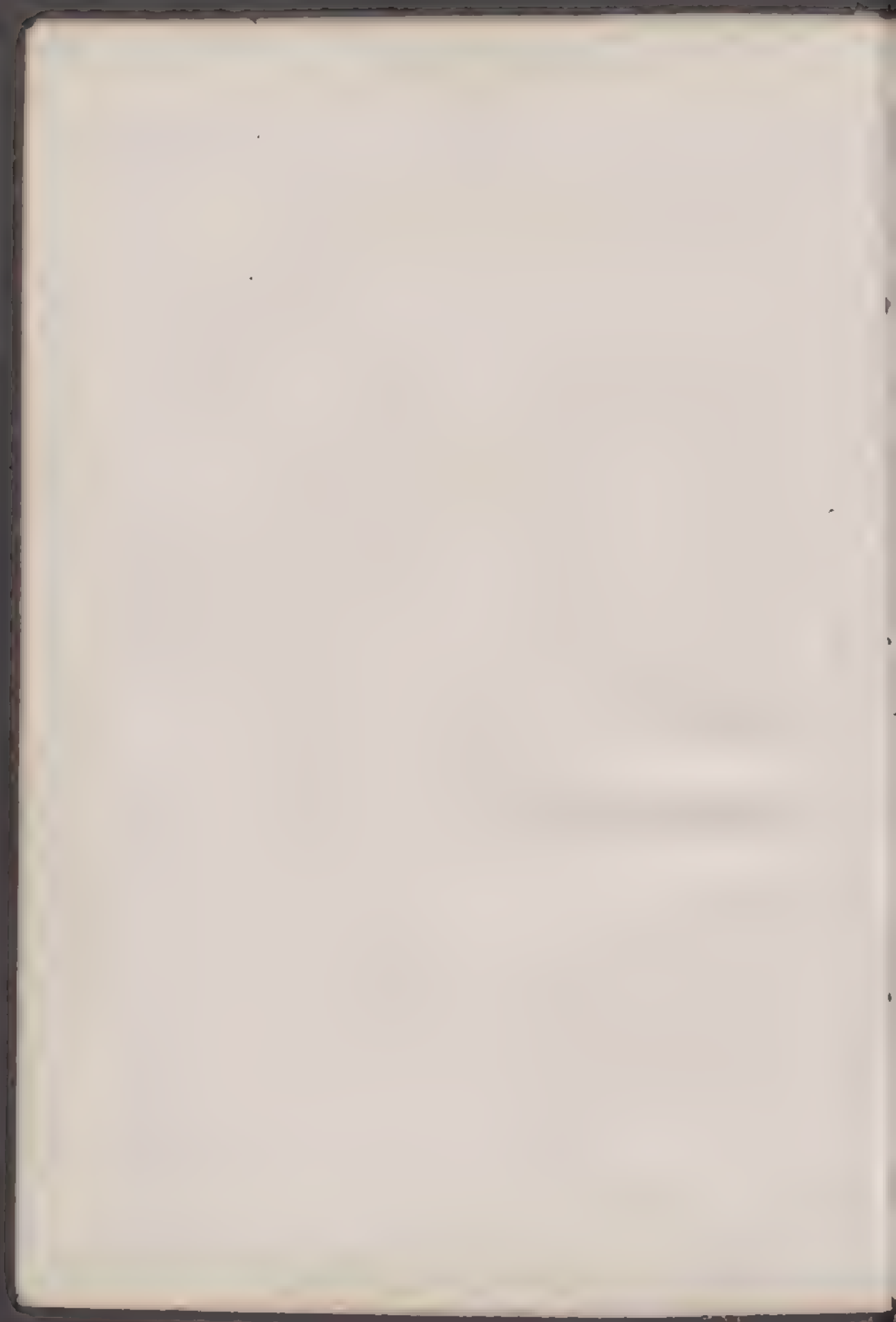
[The page contains faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.]

Gubernnenski Cracowski
 i Lancziezski Jan czoan
 Starbinnierski i Andrzej
 nczki Smiantego Michala
 ploczkiego i Szodenskiego
 go Kosznowo proboszcznow
 Secretarzow naszych i Ca
 nonow Cracowskich Sta
 nyslaw Chrobakowski
 Chorazego i Cranczego i
 pothezastzego dworu nas
 zego i Nassota orarowskiego
 pechłomorzego naszego i
 Zawichocznego stolmyns
 naszego i Koszennskiego
 Starowskiego i gminnych me
 malo Czesunow urza
 dnykow i dworzan naszych
 przypieczeczonych rzeczach
 swyatkow wian i godach
 Zaczne nam i pismach
 mych dan przez kance
 Albrama Thoma

Wielkiego wkrystusze
oicza pana pnotra biskupa
przemyskiego i królestwa
naszego potkanczyc
czego zacznie nam mile
go

Pomiedzenie tegoż
wkrystusze oicza pa
na pana pnotra bisk
upa przemyskiego
i królestwa pol
skiego potkanczyc
czego

Wnotre Biskup i
potkanczycze
znanomnie

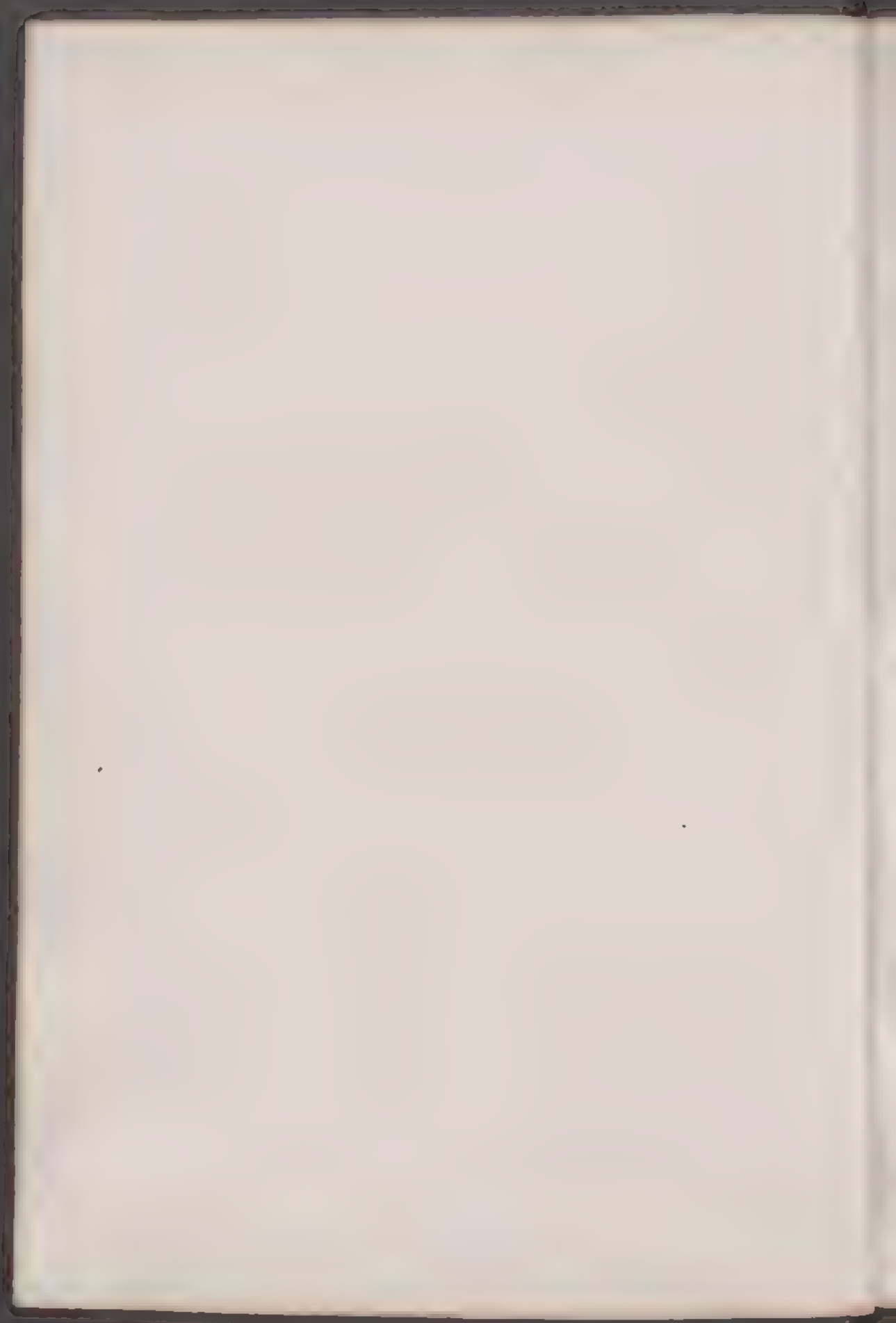

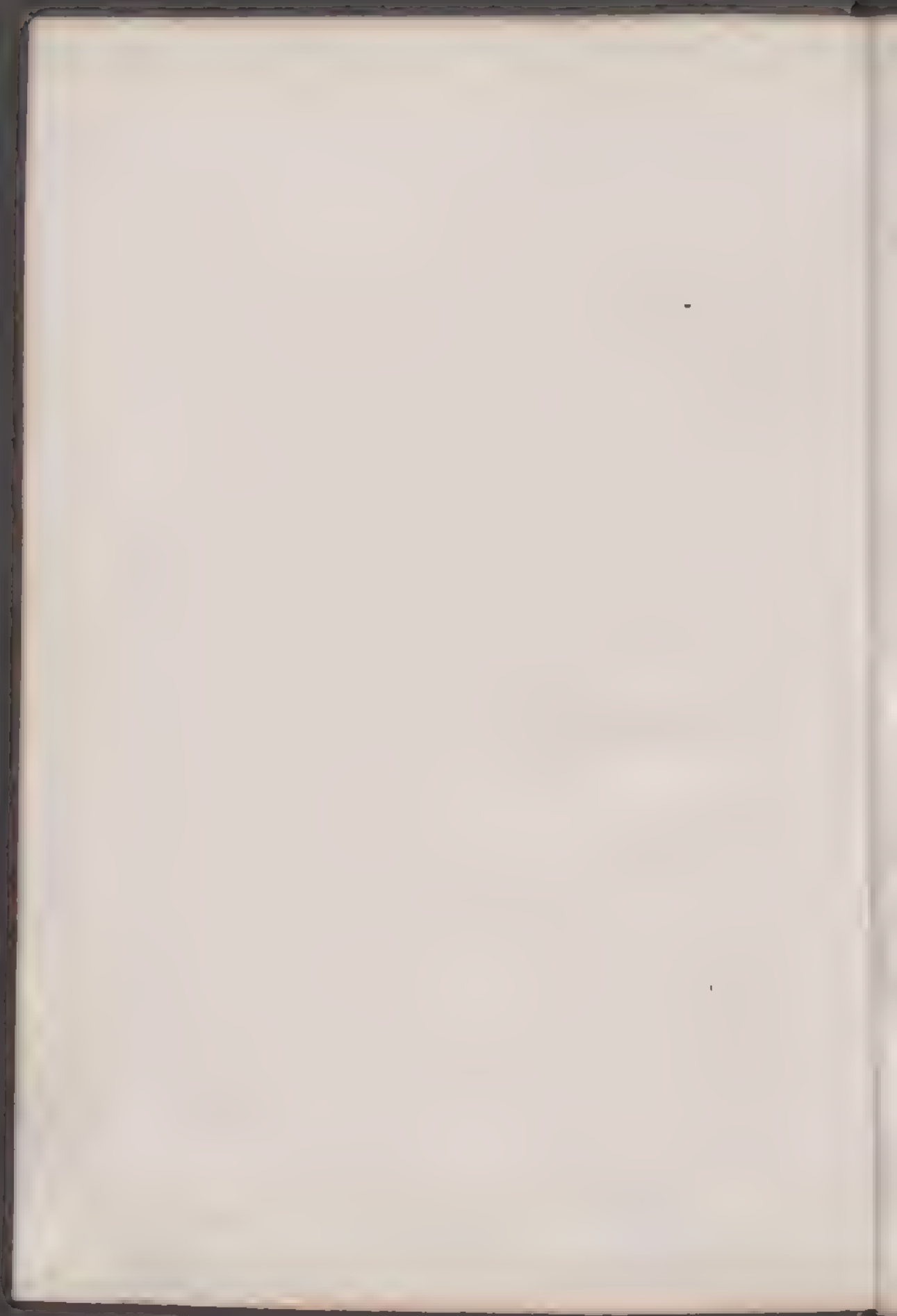

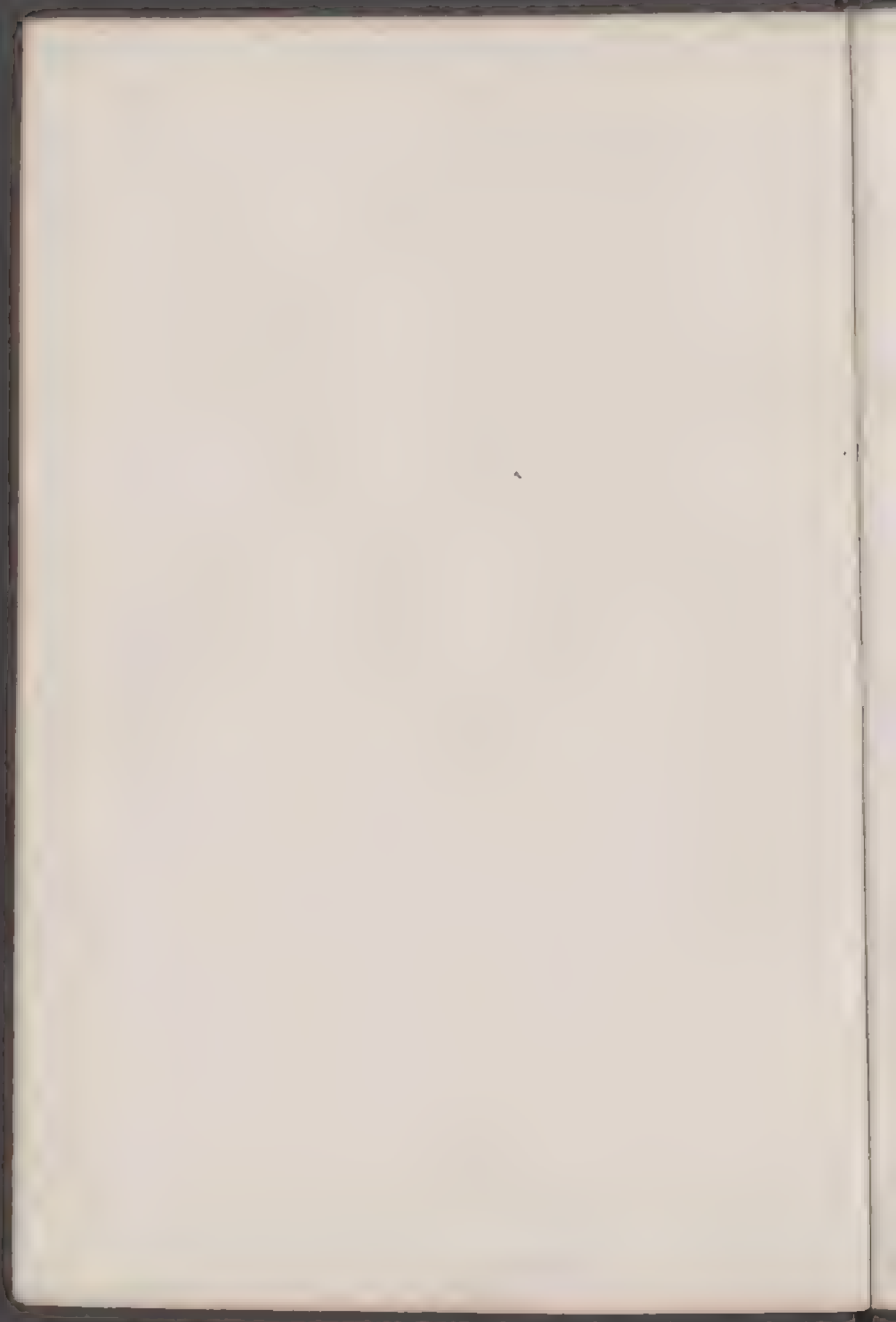

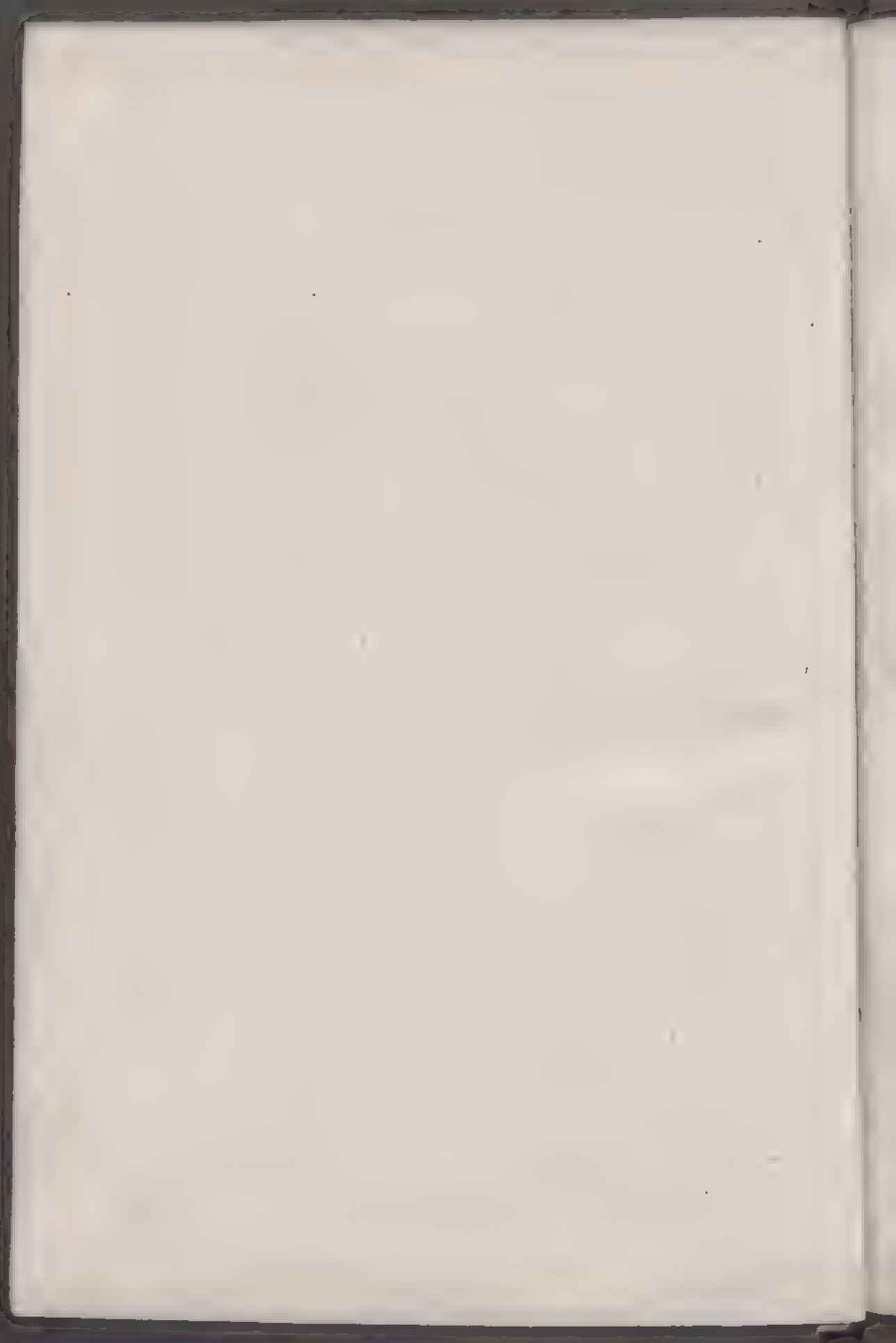

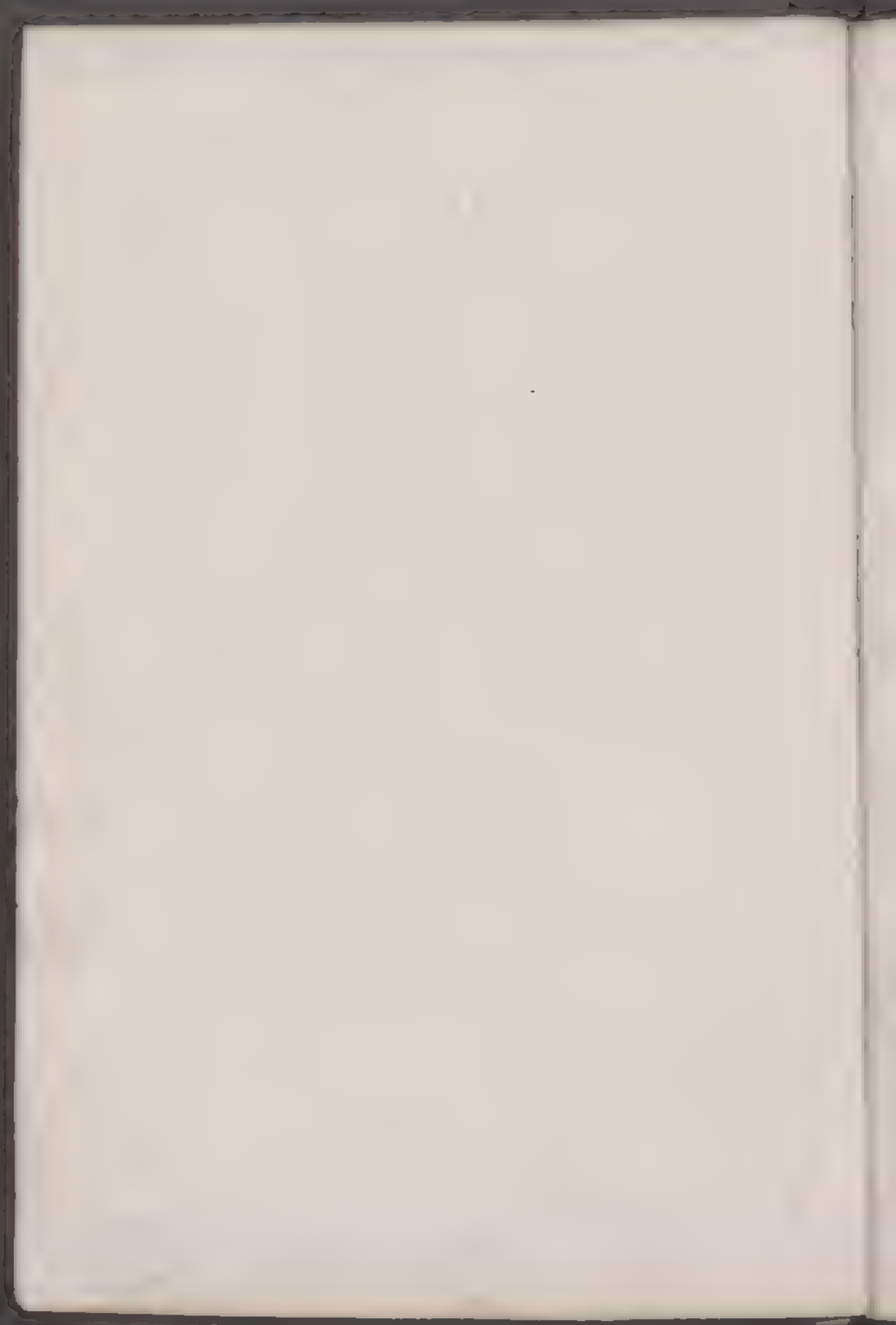

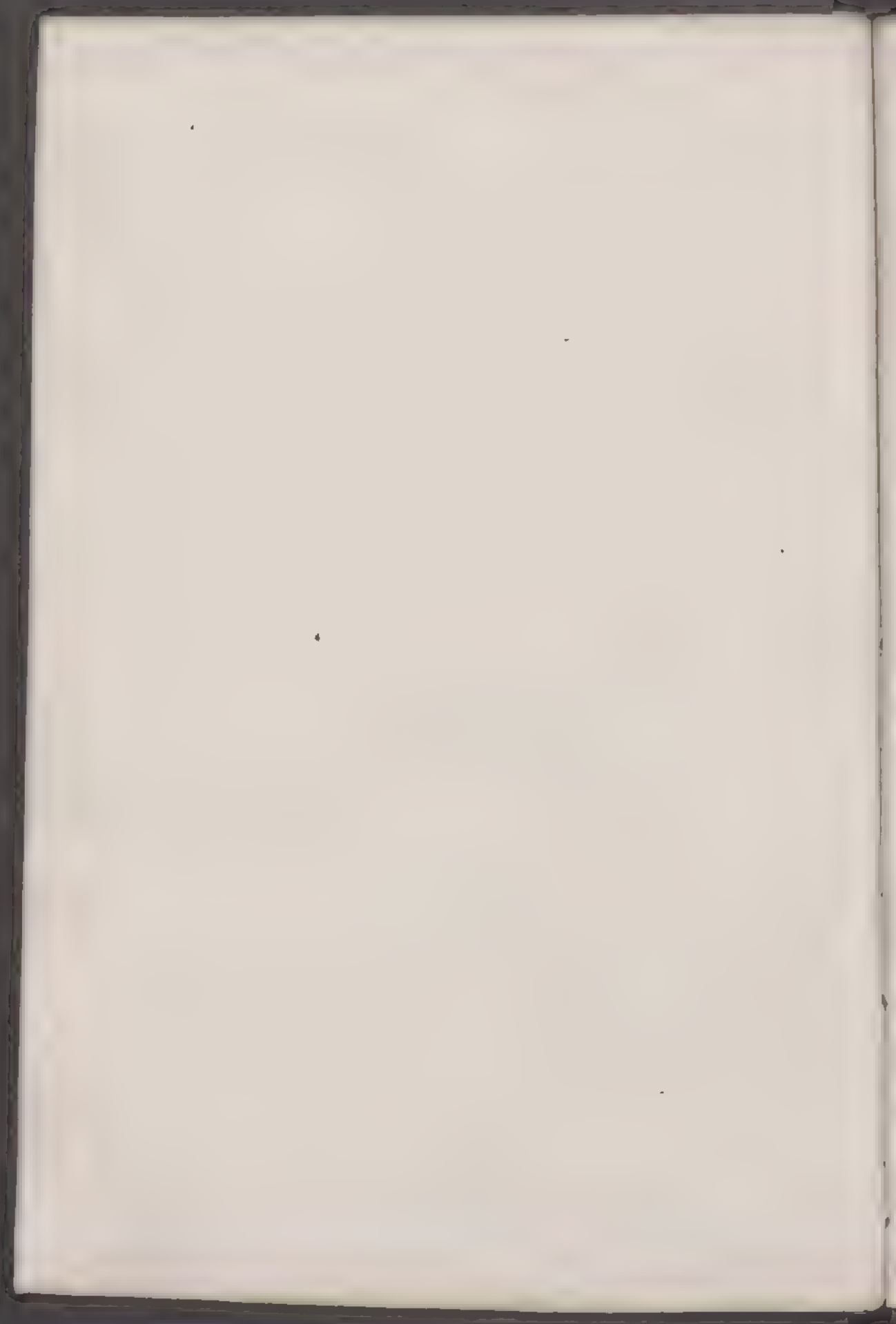

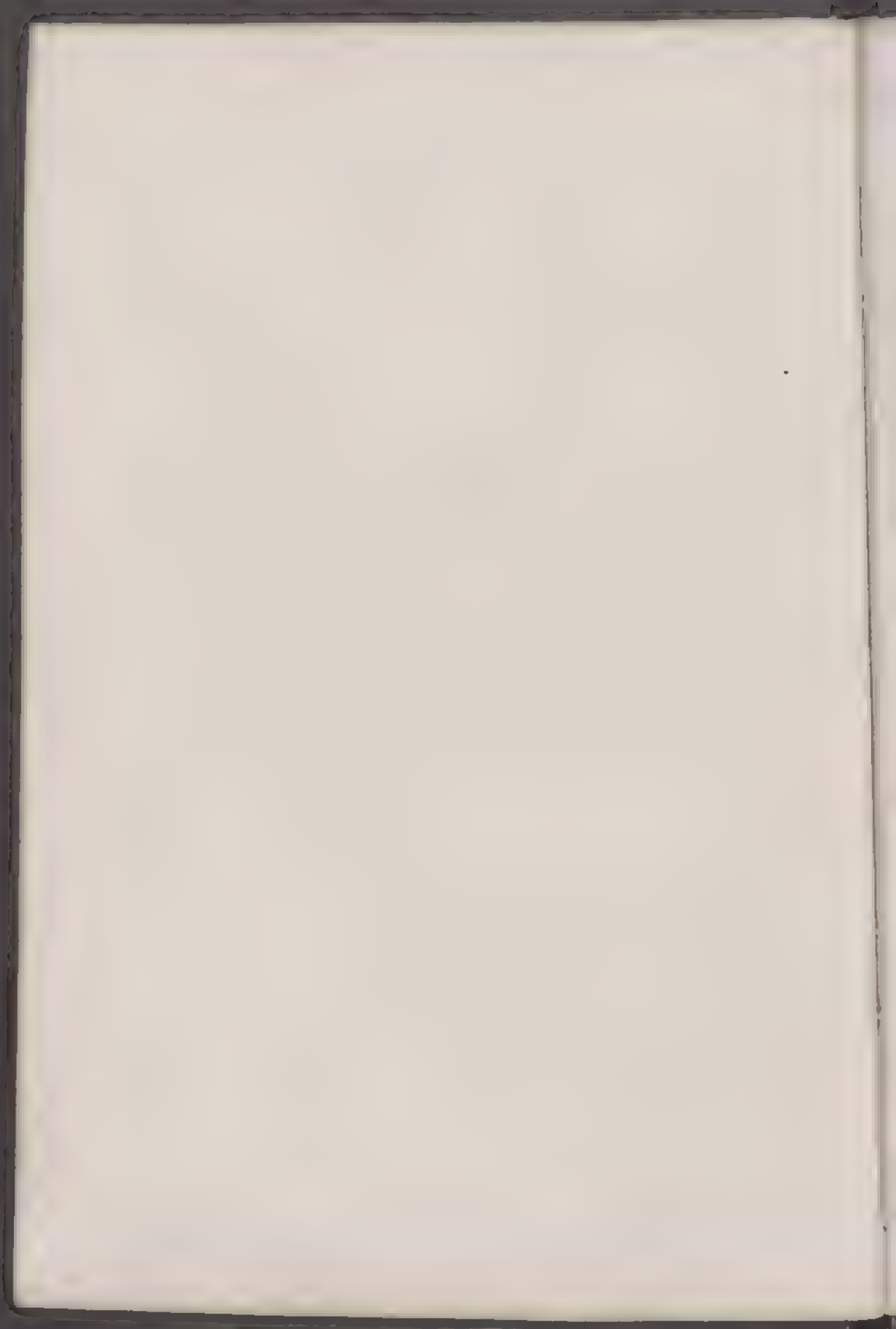

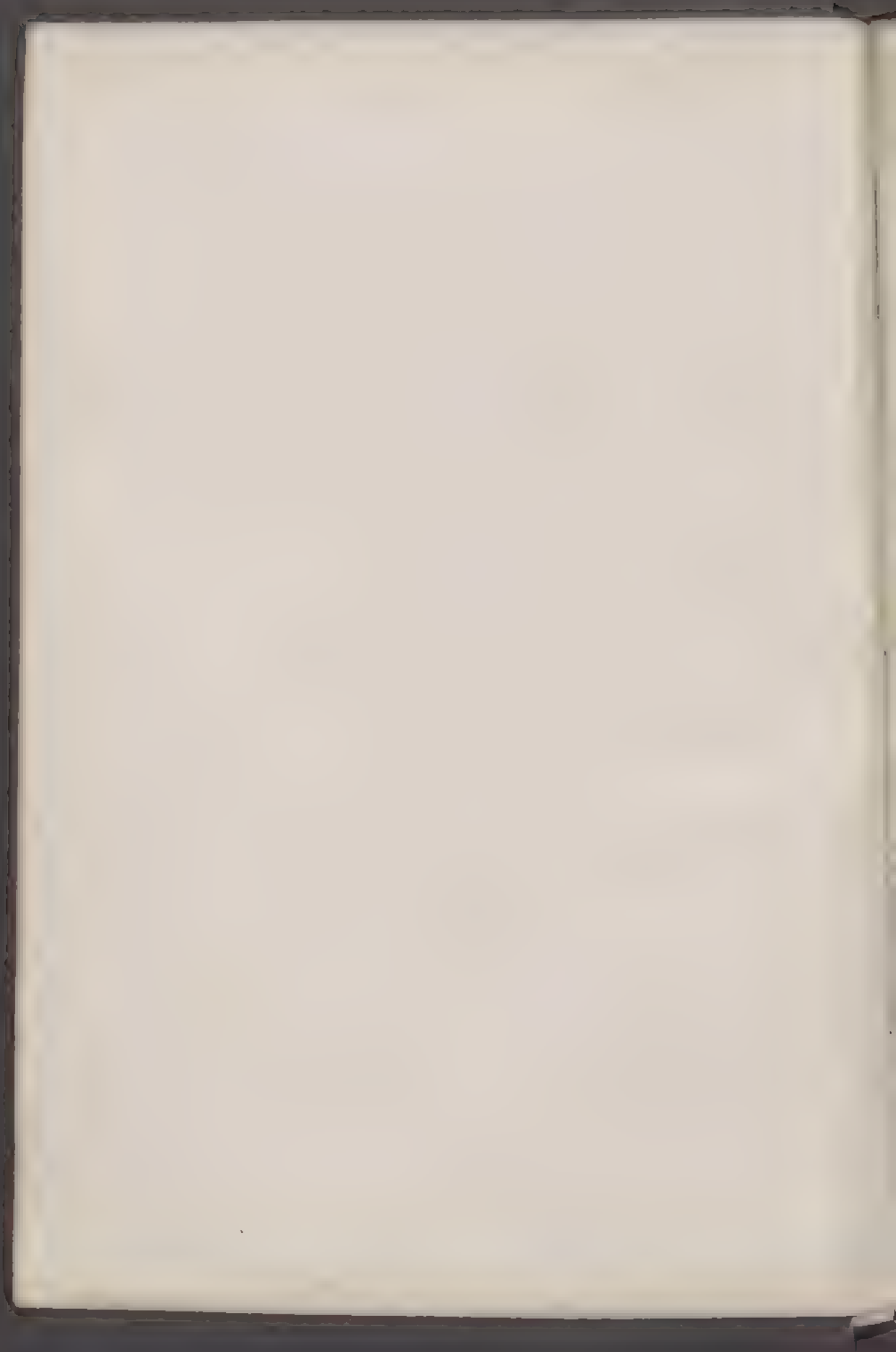

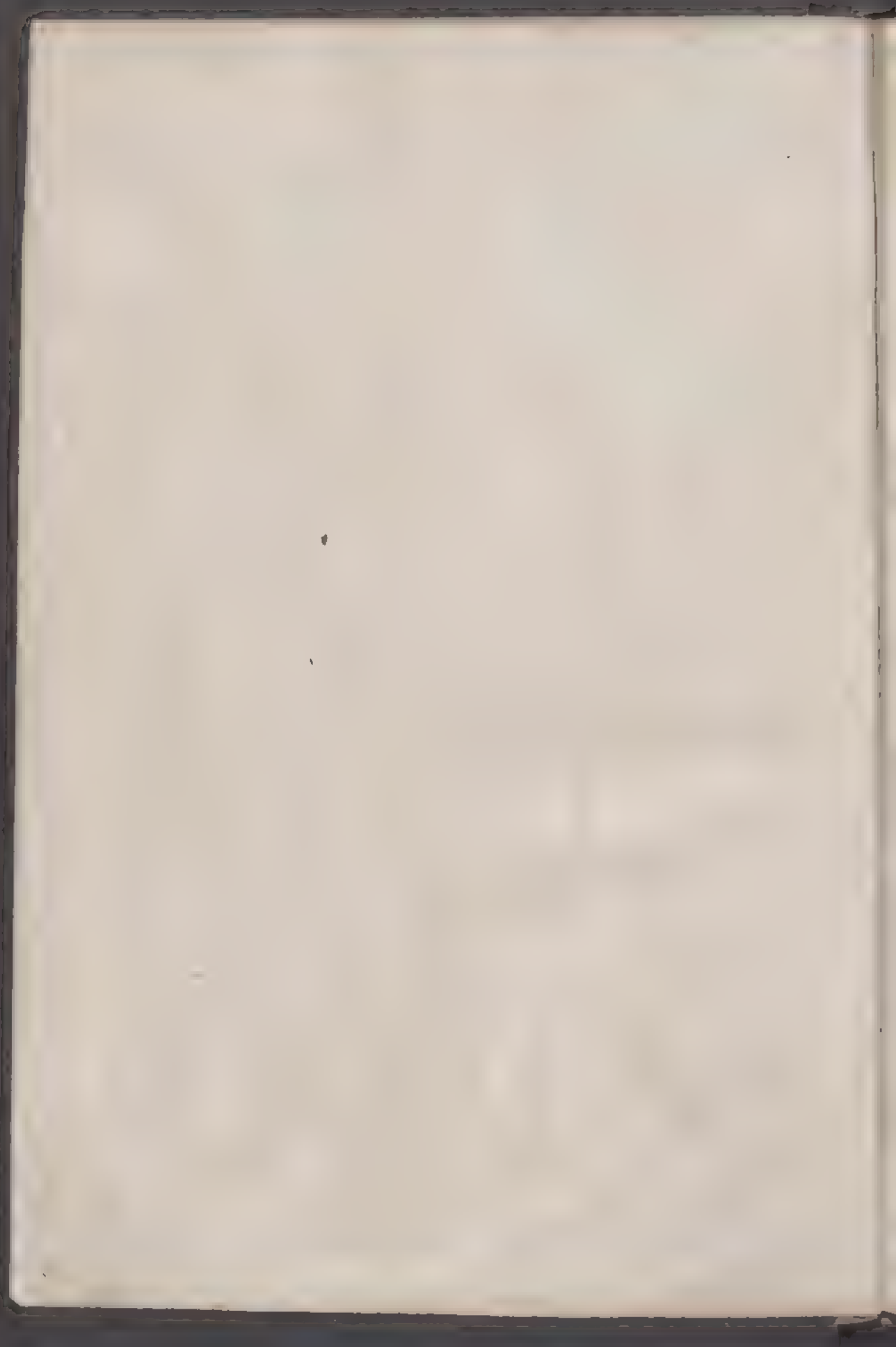

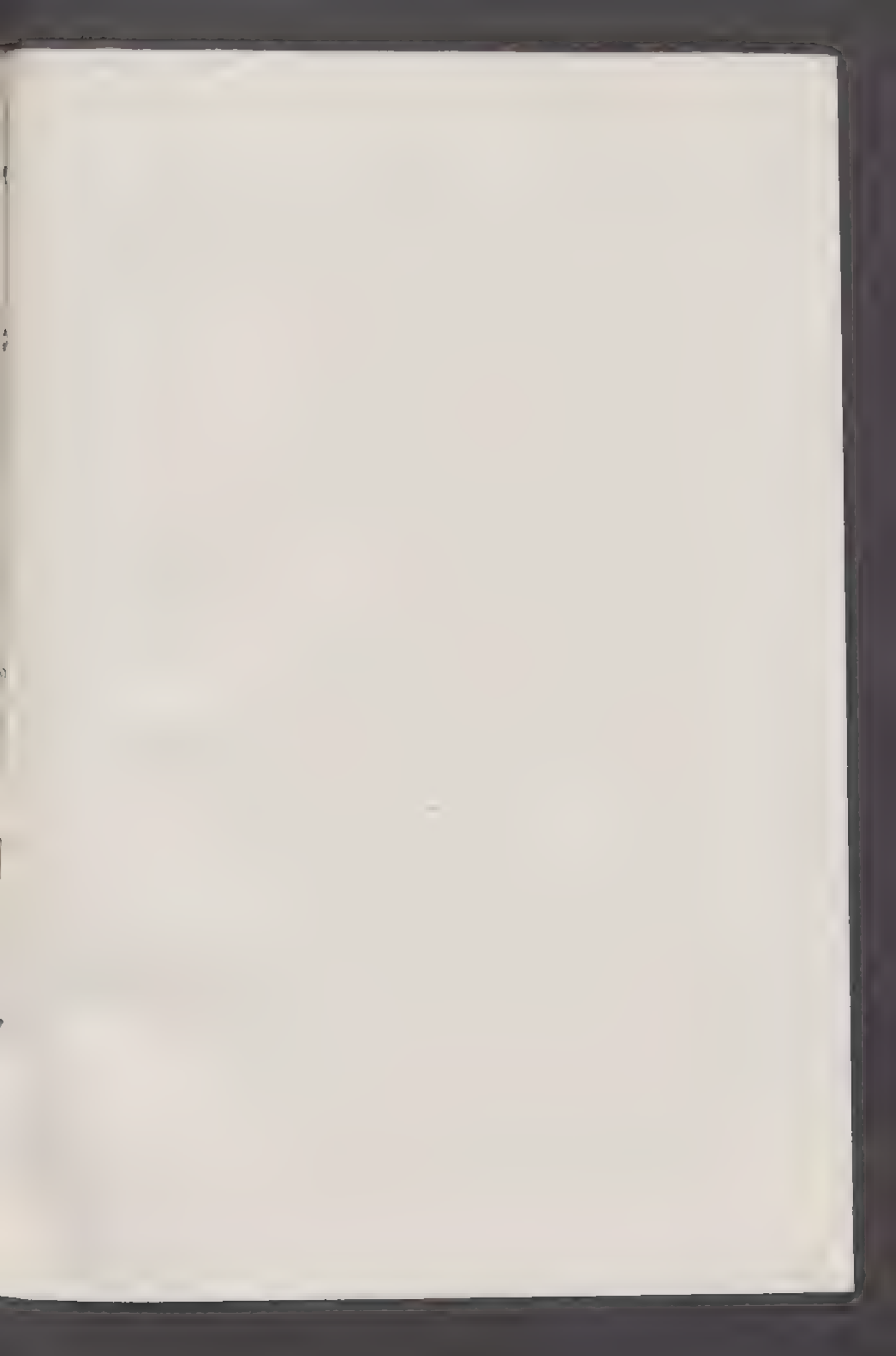

Stekens armia ista
zawierający
Dawa: Ormian
składający się
ze 141 Kartek
pości... w...
rach...
Tasnie W...
Panu Panu
Komualdowi...
Taj...
mat... w...

A. Sadok Barzci
Professor Teologii
we...

- Ա** Լալի բօլ օժէնէ ան թոր ապիղէի
Գ Դուրունիսի. քի բամբասէ Եդ^{նիւն}
Է Եւրար ապիղնի. քի թորայլարի Եօխար.
Դ Դինչի. քինէ ուշունէ անտի Եազար.
Դ Էշուն չինչ անդ. Գուշուն ունի պար
 չայ թորայլար նրնի.
Դ Դորդունչի. քի Գիմար թորալիլար
 պօլմախ. քեր աք.
Է Գէլնչի. քի. նէ նէ մայ տր թորայ. Էայ
 Գիմիայ թորայ պօլմաք. քերաք. Էայ թոր
 անի Գիմիայ սիմար լամաք. քերաք.
Է Էլնչի. քի. նէ թուրլու. Գէյար պօլմա
 Կայ թորալիլար Կայ. Էայ զախ օդ ցայլար Կայ.
Է Էտինչի. Գան ըխ լար ուշուն. քինէ տիւ
 ալ ար նրնի ին ամ լարը.
Է Էլիգինչի անդ ուշուն քինէ թուրլու
 պօլմաք. քերաք. Էայ Գիմիայ պերիլիւ.
Է Էօղուղ ուշուն. քի լիյ մաադր. քերա
 տան լարիայ տիւսիգ լար ալ նրնայ պար
 մակայ թորակայ.
Է Էնունչի. քի իսայ սի պիթիգ լար
 տան Էդ տք. Էայ իսայս ըյ միլ լաթ լար
 տան ալ տք թորալարնի.

Գործուն կիսի քիւրաւ ասէ Եղար լար պիղնի քի
 Եւ արաղար ի եօխ դուր:

ՄԱՐԿԱՆԻՄԱՆԻՆ

ԳԵՏՆԸՆԿԵԱՆԵՆԸ

Եւ աստ պիտի քիւրի. խօլդ խառ
 ըն տանաւ քիւրնս կաթող ի կա
 ն ընկ պարչայ երմէնի լիքն ընկ:
 Աւալ կի լծօխ դաղ մաքի տայ պաշ
 լան մաքի. պարչայ լծօրայ պիտի ք
 լար ին ի նկ: զպաշ տայ Եաղար ան ին
 քի պիք Լար կայ. ճու աք. քի պիղնի
 քամ արա ա է Եղար լար. քի եօխ դուր
 պիղ տայ լծօրայ: Վ քի ճանն ընկ
 շնորք տն տան. հաստ իր լանտիք
 Եաղմակ այ. լծօրա լար պիդ իք ինի:
 Աւալ ճու մաք պերալիք ալար կայ
 քի քամ պատէ Եղար լար. քննունկ
 լծօրա ինի. քի լծօրայ եօխ դուր:

Էրմէնի քրիստան լարտայ. զերայ
գօք լար պարտը. քիմախտար լար
օղկայ. տայ ֆանընի թօրալարինի.
քի գօնու թօրալարի պար. գիմ լար
քի պու իշնի սող լար լար. քէնտի
լարի գօնու թօրատան գայ ըք դր լար
տայ օղկալարնի տայ. գլար լարի գայ
տը մակայ. Էնի իլ էս լիատամի լար
նի. գրուրունի ճու վաք ալար կայ
մումու պերի պիզ. քի թէնիլի աւալ
տան. ատամին ինի գար պիլ ադ ընայ
թօխ գադ դը. գանը մակայ գօնու
ըք քու: Լ՝ նընկուչուն տին սիզ
լարնընի տօք թօր լարը. թօխ գադ
ըք թօրայ խօյտու լար. քի գիմ քի
պօլ վան լար կայ. Էամանայ դապ
օլու մլու պօլկայ. տայ գ իմ քի աթ
աս ընայ. խօլու գադ ըք ուրկայ. խօլ
ուք քի պայ լար. խայդ իք մոպէս
քէնտի թօրաաինի. արդը քալ պու
իշնինի թօրաաինի. ալ ըք աւալ կի
թօրատան. քիմ քի աթաա ընայ. ու
անաա ընայ Էամանայ դապ. օլու մ

Լուսօրհայ: | Նայթբբ Եֆաւ Ետարանը
 պէլիմըզ քն շընկ պարչայ Թորալար
 Ե ընկ դուկալ լիքի տիր. ան ընկուչուն
 պու ի րուրիշիդ ինկ ըզ քի այդ ըլ տը
 Էս քի Թորայ տայ պու Թուր լու: Էօի
 Էսայ մէն սիզ կայ Էանկիտայ պու իւր
 ու մէն պու Թուր լու. տայ պէր քի դիր
 մէն. Էս քի նի Էանկի պիլայ. պէր ի ք սիզ
 ընկ Էաի շի Էրքինկ ըզ կայ. այդ ըբ սով
 կայ սիզ. սիզ ընկ սընկ ար ընկ ըզ նը
 Կէ չիք սիզ ընկ պոյունկ ու զնու:
 Էք ին չի հայլ պաթայ Էաի շ ըլ Էր
 քինայ պէր իր աստամ ին ինկ. պարչայ
 Էաի շ ըլ ին իս ըն մակայ. իսայս ըն
 քի Թօի դադ ըր քի պիզ իմ Էրքի միզ
 տայ տըր. քի պարչայ աստամ իւր պիլ
 այ զծն լուք պիլայ պար մակայ: Էջ
 սապաք պիլայ. Կէ աւ Էտարանը Էազ
 ըբ իսայ մատըլ լար աւ ալ տան. Էօի
 Էսայ սօզ պիլայ այդ ըլ լար: Էք ին չի
 քն գէլ տի տայ օվրաթի դուկալ Թօր
 այ. Թուկ ալ աստամ ի լար կայ. տայ
 զլամաստի Թօի դա մական աստամ

իւարկայ. պիթ իք պիւլայ պերմակայ:
Լընընկուչ ուն օկուդ պերբրմբ աւ
ետարանն տայ. քիպար ըշ քայ քէն
տինն ինկ զախ օց ասի պիւլայ Թորա
կայ գէլմի ին: Այաղ ըյ տայ քնեառ
զուչ ուն ունկ մանսի սի պիւլայ ալանի
եդի. նբ աւ ետար ան տան: քիպար
չայ գիմայ գիմկայ պօռլ լուեսայ
Թօլուլ եդքայ. եախ ըյ գօնկ ուլ
տան. եախ ըյ ես եդ իք. գերայ ատ
ամինն ինկ հսի գէնտիսինկ եառ
զուչ ու սու. տուր. մունկ ար օղչաշ
պարչայ եառզու իշ լարինն. եա լա
մաք գերաք: Պու Թուր լու քն պու
իւրուք աւ ետ արանն տայ շաքար
նընկ մանիս ինն. եկ ար անընկ եկ
իր լիք ինն. դաք դը. եսայ աւալտան.
սօնկրայ մաղ Թատըյ. անընկ ուսու
նու. քիեառ լղ աք եդի օլեկ իր լիք
նի. քէնտիսինկ է եաա ինայ. իպայսր
պիւլայ քի գիրմատի. Թօր ան ինկ ալ
նընայ սաղ ըշ պերմակայ: Գօրկու
զուր քի Դեյ իշ լի տիրեառ զու պօլ

մակայ. Եօխէսա մաղդամ ախ պիլայ
 ու վրադիր. քի չարապար էսայ. սուխ
 լան մաա ըն էառ զուկայ պար մակայ.
 մունկար օխ շաշ հրատարել էդար.
 եք աւետարան տայ. Թորայ էդ մակ
 այ անկար. քի խօլդիայ էդի քի դան.
 քի այդ խարտաշ ըմայ. քի ուլաշ. քայ
 մէնի մպիլայ աւթամ հընկ օչիլնամ
 հըլ. Աւշ դայ է. քի Թուր լու պարտր
 սիզ տայ սապ աք. առ աւթիլ լիք դար
 պիլ ադ ըն տան. տայ Թոր ա տան.
 մանի. նէ ոչ ուն սուխ լանչ պօլուր
 սիզ. օզկա լարն ընկ Թոր ա սիտայ.
 մուն տան ու վրանիք. այդ ըր առաք
 էալ պօղոս. քի հէ սիզ տայ դօնու
 Թորայ էօխ դար. նէ ոչ ուն սիզ քէն
 տիտի ըզկայ. խրսխայ ու էկիր լիք
 էդ մակայ խոյ մասիզ. էօխէսայ.
 սիզ խսխայ ու էկիր լիք էդար սիզ.
 Թուկ ուլ օզկա լարկայ. էօխէսայ խար
 տաշ լարկայ տայ. Ուշ ուն ի դլամ
 առի լմէնկրի պէր մակայ. էազկան
 Թորայ. քի պօլ մակայ քի զմուշէն

եայ տան գծնու լուք դայ պօղկայպիզ
Եօխէսայ սոսլուք պիլայ. Ե առ լղա
մախպիլայ սախլակայ պիզ գծն լուք
հու. ու ե ազ մական թօրանի հար
զամանտայ. Ե թօր դ ուն չուքի եդ
քինչայ թէնկրի Եօք առն տու թօր
անի ու բրօրօք լարնը. ու աւետար
աննը. նէ չիք քի եախչք ուր լուխ
պօղկայ ճան ըմ ըզկայ. տայ պուդուր
լու գծնու լուք պիլայ եդ մակայ ե առ
լու լարնը. Գիշինչիքի թօրայ ու
բրօրօք լար. ու աւետարան թէչ
քիրի մասդիր. Եօխէսայ թօրայ բր
եզ մուշէն եա տան թէչ քիրի լի.
ու լուս լար տայ. ու միլ լար լար ար
աա ընայ. անընկու չուն պօղէ դար
թէնկրի քի ուս լու լար. թէրկաբ
պախ. քայ լար. նէ դուր լու չէսայ. ան
կարգօրայ եդ քայ լար ե առ լու նու.
Ե լի ընչիքի թօրատայ բրեզ մուշ
էն եա տան. անդ քայ թուշար. տայ
պիլ իմ ըզ քն դիլ ար անդ իջ մաքնի.
զ լար քի պիզ գծնու քրիստան լիքդայ

դիրելկայ պիզ. քի գօնու գօնու պօլ
կայ. էկրի. էկրի պօլկայ. ~

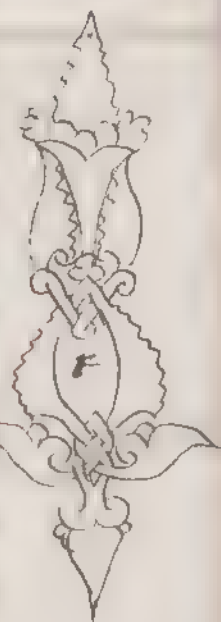
Եւ լինի քի ինչ ու շուն էմտի էազտրք էազ գիւմ

նրնի բրի չին սարնուսան :

ԸՂԸՄԵՆԻՄ ԶՈՅԼԱՅԻ

զլատիք էազ մակայ. Թօրայ լարնի
էայնէ սապաբ դան. դէ բրանտի էս
իմ ըզ պուիչ քայ : էկար քի էազտրք
էսայ աւ ալկիտայ. քի քէրայ քիմ ըզ
տուկ ուլ էտի. էազ կան Թօրայ պէրիլ
մակայ Թէնկրի տան : Եօս սայ գօբ
քեզ իշիգ դիք. բան պաս օզկայ միլ
լադ դան. քի էօս դուր քրիստան
լարտայ Թօրայ : քիմ քի մա՛նուայ դ
ըր պիլ մատդ ր. արի պիդ իք լարնրնի
դու շունի : մունին քի էաման սազ
ըշ դան. քի Թուրլու էաման լիս Թազ
ար. նա. էայ սազ ըշ լարէտի : քի Թօր
անի խոյ կան էս սիզ էտի : քի էայ գլա
մասէտի քի գօն լուք պօլկայ էտի.
ատաւի լար ար աւ ընայ տուն էատայ :
քի նչի քի օլ պիլ իք լիքնի քի դար

պիստոյ ըմբղ տան պարէտի. եաման
լիս ոծն տուր տու. տայ թուկալ եառ
աթ ըլկան ատամիսի. եառ ըմտիս
էդի. տայ սով ուք նու ուշադաւադ
հըյ. գորալ մաս սըզ լք խաբանել
էդի: Գուհի պու վախդ լար տայ
հրինչաք լիք դան. ոււր անմակայ
գլամաս լար. էսքիու եանկի թորա
լարնի. նէ մարգարէ լար տան. նէ
աւ ետարան տան. քի պօլկայ լար
էտի արի պիթիք լար նընկ գուհուն
տան. պիլ մակայ գօնու թորանի.
ան ընկուշ ուն գլատիք պու թորայ
պիթիք ի պիլայ. օյ ադ մակայ ալար
հըյ նէ ջիք գիմսանի ե իւ խ ու տան:
Ը խունչու պու վախդ լար տայ պիլ
իք լիք էք սիւտի քի պիլիք լիք պօլսա
էտի. պօլուր էտիք սընաք ու թանկ
լար. գլամանասընայ գորայ. ան ընկ
ուշ ուն եղ սըք պար չայ միլ լադ դան
ու ուլ ուս լար տան. տայ եազ ըք դայ
պէր քի դիք. օյս շաշ էսքիու եանկի
թորա լարկայ. նէ դուր լու քրօք լար

խոյ տի. տայ աւ է տարան պուիւր տու.
 Է ինչի քի պու զաման տայ արի ծան
 ըզէաւ իմ էդ մաս. նէ չիք սօղումն.
 ուղանիել վախդ ընայ. էայ նէ չիք
 կոյր թոս գէրման ընայ. էայ օզկայ
 ուլուս լարտայ. քի պօնու թօրայ էդ
 ար լար էտի. զէրայ արի ծան էտի գոր
 կուզ ուչու. ալ ար նընկ իւրաք ինայ.
 ան ընկ ուչուն սուխ լանչ տուկուլ
 լար էտի. էազկան թօրալարկայ.
 Նէ չիք նքառաքէլ լար գլամառի
 լար էազ ըք պէր մակայ. նքաւ էտ
 արան նը աւալ տան. Էօխ սայ սոզ
 լարի պիւրայ ինան տրք խայթարտը
 լար. տայ ան տան սօնկրայ. սուխ
 լան տը լար էազ մակայ. ալայ օխ
 թօրանի տայ էազ ըք խալտրմատի
 լար. զէրայ ալար նընկ տաղ ըն օզ
 կայ ուլու սաղ ըշ լարի. պար էտի.
 խայթարմախ լիսուչո՞ւ. Էօխ սայ
 բօք օյ պէր տի լար էաքի թօրայ պիւրայ
 տայ գէրման լարնընկ օպըչայի պի
 լայ. տայ արի պի թլարնընկ գուչու

պիւլայ թօրաւ լարին եղ մակայ. Եօխ
էսայ պու զաման տայ պարչայտան
դերի թուշ տուք: պու սապաք դան
բէեզ մուշէն եայ եազ ըք խոյ տուք
թօրայ լարնի: Տ, քնչ ըյ: քի եառ
ղուհունկ իշի անդ պիւլայ թուկալ
լան ըր. եւկեդ. քի թէնկրիտան.
պու իւր ուլ մատըյ. անդ իշ մակայ.
Եօխէսայ եաման լի արդ ըք տր
պու զաման տայ. այ. քրիտան լար
թուկուլ քի եաղղղ. եառղու ալ
նքնայ անդ իշ ար: Եօխսայ հարեր
տայ հար քեզ հեչ նէ մատան տայ.
ան ընկ պիւլայ. խութ խարուշ ու մուլ
նունկ. պոյրուխուն հեչ եդ ար լար:
տայ պիզ գլատիք քի թէնկրի նինկ
պոյր ուխուն հեչ եդ կան լար կայ.
թօրաւուկանունք պէրքի թիք խոյ
տու եառղու տայ: Է ինչի. քի պօլ
մամախ ըռչուն թօրան ընկ. պար
մակայ լար. օզկայ միլ լադ նընկ թօր
առին այ նեչի. ք պու իւր ուրէտի լար
մարգարէ լար. քի Եօխ մտըր թէնկրի

խորայ էլ արաս ընայ. քի պօլ վան լար
 կայ պար ըր լար. խայս ընքի առ աքել
 լար տայ անըյ. դապա լաբ այդըր
 լար. քի դիյ մաս դր. քրիտտան լարկայ
 օղկայ մի լադ նընկ. ալն ընայ էառ
 ղու կայ պար մակայ. լ ինչի գորար
 պիղ էմտիկի վախդայ. քի պարտր
 ախ բաշ լար վաթա պետ լար. քահա
 նա լար. պիյ լար պաշ գեթ խոյ էայ
 լար. քի էիւղ գորուբ. ուօրուանչ ալ
 ըբ. տայ պիլիբ սիղ լեբ դան գօնու.
 էառ ղու նու էկրի էդար լար. Վն
 ընկուչուն գօբ դանաղ. էաղ ըբ
 խոյ տուք թօրայ պիթիբ ին տայ. քի
 պօլկայ օկ ուդ ու թօղրու լուխ ան
 ինքի պիք լար կայ. լ թունչու. քի
 էառ ադ ըլկան դար պիյ ադ ըմըղ.
 տայ մայ ունուդ ուչու տուր. էախ չըլ
 ըխ նը. գօբ դուր լու ճանու թէն. կու
 նառ ին տան. հալ պաթ գլաս աք
 էառ ղու նու թօղրու էդ մակայ.
 վախդ ըն տայ ունուդ ուբ էանկ ըլըր
 պիղ. ան տան սօնկրայ բօշ ման պօրուբ

սաղ ըշ քայ Թուշարպիզ քիալայ
մըտր եօխսայ ալայ տուկուլ անքնկ
ուչուն քիպուեիուր լու խն ընլը. սա
ղըշ պօլմակայ: Լնքնկուչուն եաղ
ըք խոյ տուք. Թօրայ պիւթ ինի հարմախդ
խօլումուզ կայ ալըք էս լակայ պիզ
Թօրամըզնը. տայ գորկուզ կայ պիզ
օզկայ միլ լադքայ. քիտայ մայ Թօր
այ լար իմըզնը. արի պիւթիք լարտան
էդար պիզ. քի սոզ լարի պօլմակայ
պիզ նի դապալամակայ: Բուն չի.
խաչ անքի առ ամեառաթ ըլտոյ ուր
տայ պէրաի անկար. պիյ Թէնկրի արի
Ճաննքնկ շնոր հքին. օլ շնորքնէ չայ
պարտըլ իլկարի. առ ամի լարուանայ
արդ ըլ. տայ խաչ անքի խայթ ըքեաղ
ըխքայ Թուշդուլար: Լյ լ Թէնկրի.
խալմակայ մէնիմ ճանլմ առ ամի լար
տայ. զէրայ ճանէրկասին տան Թէնկայ
խայթըլ լար: խաչ անքի քն գէլտի.
տունէակայ. օլ արի ճախնը. է անայ
պէր տի առամի լարկայ. տայ ճան
էառ զուսուն. խայսի քիսք աւետարտ^{ան}ք:

տայ կանոնք : զերայ պիլիբէտի պէ
 իմ ըզ. քն. քի տունէ այ ատամիլարի
 լարի բրեզմուշէնէայ. տունէայ էառ
 ղուսուն էառար լարէտի. դիյ ասխոր
 էմտի տանսոնկրայ. պիլիբէ պիլայ
 էօբսուն մակայ. թօրալարնի. Թանկ
 լաբ պարչայ արիպիթ լարտան : ~
 Ժա պիլիբն չէ. քի պիլիկայ լար էառ ղու
 չէ լար թօրայ պիլիբէն տան. թող ըու
 էառ ղու էդ մակայ. պիլիբէ քի գէնտի
 լարի տայ թուր մախդր լար. գօգդակի
 էառ ղու չուսունկալնընայ էառ ղու
 կայ : Ժք թնչէ. գիմ լար. քի թօրանընկ
 ալնընայ գիլիլ լար. խօրխու գէշիլ
 կայ լար. ան ընկուշ ուն քի. խաչան
 ատամիլար ալնընայ. պօլ մաս լար էկ
 րիւնի գօնու էդ մակայ. հալ պաթ գօբ
 դուր լուսօգ պիլայ Ճահդէդար լար.
 էառ ղու չուսու ալ տամակայ : Նի
 դուր լու պօլ սար լար. գօգդակի. էառ
 ղու չուսունկալնընայ թուր մակայ.
 քի պարչայ էաբ ուխ լարնըյ գօրար.
 քի ան ընկալնընայ գիմայ ալ տամախ

պիլայ պօլմաս գօնու պօլմակայ.
Եփսայ գօնու լուբ պիլայ Թերկով
պօլսար: Այլ զայ պու ժէ դուրու
պաշիշ լար պիրի պիրինայ պայլաբ
սապաբ խօյար պիզ Թօրա պիթիքի
նայ օխշաշ. սէ առաքէլ լարկայ.
խայսը քի պէյ Թէնկրի տան Եառղու
շու լար պերիլ տի լար տունեակայ:
տայ խայթըբ արի ծան պիլայ Թող
ուր տու լար հայրապետ լարնի: ումար
գապետ լարնի. արի Էփսով հունկ
Եառղուշու լարն: զերայ պու ժէ
Թուկալ սան. հայ պաթ լանտը պար
շայ տունեակայ: զերայ պու Էաղը
տան Թողտու լար. տայ պուզ. սան
տունեան ընկ. Եառադըլ Կանըյնընկ
գուն լարի տիր. տայ օլ չովու տուր.
առաամին ընկզ. դէբ բաշ իշ ին ընկտայ
սանը տր. առաամիլիք նընկ դար պիյ
ադ ընընկ: տաղը տայ պարտը գօբ.
Թուրլու հայ պաթ լէ քի. պու իշ լար
նընկ արի պիթիք լար տայ: Այսպէս
տայ օխշաշ դր ժէ նա հապետ լարնընկ

ԲՅՅՈՒՆ ԵՍՏՆԱՅ ԽՐԱՅԵ ԼՕՂ ԼԱՆ ԼԱՐԸ
 ՆՐՆԻ ԽԱՅԱՐԸ ԼԱՐԸՆԱՅ ԳԻ ԿԵՐԻԼՈՒ
 ԹԷՆԿՐԻ ՄԱՆՆ. ԵԱՂ ԲԼԿԱՆ ԹՕՐԱՅ ԺՈՂ
 ԱԵՍ ԽՕԼՈՒՆԱՅ :- ԱՂՆՐՆԿՈՒՀՈՒՆ. ԿՈՒ
 ԺԷ ԹՈՒՐ ԼՈՒԿԱՋԻՉ ԼԱՐ ԿԻԼԱՅ ԹՈՒԿ
 ԱՂ ԼԱՐ ԿԻՂ. ԹՕՐԱԿԻԹ ԷՔԻՆԻ. ՄԱՊԸ
 ՄԱՅ ՆԵ ՍԱԿԱԲ ԿՕԼՄԸ. ԿԻՂ ԿԱՅ ԳԻ
 ԿԱՋ ԼԱՄԸՔ ԿՈՒ ԹՕՐԱ ԼԱՐՆԻ ԵԱՂ
 ԺԱԿԱՅ. ԳՕԲ ՎԱԽԴԱՆԱԿԵՐԻ. ՈՒԼՈՒ ՄԱՊ
 ԸՉ ԴԱՅԵՄԻՄ. ԿՈՒ ԹՕՐԱՅ ԿԻԹ ԷՔԻ
 ՈՒՀ ՈՒՆ. ԳԻ ՀԱՐՔԷՂ ԿԻՂՆԻ. ԴԱԿԱՂ
 ԱՐ ԼԱՐԵՄԻ. ԿԻՂԻՄ ԽՕՄՄԱՅ. ՕՂ ԿԱՅ
 ՄԱՅ ՔԱՄՄԱՅ. ԱՂ ՄԱՊԸ ՄԱՅ ՀՕՐԺԱԹ
 ԽԱՅ ՈՒՔ ԿԻՂ ԿԱՅ. ԿՈՒ ԻՉ ՈՒՀ ՈՒՆ. ՄԱՎՈՒՔ
 ԼՈՒ ԱՐԻ ԿԻԹ ԼԱՐՆԻՆԿ ՆԱԿԵՐԴԻ ԱՐՈՂ
 ՈՍ. ՎԱՐԴԱԿԵՄ. ԳՕԲ ԹՈՒՐ ԼՈՒ ՀՕՐ
 ԺԱԹ ԼԻ ՍՕՂ ԼԱՐ ԿԻԼԱՅ. ՄԱՅ ՄԷՆ ԿՕԼ
 ԺԱՄ ԼՈՒ ՄԱՄՈՒ ՄԱՅ ԱՂ ՄԱՅԿԱՅ. ՄԱՀ
 ԱՆԱՅ ԷԴ ԻՔ ՄԷՆԻՄ ԿԻԼԻՔ ՄԻՂ ԼԷՔԻՄ
 ՆԻ. ՄԱՅ ԹԷՆ ԻՄ ՆԻՆԿ ԹՆՎԱՂ ԼԻՐՆԸ.
 ՄԱՅ ՄԱՊ ԸՉ ԷԴ ԴԻՄ. ԳԻ ԽՕԼ ԴԻՄԱՅ ԷԴ
 ՔԵՆ ԷՄԻՄ. ՕՂ ԿԱՅ ԳՈՒՀ ԼՈՒ ԱՐԻ ՎԱՐ
 ԴԱ ԿԵ Մ ԼԱՐ ՄԱՆՆ. ՂԷՐԱՅ ԿԱՐԵՄԻԼԱՐ

գօգլար օլ վախդ դայ ամ լը չուվ
լու-բիւի սօգալար: Ե վեդ-քի պիւի
մէնիմ ճնարմ նընկ պիզ միւն լեքիսի
գլամատըմ գիմ սանի պուիշ քայ
գեւդիր մակայ: Եօխոայ ասըլ
Թանկ լարեաիմ-քի առ աքէլ լարու
պէլկիւի արի ամթալար: մուշիս քի ու
ուիշնիսի խայղուսուշայ պօլմատը
լար: Ե վեդ-քի խայդիբ պօլարլ
սապաբ-պու Թօրայ պիթիքիսի
Էազմակայ: հօրմաթ խօյ կանընտան
պիզկայ: տր ստեփանոսկ ամոռի
կոս նընկ-պարչայ երմէնի լեքնիսի-
պիրտայ եքի տայ պիզ տան խօլդ
խայ եդի: տայ մէն մահանայ եդ-դիմ
մէնիմ պիւիք սիզ լեքիմ նի: տայ գօգ
քէզ դարդընտըմ պուիշ դան: —
Խաչան քի արդըխսըլ: խօլդ խայ եդի-
մէն տայ ուստուճայ ալ տըմ: մէնիմ
միւքիս լեքիմ պիւայ: պիւիք-քի դիասի
տիր հնազանդ պօլմակայ: տուխուլ
նի պույր ուխայ: Ե կարքի Թէնկրի
տան Էսայ պու Էափս չը սաղ ըշ: տայ

Թուկ իւր լան. սայ. անընկ ծնկարմախ
 քալիւայ. ասըր է ախ չը. այէկար Թու
 կալ լանմասայ. մէնիմ պաշ լախան
 ըմ. օզկայարի աթալար. Թուկալ լաբ
 պաշ. քայ չիսպուկայլար = Երայ աւ
 ալ աւալ տան պարչայ ուստալ ը. ք.
 Թուկուկ պիբ առաւմիտան պաշ լան
 ը. ք. տայ ան տան Թուկալ լանտի.
 Է օխէսայ գօբ լար տան. զերայ ազ
 տան գօբ դան դաբ ը. ք. պիրի պիրինայ
 գէղեր ե. ք. պիր ե. ք. դիրտի լար. պար
 չայ ուստալ ը. ք. նը. խայթ ը. ք. էսինայ
 ալտըմ քիպիլիմ ը. ք. քննի. էառ զու
 սունայ. պարասըմէն. օլ քի իւզ գոր
 մասնէ օր ունչ ալմաս. անընկ ունչուն
 դիլ ե. ք. լիտիր. մանկայ է ազմակայ. իօլ
 ում պիլայ. Թէնկըրի նինկ էառ զուսուն
 ունկ օխ չաշ ըն. ք. օլ մակայ գիմսայ
 դապալակայ. Լաթիքան սօզ ումսու
 էկար գիմսայ պիլիք սիզէսայ. ուլրան
 սին. այէկար Թուկալ ուլրանկանէսայ.
 տայ մունտայ նէմայ ե. ք. սիք դաբ սայ.
 քէն տի Թուկալ լաաին. քէն արդըն.

Եւ իւր զօնու լարնը. Եօք սուհուր
պիգ սովուք պիւայ:

() Եւ զմն ինչ անոյ գուշուսունի պարչայ թորաւորնի:

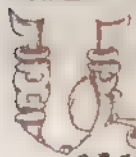
ԼԵՆԻՅԻՆԵՅԻՄԵՐԱՆԻ

Վարդապետ թորայ պիթիք ին ինկ
խու վաղը ուչուն գօթ թուրու եալ
պարմաք տր ստ եփաննոս կաթող
իկոս կայ: Խօլարմէն սէնտան. հայ
պաթ լը անթայ. տայ պարչայերմէնի
լէք. Եիսով լարնը ընկ պաշք. պօլմա
կայ. քի հեղայ Էնկիլ սաղ ըշ լակայ
սէն. ճանսարդ ըն գերաք լի իշնի.
Խայս ընքի մէն իմուստումայ պերիք
սէն. զերայ գիյայ սի տիրման կայ. քի
գորկուզ կայմէն սանկայ. գօթ գանազ
քիսէ տիր խու վաղը. թորայ պիթիք
ին ինկ. Խայս ընք քի խօլում ըզկայ
ալ ըք պիգ. զերայ թորայ պիթիք ին
ինկ օխշաշ ը պար կան օնք գայ: զեր
այ գիյ իշ լի տիր պիգ կայ. թուզմա
կայ. թորանի. ու կան ծաք նը. քի պիրի
պիր ինայ օխշակայ: Խայթ ըք պու

Թուր լու պարտր օխշաչ ը. պիրի պիր
 սխնայ. զերայ կանօնք ճաննը Թուրու
 եդար. տայ Թորայ Թէննի. հալպաթ
 էկար պիրի պիրին տան պրըլըֆնայ
 լար. Եօխսայ գօք էր տայ պիր իքիրլար.
 Նե ըիք ճանու Թէն. քիդար պիլ ադ
 պիլայ. Է տիրլար. օլ Թուր լու պրըլը
 մաս խաթըշը. պիրի պիրի պիլայ պոլ
 ուրլար պիր. տայ գոբն էմանի պիր եդ
 պլայ իլընըրլար. օլ Գուր լու կանօնք
 դայ Թորայտր. Անընկուչուն. էկար
 քի Եօլուխսայ. խաթըշըլմակայ էք
 սինայ. պիրի պիր սինի սընտր մասդր.
 տայնէ դուր լու կանօնքնու. պիրի չի
 լար Թուզուք դուրլար. օլ Թուր լու Թոր
 անի տայ. տայնէ դուր լու Եանկըլ կան
 լար կայ. կանօնքդայ. Բօքուդայ ուխօր
 խու պար օլ Թուր լու Թորատայ պար.
 տայնէ Թուր լու Թորատայ զընտան
 ու պայ լամաք պար էկրի լարկայ. օլ
 Թուր լու կանօնք դայ. զընտան ու պայլ
 ամաք խարղամաքդր. Այայնէ դուր
 լու Եազըլիս ոզատամի լարուհնայ.

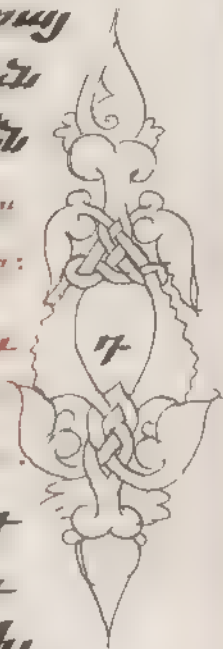
կան ծագ հեմայ պաղխոյ մասդր: օլ
Թուրլու Թորատայ. ան ըն. քի պիք լար
հընկ ուսնայ. գիմ լար քի Թող ըռւտուր
լար տուն էտտայ. տայնէ դուր լու. արի
գիշի խորխ մասդր գօգդակիէ առղու
չի տան. օլ Թուրլու. ան մեղատամ
խորխ մասդր տուն էայ էառղու հուս
ուն տան: Խայթըբ տաղ ը տայ էախ
շըլքի պերիւլի գիրպիզկայ: քի պար
չայ արի պիթիք լարնի. ան ընկուչ ուն
Թուգ տուլար. քի ատամ իրարնի էազ
ընդան գարգ. քսց լար: օլ գուր լու Թոր
այ պիթիքի. ծահգէ դար գիյ մակայ
էաման լարնը. ուկիրի լարնի: քի առ
ուք պիլայ ուէախ շը գօնկուլ պիլայ
Թիրիկայ լար պիրի պիրի պիլայ:
տաղ ը տայ ըռւլ լուք պիլայ գիրիւ
մաք. արդ. ար լքդի. պուտայ Թորայ
տայ պօլ մաք. քերպ: Պու Թուրլու
մանի լարնի պերտիք. ուսլու լար կայ. քի
դանը կայ լար. քինէ չայ Թուր լու էախ
շըլքի պար մուն տայ. հաւաա ար պար
չայ ատամի լար կայ. քի գալաշնի. օլ

քանի զօթուր ուր տայեմին լեքնի-ու
 եախշ լքննի թօխ դադ քրատ ամի
 լար արատ ընայ: Եւ այ խայ տայ թօրայ
 եքսիք դիր անտայ դալաշ զօթ դուր.
 տայ խայ տայ թօրայ ու գծու-լուք պօլ
 տայեմին լեք արդ լի դըր օլուդու. Ե.
 տուն եատայ ու եիխով լար տայ: զերայ
 պիր ու շու թէնկրիսինի ճարհ. քոն
 տան պերի կան եիխով լարկայեմին
 լեք դիր: Եւ ոնչի տայ լայ տայ քալար գիւլար սր Ե առ զու
 Ե լար ալուր պիրիսինի տան գծու լարնի օխշաշ լարն:

ԵՎ ԵՄԵՐԻՍԻՆԻ ԵՎ ԳՈՐԶՈՐ

Թէնկրիտար. նե թուր լու պու իւր
 ուր մարգարե թաւիդ. քի եաղու եդ
 ար Թէնկրի. քէն տիսինի ժողովուրդ
 ունայ. տաղ լայ տայ այդ ըր Բթօր օք պեյ
 Թէնկրի պիզիս եառ զուշ ումուզ եանայ
 այդ ըր գեղ Թէնկրի. տայ եդ սէնինի
 եառ զուշ նկնու. տաղ լայ տայ մունկար
 օխշաշ պարտր զօթիշ լար. զերայ քէն
 տի Թէնկրի տիր եառ զուշ ու քի ովրա
 դիր պիզկայ գծու եառ զուն ու:

խայսը պիւլայ . քի ալ անտիր ատամի
լարկայ թուղ կանտիր . պու թորայ
լարնի նէ քրիշ տա լար կայ . նէ ճանա
վար լար կայ : Է վեդ . քի թորայ տայ եաղ
կանտր օլ տուրու չու ճանա վարնը .
օլ տուրմայ . քի րայ . թուկուլ ան ընկ
ու չու . քի ճանա վար լար օկուդ . ան
կայ լար . Եօխեսայ ատամի լար : Աղաղը
տայ տե լար կայ տայ պօլ տի եառղու
քի գօգդ ան երկայ թուշ տի լար . քիշ
դայ տան տե լար պօլ տի լար . օքդ ամ
լիք լարինայ գօրայ տուկուլ գօք քեզ
Եօխայ պիր . քեզ : Խաչ ան քի եառ
ալթ դը . թէնկրի ատամինի . օլ չախ
դայ . պե լկի վեդի . քի եառ դու չու
ուղ տայ ե եամըզ . քեշ տիր : Աղայ . քի
գեշ տի տուն եակայ . տայ այդ ըյ եառ
ղու եդ մակայ գեշ տիմ . պու տուն եա
կայ . տայ աթ ամ քիմ ան ընկ եառղու
տուն եդ մաս պար չայ եառղունու պիր
տի օղուլ խօլ ունայ : Աղայ պու տուր
թէնկրի նինկ եառ դու տու . քի եառ ըն
գեշ տի տուն եակայ . տայ ամի լար արդ

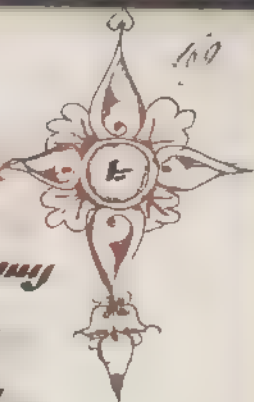
ընտով տաւ լար խառ անկ զու լուխնու
 նէ քի էառ ընդը - տայ թէնկրի նինկ
 անթը - անթալ ըր - այ ըր ըմասդ ար
 պէյ ադ - զէրայ նէ թուր լու է առ զու
 հու տուր օղուլ - օլ թուր լու անթայ ու
 արի ճան - տայ պու իշ արի պիթ իջ լար
 տայ ալ անի տիր - գիմ գլասայ թէրկա
 մակայ - ք ին չի էառ զու չի լար անթը
 պէրտի թէնկրի ատամի լարկայ - քի
 էառ զու էդ ընկըզ - գծն լուք պիլայ
 օգ առ զկայ ու թուլ կայ - տայ պու իշ
 հաւաարար - խան լար կայ պիլ լարկայ
 տայ խարդ - լար կայ - խայթ ըբ մարդարե
 լարկայ քահանա լարկայ - խայսըյ քի
 մովսէս խօյտի - էառ զու չի լար անաս
 ատ տայ - տայ մունտան սօնկրա էառ
 զօրաւոր - ԼՂՂ թուր լու սօղունն խօլ
 տու թէնկրի տան ուա լու լուխ - քի էառ
 զու էդ մակայ պիլկայ ժողովուրդ քայ
 զարե տի լար քահանա լար ու խարդ լար
 էառ զու չու լար էս քի տայ - նէ թուր լու
 այդ ըր պիթ իջ լար տայ - քի քահանա
 լար պօլ կայ լար խան ըր իշ նինկ ուանայ

Եառ զու չիլար: Եւ եւ զու թէնկրի.
 հաւ սար պերտի եառ զու չուլու խնու
 ան ընկ ու չուն. քի պար չաւը. պու
 շնորհք դան մէն. կարու չի պօլ կայ լար.
 տայ խայթ ըք քի էք սիք լիք ին տան
 եառ զու չիլարն ընկ պիրի պիրին զը
 կել էդ քայ լար: Եւ այ եանկի տայ պու
 իւր տը պել իմ ըզ քն քն առաքել լար
 կայ. քի օլ դուր կայ սիզ. քի օլ դուր
 զու չիլար եառ զու էդ մակայ. քի միլ
 լաթ քայ իւրայել իւր ընայ. տայ ալ
 ար տան թէ չիլիք. ալ տը լար. պաշ
 լի լար ըլ պար չայ. քի տտան լարն ընկ
 օլ դուր լու խայթ ըք քն ու լար. դի
 մանե պիլայ. էկրի եառ զու չու ու չ
 ուն. քի թուկալ գօնու եառ զու էդ
 մաս էտի: պար չայ գիմ սայ առամի
 լար տան էտի. քի տտինայ. եառ զու
 չու ալ ճան ընայ ու թէնիսայ ու է
 սէ զիք լիք ինայ. տայ. արու լու լի
 դայ. սախ լակայ քի տտինի:

Եւ ալ լուայնէ տիր եառ զու. է այ գիմ լար կայ պազ ըլ
 . ի վար լամպ գէրաք է այ գիմ լար կայ թիյարեառ զու չու էդ
 մակայ:

ԵՏԵՆԴՈՒԳԻԱՆԱՆՅՐ

ԸԼԽԵ: ԶԼԿ ԹԵՆԿՐԻ յՈՒՆ. ՍԾՆԿՐԱՅ
 մարգարէ լարտան. քի էառ զու նէ
 տիր. էառ զու պարչայի շ լարն ընկ
 ԹԵՐԿԱՄԱՔԻ տիր: Կ ԹՈՒՐԼՈՒ ի շ պար
 քի առամի լար ԹԵՐ րանիր լար տուն
 էառայ. էախ շ ըու էաման. տայ օրդայ
 չախ լը. գիմ լար քի ալանի էախ շ ը
 գիշէ լար տիր. տայ գիմանի զրկէ
 էդ մաս լար տիր. ալարկայ էառ զու
 քերաք մասդր: ալ գիմ լար քի օղբուար
 էայ խառ. ախ չի տիր. էայ պաշ և ու
 շուտուր. ալար նընկ իշի դաս բօլ
 մաք դր. ալ էառ զու օրդայ չախ լը
 առամի լար նընկ տր. գիմ նընկ զա
 խօց ցասի պար: Նէ ԹՈՒՐԼՈՒ սողոմ
 ոն ք. խաթմուն նընկ էապիլ ալ ԹԵՐԿԱՔ
 ԹԱՔԳԻ էառ զու սուն. օլ ԹՈՒՐԼՈՒ
 դանի էլ մարգարէ. էա պիլ ալ ալ Թի
 շուշան նըն ք խաթմուն նընկ էառ զու սուն:
 Մայ քն ք ինչի գէլ Կան ինայ. ծնկ էան
 ընտակի. ալանի արդար լարկայ. այդար

գէլ ինկ ըզ աթամ տան ալ զ շ լանկան
լար: տայ սօնկ եան ընտակի ալանի
եազ ըխ լը լարկայ այդ-սար. գէթինկ
ըզ մէնտան խարզ լի լարմէնկի օթ
քայ. խայսի ալ անի տիր. պու թուրլու
քի օրդ-աչախ լը լարնքնկ տրէ-առղու.
օրդ-այչախ լը ալարար. գիմ լար. քի
եազ ըխ լար ընտան խայ թըբ. բօքու
թովարդ-եդ իբ գիր լար. ալար՝ սընկ
օլչ սար թէնկրի. եազ ըխըն բօքուդ
աարն. տայ գիմ՝ սընկ եազ ըխը արդ-
ըխ պօլ տայ. օլ պէ-քսար ծու աբ ըն:
Լայ օխտունեայ եառղուսունայ
գորկուզ ուր. թէյ իշ լի տիր եառղու
չուկայ քի պիթեք չի ուս լու ախըլ լը
պօլկայ. տայարի պիթեք լարնքնկ գու
չուն եախ շը պիլկայ. տայ պարչայ
ատամ իլ իքնի. իկի պիլկայ. քի եառ
ղունու թօղ րու եդ քայ: թէյ իշ լի
տիր եառղու չի լարկայ. քի լեադա
լարը պիլայ թուկալ պօլկայ. տայ
անկ լը ու ախըլ լը ու սախդ-պօլկայ:
Պօլմակայ քի թօրամնի անկ լամի ին

գիմասկայ - է. ք. սիք լեք էդ. քայ. նե չեք
 քիպիր բեշաքար. թուկալ բեշասին
 ու վրանիք պիլ մանայ. պօլ մաս ուստա
 լիս էդ մանայ. նե չայ արդ. ըն տաղ ըն
 պիլ լեք լեք գերաք էառ զուչու լարկայ.
 խայս Բ. քի թէնկրի կայ էարաչիր. զերա
 էառ զու էառ մախ թէնկրի նինկ աիր.
 օլ տուր գօնու էառ զուչու. տայ տուն
 էայ էառ զուչու լար ըյ թէնկրի կայօխ
 շաշ դր. ան ընկուչուն քերաք դր. քի իւզ
 գօրմիին թէնկրի նինկ էառ զուսուն
 գօնու է. ք. քայ. տայ թէնկրի նընկ ալ
 նընայ աչ ըն իւզ լու պօլկայ. Արաղըն
 տայ գիմկայ դիյ ախ աիր պեր մանայ
 պոյրուխ ուն էառ զուչու լուխ նունկ.
 էս քի էօրատայ պեկիլի էտիլար. էառ
 զուչու լար մարգարէ լար. քաչ անա
 լար. քի թէնկրի տան գանկ լանտը լար.
 տայ ալար տան գանկ լանտը լար խարթ.
 լար ուս լու էառ զուչու լար. զօլուր
 քի էօլ ուխ ուր էառ զու էառ մանայ -
 խան լար կայ ու ուլու պիյ լարկայ.
 Արայ պիզկայ պու դուր լու պօլ սուն.

խայսը ուլ ուս դայ պարեայ. քրիստ
ան խանը. էայ ուլ ու պիյ. ալարտուն
էայ էառ զուսուն խայզուրկայ լար.
ալ լարընայ գծնութ պիլայ. Մայ էի
խով էառ զուսուն ախ բաշ խայզուր
կայ. վարդ ապետ լարնընկ ուլրադ
մայքի պիլայ. Բ էայ գ ախ ըլլը գէժ
խոյ էալ ըի պիլայ. Մայ խայսի ուլ ուս
դայ պօլ մասայ. խան էայ ուլ ու պիյ
լար. դի էասի տիր ախ բաշ քայսի մար
լամակայ. էառ զու իշ ին. քի պարչայ
էառ զու լարնը օլխայ զուրկայ. պօլ
մակայ քի պու իշ քայ ու դրու պօլիայ
գիմայ. Շ էրայ պարտր ախ բաշ լար
արաւընայ քի պիլիք սիզ տիր. տայ
ախչայ գուչու պիլայ թանկ լանկան
տր. Գիլ իր մէն մունի մէն տայ. էօիւ
սայ պիլիք աատի ծան լարը պարտր.
ախ բաշ լարնընկ. տայ պարչայ ծան
լար ուչ ուն. ճու վաբ պերուչու տր լար
թէնկրի նընկ ալ նընայ. ալայ օիւ պու
էառ զու լարուչուն պերկայ լար.
Նի չիք էօլար ըլլայ դ ըլլար. քի վարդա

պէտ լար պիւլայ եդ. քայ լար թորանի:
 եկար քի էառ զու պաշք պիւլիք սիզ
 պօլ սայ. խաւթըն տայ օլ թուր կան պիւլ
 քի լար տան ուլը անկայ էառ զու իշխնի.
 քի բամպաա սըզ պիւլ անկայ լար գծուպոյ
 և տալը տայ նէ թուր լու գիւլիշ վաւր. պօլ մակայ. Եփայ:

էառ զու զու լարիայ. գծու էայ եկրի գիշիկայ էառ զու տայ:

ԵՅԻՇԵՐԻՐԵԼԹԳՈՒՆԻԿԱՆՅ

Էթօրունչ ալ տէր պօլ մակայ. գէրայ
 էազ կանտար. քի օրունչ սօխրայդըր
 նէչայ. քի իդի գօզ պօլ սայ. գէրայ օլ
 էառ զու զու քի գծն լուք ուստունայ.
 օրունչ ալ մասդր. անընկ. սօզու գէշար
 էառ զու տայ. տայ գծնու լուք պիւլայ
 էառ զու կայ ուչ եդար. տայ գիմքի իշ
 իդ սայ պիւլ անըր: նէ թուր լու թէնկրի
 պիւլ լայ. քի էիւզ գօր մանկըզ. էօխ սայ
 գծնու էառ զու եդ ինկըզ: էկար. քի գծն
 լուք պօլ մակայ. գօբա տաւմ էսի պիւլայ
 էազ ընքայ թուշար: տայ պուիշ ցան
 օզ կայ միւլ լադ նընկ էառ զու տունայ
 պարըր լար: տայ գծն լուք պօլ սայ.

Եառ զու չի լար տայ. պազ ըբ պօլ ուր
Թէն կրիննի սօզուն այդ մահայ. բիմէն
Եառ զու եդ արեւսամ մէն իմ Եառ զու լմ
գօնու տուր: պախ մաս ըն գէն սիննի
աս լամ ընայ. ծահդ եդ սիննի. պար
չայ ատամի լարնի պէյ ան տիրիայ.
Եկար. բի սատաղայ. պարչայնէ մատ
ան արդ ըիւ էսայ. Եօխսայ Եառ զու
ու գօնու լուք պիւլայ դիյ ասիտիրէդ
մահայ. դիյ մաս խոճակայ Եիւզ գոր
մահա. նէ միս բին կայ Եառ զլայ մահայ
Նէ Թուր լու Եազ կան տր. Եառ զլայ մայ
Եառ զլայ Թօրատայ: Լոյ Եառ զու
չու պօլ մահայ պիր Եարդ ըն իշի գօնայ
գօնու ըննի. Եայ Եկրի նիննի կիլէն.
անկ ընչայ. բի Բ. սի Եիւզ տայ Եիւզ գոր
միյ ին. տայ կիլէյնի գօնու տուն Թիւր
կակայ. ան տան սօնկրայ. Բ Եայ Գ.
դան ըիւ պիւլայ. ուչ Եդ. Բայ գօնու
լուք. Բայ. Թօրայ պիւլայ Բ. Եայ Գ. դան
ըիւ պիւլայ. Թօխդ ալ կան տր պարչայ
իշ. տայ գիւմ նիննի դան ըիւլ պօլ մա
կայ. անդ պիւլայ. ան Եարդ ըն գիւմննի

ուստնայ դուշտայ ուշեդբայ ~
 Վիշնիշ լի տիրեառ զուշիկայ: քի թօր
 անի եալ զգ եդմակայ. եօխայ զօբ
 լարպիլայ. եկար եօլուխ մասայ. ք եա
 րք եախ չի ուպիլ իշի ատամի լարպիլ
 այ եդբայ թօրանի. նեշիք. թօրակայ
 գեղան լարկայ. ք. էայ ք. դանըխ
 գերաք դիր. օլթուր լու եառ զուշի լար
 կայ. անընկուշուն քի թօրայ թօղրու
 պօլուր. թօխդական ատամի լարպիլ
 այ դանըխ լի դայ: զու ովրանը իք
 պուրուն ուրմալը լարտայ պարետի
 քի հք. ատամ. տայ մայ սաղ ըշդայ
 ետիլար. պարչայ դուր լուիշ լարուշ
 ուն. հք ատամ. անընկուշուն. թուզ
 տու լար. քի պարչայ ատամի լար. սաղ
 ընկայ լար քի հք միլ լար նընկ ուս
 լու լուքու ալար տատըր: Եօխայ
 եմտի ժք եառ զուշու թօխդադ դը
 լար. ժք առաքել լարկայ օխշաշ
 թուկ ու քի զօբ եառ զուշի լարնընկ
 թէր կամաք իստան. գծու լուր թօր
 այ. Եօխայ զօբ լարնընկ դանըխ լի

պիւլայ գօնու լուգ խորխու լուգոր
ունուր թօրայ։ Առաղ ըյ տայ խաղ
անլիդայ։ Գ. Թօրաչի խոյար լար.
ալայ օխ վրաստունաայ. խաղանլի
դանսվրանիք. աք երրորդու թինունկ
աթընայ. տայ դանս լարնընկ աա
հընայ։ Պիղ տայ մունկար պիյ անիւր
պիղ քի Գ. Էառղուչու պօլկայ. զեր
այ մունտան արդըխ գուչդուր դաք
ուլ մակայ պարչայ երտայ։ Առաղը
տայ ախաւաչ դր պուրունկի Էառղու
չու. ք Էսց Գ. ախըլ ըյ աստամիլար
թուդ. քայ խաթընայ. տայ ալայ եդ
քայ Էառղունու. Թուկուլ քի ալար
դանս լի պօլկայ լար գօնու լուգ. քայ.
Էօխ հսայ ախաւաչ քէնտի տայ ալար
տան ու վրան կայ Էառղունու։ ~
Թիյ ասի տիր Էառղուչի լարկայ. եր
դայ ու գէչայ. սարնամակայ. Էսքի
ու Էանկի թօրանի. տայ թօրայ պիւթ
իք ինի. տայ Էսքայ ալ մակայ պար
չայ միլ լադնընկ. տայ Էսլի աստամի
լարնընկ Էաղ կանըն։ Թիյ ասի տիր

Եառդուհուլարկայ. պարչայ Թարպիյ
 ադը պիլայ. Եախշը պօլմակայ. տայ
 Թորայ սախլակայ. տայ արդըխսըլ. քի
 օչաշ պօլմակայ. տայխլըխը պիլայ
 Բախիլ պօլմակայ. պարչայ վախդ
 դայ. արդըխսըլ. Եառդու վախդընայ. ⁺
 քի Եառդու կայ գելկան լարնընկ. գծնկ
 ուլ լարը չեյ պօլմակայ. տայ սաղըշ
 լամակայ լար քի Բախիլ լիքդան.
 Եայ օչաշ մաքդան Թող լու պօլմադը
 Եառդու. ուզուն Եա պիլայ Թող ումլու
 պօլմախ գերաք Եառդու չի լար: -
 Շէրայ գօք քեղ եօլուխ ուր. քի գուշ
 պիլայ դաբար լար. տայ Եառիդ սայ
 պօլմա սորեառդու: Ե օխե սայ Թող
 ումլուք պիլայ. տայ գուն պերիք.
 օզկայ չախդայ. Եախշը Թէրկաք.
 տայ խայ Թլիք ուն տակայ լար. ալ լար
 ընայ. տայ ու չեդ. քայ լար: Ե կարքի
 Եառդու կայ գելկան լար դալ աշեդ
 սալար. խոյ մակայ լար. պիրի պիրինայ
 Թուշ մակայ. օչաշ իք օկուդ լակայ
 լար. քի Թորայ ալնընայ խալապայ

պօլմակայ · տայ եառղու խաբ անեւ
պօլմակայ · զիւսին լար զախոցայ
լար տայ · քի գէլմաա լար տր եառղու
ալնընայ · դալ աշ եդ մակայ · եօխաայ
գօնու լուք պիւայ սպր աւուղ ադաայ
պօլմակայ · Երկայ պիւայ պերկայ
լար սօզ լամակայ զախոցցալար
կայ · ան սօզ լասայ · ան սի դէք թուր
կայ · սօնկրայ պիրսի սօզ լակայ ·
քի ալարն ընկ կիւ էյ լար ինի իշիթ
իւ պիւկայ լար գօնու նու եկրինի ·
տայ ան տան սօնկրայ եառղու առն
եդ քայ լար · ԼՈւաղ բյտայ եառղու
չու · սափա լան մաք գէրաք · քէն տի
խուլ լար ըն տան · պարտր ան ինքի
պիւք լար · քի եառղու տայ սօզ լովու
չու տր լար օրունչ պիւայ · զէրայ ուղ
րան չիք դիր եառղու կայ գէլ կան
լար կայ · եաք ուխ օրունչ պերիւք քի
քէնտիլարի սարդըն սօզ լակայ լար
պօլմակայ քի ալարնըն ու ադադ · սօզ
լար ին տան ալ տան կայ եառղու չու
տայ եկրի եդ քայ եառղու չու ·

Հատամսարդ եառղու- Թէնկրինընկ
 ար- օլ- քի եաբուխնու ալ ըխնը գօր
 խիր- այ տունեայ ատամի լարնայ
 եօլուխուք եանկըլ մախլիտայ մայ
 գիմայ անկար եաման լամսարն-
 գիմքի երբ սկզեանկըլըր: այ գիմքի
 երքի պիւայ եկրի եդար եառղունու
 քէնտի պօրը լուխալըր- գօգդակի
 եառղու չուկայ: պօլ մակայ քի օք
 դամ լան կայ եառղուչու- եայ գիմ
 սանի հեչ գօրկայ- ալայ պիւ սին քի
 ա տիր եառղուչու Թէնկրի- խայսը
 նընկ ալ նընայ քէնտի տայ դուքա
 ասը ար եառղու կայ: - Դ խիշ լի
 տիրեառղուչու նունկ քիզ ընտան
 ըլ պօլկայ- գիմքի եկրի պօլսայ զըն
 տանկայ սալկայ- քի օկուդ լանկայ
 լար- նե Թուր լու քն պուխուք ուր ալ
 ետար ան տայ- քի տեչ քի սալըր
 զըն տանկայ- անկըն չայ- քի Թօլուլ
 եդքայ: Ա) աղք տայ ք ատամ նընկ
 ար ասընայ- խալապայ ու տաւի պօլ
 կայ- քն քէն տի օկուդ պերիր- եառ

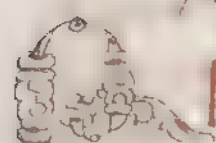
դուկայ պարմիւն. եօլտայ պարբշ
մակայ. քինէմայ արատայ հակար
ակ լք պօլմակայ: Եար աշմասդր
քանունկ խուլ լարնայ. քիաւալ
տան սաղ ըշ եդ. քայ եալ զան սօզ
լամակայ. զերայ գիմ. քի եալ զան
սօզ լար. շայթման նընկօղ լու ունտաղ
իր. նէթուր լու քա պուխրուր գիմ. քի
եալ զան սօզ լար: քէնտի լար ինտան
սօզ լար. զերայ եալ զան տր. ան
ընկաթասը տայ շայթման տր: —
Լայդասէդար աղարներ թէնկրի
գիմ լար. քի սօզ լար եալ զան. տայ
եալ զան լի պիլայ պարմանկ ըզպի
րի պիրինկ ըզ պիլայ. եօխտայ. սօզ
լաշ ընկ ըզ գօնու լու ք պիլայ. պար
շայթար տաշ. քէնտի թէնկի պիլայ:
Վ. արաշ մասդր. քրիստան լարկայ.
քի սօզ պիլայ. ու լամայ գլակայ եառ
դու տայ. եայ եիխ մակայ գլակայ. սըն
կար ընը. ան ընկ եանկ ըլ ըք սօզ
լակ անի պիլայ. զերայ եազկ անտր
գիմ գիմ կայ չուղ ուր խազ տայ. քէն

տի գուշար։ Թէնկրիկայ իսանկան
 քրիստան լարկայ։ դիյ մաս դր։ էկեր
 լեք պիլայ էսմախ նը սուլ մակայ էառ
 ղուտայ։ էկար քի էնկայ քէնտի
 ճան ընը զըկէլէդար։ այէկար էնկիլ
 սայ ուէադ դար դար։ Գի մսայ դուր
 ղուլ մաս ըն էալ ղան դան ըն լար։
 գլաբ սընկ արըն ընկ դիր լեք ին էկեր
 լեք պիլայ ալ մակայ։ գէրայ հէլ դիր
 Թէնկրի նինկ ալ սընայ էալ ղան չի։
 Նէ պիլ քէլ գիմայ էալ կայ թուդ *
 մակայ ոսլ լուլու չու առամսը էառ
 ղուտայ։ տայ էալ ղան լն պիլայ էն
 կայ գօնու նու։ գիմայ օրու նէ պիլ
 մասին էառ ղու չի կայ։ տայ սընկ ար
 ըն ընկ իկ լեք ին տամաս լեք պիլայ
 ալ մաս ըն։ գէրայ տամաս լեք դան
 պարչայ էաման իլ կարի գէլեր։
 Թէնիշ սիլ տիրմաս ալատայ։ ու էլար
 անընայ անդիլ մակայ։ անկ ինչայ քի
 էառ ղու չու պուիւր մի ին էառ ղուտայ։
 Պուիւր ուր քի հէլ նէմայ ուլ ուն
 անդ իլ մայ։ գէրայ պարչայ գէրայ քի

մաս ու պօշ սօգ լար ու չուն ատա
մի լար. ծուաբ պերսար լարեառ
ղու գուն ունայ: Թէ իշ լիտի բայ
Թրք մունու տայ-սաղ ըշ լամակայ
քի եախ շրախդր-պու տուն եան
լնկ եառ զու սունայ-գիմ սան ընկ
իկ լեք ին եկիր լեք պիլայ ալկայ լար
սովուք պիլայ-Եօք սուն մախքերայ
տայ քենտի նինկ ծան ըն ընկ խուծ
ուլ մախ ր ու չուն-նէ քի օգկանին
եկիր լեք պիլայ ալկըն չայ-տայ գօգ
դակի Թէնկրի նինկ եառ զու սու
ալ ընտայ Թօլուկ եդ քին չայ:--
Խաչան քի գլաալար պարմակայ
եառ զու ալնընայ-առ ալ ալ զշալիլայ
Թէնկրի տան խօլ Թիայ եդ մակայ գե
րայ. եկար երքի պօլ սայ Թէնկրի նինկ
տայ գօնլուք պիլայ ենկսայ-տայ առ
լամ լը պօլ սայ Թօրանի ուդ ուք.
Թէնկրիկայ. եիւկ ուն մախ գերայ.
զերայ օլ պերիւր ուս ըն լուքնու. եկար
քի Թէնկրի եաք ուխնու պիլի չի չի
արայ պերկայ գիմ սանի. եաղ ընընա

գօրայ. քի էկրի աստամ գօնուհու էն
կայ. տայ իկ լիք ին ակ կայ. օլատամ
խայ ղուրմաս ըն էօխտայ թէնկրի կայ
շուքուր պերսին. ում սասըն թէնկրի
կայ խօյ ուք. քի տաղը էախ շը թօլով
կայ էդ. քայ. թէնկրի ակնընայ. տայ
թէնկրի կայ խօյ կայ օչ ակմախնի:

Այս տողերը համարվում են որոշակի փոխարինումներով:

ԼԱՅԱՅԻՆ ԿԱՅԻՆ ԵՄԵՐԻՆԻ

Լայ պօլ կայ էառ ղու. ղերայ էառ
ղու կայ գէլ կան լարնընկ. գօք սօղ
լական լարըն. դանըխ լար պիլայ ուշ
է դար էառ ղու չի. էկար քի էս լարին
այ ակսայ լար էտի. առաքել լարնընկ
արի պոյր ուխտն. քի այդըր էալ ղզ
քէն սին կայ էախ շը գլամայ. էօխտայ
սընկար ընկայ տայ. անընկ ուշ ուն
պօլմաս էառ ղու չու ին անմակայ -
դանըխ լար գէլ մի ին: տայ էառ ղու
կայ գէլ կան լարնընկ. խայսի քի ղա
խօց ցատր. գօնուդան ըն լար պիլայ

դիւէիւ ըր. տայ թօրայ թող յու
գորտնուր. տայ գօն լուքի դանքիս
լար նընկ. եախ շի գիշի լար տան պիշ
կիւն տիր. քիօրտուն ալ ըբ գէլմա
կաց. տայ գօնու լուքալնընաց եալ
ղան սօղ լամակաց. եայ եկարքի ուր
ուղու պօլկաց. քիմ սան ընկ. տայ գիշ
իք դանքի լի պերկաց. տայ պիւսա
լար քի գօնու գիշի տիր. դօն ըխ
լի ըն դուգ քայ լար. Այայ օլ քի
այդ ըր. ք տայ ուչ գօնու դանքիս
պօլ մախ քերաք. օխ շար կուն աշ
քայ տայ այիկաց. քի գօգ դայ գօն
ու դանքի լար տր. թէնկիւն նընկ.
Այայ ք. ինքի դանքի լարնընկ գօն
ու լուքի. եաշի պիւսայ թուկալ պօլ
կաց. եայ խարդ գիշի պօլկաց.
Խայսթ ըբ դիւ առի տիր աստամնընկ
էիւ լարն ու զաման աա ըն ընկ հօր
մաթ ինի գօր կուղ մակաց. ք եաշար
օղ լան դիւկաց չիւ ար. ք եաշարաթի
իք ուլրանիր. ք եաշ ինաց աստամ
իւ եքի գէ քրանիր. ք եաշ ինաց.

զինաւոր պօլուր պիյ լարեշիք ինայ
իւ. եաշ ինայ քահնյ պօլուր. Ասն
կայ տայ պուլայ գօրունուր. քի իւ.
եաշ ինտայ աստամ ինինկ դանըխ
լիւն գուգ մախ քերաք. խաշ անքի
Թէնկրի նինկ ալնընայ գօնուտուր
իւ եաշ ինայ. քահանա նընկ դան լիւ
լիւր Ժողովուրդ ուշուն. ասաղընարդ
լիւ սը գօնուտուր. իւ եաշ ինայ աշ
խարհակ ան նընկ դան լիւ լիւ Թօր
աստայ. այ եկար քի եօլուխ սայ պիր
դան լիւ Թուկալ աստամ պօլկայ.
տայ պիր սի իկիդ անըլ տայ ԹուԹ
մախ քերաք. այ եկար քի Բ սի իկիտ
պօլկայ տայ պիրի խարիտ. եայ Գ.
իկիդ պօլկայ. օլ դան լիւ լիւնը տայ
դուգ մախ քերաք. Ասաղը տայ
տին սիդ լարնընկ դան լիւ լիւր. գէշ
մաս գիր քրիստան լար ուստունայ.
նէչայ գօք պօլ սալար. տայ եկար
քի գօնուտայ այդ սալար. նէդուր
լու քի քն. եօք սուն մասի. տե լար
նընկ դան լիւ լիւն. խաշ անքի անի

Թէնկրի օղ լուսնդ ըր լարեալի -
x Ք լայ օխ հերձուած ող լարնընկ
դան ըխ լարը. գէշ մաս գիր. քրիտա
ան լար ուստ ունայ. խաչանքիք
խառան վեք քայ թողլու տուկ ու
լար. պիպկայնէ գուրլու պօլուր
լար գօնու պօլմակայ դանըխ լիդայ
այ եկար քիան ընքի իշեօլ ուխսայ
հերձուած օղ լար ուստ ունայ -
x պօլուր լար քէնտի լարի պիրիպիրի
ուստ ունայ դանըխ լի պերմակա:
ԼՈ աղ ըտայ գիյմաս խաթընգիք
նինկ դանըխ լիըն դուծմակայ. դէք
սօզունիշ իդ մակայ. նէ թուրլու
քննունկ յարու թի ունայ. արիխա
թուն լար գօրուք. տուունը լուքպիր
տի լար առաքէլ լարկայ տայ առ
պէլ լար թօխ դագդը լար քննունկ
գօնու նք յարու թի ըն: Ք յնէմայ
ան ինքի իշեօլ ուխսայ. տայ խաղըն
գիշի լար գօրկայ անի. տայէւտը
հօրմաթլի խաթըն լար պօլկայ:
նէ ջիք երգիշի նինինկ. ք գ թանըխ

լիւր գեւար: ալայօխ հօրմամ լի
 խամբըն լար տանք անչայ. դ. եայգ.
 եօխ եսայ գեղմակայ լար թօրայ ալ
 նընայ. ով լարընայ դանըխ լի պեր
 կայ լար. օլխատարեախի ուհօր
 մամ լի առամի լար կայ նե խատար
 գեհտի լարի տիր. տայ ալ լար գեղի
 դանըխ լի պերկայ լար թօրայ ալ նընայ.
 Անընկուչուն քինե թուրլու դիյ
 մաս խամբըն գիշիկայ. քահնյ պօլ
 մակայ. եայ ժօլնէր: նե պօր լայ պատ
 մակայ. նե գեպիդ դայ օլ դուրմա
 կայ. նե. երգիշի նինկ թօնուն գիյ
 մակայ: օլ թուրլու դիյ մաս ալարկայ
 թօրատայ. օլ դուրմակայ. նե. դան
 ըխ լի պերմակայ: Պուիշ քայուդ
 ռու այդ մակայ. քի լգօք խադըն
 լար. խան լարըն թօգուք տայ քն
 քայ դանըխ պօլ տի լար: գերայ
 մարտիրոս լուխ դանըխ լիւրջ օղ
 կայ տր. տայ առամի լար դանըխ
 լիւր. տաղըն պիր դուր լու տուր.
 Էվէ թգօք խամբըն լար խըյնալ տի լար

տայ Թէնկրի կայ արզանի պօլ տի
լար տայ աստամիլար տան հօրմաթ
լանտիլար: ան ընկուչուն քիխադ
ըն քիշէ Լար նընկ խաթուն քիշէ
Լար նընկուսնայ գէշար դան ըն
լիւր: ալայ օխ խաթըն քիշիլար
նինկէր քիշիլար ուստունայ. ի
տայ Դ. Նէ չիք Էազ ըք պիզէ օղարը:
գ իմսայ պու թան ըն լինը աղ ըր
Լարն մասըն. Թուկուլ Էաղզ Թոսկ
ալ աստամիլար դան ըն Լար պօլ տի
քնուչուն. Եօխ Էսայ օղ Լան Լար տայ
Նէ չիք Բէթզէ զեմ նընկ օղ Լան
չի Լարը: տաղ ը տայ սք ստեփանոս
իկ իդ վախդ ընայ. տաղ ը տայ գօք
Լար պու Լար կայ օխ շաշ: Ա) աղ ը
տայ այդ ալ ըք քինէ ուչուն. Բ
Էայ Դ. պօլ մախքէրաք դան ըն.
Բ. Էայ Դ. սուկուլ քի գօք Լար կայ
ուդրուսուր. գոր կուլուր քինէ
չայ գօք պօլ սայ. անչայ իկիտիւր.
Էկար գիպօլ մասայ Բ. Էայ Դ. մուն
տան Էք սիք պօլ մակայ: Չերայ

առաջին կայ ասանդ գրքի պուխ
դան այլ թ. քայ գիմայ նընկ ուստ
ունայ - այ Բ. Գ. առաջագլխադր
գերայ պիրի գլխայ պիրսի գլխ
աս. տայ եառ զու չու գերաք. ես
խոյ կայ իկի դան ըն լար կայ. քի
պիրի պիրինայ սօղ լարի օխ շաշ
քել կայ. քի օխ շաշ սիգ պօլ մակայ:
Նե չի քալար նընկ սօղ լարի պիր
եառ քի. քն ու չուն. խան լար ըն թօք
դու լար. ալայ օխ շաշ պօլ սայ Բ
սիս. եայ Գ. առնունկ դան ըն լի
լար ըյ գօնու տուր: Այայ է կար
դաք ու լուք հսայ պու պի թի քի քայ
քի գօլ լար եալ դան լի պիլայ.
պիր լան իք. տայ եալ դան դան ըն
լի պիլայ. եամ ան լի նը ու չ քայ
չխար ըր լար: Նե չի ք. նայ քեռ թ
նունկ. ես քի թօր առայ. տայ սի
սո եփ աննոս նընկ եան կի տայ.
պու իշ լար. եալ դան դան ըն լար
նընկ եամ ան լի ըյ պիլայ եառի: -
Եօխ հսայ պօլ մաս լար տու հար քեղ

զրաց ցա լըխ եդ մակայ։ այ ք տայ ք.
գծուռ տուր նէ չիք քի թէնկրիտան
պուխը ուլ տի։ զէրայ մոզսէ անինկ
թօրասին ինկ պէրիլ կանին այ
Թէնկրիտան։ ուլը տայ ահարոն
տայ ետու դան ըխդր լար։ Այսինայ
դաղ տայ։ Թէնկրի նընկ էնկ անին
այ։ պուր դու լար աւազի։ տայ պու
լուդ։ տայ խառանդու լուխ։ տայ
օթ։ դան ըխդր լար։ Այսինայ
թօղ կան ընայ քրիշտա լար։ տայ ք
խան։ տայ խոյ չի լար դան ըխդր լար։
Այսինայ նուենկ։ Խո գունուք գէլ կան
ընայ տաճար կայ։ քի սի մեռն։ ու
աննայ մարգարէ ու հի։ տայ եչիք
նինկ աչ ըլ կանը։ դանը խդր։
քի նուէ պիպտօս քայ խաչ ըրկան
տայ։ քրիշտայ տայ պօլ վան լար
նընկ ու շալ կան ըյ դան ըխդր։
Այսինայ նուենկ մկրտութի ունայ
աթայ Թէնկրի ուարի ծան տայ ք
յով աննէս։ դան ըխդր լար։ Այսինայ
Թափ օր դաղ տայ։ ք մարգարէ։

տայ զ առաքելալ դան ընդդար
 թէսկի լիք իսայ. Եւ անընդդար
 քննունկ պարչայ թուրլուսքան
 չէլիք լար. քն քի խաչ ուստ ունայ
 էտի. կուսաչ սինկ խառանկ զու
 լուխու. ուերնինկ դէք դանմաքի.
 ուգաչ լար նրնկ չադ լամաքի.
 տայ խանը ուսովու. քն նրնկ խապը
 զառ ընտան չի դի. տադ ըտայ օգ
 կայ սքանչէլիք լար դանընդդար.
 Եւայ սք արուծի ունայ. քն նունկ
 քրիշտայ լար. ուգերեզման նրնկ
 դաշք. քիաչ ըտի. տայ գեք ինի.
 տայ առաքել լար. տայ արի խաթըն
 լար. տայ ստօր օծ լար դանընդդար.
 Եւայ ըտայ համբարձում ընտայ
 քրիշտայ լար. ու առաքել լար. ու
 աւտան մարգարէ լար. դան ընդդար.
 Այնկարքի ա գօնու դանընդդար.
 դանըն լիք տայ գօնու էսայ. հալ
 պաւթ դօխ դալ կան տուկուլ տուր.
 նէ դուրլու քի քն պլծ ըր էտի ճու
 վուդ լար կայ. սիզ էպէր տինկ ըզ

ով աննէս. քայ. տայ օղ զան ըն լիպէր
տի գօնու լու. ք. ուչ ուն. տային ան
մատ ընկ ըզ. Այ մէն իմ զան ըն
լի ըմպարտոր տաղ ընուլու նէքի ով
աննէս. օղ լի ընմաքնի խայսին. քի
պէրտի մանկայ աթամ: Սայ թըբ
այթ ըր մէն զան ըն լիպէր իմէն
մէն իմ ուչ ուն. տայ զան ըն լիպէր ըր
մէն իմ ուչ ուն ադամ. տայ սիզ ինկ
թօրանկ իզ կայ տայ էազ կանադ.
քի ք. առամ նընկ զան ըն լի ըզ գօն
ու տուր. այ պիր առամ զան ըն լի
պէրտայ. քէն տի ուչ ուն իմուկ ալ տու
կուլ տուր. նէ դուր լու. քի այդ ըր լար
քս. քայ ճ հուդ լար. քի տէն տէնինկ
պօյունկ ուչ ուն զան ըն լիպէր իմէն:
գօնու տուն. քի. քս նընկ զան ըն լի ը
գօնու էտի. տայ ալ ալ այդ ըր լարէ տի
քի գօնու տուկուլ տուր: Անընկ ուչ
ուն աթայ թէնկ լի նի. տայ նք ով անն
էսնի զան ըն գէլ թիր տի. քս. տայ նք
առաք էլ լարնը: պու դուր լու. այ թըբ
պօլ կայ սիզ մանկայ զան ըն. էրուա

աղէմ տայ - ուստի մարիա տայ - տունէս
 նրան խորը ընայտ ընայ : Պուրաբ լու
 պէտրոտ իշիդ իւ - Թաբօր դաղ տայ -
 ակծայ թէնկ ինկնկ աւաղ ըն. քն ուս
 տունայ - այդ ընկնի դան ըն լին պէրիւ.
 քի պու աւաղ նը պիղ գծնու իշիդ իւ
 խաչան. քի պիւրկա տնայէ տիւ արի
 դաղ տայ : Ա) աղ ըն ալ ըւ դան ըն
 լին. քայ մարգարէ լարնի - այնքաւ ալ
 այ. քի դու լար պիղ թօխդ ալ կան
 այն. քան լար ըն մարգարէ լարննի.
 Ա) դուր ըն գծնու տուն դան ըն լին
 պէրիւ տի յոհանէս աւետարանիւ.
 հայլ պակծայ դ դուր լու. քի դան ըն լին
 պէրիւ լար քն ու ըն. Ծան ուստի ու
 խան : Ա) ուստան ուրանտի էի խոմ
 կան ծնի. քի դան ըն լին աղ ալ ըն
 լամակայ լար ախաւ : տայ առաքել
 լարտայ դան ըն լին պիւթիւ պիւլայ
 եպիւր իր լարէ տի աշակերտ լարն :
 Բ) դուր լուտուր դան ըն լինննկ օխ
 շաշի : խայսի. քի : Գ) Խաւ տիւ
 դան ըն լարկայ. քի հէ հդ մակայ լար

գօրմաքնի. եայ իշխոյ մաքնի. եօխ
 սայ գօնու լուք պիլայ թօխ դադ ըբ
 տայ սօնկրայ դան ըխ լի պիլիլ կայ:
 Այ թուրլու ետուղու չիտայ թօրայ
 եդ. քան վախդ ընտայ. գօնու սուն
 սորով եդ. իբ. իշխոյ. քայ թան ընլար
 տան. քինե մայ զաւատայ. պօլման
 այ ետուղու արաս ընայ:

Այլ լսայ անդու ռն. քինե իւր լուք ետաք. անդիլ
 մակայ. թուրլու քիւղորու ի պիլիլ. այ դըր պիլ: Եօխ
 սայ լիւանիլ. դիւլար ետան անդլար իլ մակայ. անդնիլ թ
 պիլ լարկայ թօրայ ու կանուք գօխ դադ ըր պիլ:

ԻՎԼԻԺՍԻՄԻՍԻՄԻ ԳՐԱՅԻՆԻՍ

ուն. թէնկրի նընկ. գօրի իր պիլ. եմ
 տիկի վախդայ. աստածի լարնընկ
 այ ախ ըդիպ ինայ. զէրայ ասրը
 արդ ըբ դր հեչ նեմայ ուչ ուն անդ
 իշ մաք. խայս ընքի պիլիմ ըզ քն պու
 իւրու բդուր. քի հեչնե. պիր քեզ տայ
 անդիլ մակայ լար: Գլու կուն գօրի ըր
 պիլ. սահ ալիշ ուչ ուն տայ հեչնե
 մայ ուչ ուն մահալ աստայ ու հեզնե

արասնայ. ու գալաշ. քանտայ ասրը
էարամաս անդ. լարիչ ար լար. Թուկ
ու լ Օղ լան լար Եօխայ խարդ լարտայ.
Թուկուկ աշ խար անան լար. Եօխայ
գօք. քէզ. քաշանայ լարտայ. տայ
խաշան. քի էառ զու. ի Եօլ ուխտայ.
արա լար ընայ Թօզմաս լարտար. էառ
դու. աշն ընայ պարկինչայ. էայ էառ
զու. չի պու իւրկինչայ. գալաշ արաս
ընայ պարըր տայ էառ զու. չիկայ.
գօք. քէզ անդ. լարիչ ար լար խոր խու
լու անդ. լար պիլայ. տայ խաշան գէլ
սալ ար էառ զու. կայ. տայ էառ զու.
չու. պու իւրտայ. գօծու. լու. քաշ ուն
անդ. տայ Օլ չախդայ ու գ. քաշ պօլ
ուր լար. քի պարչայ. տուն էան ընկ
աս լամ ըյ ուչ ուն անդ. ըչ մասն պիլ.
տայ գլար լար մուն ին. քի սօզ լար.
պիլայ. քի գէն տի գէն տի լարին. Թօր
այ սախ լով ուչ ու. գօր կու. զկայ լար:
Ա) ա գիւմայ գապալասայ. քի Թօրա
տան պու. քուն. նէ. ք անդ լար իչ ար
էտ ընկ ըզ. ան ընկ ուչ ուն. քի. ինան

մաս լար էտի պիղկայ - տայ բամ
պասեղ եղար լար քն նուն թոր
ասին. քինե ուչ ուն պախարմատը
անդիչ մակայ : օխ շար լար անին
քի պիք լար սօխուր լարկայ : քի
սօխուր նունկ գորմաք լեքի խառ
մալ ամախոր : Անին քի պիք լար
կայ պօլուր այդ մակայ : քի քն խոյ
մատը չարաաւղ թորայ. Եօխեայ
չարաւ. ք : Եկար քի չարաաւղ իշ
պօլ սայէտի. թորայ խոյ մասետի.
Կի պարչայ գէնտի նինկ արի վաւ
դապէտ լեքի պիլայ. օլ թուր լու
պաւեր կանի տայ պաւ թուր լու գլ
ատի քի պիղ գօնու. քրիստան լար
պօլկայ պիղ. օլ դուր լու հէչ գէր
աք պօլ մակայ պիղ կայ անդիչ մաք.
պիղիւմ գօնու գէչ. ու թող լու գէ
րան իշ իմը ուչ ուն : Այն Եկար քի
այդ սալար. չարայ Եօխդուր անդ
իչ մին. պաւ իշ ան տան պէլկիլի
տիւ. քի թէնկրի աք ուստ անկայ
անդիչ դի քրիշ դա տան օդ լաշ.

տայ այդ ըբ մէն իմպոյ ում տան.
անդիւն արմէն: տայ աբ րահամ
խուլ ունայ պէրտի անդ: Խայդ ըբ
անդ ըբ դի թէնկրի գաւիդ քայ գծն
ու լուք պիւլայ. տաղ ը մունկար օխ
շաշ իշ լար: Այ այ առաքեալ անդ
իւ դի այդ ըբ. պազ ըբ սիզկայ անդ
իւ ար մէն խարտաշ լար: Խան լար
տայ գծն ու լուք ուն անդիւն ար
լար: ալայ օխ ու լու պիւլ լար. քի թօխ
դալկայ. քի դիւն իշ լի տիր անդիւն
մախ արդ ըխսը էառ լու տայ.
Խայ թըբ մէկնէ լեդ ար մէն թէն
կրիննի անդ ընլ. ու լրադիր պիզ
նիառ աք էալ այդ ըբ. պարչայ ուդ
րու պօլկան առամի լարկայ. պիրի
պիրի նայ. Թօխ դալկան իշ նինկ ուն
ու անդ դր: Խայս ընքի պաառի թէնկ
րի. ք դէշ քիր իլ մաա. նէ մանի. օր
դաառայ խոյուք անդ պիւլայ. տայ
գէն տի պոյըն տան անդիւն մաք պի
լայ. Թուդ ուն ուր ալ զշ ընլ պիւր
մադայ: Այ այդ քան ըմ ըզ պու

Թուր լու տուր քի աստ ամի լարկայ
ու արդ ըն սը խան լարկայ ու լրան
չի ք հիր անդ իշ մաք քէն տի պոյ
լար ըն տան խայտի պիլայ քի Թուկ
ալ լի քին իշն նինկ մօհր լար լար:
Այ Թուր լու Թէնկրի տայ պու
օխ շաշ իշնի պոյ ընայ ալ տը տուկ
ու պ անդ իշ մաք պիլայ Եօխէսայ
գօրկուզ մաք պիլայ քի աստ ամի լար
անդ պիլայ գէն տի լարին ինկ իշ
լարին Թօխգ ադ ըր լար: Այ Թուր
լու Թէնկրին ինկ Թուդ ու ն մախը
տայ Եալ զան ազ տը: Խայ Թք ալ
տը Թէնկրի աստ ամի ն ընկ դար պիլ
Եադ ըն ալ ըք տայ պիլ իմ ու լրան
չի ք իմ ըզկայ դուշ դի: Եօխէսայ
պիլ զիմ ու լրան չի ք իմ ըզնի գօրուգ
ու լր ադ դի պիլնի Եախ շ ըյ իս ըն
մախքայ: Այ դուր լու աք բա համ
ն ընկ տայ Թօրայ պլայ տը քի խոյ
տու խու լու ու անայ դան ըն լաու
չուն: Օլ Թուր լու Թէնկրի նոյ վախ
դըն պ քէն տի Եայ ինի Թու Թուն

արլ խոյ մակայ գօգ դայ դանըն լի
 ուչ ուն. քի տուենեակայ շաղ աւ
 աթ լը մէն: Գլար մէն այթ մայ
 քինէ թուր լու պօ լուր անդ իչ մաք
 Է թուր լու օրինակ տր անդ. պիրի
 խոստով անու թի տր. պիր սի տին
 ինիդ ան մախդր: Արին դան մաք
 նընկ անդ ըյ պու տուր քի խոյ կայ
 խօլ ունու խաչ ուստունայ. էայ էիի
 ով ուստունայ. տայ հրաժարել պօլ
 կայ արի էիի ով տան. էայ պրդ. քայ
 ալայ. քէն տի քրիստան տուկուլ. էի
 ար օլ իչ ալայ թուկուլ էսայ: գիմ
 պու թուր լու անդ իչ սայ. ալայ թութ
 քի տին ին դան տըյ: խայս ըյ քի դի
 մադիր քրիստան քիչ ի կայ մուն
 ին քի անդ նը ուստունայ գօգ ուր
 մակայ. էկար քի օլ ում կայ տայ գէլ
 թիր սալար. էայ ով ուն պուզ մակայ
 գլաւալար: խայ թըք խոստով ան
 ու թի ան ըյ պու տուր. քի խոյ կայ խօլ
 ունու. խաչ էայ աւէտ արան էայ
 էիի ով ուստունայ. տայ պիլ կայ

քի լմենկրի էաբուխնու պիլ իջիտիւ
տայ այդքայ պիլ իր լմենկրի տայ
պու խաչ ու աւետարան ու նբէիւ
ով քի զօնու տուր այդքան ըմ տայ
այդքայ ալայ քի պու լարննի հօր
մաթի ու զօրքու ուչուն քի էազան
այն ժ ման պու թուրլու անդ խոտ
ով անու թի տր իւաչան քի լմենկրի
նր էաբուխ պիլ իջի այն ժ ըր աւետ
արանը քաննի սօզու այն ժ ըր տայ
էիսով նր քաննի ուլուն այն ժ ըր ՝
Այսխաչան քի զխմայ զլառայ անդ
իւ մակայ խոտ ուլ անու թի անդ իւ
քայ պօլ մակայ քի զխմայ տին իւ
դան մախ անդ ըն իւ քայ մունու օի
ուդ պերիւ այն ժ ըր մեն պոլու իւ պեր
ման տր Լկար քի տաւ ի քար լար Է
սի տայ քրիստան պօլ տայ պերի պեր
ինայ ուդ իւ պօլ ուք տայ տին դան
մախ անդ ըն ըյ զլակայ պեր մակայ
էառզուչու սուրկայ ալնն տան
տայ պեր մակայ օլ անդ նր իւ մակայ
անկինչայ զի օշու ման լի քայ գէլկայ

Լաթիստատովանութի անդ-ըն պէրկայ
 Լար: Պօլմակայ քի թէզ ինտան էառ
 զուլու անդ-քայ սաղկայ. առաջ տան
 էառ զուլի ծահդեղ մաք. քերաք: քի
 անդազ էառ զուլայ ուղեղ-քայ. այեկար
 քի պօլմասայ չարայ անդ դան պաշ
 իայ ուղեղ մակայ. օլվախդայ. էառ զու
 չու. առաջ տանտովրադ. քայ. քի նե թուր
 լու թիար անդ իչ մակայ: (Մ) այնե
 թուր լու աղ լըրադ անդ նընկ. բօքուդ
 ասը. տայ ան տան ածնկրայ. պուխր
 կայ անդ նը: (Մ) աղ լըտայ պօլմակայ
 քի ազնեմայ ուղու անդ պօլկայ.
 զերայ եկար տուն էան ընկ իկ լի. քին
 տայ պէրսայ Լարէտի. դիյ մասէտի
 անդ իչ մակայ. եկար. քի հակ առաակ
 պօլկայ Լար: քի էառ լը պիզ. տայ ան
 ընկ ուղու ցլակայ անդ իչ մակայ.
 թիասի տիր. քի պուխր կայ Լար. պօրչ
 նուսկ. էառ ըմ ըն թօլով եղ-քայ. տայ
 անդ իչ մակայ: այեկար. քի պօլմաս
 այ թօլով եղ մակայ էառ ըմ սըն.
 տայ այդ քայ քի անդ իչ ար մէն.

տայ լուծուան դարդարմէն. անտան
էառղուչութեան. նեմայ եազ ըն
լլ էօխ: Այնկարքի պօլմասայ -
Ժալդընեայի. եայ տաղ ընարդըն.
ալայօխդի մաս դիր թէ՛նայ անդ
պերմանայ. զերայ աղ ըրիշդիր:
Գունպերկայ լար տայ գէշէք դիր
կայ լար. շահ ադ. քի բօլման պօլուք
պիրի պիրինայ թօլովէդ. քայ լար:
Առաղ ը տայ այն ըրմէն սիզկայ
քի գիւնկայ դիյար անդնը պերմայ
կայ: պարչայ էառղուտայ. երմէն
իսինկ. գիւնինկ դան ըն լար ը պօլ
տայ դիյ մասդը անդ: այ գիւնինկ
քիդան ըն ը պօլ մասայ անկար
դիյար անդիշ մանկայ: Եկար գիւն
այ գիւն սանի էառղուկայ դարդարայ.
եայ պօրչուչուն. եայօզկայ նեմայ
ուչուն. տայ գէն տի նինկ դան ըն ը
պօլ մանկայ: նե ան ընկ. գիւնի գի
էառղուկայ դարդը. դիյմասդը
անկար անդ. գիւնքի դուդուք գէշ
դիր տի: Էօխ տայ անկար դիյար գիւն

Եւ զի գուցուք գեղ զիր տիւր-եկար
 գծու գիշի եսայ-եկար քի եառղու
 չի պիլայ քի եկիր լեք պիլայ քի
 ըր անդ իշ մակայ-եայ օլ գլի ըր եկ
 իր լեք պիլայ անդ պեր մակայ-քեր
 աք զիր եառղու չու խայ մակայ-քի
 եկիր լեք պօլ մակայ-Վ Եկար քի
 գիմսայ թու թուլայ-օղու քլուդայ-
 եայ իդ լեք գայ-եայ առաւ օլ տուր
 մակայ-եայ խառ ախ չլ ընդայ-
 տայ ալ անի պօլ մակայ օլ եամ անիշ-
 եայ լից ասի-տայ գիմ քի գուցուք
 գեղ զիր տի գան ընը պօլ մակայ-
 թի ասի տիր անկար անդնի պեր մայ
 կայ-գիմ քի ուստ ունայ քօլ տրով
 ադ եդ-գայ զերայ անիւք քի պիք
 եամ ան լիս-խլ ընկան լար-անդնիլ-
 Եւ մակա թու թ մաս լար-այ եկար քի
 պու եամ ան լիս ընկան լար-թօրան
 ընկ ալն ընայ-աւ աղ պիլայ-այդ
 սալ ար քի-տայ պիզ պու իշ նլնկ
 իշ լիսայ սուկ ուլ պիզ-տայ եալ զան
 տր-պու իշ պիզ իմ ուստու մուզ կայ-

տայ պուխդան տը: տայնէ արդըմ
ըզկայ. տայնէ ալ նմըզկայ պար:
Եառու Քլար գօրտէ ալարնընկ
թօղլու սօզլար լի: քի նէ արդընայ
նէ ալնընայ. նէ լից ասի Եօխդուր. անդ
նը պուխդկայ լար ալարկայ. տայ
խու թխարկայ լար օլու մտան:

ԱՌ աղը տայ պիղ. քի գիւմայ
դիյար անդ իջ մայկա. նէ Քի. քի Եազ
ըք պիղ Եօղարի. դան լի լարու չուն
քի գիւմկայ դիյար դան լի լի պէր
մակայ: օլ թուրլու Եազար պիղ մուն
տայ. քի անընկ. քի պիւք լարկայ. դիյ
ասի տիր անդ իջ մակայ. աստ ասի քի
պօզկայ ին Եաշինայ. օղ լանկայ դիյ
մասսմդ. զէրայ լեադ. ասի Եօխդուր
խարթի. քի դիյ մասդ. զէրայ. քի օլ
ումկայ Եիւսի դուր. խասդակայ
դիյ մասդ. օլու մու ալնընայ տը:

ԱՌ աղը տայ լուծ պէրկանկայ. դիյ
մասդ. անդ անընկու չուն. քի Եազ
ըխնը Եազ լի ուստ ունայ խոյ մակայ,
օլ թուրլու մար ապէտ լարկայ. Եան

այ ք ճանաչը խաթմընկայ դիյ մասդը
անդընչ մակայ : Առաջը տայ դիյ մաս
դընդը դամղաչի կայ . նէ ճմբիկայ
տայ պարչայ ալ անի էազ ըխը լար
կայ . ան կինչայ քի խայթ . քայ լար
էազ ըխ լար ընտան . նէ գիմսայ
ալարնընկ դան ըխ լի ըն դուծ
մակայ : Առայօլ քի աւալ տանայի
ըք քի դիյ մասդը ալար կայ անդիչ
մակայ : այ է կար պօլսայ ալարնընկ
աթասի խարտաչի էայօլ լու . ալ
ար անդիչ քայ լար : Առայ խադըն
գիչիլարնընկ անասը . էայ էր .
էայ խզ խար տաչը էայ խայսը
էովուխու . ալար անդիչ քայ պիրի
պիրի ուչուն տայ էիւք ուն դարդ
քայ . էօք սուն մախնընկ տր : Առաջը
տայ էազար պիզ . աքէղա լար ու
մալազ լար . ուք աչանա լար ուչուն
քի թօրայ ալնընայ գէլմակայ լար
քի անդիչ մախիչի պօլմակայ : այ
է կար թօրայ իշի պօլսայ . թիյ իշ լի
տիր ալարնընկ . խարտաչ լարի .

Եւայ Եով ուխտ լարը. գէլկայ լարթոր
այ աշնընայ. այ Եկար քի անդ. Թուշ
սայ. քահ անայ ուստ ունայ գէր աք
քի Եով ուխտ անդ իչ քայ. անընկ
ուշ ուն. քի Թիյ մասդ քահ անակայ
աշխարհակ ան. Թորասի աշնընայ
պարմակայ նէ անդ իչ մայկայ:

ԼՂ Եկար քահ անա լարնընկ. Եախ
շք գիշէ լարի. դ անըն լարը պօլկայ.
աշխարնընկ դ անըն լա ըն Թու. Թ
մախ գէրաք Թորաշի լար: քի աշխար
նընկ Եով ուխտ լարը անդ իչ մակայ:

Տ աղ լուտայ միագէշ վարդայ պէտ
Եազար. անդ. նընկ լուծ ու ուստու
նայ. քի պուր ուն կի արի ադ ա լար.
անդ. նընկ լուծ ուն ասըր աղ լը իայ
ու. քի դուր լար. նէ չայ Թորայ պի. Թ
ի. քի ինի Թու. զ մի իր լար Ետի: Նաչ ան
քի Թէնկրի նընկ Եր. քի պօլտը քի
պու. Թորայ պի. Թ ի. քի ինի Թու. զ տու. ք
Ենկ իլ լադ ի. ք անդ. նընկ լուծ ուն.
Եկար քի Թորատ ան դի մասակայ անդ.
պու ի. ք կայ լար լար. տայ օլ անդ ուլ

ու իշ ու չ ուն ու գօ Դնէ մայ ու չ ուն
 պօլ կայ - տայ գօն ու ս ուն պօլ կայ -
 տայ խոս տով ան ու թի անդ ըն ի չ ֆայ -
 գ էիլ լուծ խոյ կայ ախ բաշ օլատ
 ամ նընկ ու սնայ - զերայ օլ տուրեաւ
 զու չ ու - Այ էկար օգ կայ ետու զու
 չի թօրայ պիլայ անդ պերսայ գիմ
 սակայ - օլատ ամ քի անդ ի չ դի - պար
 կայ պիլ ի չ ի վարդ այ պերտկայ քի օլ
 պերկայ ան կար լուծ ուն ու - Այ էկ
 ար գիմ սայ - եալ զան լի պիլայ -
 խոս տով ան ու թի անդ ըն ի չ սայ -
 պու իւր ուր քի էիլ լուծ դարդ ֆայ -
 տայ պախ ֆայ լար թօրա չի լար -
 ու պի թի ք չի լար - օլ դիւր լի ք նի
 քի նէ ու չ ուն անդ ի չ դի եալ զան -
 այ էկար ազ նէ մայ ետայ - տայ գօ
 Դնէ մայ տուկ ու չ ետայ - պու իւր կայ
 լար - եառ լը լար կայ ու չ աշ մակայ -
 Այ գիմ սայ քի տին դան մախ անդ
 ըն ի չ սայ - էկար գօն ու էկար եալ
 զան - լուծ դարդ մաք ի օլ ու մ գօն
 ունայ տիրայ պօլ կայ - զերայ պու

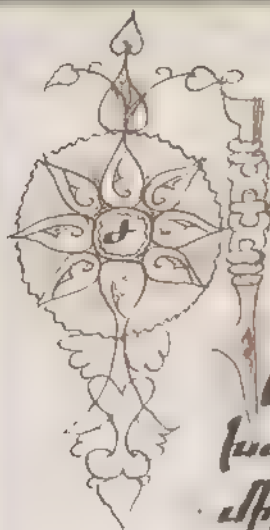
տին սիզ լար էրա՛ն դր: քրիստոսն
 լար տան - վախդ պիլայ նալադ լա՛նայ
 օղուլ այդըր - տայ վախ պիլայ խառանգ
 ղու լո՛ւ օղուլու: քի քրիստոս դան իշիդ
 իդ իբ - զերայ քրիստոս պու իւր ար
 գիւ՛քի ինան մաս Թէնկրի օղ լո՛ւնայ
 գօրուբ - գորմիսար գօգ դակի մէնկի
 դիբլիքնի: Եօխսայ Թէնկր ինինկ օղ
 աշ մաքի խալաար անընկուտունայ:
 Խայթըբ այդըր տաղ ըտայ - գիւ՛
 Թօղ մասայ սովտան ուարի ճանտան:
 օլ պօլ մաս ուշ մախքայ գիրմակայ:
 Արաղ ըտայ ոհա՛նէս աւետար անիշ
 այդըր - գիւ՛քի յա՛քն նաւնկ գելկան
 ին Թէնի պիլայ ինան մասայ - օլ պու
 լարկանտր - տայնէր տր: տայ մար
 գարէ լար ալարնը - գիւ՛ լար քի գօնու
 տին տան էրա՛ն լանըբ դր լար - ալ
 արնը ալայթու Թար լար նէ չիք տին
 սիզ լարնի - տայ պօլ վանկայ ինան
 կան լարնը: Արաղ ըտայ առաքեալ
 այդըրով քադիբ պիզնի քի Թիյ մաս
 դր պիզ քրիստոսն լարկայ տին սիզ

լարնընկ թօրասի ալնըն այ պար
մակայ : զերայ տին փղ լար քէնտի
լարինինկ . թօր ասի պիլայ եղարեառ
ղուհու : Էկար քիաւալ տան թօր անի
ալտիլար Էսայ մովսէսդ ան . տայ
Էմտի գօք թիւր լու . Էաման իշ լար
պիլայ իւլ ընըլար . գէնտի լարին
ընկ . Էք լարի պիլայ . Էալ զանդան
ըլ լար պիլայ . Էկրի Էառ զուքի լար
պիլայ . ալ տուլ ուշու րէննիք լար
պիլայ . իտր իտու աուզ անդ լար պիլ
այ . տալ ըրմէն ալ ալնընկ արդ ըլի
սը Էաման լիւն այդ մակայ : իտաշ
անգի ալ արտինսի զ թօրալարի պիլ
այ . տայ Էաման իւլ ընկ ան լարը
պիլայ . պու իաատ ար Էիր ախդի^{ար} պիլ
տան . նէ դուր լու ալ ալնընկ թօր
ասինայ գօնու լուք դաբուկ կայ . նէ
դուր լու քրիտտան թօրաա ինայ :
Իտաշ անգի թէնկրիօղ լուն թէնկրի
դաբուն մաալար : Էօն տայ պիլ Էր
մէնի տայ քաալ . քրիտտուքայ ին
անըր պիլ . տայ այլը ըլլէ պիլ

174
 քրիստոսն լիք իմ ըզ պիլայ. Չհոդ
 լար տան. ու պարս չայ տին սիզ լար
 տան. տայ հեր ճուած ող հեռ ի տիկ
 ու լար տան: Թի ասի տիր պիզ կայ
 գօնու թօր ամ ըզ պիլայ պարմակայ.
 քի պիզ ամ թայ օղ ու լարի ճանկայ
 պիր թէնկրի դաբ ու ն ուր պիզ. պիր
 դար պիյ ադ դայ. ու պիր թէնկրի լիք
 դայ. պիր խան լիգայ. ու պիր խու
 վադ դայ. տայ ան հայ պա թ լիք դայ:
 ապա թէնկրի նընկ. օղ լուս. ինան
 ըր պիզ գօնու թէնկրի: քի պօլ տի
 գօնու աստ ամ ալիր ըլ մաս ադայ
 տան ու արի ճան նընկ պիր լիք ին
 տան. մէնկի մէնկի լիք: տայ նե
 Թուր լու եախ շի. քրիստոսն լար.
 ճահդ եդար պիզ եախ շի ըխնը.
 իս ըն մակայ: այ եկար քի ալ տան
 ապք նե մայ պիլայ. պուտուն եան
 ընկ եազ ըխը պիլայ. օգդ ամ լիք
 եդ միյ ին խոստով ան է պօլ ուր պիզ
 լուծու մուզ նու դարդ լիք. ին ան ըր
 պիզ պօշ ամ լիքայ. տայ եկար քի

Եանկել սաք. պիրի պիր իմ ըզ կայ. -
տայ քէ ք պօլ սայ իւրաք իմ ըզ կայ. -
տուլ ուք պիլայ պօշ ածըր պիզ պիժ
պիր իմ ըզ կայ. Ա) աղ ը տայ նէ դուք
լու այր ըլ ըք պիզ ալար տան. խոստ
ուլ անու թի ըմ ըզ պիլայ. տին ըմ ըզ
պիլայ. օլ թուր լու թիասի տիր. թօր
ամ ըզ պիլայ գէրի պօլ մակայ ալար
տան. զերայ պիզ իմ թօր ամիզ թի
ասի տիր քի գօն լուք պիլայ թող լու
լուք պիլայ օրու նչ սուզ պօլ կայ. -
տուկ ուլ եազ զան գանք իս պիլայ. -
Եայ ալ տուլ ուչու ու ջնեք պիլայ. -
Եայ գէչ միշ լարնին ճան ըն պրկել
եդ մաք պիլայ. Եայ ժառ անգ սրզ
լարն ընկ ճան ըն ուլ ուչ սուզ ջիսար
մախ պիլայ ալար նրնկ ճան ուլ
ուչ ուն տան. տայ տին սիզ լարն ընկ
թօրասին տան. պու պարչայ եախ
շլ ըիս Էրասի դր. Խաչան քի պու
թիւր լու Էրասի դր. տին սիզ լար
նրնկ թօրասի. քրիտ տան լիք դան.
դիյ մաս տր պար մակայ. քրիտ տան

Լարկայ · ալ արնընկ Թորասինայ ·
 այ գիմ գի էս սիզ լիք էդիք պարսայ ·
 զօք էսման լիքայ սապաք պօրուր
 պիզիմ ուչ ուն տայ պիզիմ Թորայ
 միզ ուչ ուն · Այ գիմ լար գի պուիշնի
 եդար լար քի խոյ ուք պիզիմ Թորա
 միզնի · տայ ալ արկայ պարկայ · Թուկ
 ալ լան ըր ալ արնընկ ուստ ունայ
 այ Թքան ըյ Թէսկրի նընկ մարգա
 ընտան օլ Լաշ · վայ սիզ կայ քիմէն
 իմ ալ ըրմ սիզ ընկ ուչ ուն սօք ուլուր
 տին սիզ լար արաս ընայ · խայ սիքի
 Թիասիզ տիր քրիտ տան Լարկայ ·
 էալ զան իշ ուչ ուն պարմակայ · օզ
 կայ միլ Լադ նընկ Թորասինայ ·
 էնկ մակայ զօտա լուք նու · Եօի
 սայ քրիտ տան լար քրիտ տան լար
 Թորասինայ պարմաի քերաք ·
 էկար քի պիլսայ քրիտ տան Թոր
 ասինայ էկիր լիք դայ պօլսայ ·
 Թէսկրի տան ալ կայ Թօլով ուն ·

Էազ ըբ պիզ պու թօրայ լարնի. և -

ԴՅՈՒՅԻՆԻ ԲՅՈՒՅԻՆԻ

տիր. պիզ իմ գօնու լուք ունուզ.
Թիյաւի տիր գօրկուզ մակայ քի
խայսը պիդ իք լար տան. էայ խայսը
միլ լաթ լար տան. Կիզ ըբ պիզ պու
թօրայ լարնի. քի գօնու լուք պիզ կիլի
պօկայ. տայ գիմայ ք գօնկուլ լու
պօլ մակայ սաղ ըշ լաւի քի պիզ
պիլ իմ Էսիմըզ տան չիար ըբ պիզ
պու թօրայ լարնի. Զլալ տան
գօնու լուք գօրտնտի պիզ կայ. Էս
քի թօրատան ուլ մակայ. խայսընքի
Թու թար Էտի լարնա հապետ լար
աբ ուահ աւ. ու տաղ քն օզկայ լար
պուլք տան սօնկրայ տին սիզ լար
տայ պու թօրանի թու թար լար
Էտի. տայ թօրայ Էդար լար Էտի.
իդ վիք Էդ քան լար կայ օղ լու լար
կայ. տայ առտամ նը օղ առտ քիան լար
կայ. Է ինչի ալ ըբ պիզ պարչայ
քրիստան լար տան. նէ չիք պիզ իմ

Խաչատուր լարումըդ տան. Խաչատրն
 քի իշիդ դիք ու գորտուք. Եսիսը
 Թորայ լարնի էիդ տըք տայ Եազտք.
 Այաղը տայ ալ տըք անձ աշունդան
 Է ինչի Թորատան. տաղը տայ օղ
 Կայ պիդ իք լար տան. Խաչատր լարը
 քի գծուստուն. Թէնկրի նինկ Թորա
 լարի տիր. Խաչատրն քի Թէնկրի պու
 իւրուք. քի պուստուր Թորայ տին. ու
 Թան լիսի. Խաչատրն քի մէնսիզ Կայ
 պու իւր տոււմ. Գ ունչի կան ծնք
 պիթ իք լարին տան. զերայ անտա
 տայ Թափիդըմ. գուշ լուսալ անի
 Թորա լար գորէրտայ. Ա ունչու
 ալ տըք պարչայ պիթ իք լար տան
 Էսքի տէանկի. Թորատան զերայ
 պարչայ պիդ իք լարնէ տիր. օկ
 ուդ ու Թորայ տր. ճանու Թէնսար
 դրն. Եառ զու լարնընկ: Նայթ
 ըք Թիասի տիր պիլ մակայ քի Թու
 կուստուր Եալ զգ պու Թորայ պիթ
 իքի. Խաչատրն քի հալի Եազ ըյ էիք
 պիզ. Թուկուլ Եալ զգ մէն տան

պօլկայ թուկալ լան մայքի մուն
կար. գերայ օխշաշ ք պարկանծն
քայ. նէ թուրլու քի կան ծնք պիր
տանեազ ըլ մատը. այնէ պիր էր
տայ. այնէ. պիրատաւմ տան եօխ
տայ ազ ազ եազ ըլ տը: Ըլալ առ
աք էլ լար տան. սօնկրայ նիկիայ
տայ. սօնկրայ բուզ ան տի առայ:
ան տան սօնկրայ էփեսոսայ. ալ
այ օխ պու թօրայ պիդ իքի: --
Ըլալ պաշ լան մայքի մուն ունկ
պիզ տան պօլ տը. տայ պիզ տան
սօնկրայ գերաք քի ազազ եազ ըլ
կայ. տայ թուկալ պօլկայ. գերայ
կանծնք դան պոյր ուխ դար. էիլ
տայ Գ քեզ ժողովք պօլկայ. տայ
թէ իկով եղքայ լար. էկարքի տուն
եա տայ. նէ մայ եանկի պատի ադ
չիւ ըք եաայ. անի պարչայ պախ
ըք արի ադ այ լար. արդ ըխ ալ ըխ
նի. քերիսալ կայ լար. տայ թողրու
եօլկայ գեղդիր կայ լար: Գրու թուր
լու թի առի տիր պօլ մակայ. ետու

զուպիծիք լարինայ. նէ չաքի էան
 կինէմայ Թորայ եօլուխայ. տայ Թէր
 կաբուս լու լար պախիքայ լար Թող
 բուէսայ. էալ կայ լար անի տայ պու
 պիդիք դայ. էկարքի գիմսայ ես
 խայ սայ. Թափար պարչայ արի
 պիդիք լար տայ պու Թուր լու: քի
 ազազ իլ կարի. քիլիք Թուկալ լան
 ըբդր: նէ Թուր լու արարածք պիծ
 իքի մովսէսդ ան Թուկուլ քի պեր
 տան էազ ըլտը: Այայ օխ ԺԷ
 մարգարէ լար տուկուլ քի. պիր
 զաման տայ էազ ըլտը. էայ նա աա
 ամ տան. ալ այ օխ պարչայ մարգար
 է լար: պու Թուր լու. նք աւետար
 ան լար տայ Թուկուլ քի նա. վախդ
 դայ էազ ըլտը. էայ նա ին տան հար
 պիրի էազ տը քէն տի վախդըյ
 պիլայ. օլ Թուր լու պիծիք լարի
 պողոս առ աք էլ նրնկ: Առաղ ըտայ
 գօք պիդիք լարարի աթալար տան
 ու վարդա պետ լար տան. էազ ըլ
 տը գէնտի լարը վախդ ընայ: ~

Գրեմար լու-օրինակ պիլայ պու-
 պիթիքսի տայ պիզ պաշատ ըք
 եազ մակայ. եկարքի պիզ տան ազ
 ազ. իկարի գեղիք եազ ըլտիեայ
 էմտի տայ եկարգօք լար տան եազ
 ըլտայ. օգկայ վախդ լար տայ. նե
 մայ էք սիք լիք. թուկու լատուր. եօխե
 սայ դեք թող ըու թորայ պօլտուն -
 քի պարչայ եախ ըլ լար պիլան կայ
 լար. տայ մուն ունի էք սիքին
 Թուկալ լակ այլար : ~

Գրեմար լու-օրինակ պիլայ պու-
 պիթիքսի տայ պիզ պաշատ ըք
 եազ մակայ. եկարքի պիզ տան ազ
 ազ. իկարի գեղիք եազ ըլտիեայ
 էմտի տայ եկարգօք լար տան եազ
 ըլտայ. օգկայ վախդ լար տայ. նե
 մայ էք սիք լիք. թուկու լատուր. եօխե
 սայ դեք թող ըու թորայ պօլտուն -
 քի պարչայ եախ ըլ լար պիլան կայ
 լար. տայ մուն ունի էք սիքին
 Թուկալ լակ այլար : ~

ԹՈՐԱՅԻՆ ԿՈՒՆԻՍԻՍԹԱՆԹԻՆՈՒԼԻ

Թորասին - տայ ան տայ թուգատուք
 Թորաչի լար նլնի. գեղիքին. գերայ
 աւ ալիի թորայ տր տայ ուլու :
 Լճիքին չի անկար օխ շաշ թուգ
 տուք Թորա լարին իտան լար նլնի
 ուլու պիլ լար նլնի : Այ պար

107
 Հայ տունեայ ատամի լարննի :
 Այս պէլ կիւն տիր : քի գօգ դակի
 խան էյ ամըզ թէնկրի տիր : այ պու
 տունեան ընկ - խան լարը - թէնկրի
 նինկ ամընգօդ ուրու գուրլար -
 Եօխայ թուկուլ լար ալայ գօնու
 նէ չիք թէնկրի : է վէդ-քի խան լար
 ալար ունտալիր պիւն լարննի քի
 խօլու դիպինայ - թուր լու թուր լու
 միլ լադ լար - պերին եւ դիւր լար -
 ուլ ուս լարը պիւլայ - տայ օղկայ պիւ
 լիք լարտան խարածալ ըր լար :
 Կարքի եօլ ուխտայ քի խանկայ
 օղուլ ուխդ պօլկայ ալ ըլ ըլ պրս
 ալ տան : գէն տի նինկ խան լի
 տէր ժաւայ լարըն ու լաշ քայ օղ
 լան լար ընայ : է վէդ-քի դիւր տիր
 տիր ուլու օղ լան օլ թուր ղուզկայ
 քէնտին տան աօնկրայ խան լիքայ :
 Եօխէսայ պախ քայ խան քի օղ լան
 լար ըն ընկ արատ ընայ - խայսը լայ
 ըխդր - անի օլ դուր ղուզ կայ քի
 պօլկայ խան լի նը թու թու ալ :

Այսինչայքի խան նրնկ խարա
աշ լարը պարտը պօլ մասդր .
օղ լան լարն օլ թուրդուզ մակայ
խան լի քայ . դէք խարտաշին . խաշ
ան քի խարտաշ լարի թուկանայ
անտան սօնկրայ օղ լան լարը թու
քայ լար խան լինը : Էկար խզը
պօլ սայ խան նրնկ . ուլու գնաժա
դա լարկայ պերկայ . գէն տիննկ
ուլուշու պիլայ : Նէշէքեր օղու
կայ թուկալու լուշ . ան ընկ եառ
իսի խզկայ : Էկար քի օլ սայ խան .
էր օղ լան լարն ընկ . էր օղ լան
լար պօլկայ . տայ խզ լարն ընկ
տայ էր օղ լան լար պօլկայ : Թիյ
ասիտիր քիէր օղ լան լարն ընկ
օղ լան լարը թու թէքայ խան լի
նի . Թիյ ասիտուկուլ տուր խզ լար
ն ընկ էր օղ լան լարը թու թէքայ
Ան ընկուշուն քի խզ ըն ընկ օղ լան
լարն ընկ . եադ սաղ ըշ լան ըր օղ
լան լարը : Օ էրայ ադգար էր
մէնի խանը . օլ թուրլու թու գառ

Բարսիս դանն տայ. խան լի օղորդուչ
 ուն : Ալայ օխ նոյ նահապետ -
 օղլանն լար ընայ. պէրտի ուլուչ -
 էառ ըմ գունն նունկուլուս ուն. խայ
 սընտայ քի վախդ պիլայ. խանն լի
 էդ-դի լար. խանթըն գիշի լար : նէ
 Թուրլու քի գէլ դիրտի մովսէս դշ
 խոյն հարաւոյնը սողումն խան
 վախդ ընայ : նէ Թուրլու էյամըզ
 քն պուխըր ուրմէ աւէ տարան տայ
 տայ դանը խլիս պերիւր : խայթըք
 Թօրայ պուխըրուր հօր մամիսալ
 տրկայ. անտրանիկ օղլունայ -
 խան դանկ լամայ ուլուս լարը
 պիլայ : Ալայ օխ Թիասիտիւր. չի
 մական խզ ընայ ուլուս լար պեր
 մակայ. նէ չիքէր օղլունայ : էկար
 քի էր օղուլ պօլ մասայ. տայ խզ
 պօլկայ. պերկայ Թաճին խզ ըն
 այ - տայ օլերկայ պարկայ. տայ
 պերկայ Թաճըն էյասինայ տայ
 խան լի էդքայ : խայսը քի պար
 տը. Թախ դալկան Թօրատայ.

դանքիս լի - պու իւրութի գիտայ .
Ժառանգ լինը պերկայ խղ ընայ :
Այաղը տայ թորապիդ եքի պիւլայ
պու իշնի դօն դադըրմէն : Էկաք
քի խան տիյ աթ իք հոյսայ . նէչայ
քի դիրի տիր . էր գիպար Թէչ գիր
մակայ տի ադ իք ինի . նէ թուրլուքի
դիյ ասի տիր . զերայ տիյ աթիք . օլ
ուստան սոնկրայ թօխդալ կանտր .
նէ դուրլուքի պօղոս առաքէ ալ
պու իւրութ : Այն թուրլուքի կոստ
անտիանոս խան տի ադ իքի պիւլայ .
խան լիքայ օլ թուրղուզ տու օղ լան
լար ըն : տայ բովէդ լարըն . դաղ լարը
պիւլայ . ուէքայ լարը պիւլայ . տայ
մէժայ լարը պիւլայ . թօխ դադքայ
նէ թուրլուքի պուրտնկի խանլար .
է կարքի պօլ մասայ ժառանգի
հէչ դայ . աթայ բօք օլէնէ առն
այ : էրքի պար դաւ ինի պերմա
կայ էադ քայ . Էվէդքի թօրայ պիւլ
այ թուկուլ տուրքի պերկայ դաւ
ընը էադքայ . Եօխսայ պօլուք

Թուր աւալ տան էսքիտայ. նէ Թուր
 լուքի պէրտի հիւնտուս դան խան
 ըն ընկ օղլու. տայ ալէք սանար
 մաքէ տօնց քիյ: տայ օղկայ խան
 լի էրկա լարին Թէսկի կայ սիմ
 արլակայ: Գ Եւ դօնու լուք Թօրանին
 քի այդըլտը պարչաւունայ պօղկայ
 գնա ժադալար կայ. ու պարչայ.
 պիյ պիյ ադ. քայ. Խայդը քի
 խան նը խան լի քայ օղ Թուրդուզ
 մակայ գլասալար. հայրապետն ընկ
 էր. քին տան պաշխայ ուալ ղը ըն
 տան ու պոյր ուխուն տան պաշխայ
 պօղմակայ: Էկար գէր ման օղդուր
 դուզ սայ. էայ խալայ էասասայ.
 էասախ լարըն տայ խոյկայ. օխշաշ
 ըյ. պիլայ: Եւ աղը տայ էր. քի պար
 խան նընկ ֆլու. ախ չայ խախդր
 մակայ Թօրայ պիլայ: Այ գնա
 ժադալար նընկ էօխդուր էր. քի
 խախդր մակայ. խան նընկ պոյր ուխ
 ուն տան պաշխայ: Ալլայ օխ Թօր
 այ պու իւրուր խանկայ. ուլու

ռէքալար ուստունայ - գօք բուլար
էաք մակայ - գարվասարայ լարեաք
մակայ - ուճանով լարի: ԱՌաղ ըտայ
ուլու պիլ լարներն էօխ թուր - պոյր
ուխու - ուէր քի խան լի թօն լարքի
մակայ - խաններն պոյր ուխուն տան
պաշխայ: ԱՌաղ ըտայ - խաններն
սթօլ ունայ - գիմայ օլ թուր մակ
այ աշքայ - դէք հայրապետնէ չախ
դայ հօր մաթ լափուն տապայ:
խան նէչայ քիփաղ աղքն այտր քէն
տիէր գինայտր - խայ աթի քի պարսայ
հայրա պետկայ սիմար լամաք գէրաք
հայրա պետնէչայ օլ թուր զուչ ունա
տր քէնտիէր քինատր - խայ տայ քի
պարսայ պօլմաս խանկայ սիմար
լամակս - դէք խայսը ուլու ախաշքայ:
Մաղ ըտայ թօրա պուխու մաս քր
խտան խան լար ընայ քի տինսիլ
խան լար քի պիք - հօր մաթ սիզ գիր
իլկայ լար: Էօխտայ աղղը լը պասկ
պիլայ խան իշ տաղ պօլկայ: զէրա
թօրայ տր հայրա պետ պիլայ խորան

տայ թուրմակայ. անընկ ուղ ուն քե
 .բաք քի օլ օպրչայ պիլայ թիրիկայ
 նե չի քարի խանլար. նե չի քե քի
 տայ ուլսիկայ խան. տայ եզ եկի եայ.
 դաւ իմ. այ եանկի տայ աք գար. ու
 կոստ անտի անուա. իմ, ող-ոս. ու տրդատ
 իոս. տաղ ընտայ ալար կայ օխ շաշլար.
Բիյա տի տիր. քրիստան խան լարկայ
 քի պարչայ ի շի ու երկասի. Թօրայ պիլ
 ալ պօլկայ. տայ գիմսակայ գուչ պատ
 ընչ եգ մսկայ. Եկար օլուխ տայ
 քրիստան խանկայ. քի չեր ու եգ քայ
 տինսիզ լարուստունայ. նե չի քի
 տա տիր. խաչ անքի իդի գօթ ուր
 տալար պիրի պիրի ուստունայ. խոյ
 մակայ խո մակայ. անկինչայ քի պիլ
 կայ նե մահ անա պիլայ գեւի քի
 լար տինսիզ լար ու գրուս ունայ.
 Ղնտան սօնկրայ գեր ման նընկ.
 Շովրատին ալ ըք. եպերկայ գերման
 կայ ել չի. պերին ընկ ըզ եախ շլ
 ըխ պիլայ. անկ լար քայ. պիր տայ
 եգի տայ ուչ. Եկար քի գլամաա ալար

պէր ինմանս այ. տայ թէ նկրի պօլուշ
տայ. քիզուշ ամլայ ակտայ. գիւմլար
քիուդրու էտիլար. ակարնը խոր կայ
լար տայ օղկայ լարնի էաւ ամի դիպին
այ սախլակայ. Աշէկարքի պէրին
սալար խարաց էլնի. էաւ ամի դիպինայ
սախլակայ. տայ պաշ գիշիլ լարնի.
պօշէդ քայ էաւ ամիդ ան. դէրման
հընկ քովէդ ինայ հէմայ զի էան. էդ
մակայ. Այաղ քտայ գիւմայ. քի գէր
մանը. էայ խալ անի չխարաց պէր
կայ խան լինընի. տայ պիլ կայ լար
տօվ օտնէ. օլատ ամնի դատէդ ի
օլ լուն ոխղ ըն. խան լիքայ ակկայ
լար. խաթ ըն ըն ու իկ լիք ինտայ.
Այգիմքի խան լի խաղհանի օղուր
լատայ. տայ ապքայ լար քէն ամն
էկար խօղկայ թուշ տայ. տայ խուլ
ուն ու օղ լան լարն ու իկ լիքին.
խան լի քայ ակկայ լար. էկարքի
տին սիղ օլ տուր կայ քրիտաննի
էրքի պիլայ. անընկ օրնունայ քէն
տին դատէդ քայ լար. Աշէկարքի

Կի՛ք սի՛զ օլ տուր տուռ հայ . խօշուն
 քես քայ լար . տայ խան պահաս ընծօլ
 ահայ . Եօսէսայ . առամ նընկ խանը
 պահասը Եօսիդուր : զէրայ թէնկրի
 Էառադ ըք դր . սի՛ք ադ ընայ օխ չա՛շ .
 Լոայ օլուտան գուր զուգ մահայ .
 Թէնկրի նինկ խօշուն տան Էալ զգ
 գէլ իր գիմայ ովսէփ նընկ . տայ քն
 նունկ պահասըն գծնուսուն սադ ը
 լամասըն . ովսէփ նինկ Ե տիր . տայ
 քն նունկէ . զէրայ ովսէփնի օղուր
 լափ սալծը լար . տայ քն նու յուգայ
 սադ ըյ : Ե կար քիեօլ ուխտայ առ
 ամ օլ տուր մաք լէք . մանկայ պուլայ
 գօրունուր քի թօրա տիր քի առամ
 նընկ խանը պահասըյ . գճ կէ . ալղըն
 պօլկայ . նէչայ քի առամ ին ընկ
 պօղ օմաւ տուր . տայ նէչայ Է իլտայ
 գուն տուր : Ե կար ալ զ ըլլ սարկաւ
 ադ . պօլսայ Է . անչայ սր ճուրում
 ու : այէ կար քրիստան տին սիզնի
 օլ տուր սայ . պու ճուրում նունկ .
 ք . ուլուչ նունկ պիրի պօլկայ ճուրումու :

անընկուշուն քիբրիտան լիք էօխ
դուր. պու թուրլու իշ էօլուխասայ
պու սուրմունունկ էառղուսու:
Այեկար գուշուէդ մասայ. թօլա
մակայ խան պահ ասըն. սաթֆայ
լար գէնտին տայ թօլովէդ ֆայ լար:
տայ ուլուն դաղակայ լար խան լիքայ:
Այեկար քրիտտան. տին սիզնի օլտուր
սայ. երֆիպիլայ. խան պահ ասըն
թօլակայ. նէլիք էաղ կանտր. այեկ
ար քիէրք սիզ օլտուրսայ. էառղմ
ըն թօլակայ: էօխ սայ խան պահա
ար խան լի պօլիայ: այ ք ուլունունկ
պիրիսի. օլտուր կան գիշինիսկ. խար
տաշ լարընայ պերիլիայ: Այեկար
քրիտտան քրիտտաննի օլտուրսայ.
երֆիպիլայ. խան պահ ասըն. թօլ
ովէդ ֆայ խար տաշ լարընայ. տայ
խան լիքայ տայ ճուրում պերիլայ
գուշուն գորայ: այեկար քիզում
լու տայ էտի էսայ. ճուրումուն պեր
իք դայ լուծուն դարդ ֆայ: ~
Պու ուլու թօր անի. խան էդ ֆայ. այ

օգկայ Թորայ լարնի եառղուհի լար
 կայ սիմար լակայ : Ուլու պիյ լար օլ
 ում լու լարնի . դասեդ մակայ լար -
 խաննընկ պոյր ուխուն տան պաշտայ
 ելեդ քի օղ լու լարնըն եառղու ուն
 եդ քայ ուլու պիյ . տայ գիշի պիյ լար
 ուլու պիյ լարնընկ . եր քին տան պաշ
 խայ . օղ լու ունկ եառղու ուն եդ
 մակայ : աղ լու տայ այդ լըր պիզ
 օխ շաշ լին օլ ճաճաննընկ ուլ աշ
 մաքին . տայ դալ աննընկ : եկար քի
 եօլ ուխտայ խանկայ . քի ուլու ջերով
 պիլայ պարկայ . տաշ ման ընընկ
 ուլ ուառ ուառ ունայ . ու պոռղուք
 տայ Թալ աք խայ լժ քայ : տայ օլ դալ
 ան տայ ալ լժըն դաք ուն տալար .
 խան լի պօլ կայ . եօխ տայ խան անդ
 իշ դիր իք ալ մակայ . չախ ըրդ քայ
 տայ պիլ տիրկայ ջերով ինայ : եկար
 ստակրայ գիմաստայ դաք ուլ տայ .
 ալ լժըն . աննայ ե ճուրղալ ալ կայ :
 խան օլ ալ լժըն տան . եիխով լարկայ
 Ժ ուն չի պերկայ : օլ ճաննընկ ու

Թալաններն - Էառ ըմբխան լի աղ
կայ - անտանտայ Ժ. ունչի պերկայ
Էիխով լարկայ - տայ Էառ ըմբ Ջեր
ուվին ընկ պօկայ: պարչ պուլու
պինլար պուծուրլու ուլուշեդայ
լար - տայ ալար տայ ծնունչի չխար
կայ լար - Էիխով լար ընայ: Աջեկար
ուլու պին լար պարսայ Ջերովկայ -
գինտի լարին ինկ Էառ աղ ը պինայ
տայ խան պիր կայ լարինայ - պօլմաս
այ - տայ ուր ուր խայթ ալար - ալայ
օխ աղ ըն - խան լի պօկայ - տայ օլ
ճան տան ուղալան Ժ ունչու պերի
կայ խանկայ - այ Էիխով լարկայ - Ժ
տան ա պերիկայ - խայսը քի թօրա
պինայ տիր: Ատայ Ջերով Էառ աղ
լար ըն - պերկայ լար խալալարկայ -
խայսը քի ուլու պին լար թուծար:
աղ ը տայ Էառ ալ մասդր խանկայ
ուլու պին լար կայ - օղ բու սախլամ
ակայ - թեք չաշ ութ: Ատաղ ը տայ
գինքի պին պինայ Ջերուկայ պար
սայ - տայ օլ սայ - պինին ընկ Էաղ ընը

Եօխդաւր. այեկար. քի օղաւ լուխայ
 եպէր սայ. տայ օլտաւր սաւար. պիյի
 պօրչ լու հոտւր. աւն ընկ խան ընայ:
 խուլու. քէն տի երբի պիլայ պարսայ
 տայ օլտայ. պիյ ին ինկ սուճ ու Եօխդաւր:
 Առաղ ը տայ պիյի. խուլուն եպէր սայ
 ըստ օր օժկայ. տայ խօլկայ թուշտայ
 թիյ իշ լի տիր պիթի սագ ուն ալկայ.
 գէն տի երբի պիլայ պարսայ. քէն տի
 քէն տին սագ ուն ալկայ խօլկայ թուշ
 սայ: Ժ օլնէր ուրուշ դայ գիմսանի
 խօլկայ սալսայ. թօնու օտրախ ըյ
 տայ սաղ ըյ. սաւալսաւ ան ընկ պօլկայ.
 այ կու պատի պիյ ին ինկ պօլկայ: ու
 գալ ան նընկ գու մ ուշու պիյ լարնընկ
 պօլկայ: ու պաղ ըր ու թէ միր. ու մուն
 կար օխշաշ նե մայ ջերով ունկ պօլ
 կայ: Առայնէ գաւր լու պահալ ը թօն
 լար պօլտայ խան լի պօլկայ: Առայ
 պահալ ը ջէք ման լար. ու իկի ալադ
 լար պիյ լարնընկ պօլկայ. ու ախ ջէք
 ման լար ու գէ թան լար ջերով չի
 լարնընկ պօլկայ:

աղ ք տայ գեւիշինուլուս լար ըն
ընկ. ու պարչայ միլ լար նինկ. գէն
տի լարին ինկ քօտ տանն լար ըն
ընկ. խան լար ու պիյ լար. գօն լուգ
պիլայ ալ հայ լար. ալ այն է թուր.
լու գի պուրոն կի լար ալ ըր լար էտի:
զերայ պարչայ իշ ու շուն գի աղ ըն
սըտր. ծու աբ պիւր մախ գերայ թէն
րիկայ. զերայ թէն կրի տան. պիւր իլ
տիւր ուլ ու լուգ ալ ար հայ. գի ուլ ու
լար ըն ապրակայ լար. ու ապի լակ
այ լար. տայ պուգ մակայ լար: Առաղ
ըյ տայ պու թուր լու պօ լտան դառ.
լով լար նընկ ուլ ու շուն. Է ուլ ու շ
նունկ պիւրին ալ հայ լար. նէ թուր.
լու գի ուլ սէբ թօրայ խոյտը մարտայ.
խաչան գի տօտ. աղ էդի փառաւ ծն
նունկ ուլ ու սուն. օլ չախ դայ. Է ուլ
ու շնունկ ա խոյտի ալ մակայ էմտի.
տայ պու թուր լու պօ լկայ: Առաղ ախ
չայ պիլայ առաղ ուն ալ հան մուգ
լար. էկար դար լով լար. էկար պօ թ
լալ լի լար. էկար պախչայ լար:

Էկարթի իրման լար-էկարով լար .
 պուծուր լու Է դանն ան-եասախ լը
 պօլմակայ : Ուղուդակի քրիստան
 լար ու Է շաքար լար ու պեղ իրկան
 լար պերկայ լար եասախ : Եօխայ
 քրիստան լարկայ . պաշ դանն եաս
 ախ պերմակայ խօրայ պու խարմաս
 դր . Թէք տին սիւ լար տան . խայս
 ընլ քի իւ լը լարը պիւլայ Թաբլբ
 դիւար : Այդար լով լար խայսը քի
 ու Էքայ լար պիւլայ . սու վարը լը
 լար . պօլկայ գէլ իշի Է դանն ան-ու
 ուշ . օլ քի սու վարը լմաս լար . ծո
 տան պիր . զերայ Թօք լասի ետլ զ
 ար խանն նըսկու պիւլ նինկ . սու կու
 րու զ : Ամաղ ը տայ հաք դանն ըն
 ուն լարը Է սիր . ան գուն իշ լանկայ
 նկայ ու պիւլ կայ . այս արդ ընսը
 սոք մաք . բա . ու տան իշ լար ըն ու
 ու Էք դիր : օկու գ տան պաշ խայ
 անասի պօլմակայ . զերայ էյ տան
 իշ լար . Է դանն ան . պերիր : ին պք դանն
 ան լիար սարը ետլ պերկկայ . եաշ

օր ու չուն. տայ եւս ախ պէր ի վա
կայ: տայ ալ այ օխ խոյ լարտան.
օնունչի: աթ դան խաղ ըր տան. էշ
աք դան պօլ վակայ եւս ախ. զերայ
ալ լար պիլայ հար քեզ խուշ ուխդայ
սոր լար պիլ լար խայ: Լուաղը տայ
էիլ նընկ գիրկան խայ. գուշունայ
ունայ գօրայ իշ լակայ սալաչի. այ
ուլու գուն տայ իշ լամակայ. եօխ
պօլ սուն օլ իշ էկիր լեք ովքան չեքի.
Թօրայ տան պաշխայ ճուրում լա
մասըն պիլ սալաչ ըսըն: Եկար նէ մայ
էկիր լեք պօլ սայ գուշունայ գօրայ
ճուրում հանալ կայ: Եկար գիմնայ
կայ էկիր լեք եդայ. Թօրայ պիլայ
ուշ եդ քայ լար: Խան: քի խայ ուլ քի
կայ եր պեր կայ տէր ժաւայ. Լայ բոս
դալ ըխ. տայ օլ պիլ խանայոյ բուխ ու
պիլայ. օլ եր տայ խալայ եւք քայ. օլ
անընկ մէնկի տէր ժաւ սալ ուլ:
Լայ օլ պիլ նընկ Եկար նէ մայ ուլ ու
Եանկը լմաքի պօլ մասայ խանիայ.
պօլ մաս անի չխար ժաւիայ. օլ իմն

Էստան: օլպիյնիսկ օլումապնսծն
 կրայ օլլան լար ըն ընկ պօլկայ: իսան
 նընկ պոյրուխու պիլայ: Պուժուր
 լու պօլկայ ուլու պիլար տան գիշի
 պիլար կայ: Նէմայ էպէր սալար -
 ալայ օխ գիշի պիլար տան: սալաշի
 լար կայ պէրիլ սայ: Նէմայ քուտուալ
 ըն էրքի էստայ կայ լար: էայ օլման
 լարնը քէսիք դարձով լարէ գայլար:
 օլալար նընկ իմէն էալ արը պօլկայ:
 սայ քէնտի լար ինտանսծն կրայ: օլ
 լան լար ըն ընկ պօլկայ: սալաշի նընկ
 էկիր լիքի պօլմասայ: պօլմակայ քի
 պուխդան պիլայ ալկայ պիլի: -
 Էստիկի աւատան լի էաք քան էրլար
 պարչայ գելիշ դան պօշ պօլկայ: պար
 չայերկասի պիլայ թուկ լանկինչայ:
 Ալլայ օխ խան էստիկ քէքման էաք
 սայ էայ խալայ: էկար էք սիլ սայ խան
 լի գան ախչայ: քօքալ իգիլ էլպիլայ
 թուկալ լանկայ: Գ. Էրման էլի
 արդ ըն հօրմաթիայ պօլկայ: Նէքի
 սալաշի: սալաշի լար արդ ըն հօր

մանթղայ պօլկայ հեքի սալ ալա
նընկ մաղ աղի չի լարը: գերաք
տայեախը: Բեշաքար լիք թօ
րախ պիլկայ իշ լամաք դիր: Առաղ
տայ դեմիր չի լիք: Գեշար լիք: ու
դեալալիք: Բեշաքար լար արաւն
այ: արդըն հօրմանթղայ պօլկայ
դեմիր չի տայ դեալայ: Առաղ քտայ
գերաք լի ու պօլ ու շուշու առաւն
լիք դարպիս աղ ընայ: Բեշաքար լիք
դիր հադիմ լիք: Գիառաւմիսինկ
պարչայ թընսըզ լիք: Դանլըր տայ
օնկալ դր: ու շուշու հօրմանթղայ պօլ
կայ պու լար տայ: Առաղ քտայ արդ
ընսըն ու հօրմանթ լի գերաք լի ճան
կայ ու թէնկայ: սօզ լու Բեշաքար
լիք: Խուժ խարուշու պիզնի: Էամ
ան լի դան: ու Էախը Էօլկայ գեշ
դուր ուշի: վարդա պէտ լիք դիր
իլկարի հօրմանթղայ: պօլկայ լար
խան նընկ դարպաս ընայ: տայ պար
չայ պիս պիս աղ: առաւ ընայ: ան
ընկ ու շուշու Գիպարչաս ըն ընկ: գեր

այք լի աղաւթյ տը տայ ճան լար
 արնէ հագիմ լի քիտիր: ~)

Przyśięga P. D. Stanisława

Երեսն համը բանու պօկու ֆշեմօկ
 ծոցեմու. ինայ եաւեշ եմու բանու նաշ
 եմու. գրուօվի բօլբեմու. ի վաօքե լաւօ
 էկօ գրուօվաքի միւօսցի. ի ֆշիւպքեմ
 ու բօլբուպու նաշ եմու. ի բաժաւեմու
 նարօտ օվի. քոօրը պը գօլվէք բիշեւ
 բրեւս սժաւս նաշ. սքրաւեւիվօսց. ուտվ
 նէ չինից. լժապ պօկաթեմու. եաթօ ու պօկ
 եմու. լժապ կօսցօվի. եաթօ սժաւաւօվի.
 լժապ սղարեմու. եաթօ միւօւեմու. լժապ սի
 ո թժաւ եաթօ վաթլաւ. գրուօրը բօժժաւ
 ալօն սքրաւեւիվօսցի. բրաւալի բրիվիւէ
 էէ նաշէ. սիդրից ի պրուշից. վեալէ նա
 շէկօ. նայ վշէկօ ըօգլումու. ալ դէկօ օբը
 ւսցից նէիցեմը. սղայ միւօսցի կնեվու.
 պջեաղնի. բրիեալեւալվայ. նէ բրիեալե
 լալվայ. սաւրուվ. բօժիւ. բուվ. լժապ նա
 մբանէ պօժէ բօժօժ ի դէն սվեւալը.
 պրլթ:

Բ րիսէնը, չինիմը, նայ բրուտ բան
ու պօհու, այ բողիմ, բրուլու բօլագի
եմու, բանու նաշեմու ի ժպրամը վեր.
նըյ պըլի, իեհօ վըսօգի ռաժէ ինաշե
մու վըշիսդ գեմու բօւբողսդ վու այ
պիսմըյ սբրաւեալի վե, սէնճիլի, էազօ
պօհ ադէմու, դաքօ ու պօհեմու էազօ
սդ արէմու, դաքօ իմլօտէմու, էազօ
ու տօվէ, դաքօ իսիրօցէյ, էազօ մէշշ
անինօվի, դաքօ ի կօսցեոմի, իու վըշիս
դ քեմու ոժճայու, գդօ պըյ գօլվէյ բրի
շէալ, բրէտսոլնտ, բրէտնաշ, այնտլա
ժատնըխ տարուվ, այնիմըզա, նէուզ
եունց, այնի բօխէ պու եունց, է տնօ.
սբրաւեալի վե սէնճից, վէտլուկ նաշէ
կօ, նայ վէհօ րօզումու, այ պըսմըյ դօ.
նէ չինիլի, տլայ ժատնըխ բէշի, է տնօ.
տլայ միլօսցի պօսգուենի, դաքնամ
բանպուկ բօմակայ, ի դըն սվէն դըյ բըրժ:

ԱՇԽԱՆԻԻԳՈՒՑՈՒՑ

Էրմէնի թօրաւ ընկ . աշաղայ
 Էազ ըկաննընկ . քէնտիննիսան
 ընայ . տայխաղ ըդ լար ընայ . խայ
 սիքի պուրունկիտիր խաղ ըդ ընայ
 քէն տիննիս : —

Գ. աբ . Աւաղկի Էանկ ըկան լարխան
 լի օղորդուք քայ . տայ պիշլար
 ընայ խարշի :

Գ. աբ . խուլնունկ խուլուխէդ քանը
 քէնտիննիս պիշ ինայ . տայ քէդ քանը
 սաղաք իննիս քէնտի պիշին տան :

Գ. աբ . ուրուշ քան լարի օղլան լար
 նընկ Էայ պիրի պիրին օղաւրկայ լար
 Էաշ լար ընայ գորայ Էազկանտոր :

Գ. աբ . օղլան լարնընկ . խայսի պիրի
 պիրսին տախ ըսէդ քայ :

Գ. աբ . օղլան լարուշ ուն . խայսիքի

պերի պիրին սուշ սույ պօղապար:

Դ Գ. ար. օղ լանլարուչ ուն. խայտի լարի
քի սեգերկայ լար օղ գիր իք:

Ե Գ. ար. իկիդ լարուչ ուն. օղ գիր իքնե.
մայաղ ըր գօդուր կայ լար:

Ը Գ. ար. Էսիրիք. քիշի լարուչ ուն:

Թ Գ. ար. դարբան մալընիկ Էրդիպինայ:

Ճ Գ. ար. քիմե սայ. քի գիմե սամի. սախ
ալ ընտան դարդ. քայ:

Ճա Գ. ար. սախ լակ անը դարիւլ ընիկ Էրիչ
ինայ պար չայնե մանի:

Ճբ Գ. ար. սալ աչի թօրասի ուչ ուն:

Ճգ Գ. ար. գիմ. քի քէնտի ճնարն ընիկ պա
պա լար ըն հօրմաթ լամապայ:

Ճդ Գ. ար. Էաման ալդուչի լարուչ ուն.
քօղ արդ ընտան. քօր օլնունի օղուր
ղուչ ինայ. Էայ. քէնի աշ պիլ լարի կայ:

Ճե Գ. ար. Էրք սիզ խուլ լարուչ ուն խայտի
լարի քի. քէն տիսինի պիլ ինիսի Էր
քին տան պաշխայ պապա պօղմայ ^{մաս.} պօղ

Ճզ Գ. ար. քիսդ. ան խուլ լարուչ ուն:

Ճի Գ. ար. սաղ ընալ կան խադուն լար
անիկ խարաւ աշ լարն ընի. —

- Գ. ԹԻՄ. սաղ. ունալկան. տին սիզիտու. ^{ն. ճիմ:} Լաթ ԺԸ
 Գ. ԹԻՄ. քիմքի ածասըն. էայան աաըն ուրկա. ԺԹ
 Գ. ԹԻՄ. էանկըլկան. ընայ. քորայի ուլուս. Ի
 Գ. ԹԻՄ. քիմքի. քիշինի. օղուր լակայ. Իա
 Գ. ԹԻՄ. քիմք. ամպաս լար. քէն տինինի ԻԲ
 ածասըն. անաաըն. էայիսար տաշ լարըն.
 Գ. ԹԻՄ. էքի. քիշի ուրուշ. քայ տայ պիրի ԻԳ
 պիրին. էարայ լակայ.
 Գ. ԹԻՄ. քիմքի. սաղ. ունալկան. խաղու. ԻԴ
 էայիսարաւ աշին. օլ տուրկայ.
 Գ. ԹԻՄ. քիմք. քի խալապայ պաշ լակայ. ԻԵ
 տայ ուրկայ. էքի ճան. լ. խաղ. ըն նը.
 Գ. ԹԻՄ. օկ ուղ. օկ ուղնի. սան. քայ. ԻԶ
 Գ. ԹԻՄ. քի. քիմք. քէն տինինի խաղ ԻԷ
 ուն. նախ ըս. էդ. քայ.
 Գ. ԹԻՄ. քի օկ ուղ. օկ ուղնի. էայ պուղայ ԻԸ
 պուղանի. օլ տուրկայ.
 Գ. ԹԻՄ. խոյ ու լարնընի. տայ չուղուր ԻԹ
 լարնընի.
 Գ. ԹԻՄ. քիշի. քի ջուղ ուրկայ դուշ քայ. Լ
 Գ. ԹԻՄ. դուղար խար ան ընի. Լա
 Գ. ԹԻՄ. ամ լար ու չու. ԼԲ
 Գ. ԹԻՄ. իլ ըն. լ. ամ լար ու չու. քի. քիմք. անի ԼԳ

ուրուբնախըս էդ քայ :-

17 Գ արքիպիսկոսայ քէջայ օղբունի ուլին
այ դարքայ :-

18 Գ արք Թօրապր պախչայ լարնընի տայ
րոլ էայ լարնընի :-

19 Գ արք Թօրասի քայ տուրմախնընի տայ
բօժ արնընի :-

20 Գ արք քիմէսայ քիմէսայկայ ինանըքնէ
մայ սախլամայ պերկայ խօլունայ :-

21 Գ արք Դուլար խարանի քիմէսայկայ տախ
լամայ պերկայ :-

22 Գ արք անընկուշուն քիմէսայ քիմէսայ
կայ սաղ ըդ օղունչ քայ պերկայ :-

23 Գ արք անընկուշուն քիմէսայ քիմէսա
տաննէմայ պօրք քայ ալկայ :-

24 Գ արք քիմէմանի Դուանախ խօյկայ լար :-

25 Գ արք անընկուշուն քիմէսայ քիմէսա
նի օղախլայ քայ տուրկայ :-

26 Գ արք քիմէքի քիմէսանընի պախչաւ
ընայ լէրաք ին պուղկայ :-

27 Գ արք ամշարուշուն տայ դուլար
խարայ ուշուն :-

28 Գ արք քիմէսայ քիմիսքին լիքիտան

գէտիսինիկ չլ ըլ ըն. եայրուէայ լար
ընտադ քայ :

Գ ար. ով սադուն ալկայ քիմէսայ. ինգ
գերման իչ ինայ : —

Գ ար. սուվ դիյիր ման լար ըռւչուն : ին

Գ ար. քիմքի աթ սադուն ալկայ : — ին

Գ ար. օկուզ սադ մախուչուն : ինթ

Գ ար. քիմէսայ քիմէսակայ ինայ սադքայ : ծ

Գ ար. չուլու լարուչուն : ծա

Գ ար. սադ ըր պալ չիդան եդքան
ուչուն չադ ըրկայ : ծք

Գ ար. եմիշ լիմէրաք լարնընկ եմիշ
ին սադ մախուչուն : — ծգ

Գ ար. քիմքի դիյիրման եալկայ դուդա : ծդ

Գ ար. եառղուչի լարուչուն տայքան
անայ լարուչուն քիքի ալարնը հօր
մադ լամասայ. եառղուտայ : ծե

Գ ար. դառլով լարնընկ մէծայ լարը
ուչուն : — ծզ

Գ ար. դանըխ լիուչուն : ծէ

Գ ար. օլտուրկան քիչինի քիմքի դաք
սայ օղկան ընկ հրանից ասընայ : ծը

Գ ար. աթասընընկ անասընընկ սօղ
Տ/.

ուն իշխող մականն օղ լան լարուչուն :

Կ Գ արք. Եաման իս ընկան գիշխարուչուն :

Կա Գ արք. օկուղ լամակայ օղ լունու :

Կբ Գ արք. քիմքի գուչեղ քայ. խաղուն
կայ Եայ խղ կայ :

Կգ Գ արք. քիմեայ. քիմեան ընկ Դ ասեղ
քաննե մասուն Դարք քայ : ~

Կդ Գ արք. քիմեայ քիմեայ պիլայ Եօլ
կայ չիս քայ : ~

Կե Գ արք. քիմքիսե Դ ուրլու իս լիսպիլ
այ թծս քիս կայ :

Կզ Գ արք. քիմքի Եանկի ու խայ կայ :

Կն Գ արք. քիմքի. քիմեան ընկ. Դ ուրլու
այ քիսկայ սեբ քիլայ : ~

Կո Գ արք. քիմքի գիմեան ընկ պօլլալ
լիս ընայ. քիսկայ :

Կբ Գ արք. Եանկ քիս ու լարն ընկ :

Կ Գ արք. իս օլ քիս ման նընկ : ~

Կա Գ արք. Դ ու մանախ սրղ պօլլ լարուչուն :

Կբ Գ արք. թօրասի իսու ու իս չի լարն ընկ :

Կգ Գ արք. Դ ու լիսաղ ըն լար տան Դ ու մանախ
ալ մակայ լար գիմեայ : ~

Կդ Գ արք. օլ խաղուն ու չուն. քիք. Կ. քիշի.

ուրուշայ. օլայիրմայ քլակայ. քիբիբ.:

Դ. Կ. օլուսի. քիբերեղ մանտան խաղ

ՏԵ

ըբ քիսարկայ տայ ուսդ ուն տակին.

հեքի պար պար չայ ալկայ:

Դ. Կ. քիմկայ. քիեօլուխայ. քիքլամ

ՏԳ

խին. քիշի օլ տուրկայ: -

Դ. Կ. օլ օղլան լարուչուն. քիքեհտի

ՏԵ

էր. քինայ օտար լար:

Դ. Կ. օլ օղլան լարուչուն. քիաթաարն

ՏԵ

անտարն սալ ըբ քեդար լար. էրբարի պիլա:

Դ. Կ. քիմ լար. քիէրուկայ պարըր լար:

ՏԺ

Դ. Կ. Թօրալարի բէշա քար լարնընկ:

ՏԶ

Դ. Կ. օլ օղլան լարուչուն. քիդօւկալ

ՏԱ

ո՛ւլու պօլ մակայ. տայ սաղ:

Դ. Կ. Թօրասի պի. գիւրկան լէքնինկ:

ՏԴ

Դ. Կ. հրանիցա լարուչուն մուլ լարնընկ:

ՏԳ

Դ. Կ. Թօրասի խուց լարնընկ:

ՏԴ

Դ. Կ. Թօրասի վանք լարնընկ:

ՏԵ

Դ. Կ. պուզուկ կան. քերաբնընկ. էայ

ՏԳ

ատամի լարնընկ թէնկիղ ուսնայ:

Դ. Կ. օլ դուրդուզ մախընանկի սալայ:

ՏԵ

Դ. Կ. զտանէայ մուլ քնունկ. տայդիւր

ՏԴ

լէքնինկ աթա լար տան խալ կան:

ԶԲ. Եւ ոչ աշխնմախիւ խարսաշլար
արասընայ թող մայ :

Դ Իմ արարածս օղբուհու եղան
ընկ ճաղաւի նէ տիր:

դա՝ արեւելքի զուտ օղորու նուշի :

24 ամ. պել. քի. խոյ. ուն. իշ. քայ. է. պել. քի. պ.:

24 Եւ Բաբելոնացիք ի իշխանս իւրս ինքեանց
Բաբելոնացիք ի իշխանս իւրս ինքեանց

ԴԷ. Եւ թորաւ իւր կայ դուրդն
խոյ լար նընկ:

դէ արքիմիտայն ընկ դու լարը զէյան
հիւսիս սաղով կայ. տայանի դուդ
ուրեախայ լար: —

ገረ ሠፍ ቅብሊዝመን ሰባክራ ማርያም ስጋው ሲጸና፡

դէ արք. աստամ օլ տուր մախնընի:

75. Եւ ի յաւիտեան յիշատակսն յարմարեալ ընդ
 աստի՝

ԳԼԽ ԳՆԱԿԱՆ ԴԱՅԴՈՒԿԱԼ
 ԱՅԻՆ ԴԱՅԿԱՆ ԿԱՅԻՆ ԼԱՐՆԵՆԿ:

Եւ զիմապաշխայ եպեռկայ լարիչփայ:

[illegible]

մբ. քիմքի եփեսով կայ ՆՆ մայ քիսարուայ: ԾԳ

մբ. Թորասար ար պեղ իրկան լի քնինկ
տայ քեպ իդ քի լար նրնկ: — ԾԳ

մբ. Թորասար քեշաքար լար նրնկ: ԾԳ

մբ. իշ քի քեշաքար լար նրնկ: քի պի
իս ինկ սաղ լղբ պիլայ իշ լար լար: ԾԳ

մբ. քիմէսայ դիւ լի ք դաք ուն կայ
չերու վ չի լի ք դայ: ԾԳ

մբ. քօք դանկի. պօք լար նրնկ Թո
րասար: ԾԳ

մբ. քիմէսայ քի նէ մայ սաղ ուն ալ
կայ տայ պէ հ լակայ անի ախ չայ պիլայ: ԾԳ

մբ. պիւր քիմէսայ. ՆՆ մայ սաղ ուն
ալ կալ տայ սաղ քան քի ի անիդ իյ կայ: ԾԳ

մբ. պիւր քիմէսայ քի դուսն ախ ուս
տայ ախ չայ պէրկայ: ԾԳ

մբ. քիմէսայ քիմէսակայ. ՆՆ մայ
ալ թակայ. պէր մայ. տայ պէր մակայ: ԾԳ

մբ. օղու ալ թան ընկ. պիլ մախ ըն
տան պաշ իսայ. պօք քեքայ: ԾԳ

մբ. իս ծն ախ լար իսցսի լար քի իսց
կայ լար իսլ մաշսի հօսք օտա տայ: ԾԳ

մբ. Թորասար օք սաղ լար նրնկ: ԾԳ

ՃԺԴ Գ ար. ալմայ մուլք լարընայ :

ՃԵ ար. աա աւ խան ընընկ :

ՃԶ ար. թորատ ան պէլ լաղէդ մայ :

ՃԺԺ ար. թորաշի թորանիէդ մակայ)
պիր սղօր ծաակայ. պիրսին տան պաղխա

ՃԻ ար. անկ լամախը Էրկասիէր մէնի
թորաւ ըն ընկ : —

ՃԻԱ Գ ար. քի լարքի հօր մալ լամաւ
լար թորանի :

ՃԻԲ ար. ալար քի ուն տակայ լար վոյդ
նուսկ ալնընայ. տայ դար մակայ լար :

ՃԻԳ ար. խանդ ուն լարնընկ պարչայ
դար լու :

ՃԻԴ ար. անկ լամախը պիլ մախի ան
տըջ մախ նընկ : —

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
of the University of Chicago Press

մա ի ընտան. եարբիւ լը ուլու պիւ
նինկ պիւնինկ. տայ պիւնինկ. զինկ
մոմոյնունկ: ԲՕԼ. ԲԻ. ԲՕՐՕՆունկ
Բան նունկ տայ տէ տիչնինկ:
Ո՛ր իլինտան էր. ըննինինկ լադինկայ
չիւարկան տր. լադինտան ԲՕԼ. ԲԻ
կայ. այ ԲՕԼ. ԲԻ տան. պիւզի միլկայ
խայմիկայ լանինիւ պու առլար պիւլայ:

Թէնկրիննի առ ժուգու պիւլայ քորօլ
բոլաքն: Ոչուգնազ լիդ վան լննի
տայօրուսնունի բրուսնունի տառ
լնտայօզկայ ուլուս լարննի պիւլի
տայ տէտիքի: Էթիւր պոդ մախ լն
Թորա լարուսնայ տայդ ոխ դադ
մախ լնէր մէնի լարննի մունինքի
պիւք պաշ լամախ պիւլայ տայ պու
տոզ լար պիւլայ: -

Թլնայ Թէնկրիննի առէն -
մէնի լեքիշննի պիւլեք լեքի: -
Նաշան Թորայ լարի տայ Թօխ պո
մախ լարայ: քորօլ լարննի տայ
քնաթաղա լարննի: Ոչ լայնէ լեք
օզկայիշ լարօլում լունէ պիւլեք
ալայ գէնի աշ թ տայ ուսու: Թօխ
դալկան պօլկայ: պոլ լննի տայ
դուդուլկան պօլկան: քիտունկայ
խաշանէթօլ չախ տայիւ լննի: քի
անկիւր: տայ ուլուադ իւր հաբէդ
անննիքի պիւքնի: Նէմա պարեռի
գիւլեք դրէայ գէշ գիւլմանայ:

Էասամակայ. Էայ պուզմակայ. պիր
 չախդայ. քերաք լի էտի. այնէմատայ
 պաշ լանկանըն տան. ալայ իշ լան
 կան. տայ դուկալ լանկան. քորուն
 մակայ պօլուր. նէնի. քի տոնկր այեդ
 քիզկայ. տայ Էասամայ. քերաք լի
 պօլմակայ. ԼՂնընկուչուն մէն զիկ
 մունդ թէնկր ինինկ սովաք ուպիլայ
 քորօլ քուք. քան ընկ. տայ ուլուպիյ
 լիդ վան ընկ. տաղ ըն տայ օզկայ ուլ
 ուա լարնընկ. քրաքով նունկ. սուտե
 միր նինկ. սեր ազնինկ. քու Էաւնընկ.
 լէն չից ան ընկ. օրուանունկ քրուա
 նունկ. իսլ մէնց. քի էլ պէնց. քի. քոյ մորա
 քի. տաղ ըն արի պիյ տայ տեքտիչ:
 Էլ կիլ լի էդ ար պիլ պիլ մակայ պու
 կունկի լարկայ. պարչ աւ ընայ.
 հալի պօլկան լարկայ. տայ քէլկան
 լարկայ տայ. պու իշ լարնի պիլկան
 լարկայ. պիլ մակայ. նէ չիք դայ. քի
 պու վախդայ տիրայ. իլով Էրմէնի
 լարի. պիզկայ պէրինկ ան լար. օլ քրի
 վիլ Էայ լարնընկ դիպինայ. տայ. քէն

տիւննի թօրա լար ըպիւայ. երմէնի
նինկ: խայսիքի իկար կելար ըմ ըզ
պիւլիմ. ալ արկայ պեր. քիւիւքէտի
լար. խապ ուլ. քոր տուխ. տայդ տգ
դուխ. տայ տախ լատըխ: ալէքիքոր
դան դուկուլ. խաչ անքի պօլ տիւայրի
իշ լար. արա լար ընայ: պուկուրուս
դր պիւլայ ըաց ցա լար պիւլայ. տայ
խարաց էլ պիւլայ. շահ արիւնք ըտայ
իւմ տայ: Ա՛նքնի. քիւլիք. ալ արիւնքնի
թօրայ լար ըւշում. քորում տի. քի
քերաք լի տիւ: խաչ անքի օլ թօրայ
լար. էազ ըկան էտի էրմէնի դիւի պի
լայ: տայ ալ ալ: քի գէգ. քէնտի լար
ընայ պիւլիք լի էտի: այլ թօրայ պօլ
ուրէտի. քօնու այդիք. վոյդ պիւլայ իւ
ովնումնի զ. էրմէնի իւարդ ը պիւլայ
էրմէնի նինկ էրկաս թն տան. պու թօր
այ լար էան ընայ. քերաք պօլ կայ լար
քիւար ըք դ. արդի. քուլնի. պիւրտի
պիդիք լար տայ. էազ կան պիւլիմ խայ
սի. քի թօրայ պիւլայ. ալէմէզ լարնընի
մար ըմ պօլքնումնի. քերաք օլ թօրայ

պիւլայ պօլկայ եառղու: քիօլ վոյդ. քայ
քերման նընկ. տայօլ կայ քիշէ լար
կայ խայսի. քի երմէնի լար պիւլայ իշ
լարի պօլկայ. պիւլէք լի պօլկայ տայ
պէլկիլի: քի օրն նու. ումաարզ լի
քայ. տայ պլան տրմախ լի քայ խաղ
մսկայ սիմար լաբէտիս օլերմէնի
լարկայ: անընկ. քի պիւլ թօրալարնի
ալ ալ նընկ. լադին դիլինայ. քուվուր
մակայ. տայ չիսարմսկայ. տայ պիւլ
կայ պերմայ: խայսի թօրալարնի
աղ ըրլաբ: քէնկաշ իմը պիւլայ պիւլ
իմ. օիս ցոժ լաբ. տայ խայսի պօղօմ
լարտայ. աղ նէմայ ալ ըշ քէդր. տայ
եառաբ պուկուն կի պիւլիք լար տայ.
պիւլիմեաղմայ. տայ եան կի պաշդան
պէլքիդ մակայ. քէնկ աշ եդ դիլի:
խայսի թօրայ լարնընկ չիսարկանը
պաշ լան ըիր. տայ պարտրպուդուրլու:

պիւլայ. խանը երմէնի լարնընկ. խաղ
լուվախդայ պիւլ լիքինայ: քէն տիւնիմ
խայտի. քի էիլի. քու. գունի տիւր.

Թէնկրի նինկ օլու տան դուրկ անը-
պելիմ ըզնրնկ պիզիմ յն քն նունկ:
Անընկու չուն պոյրուխ ու պիլայ
գէն տիննկ - խանդ խըն ընկ պոյրուխ
էդի. գի ան ընկ նի պիր ուրատնի. գի
այնի պոյրուխ չի պի. օլգուննի էիմ
քուննի. նէ պիր չիղ ըչնի խան լնըննկ
ալ մակայ: տայեմնայ խոյտի. տայ գի
պիրեառ զուչի տայ էիմ քուննի պիր
եառ զուննի եարմակայ: Առաղ ըն
խօյ տի էիմ քուննի նէ պիրի տայ. նէ
պիր իշու չուն. նէ դուդ գայ լար. նէ
օլգուր զուզ կայ լար: տաղ ըն գիմ, տայ
պաղ ըք պարչուն իզտայ մակայ
էիմ գիւն. քիմնայ նէմակայ պաղ
մակայ: Եօխ տայ պարչայ քրիտուն
լար գունուն. էիմ քուննու նկ. ուլու
քուն տայ. գի պարչաւը էրք լի պօլ
կայ լար: տայ քարաչ ադ չօք լան
մայ. տայ գէլմայ էիմ ուլկայ. պաղ
լան մակայ օզ կայ իշ լար պիլայ էիդ
լամախ պիլայ. Թէնկրի տան խօլմա
կայ: նէ պիր քրիտուն. քուննի

անկար. քօնութ թէնկրի նինկ. թորա
լար. տայ թօխդ ալ մախլար. պէրիք
պարչաւնայ. խայսիքի էլ անընկ
տր. Մարգարէ լարաւն. տայ սք
առ աքէլ լար տան. այդ մախլիս
տայ օղկայ վարդայ պէտ լարնընկ.
սք էիսով նունկ: խոյտի քէնտի էլ
ինայ. քէնտինայ պէրինկան լարկայ
պուտուր քէրման լարկայ. տայ
քէրման չիս լարկայ. տայ առ ալար
կայ. տայ օղկայ էր լարկայ. տայ քէն
տիննկ էրկաւնայ պէրինկան լար
կայ. քէրպէ գ. քայ լար. պարչաւն
տայ պաշխայ պարչաւնայ. քի. ան
ընկ. քի պոյրուխ լարնի քաչ լու. տայ
նէմայ էք սիդ մի ին առաւակայ լար:

Լարնի պէլ կիլի էդ ին իր լար. Լառ
դու չի լարկայ. պուիւր ին լար. ան
ընկ. քի պիք լարկայ. տայ պարչայ
Թորաչի լարկայ. էդուչի լարկայ
քօնութ նի. ալ տայ պիրինան չիք
պիրսինայ: պուիւր ին պիզ էդ քայ

լարք ծնու լուք . տայե առ լուք ծնու
պարչաւնայ . խո ծակայ տայ միւ
գինկայ . դու լարկայ . տայ օք սուգ
լարկայ : քերման լըկայ . տայ խոն
ախքայ . տայ քե լկան լարկայ . պաշ
խշ ալ մամախ . տայ օրուէն . տայե առ
ղուէ լար անիէ սլակայ լար . տայ
քողադ քայ լար : քե եկրի քե շինի
եառ զու պիւլայ ք ծնու ք մակայ լար
Է անաչի եկար ք թօրաչի . եկրի
թօրայ եդ տայ . անընկ ք պիւլի շղայ
դ ան ըխ լիս պիւլայ եդ քիզ կան պօլ
տայ . հօր մադ սիզ ուն տալ կան պօլիայ :
— օրմադ սիզ լի քին թօրաչ ին ինկ
քերի եդ իյիր խան լի քայ ալ մախ
պիւլայ : խայսի ք թօրաչ ի տան պեր
իլ մախ քերաչ : Ան ընկուչ ուն թօր
աչի . եաման թօրասիզ այդի ետայ
եայ եաման եառ զու եդ դիէ տայ .
հօր մադ սիզ դիկուլ տիք . խայսի ք
եառ զուչի . աք էլ եցի եայ պիւլայ եառ
ղու եդ տայ : եկար սեզ տայ թօրաչի
նինկ եկրի . պուիւր կանըն . ք ծնու լուք

սուղ֊օկուղ֊լամայ անի պօլուր :
տայ թօրաջի ունայ տր պուխչ֊քի
սդօրօնալարնի֊քէլ դիրկայ զհոտ
ատայ֊ տայ անդնլալար կայ դէր
չայ պուխ֊լուր մակայ : Եկար Էառզու
ջի պօլ մասայ . սդօրօնալարնի . պար
լլ դր մակայ . սոնկրայ Էառզու չի
այդ մախ քերաք նէ չիք քի թօրա
տայ Էազկան տր :

|| աչան քի Էքսի քէլ տայ լար Էառ
զու ալնլնայ . տայ պիրի պիր ինայ
այպ պերկայ լար . պօրչուչուն . Էայ
օզկայ նէ մայ լարուչուն . պիզմիւ
լանլք : այ Էկար ք . Էան տան քի
դան ըխ լար ը պօլ մասայ օլ չախ
դայ անլնի քի պիք իշ լարնի քի մ
նի քի ուն տաք դր լար . տայ դանկայ
նէ մանլ . ալէ ուն տակ անկայ սու
կուլ . քերաք այդ ըլկայ Էդ քիզ
մաք լիք անկար . օլ Էան քի ուն տալ
կան տր . քերաք . քէն տի անտի չ֊քայ .
ուն տակ ան քի շի կայ . դուկալ
լակայ թօրայ պիլայ :

1. Եւ զանքի. քէլ տայ լար էր մէնի
 վոյդ նստնի աւնընայ էք սի. նի իշ
 լար ուղ ուն տայ պօլ սայ. էայ եօլուի
 քան դանըի լար պիլայ. օլ ճախդայ
 խայսի տայ պօլ սայ ալար տան. դան
 ըի լար ըպօլ կայ. քօնու լուք պիլայ.
 պու տար էքի. էայ ուղ. էպի քի քի
 լար պօլ կայ. տայ դան ըի լի օի
 շաշի. ան ընի քի պիլ էշ դադալ
 ուր. տայ էաւղ ուղի ան ընի տարդ ըն
 այ դախ էքալ. էկալ քի պիլ սի
 էան տան. տալ քի քար. ուղ. ուղ. պօլ
 տայ դան ըի լի քայ. խայսի քի
 դան ըի լի քօնու լուք պիլայ պիլ
 իլ կան պօլ կայ. քլալ կայ. այպալ քի
 դան ըի լի քի քի քի քի քի քի քի քի
 քի քօնու լուք նի պապայ. օլ ճախ
 դայ պու դալ լու իշ նի նի ուննայ
 թօի դալ ալ քի քի քի քի քի քի քի քի
 ըի լի խադ ընայ խալար մախ էքալ
 պախ մալ ալ քի քի քի քի քի քի քի քի
 լար ինայ. քի քի քի քի քի քի քի քի
 քի դան ըի լար նի.

5.

օրասի երմէնի լարնընկ. տիա
դիք լարնընկ : խայսի երմէնի կայ
գիեօլուիքայ դնազ լի. ուն տաւախ
գերաք քէն տի նինկ. քահանայ լար
ըն. տայ եքի ուչ գէթ խոյ անի.
խարդ լար տան. դան ըխ լի ուչ ուն
տայ քէն տի նինկ եով ուխ լարին :
Լալ գերաք նեմայ չիխար կայ
էիխով ունայ. տայ ախ բաշինայ.
տայ պապ աարնայ. տայ քերեղման
ըն քէն տի նինկ պէլ կիլի էդքայ. տայ
խալ կան մուք լարին. տայ դիր
լիքին. քէն տի նինկ եով ուխ լար
ընայ պօլ կայ. տայ ուրու լարնայ.
քէն տի նինկ երքի պիլայ. նեքի գլա
տայ չիխար մայ պէլ կիլի էդքայ.
այ մունին քի պիք իշ լար. թօխդալ
մախ գերաք. սօնդու երքի պիլայ
քէն աար. տուն եատան : օղդան ըխ
լար. անընկ քի պիք. անկայ լար.
անընկ եով ուխ լար ընայ. քինեմայ
սօղ ունկ ուղ պարէսայ. սօղ լանկըզ
դիր լիքինայ. անկար ուղ բու. քիմ

47
գիտասցի մենդ եղևիր: օգնայ
դուրլու եկարքի օլ օլայ. անընկ
քի պիք տասցի մենդ. նէ դուրլու
տայ քի եղդի էսայ. օլ դամուտան
սունկրայ քերաք դուրլու կայ. պախ
մախախ քերաք անընկ ետլուխ
լարընընկ սովուխ սոզ Լարընայ:
անընկ ուշուն քի չախընայ դիր
լիք ինայ սոզ Լամասի Լար. այդ
քանընայ քորայ պօղոս առաքել
նընկ. քի տասցի մենդ. օլու տան
սունկրայ. պէք լիք դայդ օխ դամ
ախ քերաք. այեկար քի օլ տասցի
մենդ եղ քանդի թի խալ կայ. օլ
տասցի մենդ անընկ երգինայ օլ
մախ քերաք. քլասայ պուզար քլա
տայ ետար. նէ չիք սնկար քորունայ:
Օրայ քի օր օր օր նունկ պուդուր
լու. ուն տակայ ուրուղ քօքուն.
տայն շանեղ քայ. պուդուր քերաք
եղ քայ պուի շնի. քերաք քի սովսոզ
լակայ. իզնընկ աթասը պիլայ: պու
տուր քի աւակար պելիլիլ եղ քայ

Նէ գութ լու Նէմայ պէրիր խզ ըն
ընկ արդ ընտան ճէ հէզ խայսին
քի ալ մախդր արդ ըն տան պէրիլ
կայ պէլկիլի զերայ քի ճէ հէզ խայս
ուն լարնընկ ուլ ուշ լարի տիր
ալ թաս ընտան տայ անաս ըն տան
տայ մուլ ք լար տան տայ եկար խզ
ալ թաս ընայ դնսզ լի քի տայ տայ
ք լակայ խզ ընայ օսի ադ գայ Նէ
մայ չիտար մակա Նէ քի քէնտինայ
քորունսայ անի պօլ ուրէ գմայ
քէնտի եր քի պիլայ տայ անկար խար
չի օղ ուլ լարը պօլ մաս պօլ մայ Նէ օլ
Նէմայ օղ ուլ լար կայ Նէմայ զիէ ան
եդ մայ կայ եկար քի խայսի խզ օղ
լան ալ թաս ըն ընկ օղ ում տան ածնկր
այ խալ կայ քէրպք քի եր խար տաշ
լարի անի ճէ հէզ լաք երկայ պէրկայ
լար ան ընկ ուլ ուշ ու պիլայ տայ օղ
լարը մուլ ք լար տայ խալ ըր լար
խայ տայ քի եր խար տաշ լար պօլ
մասայ տայ խզ լար խալ տայ ալ ալ
խալ ըր լար ադ ալ լար ըն ընկ մուլ ք

լար ընայ ժարանկ :

Վայիկիւքի օկհան լարնընկ. օղու
խզ ըպօ կաննընկ. խալ ըրօղ լան
լար ընայ խզ լար ընայ. տայ խադուն
ունայ. այգի մաննկ օղու խզ ըբօ
դուր. ան ընկգի իկ վեք լար. դուշար
եովուխ լար ընայ. տայ խար տաշ լար
ինայ. տայ ախրը խադուն տն օկհան
գիշի նինկ. եովուխ լարը պօլ մաս լար
գերի կդմակայ. օլ իկ վեքնի գի խադ
ուն գել դիր տի էյա սընայ գէն տի
նինկ. պարչայ իշ դան իկարի. անի
խայսին գել դիր իգ դիր. գերաք ան
կար պերկայ լար: այ տաղ ըտայ.
նեքի անկար էյ աալ արդըր տը.
էկար ալ գընգի պիգ. էկար գու մաշ
ին օրի գի պիգ. անի անկար գերաք
պարչայ պերկայ լար: տայ ուրուի
գօգու օլու տան սօնկրայ. զի գլայ
մակայ լար պեր մայնայ գերաք
պերկայ լար խադըն կայ անի. ուր
տղ կայ գօգ գայ. դիկ կայ օ. ուլուշ
օլու տան սօնկրայ. տայ խադուն կայ

դ. ունէի ուշուշնի պէշկիւնէդ. քիզ
կայ լար - պարչայ իկ լեք ին առանձն
քի խալ ապ : Էկար. քի մէսայ. Նէ. ճիւ
աթ առան - ալայ ան առան. քի գիւմ
հայ ընկ. դ. ունէի գիւտիքդայ
ուրուղու. քի պօլ մասայ. անընկ
իկ լեք. քի բաւ. քի քորօլ նունկ
խաղ նասընայ պէշիլ կայ : ալ քորօլ
անընկ պիլ լեք. օլ քի շինինկ. Ճանը
ուշ ուն թէնկրի եօլ ունայ. Նէ մայ
պէր մախ. քի ալ :

որօլ անընկ պիլ լեք. պու իկ լեք դան
խայսի քի անընկ ու գիւտայ դուշի
թէնկրի եօլ ունայ պէրմայ պօլ լեք
դիկ ուլ տուր. ան ընկ Ճանը ուշ ուն.
անընկ ուշ ուն. քի անընկ. քի պիւք
թօրայ լար պիլ ալ էր մէնի նինկ
պայ լի դիկ ուլ. անընկ պիլ լեք.
տայ մունին. քի պիւք թօրաւ աւն.
տայ ան ընկ. քի պիւք իկ լեք. քի ան
ան ընկ ունայ դուշ. քի ան. անընկ
էր. քի նայար : խայսի իկ լեք լար աւն
ընկ. քի պիւք պօլ ալ : պու. քի մէնի լար

հիւսիսից դուրսու եաշիր մայ պօլ մակայ
լար - պիզիմաղ ըր օկուդուսուդ
դիպինայ:—

աշանքի խայսի խղ էրկայ պար
ուայ: քէնաթիննի աթայ ուլ ուշ ու
պիլայ: տայ: անայ ուլ ուշ ու պիլայ:
տայ խոճասը պիրկաս ընայ: օղու
խղ ը պօլ մասայ: պօլուր է դմայ
հոգի բարձ լար: անընկուշ ունքի
օղ լան լար ը օխդուր: պու տուր
դէք խար տաշ լարին տայ ետլուխ
լար ըն: տայ խայսի խաղ-ունք է լղիւ
իւդիւր իկ լիքնի պիրկաս ընայ: քէր
աք անի խայդարկայ յպարջայ խաղ
ունկայ: տայ արդ ըր կանը պիլայ
պիրկայ: տայ օլ կան վախդ ընայ
քի. քլակայ հոգի բարձ լար է դմայ
խաղ-ուն ուն խար տաշ լարը պիլայ
պիրկայ: Թորայ անի անկ արպու
իւրուր: քի պիրկայ անընկ ճան ըն
խայ ղուրկայ լար: տայ պու-պոյրուխ
դուդուլ մախքերաք: էկար քի խաղ
ունու օլ մասայ: խոճասըն տան պուրուն:

Պ ուստի աստիճանով որ օղորտու չտանկ
Երմեանի Թորասընդնի խաչանքի
վոյդ-օլգորտայ Թորատայ-էր
մէնի խաղաղարար պիւլայ քերաք-բի
աւ ալկիսին տան տորկայ-աղք պիւ
այ-չ ախ մի տիր Թորանի կայսիդ
էր մայկայ։ տայ օլգերաք այդքայ
խաչանքի պուկուն Թորայտրեազ
ը կան Թորայ պիւլայ-տայ սգօրօն
ալար քելիբիբ Լար չախը տր-
պու սոզ Լար պիւլայ-օլգորտուդ
մախքերաք Թորանի-մէն օլգոր
ղուդ իյիր մէն Թորանի քուչու պիւ
այ պիւ Թէնկրի նինկ։ տայ քուչի պիւլայ
պիւղիմ քոր օլում ուզն ունի-տայ
մէնիմ քուչում պիւլայ վոյդնունի
տայ քուչու պիւլայ զ-Երմեանի նինկ
խայսիքի մէնիմ խաղըմայ օլգոր
ուրար-տայ քուչու պիւլայ-պարչայ
Երմեանի Լարնընի-պոյրուխ Եղիբի
մէն-տայ պուխը իյիր մէն քօնուպուք
պիւլայ Եղքիզ մախլիս-քի նի պիւրի
տայ Եաղուկայ-Եով ուխ քել մա

Կայ տայ քէդ մակայ. գէք անշափ
 պիզիմ պոյրուխ ումուզ պիլայ. տայ
 պոյրուխէ դար մէն. պարչայ պիլ
 մամախ լինի. պոյրուխ էդար մէն
 տայ օրդ-ա տայ խոյնիւր մէն էմիւլէ
 օլ քիմ քի. պու էմին լիքնի. տայ պոյ
 լի կանիշ լարնի քի գուգ մակայ
 քի անտրկայ անի. առ պիլայ էայէդ
 մախ պիլայ. օլ անիխալ ըր. տայ
 անի դուզ մախ քէրաք. նէ քի թօրայ
 դաք տայ: Այայխա շ թօրանի օլ դուր
 դուր տայ. օլ չախդայ սորմախ քէր
 աք: աթը պիլայ. էք ինչի տան. իկի
 մի թօր անի օլ դուրդուզ առմ. այ
 օլ այդ մախ քէրաք իկի տիւր. էազ լի
 կան թօրայ պիլայ: տայ քանչի
 տան սորմախ քէրաք աղի պիլայ.
 պու էմին լիքնի քի մուն տայ խայտախ
 գուգուզ մախ քէրաք մի. տայ օլ
 այդ մախ քէրաք. դուգուզ մախ
 քէրաք. քանչու պիլայ էազ լի կան
 թօրան ընկ: —

Կա՛նք. Եւանկը լի ան լար. խան լի օղորդու
քայ. տայ քէն տին ինկ պէյ ինայ :

ՈՐՈՇՆՈՒՆԿԵՂԻՎՈՒԴՆԻ

Հու՛ն այ ուղ բու. Եւանկը լի ան-
տայ քէն տին ինկ պէյ ինայ : անընկ
քի պիք խալ ըրդ ամախըն : օղորդ
լարը գծուտ տայ խար տաշ լարի
անընկ. տայ աթաաըն ընկ օրնու
դուդ ալ մաս լար. օլ Եանկ ըլի ան
ընայ գորայ աղըր : ալ Ե օղ լան
լարը աթաա ըն ընկ դիր լի քին դաա
Եդ մաս լար : Ե կար աթաա լարի պիլ
այ ան ընկ քի պիք տաղ ըշդայ
դիկու լար Ե տի Եսայ. ալ այ օի
խար տաշ լարի այդ ըլի ան Եանկ
ըլ մախդ ան. այ Ե կարայդ ըլի ան
քէնկ աշ դայ Ե տի լար Եսայ հար
պիրի ալ արտան. Եանկ ըլի ան ըն
այ գորայ թօզ մախ քերաք. օղորդ

լարը ալարդնէ քիմ լար քի առդ
ըն ալ ըն եդար քորօլ նունիօ լիար
դուչ ունայ խարշի - տայ իշի պար
չայնէ ման ընկ: տայ ածաա ընտան
խալկանս դիւ լիքնի դաա եդար լար
ան ընկուչ ուն պուէանն ըլ մախայ
քորայ - պարչայ դիւ լիքի խան լի
քայ խալ ըր: - Կ աք խալ նունի խալ

Է

ուխ եդ քանը քէնտի պիլիայ - տայ քէնքանը
տալ ալ ին ինկ քէնտի պիլիտան: .

Թէնկրի առաաճ դար պիլադըն
էրք լի եառադ ըբ դր - տայ եդիքիւր
ալէ քիքէրաք լի տի լար պիլ լար
ընայ քէն տիւնիւնի խալ լար խալ
ուխ քայ եր ու առ լուչ ուն: Ալայ
օխ պու թօրաար - խաչ ան խալտի տալ
ալ - պիլ ին տաա քէն տիւնիւնի նեւ
ալ դիւ լի ին պիլ ին ինկ - խալ տայ
մոկիւն: մոկիւն պօ լաւ: ալէ կար
քի խալտի պիլ ան կար դալ մակայ
քլալաա ալ - ալիւ քիք լի եպէրմայկա -
քէն տիւնիւնի քիքի սիւ: քլարանի
աախ լալմակայ քէնտի թօրաա ընայ

տայ օլ չախդայ օղ լան լար ածառ
ըն ընկ օլ ու մուն աանն տոնկրայ . օլ
պիշնինկ դիպինայ . դ օղ մակայ պօլ
մակայ լար . օլ չախդայ էր թլիպօլ
ուր լար քէդ մակայ պարմակայ .
օղկայ պիշնինկ դիպինայ խայ
տայ փլառայ .

Պ ու պոյրութի աղայ անկ լան մախ
էքուաք դր . սալ աշի լար ու շուն .
էրմէնիսինկ . օղկայ ճնս ու շուն դի
կուլ . ան ընկ ու շուն . սալ ալար . տայ
դուդ ու լար ընկ ընկ լարն ընկ .
պէր ընկ ան տր . պարչայ պիւր դուր
լու քոր ուն ալայ . -

Գ Գաք ուր ու շառ լարի . օղ լան լարն ընկ էայ
պիւր պիւրն օլ տարկայ . -

Լ Կալ քի օղ լան լար . արա լարն ալ
ուր ու շէդ սալ լար . տայ պիւր օղ լան
պիւր սին օլ տար տայ . տայ օլ օլ տար
կան օղ լան . քէ . էաշին տանն ար դիւ
պօլկայ . քէ քաք պաշին թօլ ալայ
լար . նէ ընկ քէ քաք պաշին թօլ ալայ
նինկ . անկ ար քէ օլ տար միան

օղ լան նրնկ եաշի ժ ամն եքսիք
պօլ ապ . պօլկայ ժ եայ ժա . օլ չախ
դայ ան ընկ պաշին ինկ եարբը
Թօլ ան մախ քերաք . այե կարգի օլ
տուր կան օղ լան նրնկ եաշի ժ ամն
եք սիք պօլ կայ . ուչուն չի ուչուն
պաշին ինկ Թօլ ան մախ քերաք .
այե կարգի օղ լան . Դե եաշին այ պօլ
կայ . օլ գիշի օլ տուր ուչի տիր . տայ
Թօրակ այ իսար չիե անկ ը լկայ . տայ
պու սդադուդ . քայ քերաք դուկ ալ
Թօլ ուլ եդ . քայ պաշի ուչուն . իսար
տաշ լար ընայ . օլ տուր կան օղ լան
նրնկ նեչիք եօղ արի եազ ը կանտր :
Ընկ լան մախ քերաք դր պու պոյր
ուխ . տայ Թօրայ երմենի օղ լան լար
ուչուն . եօխ տայ եր մենի օղ լան . օլ
տուր կայ օղ կայ ճնա նրնկ . դուշար
ճուր ու մ կայ . եառ զուսուն այ քոր
այ օլ տուր կան օղ լան ուչուն : տայ
օլ եառ զուսուն տայ իսայսի . քի օլ տուր
կան օղ լան տր : Դմբ խայսի օղ լան

պիրի պիրին նախըս եդ քայ :

7

60

Է կարգի խայսի օղ լան. օյ ինչար
աս ընայ. պերի պիրին. նախըս էդ
քայ գլամիյին. էայ օղ լան. ԱՂ
ընկփի պիփ իշ լար. իկի սեղ լամախ
գերաք. տայ պատմախ. գերաք. ան
ընկփի պիփ իշ պիլայ. նեդուրլուքի
խլ ընդր. դերկամախ գերաք. օղ
տուրկաննի. օղ նախըս էդ քան օղ
լան նընկ էաշ լար ըն սանամախ
գերաք. խայսի պօղ օմուհայ. անի
նախըս էդ իբդիր. քոզ ունայ մի
խօղ ունայ մի. այ էախ ընայ մի. ան
ընկփի նախըս էդ մախնընկ. պատ
քայ լար նախըս լի ըն. տայ անկար
գորայ թօլով. էդ քայ լար. հագիմ
լիքին. տայ խարժին. օղ պար չայ.
թօլամախ գերաք. քիմփի նախըս
էդդի. խայսի քի թօրան օղ լան լար
նընկ էդ մախ ըն տան դաքդի գօն
ու լուքդայ. էրմենի օղ լան լար
ու լուհ տիրպու իշ. տաղ ըն տայ դ.
իշ հալ օխ պիրի պիրին ինկարդ ըն
տան անկ լան մախ գերաք. ~

Գրի: օղ լան լար քի պիրի պիրին տու վ տայ պօղկայ: E

Աղ լան լար քի տու վ տայ. ետու վուն
կայ լար. տայ պիրի պիր սին պօղ
կայ: օղ չախդայ թօրաչի լար. մուն
ին քի պիք իշնի իկի դէր կամակայ
քերաք. էկար օղ դուր լու պօղու
մախ լի պօղտը էսայ կալակտան.
էայ իւրաք լան մախդան. էայ էամ
անիւրաք ին տան. էայ ուլ ըադ քան
քլար. էայ օղ պօղու կան. քէնտի
քէնտին տադ ամատան. պադ դրադ
տու վ նունի դէրան ընայ: տայ ալար
քի ան ընկ պիլայ ետու վուն տիլար.
օղ պօղու կան կայ. պօղու մայ պօղ
մատի լար: դէրաք թօրաչի լար
պէլկիլի պիլիք. դու կալ եօլուիս
քան իշնի. էկար քի օղ քէնտի. տադ
ամատան պօղ ուլ տի էսայ. տայ ալ
ար քի ան ընկ պիլայ. ետու վուն տի
լար. անկար պօղ ուլ մայ պօղ մատի
լար: Այն ընկ քի պիք պօղու մախ
ու չուն թօլու պօղ մայ պօղ մատի.
այ էկար քի օղ կայ իշ դան պօղ տի էսայ

ԲԵ.

ԹՅՈՎ պաշխուճուն պօլմախքեր
աքեաշ լարընայ քորայ. օլ պօղու
կաննընկ. նէջիք օլ տուրկանքի շի
նինկ: Գ. աք. օղ լան լարնընկ օղ լուչուն

7

Ե պինիք Կրտան սէքիր մակնընկ: -
Կարքի անընկ քի պիք իշեօլուխ
տայ. օղ լան լար արտա ընայ քի խայ
սի օղ լան լար տան. պինիքեր տան
սէքիրտայ օղ պիլայ: տայ օլ սէքիր
մախդան. նախընկ օլ կայ. եայ օլ ում
կայ պարկայ. քիմսապ աք պօլտայ
պուիշ քայ. Կ. պաշին Թօլամախ
քերաք: Եկար օլ քի սէքիր տի նախ
ըսվաքայ. եայ օլ ում կայ. եաշինայ
քորայ. նախընկ լան պախ քայ լար
եայ օլ ում ուն. ալայ. պօլկայ եառ.
ղուսունէ չիք օղ արիււազ ըլլէ
դիօղ լան լար ուչ ուն:

8

Գ. աք. իկիդ լար քի արտա լար ընայ աղ ըրնէմայ

գօղ ուրտը լար օղ պիլայ: -

Ե կիդ-լարկայ. ուրտան չիք դիք քի
օղ դանաղ ըրնէմայ քօղ ուր մակա.
տայ մախ դան մակայ. տայ աղ ըր

նէմայ իւրուդ մակայ - տայանընկ
քի աղ ըրնէմայ քողուր մախդան
է կարքի խայսի: արլար ընտան
նախ ըս պօլտայ - խայսիքի ախչայ
խայտի տայ օջքիւրտի: տայ սապաբ
պօլտր պու իշքայ: անընկ նախըս
լի ընայ: Կն ճուրումնի թօլամախ
քերաք: նէ չիք խան լըիշ ուչուն
տայ անընկ խադ ընայ օլնախըս
պօլկան կայ: զիէ անըն խարճին
թօլամախ քերաք հագիմ լիքին:
Լշնընկ ուչուն մունի խոյկան տր
քի քիմհայ: պիրի պիրին զիէան
կայ: տայ նախըս լիքայ: տայ սաղ
լի ընտան չիխարմակայ: -

Գաթ. Ծիմրի Լարուչուն:

Ը

Կարքի էսիրիք լիքդայ: Եօլուխ
տայ: քի պիրի պիրին: նախ ըսեղքայ
թօրայ պու իւր իւր: քի անընկ քի
պիք իշ նախըս լի նընկ: էսիրիք
դայ եղքան: դիյմաս պօշ աղ մայ
կայ անի տայ թող մակայ: Լշնընկ
ուչուն քի էսիրիք լիք դիւրպարչայ:

Եամ լիսընկ պաշի. ան ընկ ուչուն
 քիեսիւր իք լիք դան. սապաք պօլ
 տը. քի պիւրի պիւրինայ. տայան ընկ
 քի պիւք իշ ուչուն. Թօրաց պօլ մախ
 գէրաք Թող լու պուտուր. ճուր
 ում զիյ ան. հագ իմ լիք խարձ.
 նախ ըս պօլ կանկայ լծօլ ամախ քէր
 աք. այ եկար էսիւր իք. քի շի. քի մէս
 անի օլ տուրկայ. օլ չախդայ. լծօր
 այ պիւլայ պախ մախ քէրաք ան
 ընկ. քի օլ տուր մախ լիսնի. ճաչդ
 պիւլայ. տայ սորմախ գէրաք. պու
 տուր ան ընկ. քի պիւք օլ տուր մախ
 լի. Եամ ան սաղ ըշ պիւլայ. սաղ ըշ
 եդիք. Եայ օղ կայ սապաք դան պօլ
 կայ. պուտուր էկար պիւրկայ.
 պիւրի պիւրի ունայ ուրու շմայ. դուր
 տիւլար. Եայ քիմ տան պօլ տը պաշ
 լան մախ. ան ընկ. քի պիւք իշ դայ.
 օլ չախդայ սապաք ընայ. քորայ
 իւլ ըն կան ընայ. քորայ. պօլ կայ
 Եառ զու սու. էկիւր լիք ինայ. քորայ
 Եամ ան եդ. քան ընայ. քորայ. օկուդ

լակայ լար պօլուշուէ լար^{նի} եղբան
 ընայ քորայ մուն ինքի պիգիշնի
 էսիր իգլէգ դան. դուկալ լատը -
 ճահդ պիլայ պախը քալարնը տայ
 օկուդ լակայ լար. նէգլէգ էառ զու
 կոր կուզ տայ: -

Գաբ խաղնայ դաբ մախ երիշինայ:

Թ

Կարգի գիմեսայ: քէնտի մուգ
 լարինայ. խաղնայ դաբ քայ երիշ
 ինայ. էայ ալդըն էայ գաւմուշ:
 տայ էկարգի անընկ քի պխաղնայ
 աւալի խան լարն ընկ պօլկան պօլ
 կայ. տայ իկի պէլ կի լի պիլայ լար
 քէրաք խան լի խաղնայ կայ. պէր
 իկայ օլ խաղնայ: այդաբ քան
 քիշի օլ խաղնանը. օնուն ճի ուլուշ
 ուն օլ քիշիկայ պէրմախ քէրաք.
 ալայ օի անկար տայ. օնուն ճի ուլ
 ուշ պէր ի լ մախ քէրաք. օլ քիշիկայ
 քիմնինկ մուգ ունայ դաբ ուլ ուր:
 Ղէկարգի պիլ սալար: քի օլ խաղ
 նայ խայսի ուլ ու պիլ նինկ պօլկայ.
 անընկ քի պիգ մալնը. տայ իկ լիգնի.

օղ լուեաց խղ ք պօղկաց Եւայ եով
ուխու-անընկ. քիպիք մալ. քէրաք
դուշ. քայ ալարկաց. խայսին ինկ
մուլ. քունաց խաղնայդաբուլ ապ.
օլ խաղնա տան օնուն չի ուլուշու
պիւրիլ մախ. քէրաք խանլի. քաց.
| Խաղնայդաբուլ մախնընկ սոր
ովու ապ պիլ մախ. քոր օլ տան պօղկաց.

Գաւ. քիմեսայ. քիմեսանընկ, սախալ լիտանդաբուլ
Կար Եօլուխապ ուրուշարաւըն
այ. քիմեսայ. քիմեսանընկ սախալ
լիտանդաբուլ. քաց. տայ իկիդ պօլուք
խարդ-նընկ. Թօրայ պիլայ պուխբ
կանտր. անընկ. քի պիլ. ք. խօլուզադ
ուշի. սախալ ընայ խալդ-նընկ. ալ
այ օլ անկ լան մախ. քէրաք. Ծուր
ուամունէ չի. քի քիմեսան ինտալ լուէր. քաց.

Գաւ. շուղ ուր լարուէ ունէր դիպին տալի.
Կար. քիմեսայ չուլ ուր ալ տայ. Եր
իշ ինայ. խայ տայ. քի դախըլ պար
անընկ. Եայ օղկայ խայ կան պօղկաց
տայ օլ չուղուրկայ. Եպիւրկայ. քի շի
նի դախըլ նը չի խար մայ. տայ օլ

21
 քիշի. քիշու. զուրկայեպէրկանոր.
 տայ օլանտայ զուրկի ինայ. իսգան
 օրկայ. անընկեաւ զուրկաւ.
 Կօլմախէրաբ. նէ չիք. քէնտի օլ
 տուրկայ. այլ կար օլ քիշի տնտայ
 եպէրկան. նախը ապօլ տայ. օլ գիւ
 քի անի եպէր տի. օլ զուրկայ.
 քէրաբ թօլակայ. զիյանին իւար
 ճին. հագիւ լիք ին. անընկտաւ.
 քի. քէրաբ ետի. օլ եպէրկան քիշի
 նի զուրկայ գաղկիէ տի. քի եա
 ման ել չիւ. քիէ տի գախը շընկ
 տայ իյիսի. անընկ քի պիք զուրկ
 տան. գախը շընկ իսի չիւ միշ
 պօլ կայ. տայ անտայ եպէրկան
 քիշի նախը ապօլ կայ. անընկ քի պիք
 ապա մանի. եաւ զուրկ լաւ պախ
 մախ. քէրաբ. քի նէ չիք պօլ տը. եայ
 ապա քի մտան պօլ տը. տայ
 քի ծաւ լաւ եգ. քի լաւ. —
 Երմէնի լաւ շընկ. եալի տի գախ ման
 իսկ տի չիւ ապա շընկ. պալ շանկ
 լան մախ. քէրաբ. —

Բարձր. Թորոյ լարի սալ աշխարհիսնի :

Կարխայսի եր մէնի. պոյր ուխէդ
 քայ քէն տի նինկ սալաշի լարընայ
 իշ լամայ արդ ըի սը պոյր ուխտ
 սապան սուքմակայ. օրախ օրմայ.
 Էայ օղկայ իշ լար: տայ օլ սալաշի
 անընկ քի պիք արդ ըի սը իշ դան
 քինախ ըս պօլ կիւ Էտի. Էայ օլ կիւ Էտի
 անընկ քի պիք. պիւ օլ քի արդ ըի սը
 ալի իշ լամայ. Էազ ըի լար լձէնկ
 ըի ալ նընայ: Էկար անընկ քի պիք
 սալաշի. արդ ըի սը իշ դան նախ ըս
 պօլ կայ. տայ հազ իմ լիք դան. օնկ
 ալ ըք ճիւքայ պիւ քի Էրաք. անկար
 Թօլակայ. հազ իմ լիքին զիւ անըն
 խաւճին: ալ Էկար քի անընկ քի պիք
 նախ ըս լի սալ լի ընայ. օլ սալաշ
 ին ինկ պօլ տը Էտայ. քի պօլ մակայ
 օնկալ մակայ. տայ ախ սախի ալ կայ
 անի Էառ զու ճի լար պախ քայ լար
 օլ իշ դան. նէ դուր լու ուշ քայ
 քէլ սայ քօնու լուք Էդ քայ լար:

առաջել լարնընկ պոյրուխու
 տուր. պոյրուխ հոյնիր պուխնի-
 քի գիմեսայ քէն տինինկ քահանայ
 լարն. էամանն սող լարպիլայ. տայ
 հօրմադ արգ լիք պիլայ ուէաղդ մա
 կայ. անընկ քի պիք քի շի. քի քէն տի
 նինկ տինաթ աաւն. հօրմադ լամանկայ
 օլէանկ ըլլըր թէնկրի կայ ուդ րու-
 անընկ ուշ ուն քի քահանայ. խօղդ խա
 չի տիր թէնկրի տան. տայ էառղուս
 ունայ թէնկրի նինկ պարըշ դրուչի
 տիր լար. տայ ճուվաք պէրուչի տիր
 լար ժողովուրդ ուշ ուն: դանըն լի
 պէրնիր մունկ ար արի պիդիք լար.
 քիմեսայ քէն տինինկ քահանաաւն
 քամպաա հո մաաւն. անընկ ուշ ուն
 քի առաջել լարնընկ պոյրուխու տուր
 քի անընկ քի պիք քի շինի. աղ ըր օկ
 ուդ հունկ դիպ ինայ դարդ քայ քիմ
 քի քահանաաւնայ էամանն պոդ քայ
 օլէամանն պոդ մախ լի պուլայ տր
 նի չիք թէնկրի կայ էամանն պոդ քայ.

անընկողնուհի քի առեալ աբան
պուրիքուր. քիմքի սիզկայեաման
այդ սայ մանկայ այդիյիր. —

Գ

Գալիքիմհայեամանայդ. քայ խանութնկ արդ ըն
տան օլ զուրգուհուհայ. այլ պոյխայսի քէնկալ. քէնկալ ինայ

Կար. քիմհայ. դէլիլիքի պիլայ
քէնտիւնինկ եամանայդ. քայ խան
նընկարդ ընտան. եայ. քէնկալ ինայ
խան լիւնընկ: այ. քիմհայ անընկու
հայ եդ. քիրկայ. անի եդ. քան. տայ
անընկ. քի պիլ. քեաման տողայդ. քան.
այ եկար. քի անընկ. քի պիլ. քեաման
այդ ուզի. քահանայ լիդան պօլսայ.
պապաա լիւնտանդ ուղ ուրկայ լար
եկար աշխարակ անհայ. անընկ. քի
պիլ. քեաման այդ մախրուհուհ. պօլ
կայ եառ. զու. տայ օլ. եառ. զուհի եդ
քայ. ախրաշ. եայ վարդապետլար.
անընկուհուհ. քոր օլ. նուհի օլ. զուր
ղուհի. ալ զլ լի տիր. տայ խան լիւն
ընկ պօյու աղ ըր լարերկաալն.
Թէնկրիւնինկ գուհի. անընկուհուհ
Թօրայ պուրիւր տի. քի հար պիլի. քէն

տի երբ ին դիցկայ տայ էսինայ դուդ
քայ իսաննընկ արգանի պիւիք լիքին:

Գաթ. Էրբսիգ խուլ նսանկ քիպիդիք ովսանկայ պիւին
ինկերքին տանայաշ իսպպապասպօլմայ քլակայ: -

ՃԷ

Կարգիմէստտայ պօլտայ խուլ քեր
ուլ տայ դուդ քան էայ ախնայ պիւ
այ սադուհաւկան պիդիք քայ ուլ
րանկան քիպի տայ քլակայ պապ
ասպօլմակայ ան ընկ քիպիք խուլ
էրբսիգ պօլմասդրէդմակայ պապ
աս լիքայ քէն տիւնի պիւիննի
էրքինտան պաշխայ անընկուհուն
թօրայ դիւնիք քիքէն տիւնի պիւ
ինայ խայղու էդմակայ անընկուհ
ուն պուիշ օիւնիւր ուլ պուղուլմաի
ընայ: Էկարգուուն ուրէտայ քի ան
ընքի խուլ պապասպօլկայ նէքիք
քի արգանի պօլ տու պօլ տա աւաթ
էնընկ խուլ ու ծնէսիմոս տայմուն
ինկ քիպիք խուլ քիքի պիւայ քէն
տիւնի պիւիննի պօլ ուր ալ ըն
մակայ պապասպօլմայ:

Գաթ. խուլ լարուհուն քիստան: -

ՃԷ

ՃԷ

Եկար գիտեսայ գրիտաան պօլուբ
գրիտաան խուլ սադունալ սայ: քոր
կուզ իյրէսք թօրայ. անընկէ պիւք
խուլ. ^{էլ} խուլուի եդիւ. պիւնայ.
ազատ պօլմախէրաքէ տին ի Էլլաայ.
Էլէդ. քիւանկի թօրայ. գրիտաան լար
հընկ թօխդադը. անընկէ պիւք
խուլնաւ. օլհախդայ Էլլի պօլուբ.
Էլք սիւլ լիւդան. նէդուլուդէդ.
խուլուի եդայ օլախհանի խայսիւքի
անընկուհուն. պիւքիւ գիւլ լար. Էկար
քիւխուլ. քէնաթէալ զգ սադունալ
կանեսայ. օլդուլու խլ ըխալիւայ
Էլք լի պօլկայ: ալէկար. քիւխուլ
խադունու պիւլայ սադունալ կան
եսայ. օլհախդայ խադունու պիւլայ.
տայ օլլան լարք պիւլայ. Էլք լի պօլ
ուր խուլուի եդիւ. նէքիւ ալ ըլ
կան տր. օլախհանի քիւանընկուհ
ուն պիւք ի կան տր: Էկար. քիւանընկ
քիւ պիւք իւլկայ. պիւնի խադունալ
այ. տայ ալ լարնընկ օլլան լարի
պօլկայ. տրալար ընայ. անընկէ քիւք

Իշ Լար օլ խուշունն խաղառն ու օղ
 Լան Լարը պիւլայ խուշունն ալ խաղ
 Կայ պիւլին ինն ու խաղ մէննի լիւ
 Կէք օլ խուշ քէնտի Էալ զ Էրք լի
 Կօլիայ : Էկարքի պիւլի քլաւայ ախ
 Զայ ալ մայկայ խաղառն ու Զուն. օլ
 Զիւղայ խաղառն օղ Լան Լարը պիւլայ
 Էրք լի Կօլուր : Էկարքի խուշունն
 քօնի լու Կօլսայ քի խաղ Կայ պիւլի
 խաղ ըն քի քլաւայ Կէք մակա
 անի պիւլի քէրպ ասի լակայ խաղ
 ունու պիւլայ օղ Լան Լարը պիւլայ .
 տայ ալ Կայ օլ խուշնի տայ պարկայ
 Է խուլ Կայ տայ դան ըն լաւ քայ
 քի ըն Լարիայ . տայ ան ընն ունայ դան
 ըն լի պիւլի ք պիւլայ տայ այդ քայ քի
 խուշուն քլաւայ խաղ ըն տան քէք
 մակայ օլ Կին Զայ : այ Էկարքի ան ըն
 քի պիւլ խուշ սոնկայ քէն տինայ սաղ
 ըն Էրքայ . տայ քլաւայ Էրք սիւ լի
 դան Էրք լի Կօլ մայ . տայ ան ընն . պիւլի
 ան ընն քի պիւլ սաղ ըն սեղ Կայ
 պիւլի Կօլ մաղ դաննի Էրք սիւ Էր մակա .

անընկառ ըշինաց գորաց խաղախ
 քիմք առաքելայդ ինիր պարզայխաղ
 լարթհնկ թիտայ երբ լիտիր մունկ
 ար տիրաց պօլ անը Եօխ. տայպօլ
 մասըն պախաճ լիտայ երբ սիզ խաղ
 ապիւ լամայ: —

Թ

Գաթ քրիստանիտաթ ուն ալ կանուշ ունսարուն:
 Կարքիմէ սան ընկ քերպի պօլ
 կայ. տայ խղ ըն ապ. քայ. քրիտգան
 կայ. պօլ մապքրանիտաթ մակայ.
 քէն տիրինկ խղ ըն. մէնկ լիք խաթ
 առաշ լիքայ. այէկ արքի անընկ. քի
 պիք խղ նընկ խաղախառ. պիչ անսար
 մասայ պիչին. Եանաշի երբի պար
 աթաս ըն ընկ. քի խղ ըն ճիտարկայ.
 տայ անընկ. քի պիք պիչնինկ երբի
 Եօխդուր օղկակայ սաղ մակայ. օլ
 խղ նը իւրաք լանք: Կարօլ պիչ
 քլասայ անընկ. քի պիք խղ նը. օլ լուն
 այ պերմայ խաթ ուն լուխայ. օլ խղ
 նընկ աթաս ըն ընկ երբի պիչայ պօլ
 մախքերպ: Կարքի օլիզ. պիչինայ
 Եայ օղ լունայ. Եարայ մակայ խաթ

ուն լուսեաց. խառնուի եղիք օլախ
 չանի խայտիքի անընկալուն պէր
 իբէտի պօլալքեղ մայ երբ սիզ լիք
 դանկարքի օլիզընի ակժաւր.
 Բլակայ. առաջ տան ախ չաւ ըն պէրիք
 չիւար մայ երբի պարքէն տիննի
 խզ ըն երբ սիզ լիք դան. Բերայք ան
 ընի պիւի պէրկայ անը չիւար մակայ
 պախ մակայ անկարքի էիլ լարը
 դուկ ալ լանկայ:

ԺԷ

Եւ ար. տինտիզ խառն լարնը սաղուն պիւան ուզուն :-
 Կար խայտիք մէնի. երբ սիզ խառ
 սաղուն ալ սայ. Եայ խառ ուի չի. տին
 սիզ. խզ Եայ խառ ուն. տայան ընիք
 պիք խառն չի լար. վախդ պիւլայ երբ
 սիզ լիք լար ընայ քէն տիննի. խայտի
 երբի պիւլայ. Բլակայ քրիսդան պօլ
 մակայ. օլ երբ սիզ լիք դան պօլ ալ
 ուր չիք օլախ չանի խառն երբ
 սայ. Կարան ընիք պիք խառ լար
 ալ այն երբ չիք խառնը տին սիզ
 լար. Կար. Բլաւաւաւաւ քրիսդան
 պօլ մայ անընիք պիք իշ դան երբ

պար պիյ ին ինկ ալ արնի տաղ մակայ:

40

Կա՛նք քիմքի աթաւն անաւն զող տայ:

Դ իմքի գէտտի նինկ աթաւն
անաւն զող տայ. ան ընկքի պիք
օխշաշ սիգ. տայ եազ ըսլը. եաման
էդ քան. թէնկր ին ինկ ալ նընայ օլ
ու մ լու տուր. եասակ ան ընայ. քոր
այ է սքի թօրայ նընկ. ալ է եանկի
թօրատայ. քրիստան լար նընկ. պու
դուր լու. քորկու զիյիր. ան ընկքի էդ
քան օղու լիզ օկինչայ լուծ դարդ
քայ. այ է կարքի օղ լան լիս ընայ. ուր
տայ աթաւն անաւն. անի ապր
ամախ քերաք: Եայ ան ընկքի պիք օղ
ու աթաւն անաւն զող տայ. եամ
ան իւրաք դան. եաման տաղ ըշդան.
տայ աթաւն անաւն անի հէջնէմա
կայ դուդ. քայ լար: տայ ան ընկքի
պիք եանք լմախու զուռ աթաւն ան
աւր օղ լուսիս ըն օկուդ լամախ
քերաք. քահանայ լի ալ նընայ. տայ
խարդ լար ալ նընայ. այ է կարքի
ան ընկքի պիք արդ ըսաւ լի դան

խաղի մայ. քլա մաս աւար աթաւր. ան
ընկ. քի պի. քեւ ման օղու ընի հարսը
խոր խառաւ զիւր աւ. քեւ սին տան
տայ. քեւ սին սին պար չայի կլեբին
տան պօլուր քերի էդ. քայ. խայսի ան
ընկ. քի պի. ք օղու քերի էդ. քան. քի
բօշ ման լի. քայ խայսի. քայ. տայ հաւ
զանս պօլ մայ. քլա կայ. նէ չի. քի
ար աթաւ ընայ անաւ ընայ. օլ չաւ
դայ եւն աւի աթաւ. անաւ. օլ
շաւ աւ աւ. պի. քայ. պօլուր լար անի
եօք սուն մակայ. ~

Եւ ար հարսի. քի մանս ըն ^{անայ} տայ անի դաւ ար. ~
Լիար աթայ էայ օղու. խայսի եանկ
ըլ մակ. քայ. քորայ օլու լու. պլպոյ
եազ ըիւր. եանկ ըլ կան դաւ ուլ կան
պօլ կայ. աթաւ օղ լուն ունկ եանկ
ըլ կան ըուչ ուն. ճազաւ ըն դարդ մայ
պօլ մաս. ալայ օխ օղու աթաւ ըն
ընկ եանկ ըլ կան ըուչ ուն. նէ պիւր
օկու դ պի. քայ պօլ չ լու դիկուլ տիւ
հար պիւր եանկ ըլ կան ընայ. քորայ
դարդ մակ. քեւ քաւ ան ընկ ուչ ուն

Ի

Թորայ դուկալ լանըր. փօսու լուք
հունկ. դուկալ վիքին. պարչայ աս
ամի լարկայ. անընկ. քին պեր մակայ.
Էղու պոյր ուխդ ան ճիւտար ըլելի
փորօլ հունկ. օլ դուք դուչ ուն տան
Էանկ ըլ մախը.~

Ի Գալ քելինի օղուր լամախուչ ուն.~
Աքի Թորատայ խոյկ անտր. Էկար
քիմեսայ. քի գիշինի օղուր լաբասդ
փայ. տայ պելկիլի պօլկայ. անընկ
քի պիք սադ մախուչ ուն օլ քիշի
օլ ում լու տուր. այ Էան կի Թորա
տայ. քրիս տան լարնընկ պուլայ
խոյ ուլ կանտր. Էկար. քի քրիսդ ան
քրիս տան նի. օղուր լաբասդ սայ օղ
կայ ուլ ում փայ. տայ պու դուր լու
Էաման իս ընմախ. ան ընկ ումնայ
սէզիլ կայ Էանկի Թորայ պու իւր
մասդը ան կար դաս փօլ մակայ.
լուծ դարդ մախ. քեր աք. տայ դուդ
ուլ մախ. քերաք. տայ զ ընտան պիլ
այօհ ուդ լան մախ. քերաք. Էուք
դի պինայ. տայ օլ սադ ուլ քաղկան

ախչանի - խաչդար մախբերաք դո
 օղգիշի ուչոն - տայ օղսադըլիան
 քիշիսի - քէլդիբմաքբերաք էյաս
 ընայ - քիմսանքի անի օղուր լաբէտի
 խաչդար մակայ անի պօրչլու տուր:
 այէկարքի օղսադըլիան քիշիսի
 դուրլու պօղսայ քէչ քայ տունէա
 տան օղսադքան քիշի - պօրչլու տուր
 օղախչանի դուկ ախաչդար մակ
 այէյաս ընայ - քիմսանքի օղուր
 լաբէտի - տայ օղրունունկ էքիլազ
 ուն քէն մախբերաք - տայ չակադ
 ինայ խզտըրք մահաքսի պասմախ
 քերաք - նչան անկարմէնկի լիք
 հօրմադսիզ լիք քայ - անընկուչ
 ուն քիօզկայ լարտայ - անընկունայ
 պախըք - անընկ քի պէքիշէդ մա
 կայլար տայ խօրխ քայլար:
 զուրչ պուչայ անկլանիքիք էքմէնի -
 էքմէնիսի սադսայ - այէկարէր
 մէնի օզկայ ճնանի սադսայ - անի
 պախքայ - քորօլնունկ օղուրդուքի
 տայպլայ օկուդ լակայ նէ քիք քէն

տինայ գորուն աայ: ~

ԻԲ

Գաբ. ալարուն լինի բամպա լար լին
տինին աթաւն անաւն: ~

Ի խնայի զէնտինին աթաւն
անաւն. եաման սօղ լար պիլայ
ու եալի գայ. ան ընկ զի պիլ օղոյ
խղ օղում լու տիր. զի լին տինին
աթաւն ընկ ան աւն ընկ զէ չփուն
իշ լարին անկայ. տայ դու շար օղում
լու եաղ ընդայ: Էս լի թօրայ պիլայ
Է անկի զօնու թօրայ այդ ին իր. ան
ընկ զի պիլ բամպա լար անաւն
ըն. անկար օն շար նէ չի գործ կայ.
ան ընկ զի պիլ Տօր մօր սիղ լի գայ
ու դրու. աթաւն ընկ. տայ անաւն
ընկ զի օղ լան լարն դիւ կայ. պօւ իւր
կան տր. ան ընկ զի պիլ օղ լան լարն
աթաւն ընկ ան աւն ընկ. իկ լի լին
տան ու լու շար պիլ կայ: ~

Չ Ը Ու լար պիլ տիր տայ լար թօր
ակայ. տայ օն շար պիլայ. եամ
ան իշ դայ աթաւն ընկ ան աւն
ընկ եամ լի կան ըն իւ ան կայ ու դրու

տայ պարզ այն իշխանի լար ան
ընկ զի պիգ իշտայ երմենի նինկ. օղ
լան լարը. ան ընկ զի պիգ իշնի. պօրը
լու գիկ ու լար. քօր ու բմակայ:

Գալ է զի զիմենայ ուր զայ տայ պիգ իշտայ լար օղկայ:

Իգ

Ս առ ան է զի զի զի ուր ուր տայ տայ
ըղ լար պիլայ. տայ պիգ ի պիգ սին էառ
ալ առայ. տայ էառ ալ ը օլ էառ ալ լար
տան օլ մառայ. խառաղ ըն ընայ.
էառ ալ լար նրնկ էաղ քայ. տայ խառ
վաղ լան ըք. իւր ու կայ զայ պիգ պիլ
այ. այդ ըլ ինի թօրայ պիլայ. օլ էի.
խայսի էառ ալ մառ ը պօրը լու առ
օլ էառ ալ ըկայ. զի ան ըն հաղիմ.
պահ առ ըն. թօլ ալ մակայ. օլ խառառ
տայ ճուրղմ թօրակայ պիլկայ. -

Գալ է զիմենայ քի է ըք սիգ խառ առ էայ խառ
ու ին ի սին. օլ տառ կայ:

Իգ

Ի իմենայ քի է ըք սիգ խառ առ էայ
խառ լու ին զի սին օլ տառ կայ. նէ դար
լու հալ պիլայ. էայ նէ դար լու առ
ըղ պիլայ. թօրայ օլ տառ կան խառ
նրնկ ճուրղմ ուն. իգ առաջ ալ քի է ըք

76.

Էյ ասընտան. Էկար օլէրք սիզխուլ
 քրիստանէսայ. Էայ օղկայ տինտան
 օլօլ տուրկան. քիշի պօլուր պօրչլու
 տայ Էնկիլ Նէմայ պիլայ Թօլամակ
 այ պաշին. օլ տուր կան Էրք սիզխուլ
 Նուենկ. Էայ խուլուիս շինինկ ալայ
 քրիստաննի. Նէջիք օղկայ Ճնանընկ
 Էկարխուլ Էկար խարաւաշ Էրքսիզ
 դուլ կան ընտան. պէյին ինկ օլմակայ
 օլ վախդդայ. Էադ. քայ պիր. քուն
 Էայ Էքի. քուն. տայ սօնկրայ օլկայ
 Նայ պու մահ անատան պօրչլու
 դիկուլ տուր Թօլամակ այ պաշուլ
 ուն. անընկ ուչ ուն. քի սադ ուն ալ
 կան Էտի. քէնսի ախլաւաշայ. տայ
 Էյսա ընայ զիյան Էդի. Էտի. քէրք
 անընկ ուչ ուն լուծ դարդ. քայ:

ԻԷ

Կաք անընկ ուչ ուն. քի ուրուշ. քան տայ քղը
 այ ախ լըխադ ուն Նու ուրկայ լար:

Եւ աչ սն Էքի. քիշի ուրուշ տայ. տայ
 արալ արընայ ուրկայ լար աղ ըր
 այ ախ լըխադ ուննի. տայ օլ ուրմախ
 դան խադ. ըն. քիշինի. տայ օղլանըն

١٩

դան. քիշի օլապ. Էսքի թօրայ պուխու
ուր Էտի. քիան ընկ քի պի. ք օկուզնի
օլտուրկայ լար. տայ Էդին սադ. քայ
լար. տայ օլախ չանի. Էսքի լարկայ
ուլաշ քայ լար. տայ Էյ աւրյ օկուզ
հունի. օլքիշի նի նկ պաշին թօլաւ
ախ քերաք. տայ Էկար օլօկուզ հար
քեզ ալայ թէ լի Էտի Էսայ. տայ քեյնէ
լանկայ. տայ Էյ աւ ընայ խօն շուլուխ
այդ քայ. քիան ընկ քի պի. ք դէլի թօլ
արնի քեդարկայ. տայ Էյ աւր խօն
շուլուխ հունի այդ. քան ըն նէ մակայ
դուդ մակայ. տայ ան ընկ ալաւա ըն
այ. ուրուք քիշի օլտուրկայ. տայ ան
ընկ քի պի. ք գիշինի. քիմ նինի օկուզ
ու Էտի օլ օլտուր մախն ընկ ար. Էայ
օլպաշու չուն թօլաւ ախ քերաք.
հէլի. ք թօրայ կորկուզ սայ. այ Էյ
աւր օլու մտան Էք լի պօլ մախ
քերաք. Էկար տաւ ըն անին քի պի. ք
օկուզ հունի Էյ աւր. խլ լի ըն պիլ
մասայ. տայ քիմ հսանի ուր ուք
հախըս Էդ սայ. Էյ աւր. պօրիշ լու

դիկուլ տուրնէ զիյանս լք: տայ
էկար էյ տար յիլայ օկուզնին
խլ լիւրն. տայ քիմէ սանիուրու
հախըսէդ տայ. էյ տար պօրչ լու
տուրնախըս էդ քանկայ թուամա
կայ զիյան ըն. տայ հազ թմպահատըն:

Գ. աք պիլի քիտու լու նախըս էդ ք. այ:

ԴԵ

Կար պիլի. խալու նուսկ քօզուն
չիւսար տայ. թօրայ. պու իւրիւր
էր. ք լի պօկայ ան ընկ. քի պի. ք խուլ
օլ. քի էր. ք սիզ տադ. տն ալ կան էտի
տայ էկար. քի քրիսդան էտի էտայ:
էկար. քի խուլ տին սիզ էր. ք սիզ էտայ
օլ խուլ տադ ըլ մախ. ք էր. ք պիլին
ինկ էր. քի պիլայ. էար ըմպահատ
ընայ. էայ էար ըմ էալ ընայ: ~

Գ. աք խալ ան պուլայ պուլ անի օլ տուրնայ:

ԴԵ

Էայ օկուզ օկուզնի օլ տուրնայ:

Կար պուլայ պուլ անի օլ տուր
նայ. էայ օկուզ. օկուզնի. քիմէ սան
ընկ. տայ պուլայ պուլ պուլ օկուզ
դիլի. խալ տայ. սադ ըլ մախ. էր. ք
տայ ան ընկ. քի օկուզ ուչ ուն էայ

պուղայուչ ուն. թօղութեան ալ մասի
 քերաք. տայ եարլմ ճիւղաչ մաս քեր
 աք. եարլմ տայ եարլմ քի դու վար
 լարի էտի. տայ օլ օլ տուրկան. օկ
 ուղնի տայ ուղաչ քայլար եարլմ
 տայ եարլմ. էկար օլ քիմ նինկ քի
 օկ ուղաչ էտի. տայ պիլկայ քի իւաչ
 դիկու էտի. տ. աչ եաման իւլ ընլը
 էտի. տայ խօնչաւ լարլն տուն իշիդ
 քան պօլկայ. քիմն ընկ քի պիք դու
 վարնի տախ լամակայ սէն. պուղիյ
 մնէ օկ ուղնի. օլ խայ դուր մակայ
 ալարն ընկայ դ. մաս ըն. օլ չախդայ
 օլ օլ տուրկան օկ ուղաչ ուն քերաք
 քէնտի նինկ դիւի սին պերկայ. քիմ
 նինկ օկ ուղաչ էտի տայ օլ օլունի
 քէնտինայ ալկայ.

Թ Գալ խոնարարսն տայ չուղալ ընկուն.

Ի Իմ. քի չուղար աչ քայ. եայ խու
 եու. տայ եաք մակայ օլ չուղալ ընու
 եայ խու եունի. տայ ան տայ դուչ
 քայ քիմն ան ընկ դու վարլ. էյաար
 օլ չուղալ ուն. եայ խու եունունի

օլ չախդ այգերայք թօլակայ. օլ
տուրկան դուվարըն ընկեար ըմ
պահասըն. այեկարքի ան ընկգի
պիք դուվար քիչ քինայ պօլսայ
հեմայ թօլամախ քերաք մաս: այ
եկարգի ուլու դուվար պօլսայ.
քի օկուզ օլտուրկայ. ան ընկգի օլ
տուրկան դուվա. ընի սադ մախ
քերաք. տայ օլպիս չանի. քիսնինկ
դուվար ընտի. դեհուկաշ քայլար.
այեկարքի պիլկայետի. դուվար
ըն ընկ. եաման խլ ըն ընգի զիյ ած
եդուշի ետի. տայ քեդար մակայ
քեհտի նինկ խաղընտան: քերաք
թուկալ պահայ թօլակայ օլտուր
կան օկուզ հուշի. թօրայ ալայ պու

15

իւրիւր: Գաբ Լիւրաւու լուս.

Լ կարգի մհասան ընկ աթը թիլի
պօլսայ. խայսի ալալը պիլայ ուր.
մախ տայ դիշ լամախ պիլայ խըլ
ընը պիլայ. հախ ըս եդ. քայ. օլ չախ
դայ էյ ասի օլաթն ընկ. հախ ըս
եդ. քան քիշիւնի. աթ զիյան ընխար

Ճին. տայ հագիմ վե. քին թօլամախ
քերաք. եկարանկ լադ. դըէ. տայ աթ
ըն ընկ գիյ ան լըիլ ըխըն օլ չախդայ
էարըմ գիյ ան ըն թօլամախ. քերաք
թօրայ էան ընայ. Եւ. քի պու պոյր
ուխն ումի ու չոււնայ. այդ ըլիյիւր
անկ լանիյիւր. եկար ան ընկ. քի պիւք
քիշի էրմէնի այպ աթ ընայ էաման
լիւ ու չոււն պիւ ըմակայ. —

Ղաք աթ լիւ լիւ պ օլ կայ. նախ ըսէ. քուշի. —
Եկար. քիմէ սան ընկ աթ ը պօլ կայ.
լիւ ըխը պիւ կայ նախ ըս էդ ուշի. տայ
ուլ տայ խուլ լար ընայ. տայ օղկայ
լարկայ տայ պիւ տիւրկ անպ օլ կայ
լիւ ըս ըն. քի ան ընկ. քի պիւք աթ ը ան
սախ լանկայ լար. տայ սոնկրայ ան
ըն. քի պիւք աթ. քիմէ սանի նախ ըս
էդ. քայ. էայ օլ տուրկայ. ուլ տայ
քիմէ սանի. օլ չախդայ էար. պօր
լու պօլ մաս ան ընկ. քի պիւք իշ գան
էկար. քի ուլ տակի. քիշի լար. էայ
խօն չու. լուխ այդ. քայ լար. քիմ
հինկ ան ընկ. քի պիւք աթ ը պար. քի

սախլամակայ - տայ օլանընկ, քի
աթնի գեթար մակայ - տայ օլաթ
գեմհասանի նախըսէդ, քայ - այպոյ
օլտուրկայ - օլչախդայ տուխուլ
նըյ թօրայ պախգայանի - խօյ մախ
քերաք գրլուծ տայ ճուրում: -
տաղ ընկի գորունիւր - տայեպ
էրիւիւր, քի գեմհաստայ - անընկ
քի պիքէաման աթ զի անէդուքի
պօկայ - տայ անկայ լար անկար
խօնշու խարը - տայ օլանի քերի էդ
մակայ քէնտինտան - օլճուրում
պիլայ խայսի քի պիլիք էազը լիանտ
օլմանտայի զնընկ գէլի օկուզուզում:

17

Գաթ օլըսուշուն քիքէ - ապստայ Դաթ քալ: -
Վախայ - օլըսուշուն քէչայ վախ
դիւնայ - քէնտիննկ ովինայ դաթ
քիյէտի - էկար անընկ քի պիք օլ
ըսուն քէչակի - օլտուրկայ ովինայ
ճուրում սուզ խալըր - էանայ քիմ
էտայ օլըսունի քուշտուզ ովինայ
դաթտայ - տայ օլտուրկիյէտի - օլ
տուրկան քիշի օլումըստուր - պու

Լայն էանկի Թորայ գծուղ դէտր
 օլ օլ տուր ուզի օղ բունի քուն տուղ
 պուլայ. քորունի տր պունէ մայ
 քի սառալ օլ տուր տի պէլ կիլի երբէ
 պիլայ. քէնտի տայ օլ ում լու պօլ մախ
 քէրաք. տայ ալայ Թորայ տր օղ լու
 Լար ուղ ուն. խօյ ու կան. քէլ ան ընկ
 տայ. քուն տուղ նունկ. է կար. քի. քիմ
 էսայ. քէլայ վախդ ընայ ու տայ.
 տայ քուն տուղ. օղ բուն ու լիցա սը
 պիլայ. պէլ կիլի դուդ. քի. է տի. օլ
 չախդայ անիւն. քի. պիք օղ բունի.
 Նշան ը պիլայ օղ ուր լուխ նունկ. պու
 տուր լիցա սը պիլայ Թորայ ալն ըն
 այ. քէլ դիւ մայ. նէ դուր լու կիլ էյ
 պիլայ. օլ օղ բուն կայ ու դրու Թորայ
 ալն ընայ. օլ դուր լու Թօզ կայ օլ օղ
 բուն Թորայ օղ. Լաշ նէ. քի Թորայ դաք
 տայ. ան ընկ պիլայ օկ ուղ. Լան կայ.
 Կաք. պախայ լարն ընկ. տայ բոլա լարն ընկ.
 Իմէսայ. քի. քէն տի երբէ պիլայ
 դու վար ըն է պէրկայ օզկ ան նընկ
 պախ չա սընայ. այլ պայդաք լու

ԼԵ

ի չինայ դուզ տայ. անընկփի պեք
դու վար խարայ. զիյանէդ քայ
պախչայ լարտայ. էայ դուզ լար
տայ. պարչայ դուրլու պիդիչ քայ.
Թորայ պուխիւնիւ Թուլ պօլկայ
զիյանէդ քանկայ. նէ դուր լուքի
գիւնի լարօլ զիյաննը. տայ պահ
ասըն օխչադ ըք դաբաւ լար:

19

Դաբ քայտուր մախուչ ուն. տայ բոժար լարուչ ուն:
Կարքի խայսիւ էր տան տայ օթ
էայ բոժարչիխայ. տայ հումնայ
լարնի քուտուրկայ. էայ դուզ տայ
պիդիչնի խայսիւքի դուզ տայ դուր
կան պօլկայ. տայ օլ գիմ տանքի
անընկ քի պեք օթ չիւ դը. օկուդ
պիլայ օխչաչ լի. օկուդ լամախքեր
աք. Թորանի ճահ դպիլայ դէր
կամ ախքերաք: տայ պախչայ լար
գիմ տան անընկ քի պեք օթ չիւ դի.
Կար էու վուխ դուն Կար էր ախ
դըն. Կար տուչ ման տան. էայ սադ
ամատան. Կար խարդան մի Կար
օղ լան տան մի. Եօխ տայ քէն սի քէն

սայ ալդընեայ գումուշեայ օղկա
դուրլու պարչայնեմայ. չանախ
այեախ. եայ պարչայ օղկայ գուր
լու նեմառան. քէնտի ճինկ ին աւ
լըիօլ կայ սախ լամակայ. անընկ
պիքիշ լար. օլ ինամլը աւմաւաւ
քարկայ. ուլ ինտան. անընկ օղուր
լուիշ պիլայ. օղուր լանկիլէտի
էկար օղլուշի օլիշ լար պիլայ.
օլ աւման աւ. քար. պէլկիլի իշ պիլ
այ. օղուր լուիշի խաւ. քայ լար.
անընկ քի պիք օղլուշի քուրքայ
պիլայ. օկուր լամախ քէրաք. էկ
ար անըն քի օղլու գուր գուր մակ
այ. օլ չախայ օլ քիլիլի խօյու
դուր. արի պէլիլի. ինամլըիօլ
կայ. անտանի գտաւմախ քէրաք
քիմկայ քի պէլիլիէտի սախ լամ
ակայ. պէլկիլի դան ըիլիս պիլայ.
էկար քի քօնու դան ըիս լիւր պօլ
մասայ. բովօտնունկ աւման աւ
քարկայ խարշի. քիմնիլի խաւըն
այիսօյուքէտի. օլ չախայ օլ աւմ

անաթաբար. անտան անդ պիլայ
խաղ ուղարկ. քիան ընկ. քիպիւք զե
ան. խօյու լկան նէ մայու չուն. պիլ
կի սիզ տայ քէ չի քիլ մական սապ
աք պիլ մատի. անդ ըն ըք քէնտի
մէն կիլ լիք գ ծնու լուր օլ տա վի քար
տան. Ա՛՛՛ աղ ը տայ էկար քի խայսի
այդ ըլկան. ալայ նէ չիք այդ ըլկան
տր անդ ի չ քայ. տայ դաք ու լկան
պօլկայ էկրի. էալ զան անդ ի չ քան
հարպիրի զիյ անու չ ուն. պաշխայ.
օլ խօյու լկան. նէ մայ լար ու չ ուն.
է քի քէզ թօլամախ քէրաք. տայ
քէնտի նէ չիք էալ զան անդ ի չ քան
հօր մաթսիզ պօլ մախ քէրաք. տայ
թօրայսիզ այդ ըլկան. Ա՛՛՛ աղ էկար
քի քի մէսայ. սախ լամայ պերմիյ ին
ինամ լըխօլկայ. տայ էալայ էաք
քիյ էտի քի մէսանի. նէ չիք անկար
նէ մայ պեր կիյ էտի սախ լամակայ
տայ ան ըն քի էալայ էաք ու չ ի. մէն
կիլ լիք հօր մաթսիզ աթալ մախ քէր
աք. նէ չիք հարպիրի էալայ էաք

ու չի խաղտի. քի պէհի լի խաղտի շար
 նի. քի մէս ապա խաղտի է գ. ին իր.
 Ե լովնի լար ու չաւն. պար չնէ չէ
 օգ կայ ի շար աւնի լար ին իր. պարաւոր
 է կար էր մէնի աւնի աւնի լար ին իր
 չի պօկայ. նայ քէն աւնի նինի լար
 աւնի աւնի. օգ կայ ճնաւ աւնի. օգ լար
 պար լի մար էրաւ. է աւնի է կար
 օգ կայ ճնա. խոյ կայն պօկայ աւնի
 աւնի. նայ էր մէնի օգ լար ի շար
 խոյ կայն. քէն աւնի նինի լարաւոր
 աւնի. խոյնի նայ քի օգ աւնի գաւ
 աւնի աւնի լար մար էրաւ. գէն
 ի շար ու չի քէն աւնի. աւնի աւնի
 քի մէնի քի ուն աւնի գէն աւնի.

Ե աւնի լար խոյնի աւնի քի մէնի քի ուն

Ե աւնի լար աւնի պէհի. —
 Ե կար քի մէնի աւնի գաւ լարաւոր
 լարաւոր պէհի. աւնի աւնի. է աւնի
 պար լար լար. ճնա աւնի աւնի
 ու չաւն. աւնի աւնի աւնի. է կար
 աւնի քի պէհի գաւ լար խոյնի
 աւնի լար է աւնի. է աւնի. է աւնի

գուհ լուսալուսկայ քի. քիմէսայ պիլ
մակայ. խալ տառնէլ տի. ան ընկէ
զիւ ան. նայ օլ քի ապիւլար էտի. անդ
պիլայ խաւդուլուրէկ պիւնէ մայ
տապաք ընպէ րմասայ նախ ըս լի
ընայ. էայ օլ ում ունայ. դու վարիտար
ան ընկ. էկար քի օլ սախ լով ուղ խաւան
քիմէսայ ալ տիէսայ. օլ սախ լով ուղի
քերաք անի թօլակայ էյաա ընայ.
քիմ տառնէի ալ քէ էտի տախ լամայ.
այ էկար քի. այու վ էայ պօթու. էայ
օզկայ քէյէք ալ տիէսայ գուհ լու
դու վար խաւրանի. պուզկայ. էայ
էկայ. ան ընկ քի պի. քի սախ լով ուղի
էյաա ընայ. քորկուղ մախ քէրաք
էրին. տայ քորկուղ ուք գօնուտուն
ու պէլ կիլի օլ էրնի. զիյան սզ պօլ
սար դաք քան ըյ պիլայ թօր ան
ընկ խայսին քի թօրայ ուլ ու քօն
ու լուք պիլայ դաք դը -
Դէք էրմէնի լար ունայ պուտա
դաւայ դուդ ուլ մախ քէր պիլալի
օզկայ քընս դաւ էկիլի քի պօլկայ

պուծորայ պիւլայ գծն ու լուր այ օղ
կայ ճ նարայ քէնսի թորաս ընայ.

գծն ու լուր .

ԼԹ

Կարգիմեսայ քէնսի տօղ ուն
տանստայ ըղօղ ունչ քայ ալ ապ
պարչայ դօւլու . ապ անընկ քի
պիք սաղ ըղնի . էայ սընար կայ .
էայ դասէր քայ . տայ օլ քիմ քի օղ
ու ոչ քայ ալ աղ . պօլ մահայ սնար
կան տայ . ալ քայ դաս օլ կան տայ
սաղ ըղնընկ : օլ քի ալ աղ օղ ունչ
քայ սաղ ըղնը . զկան ըն թօլամ
աիք էրաք սնար մահաու ըն . էայ
դասէր մահաու ըն : տայ օլ քի ան
ընկէտի սաղ ըղ . պօլ կիկէտի ան
տայ պուղ կան վահդայ էայ դաս
էր քան վահդայ . սաղ ըղնի . զկ .
անսղ տրօլ քիմ քի սաղ ըղնի օթ
ունչ քայ ալ ըրէտի . անընկ քի
պիք իշ դայ պօլչ սաղ խալ ըր :
Այ աղ ըտայ էկար քիմեսայ աթ
նի էայ դու վաղնի . էայ օղ կայնի

մանի տնիսնկ. պէկիւնի եալկայ դուդ
քան պօլկայ. անընկ. քի պիքնէմա
լար նախ ըս պօլկայ եայօլկայ. տայ
էյաաի օլնէման ընկ խաղ ընայ պօլ
կայ. անընկ տ. չուն էյաաի խաղ ըն
այ էտի. քէնտի զէյ ան ը պօլուր
պէ օլ էկի տաւկու քի եալկայ դու
դուք էտի. այէյաաը պիդ ըլ կան.
նէմա լարն ընկ. նախ ըալ ընայ.
էայ դաա օլ կան ընայ. քէնտի ան
տայ պօլմաա. նայ օլ քի ան ընկ. քի
պիքնէմանի եալկայ դուդ. դը պօլ
լու պօլուր թօլ աւաւկայ զէյ ան ըն
խայսի տապ աք լար հալիկի քաքի
դու լա տայ տր:

Եաղ ըլ կանտը թօրաաի էր մէնի
նիսնկ. ծաղ պիլայ պախմախ. քէր
աք. տայ դաա աղու լաք պիլի մախ
քէրաք. էրմէնի լարաաա ընայ
պու. էրկայ նէ չիք օղկայ լարի դուդ
ու լար. տայսախ լանտը. ալայ պօլ
մախ. քէրաք. այ օղկայ ճնաէր մէնի
լար տան տն տալ կան պօլտայ. քէն

Ի

սի լարնունի թորասի պիլայ. քոնու
կայ լար: Գալ. անընկալուն քի. քիման

նէմայ պօրչ քայ ազապ:

Լ կար պիր քիմէսայ. քիմէսատ
աննէմայ ալսայ պօրչ քայ. էայ
օր ունչ ալկայ մաղաթ քունկայ.
օլ քիմէի պօրչ քայ ալսայ. էայ օր
ունչ քայ. տայ էար ը լանայ.
տայ էար ը լան մաթ ուն. պիլ
կիլի գունիւնայ. թօլ աւմայ պօլ
մատայ: Կայ է քի թօր անընկ ու
էանկի թօր անընկ պօլ ուն մաթ
ը պիլայ. օլ էար ը լան կան կայ.
անընկ քի պիլ քաղաւ աղ է քիմ
ար քի ինան կան քի ինան պիր
աղ ը լան քայ գօրմայ պօլ մատ
տայ գուն ուն կան քի ինան աւ
լամ ալմայ պօլ մատ. ալ է ան
կար պէ կիլի է քիմաթ քիմաթ
աղ քունիւն քի գէթ թօլ ալկայ օլ
խա աւար ալսն անիւն քի պօրչ ու
աւար: է կար օլ գուն ուն կան քի
սի նիւնկ պօրչ էյաւ ընայ քի ան.

ընկ ալ ընկայ. հեմայ առ լամպեր
 իբե տիկսայ. հեքի անտան առ լամ
 ալ տը. պարզաւ ընտաղ ըլ լամպի
 քերաք պօրչի ուստունայ. ան ընկ
 ու ընկ ի թէնկրի նիւնկ պոյրուխու
 տուր պուխի կան քի քի մէսայ. քրիս
 տան տին ին պիլ լիք. առ լամ ալ մաքայ.
 էկարան ընկ քի պիք դու ընկան
 պօրչ լու թօլաւ լի ին զապայ. հայ
 խալ կան օղ ու լի զ ըլ. պօրչ էլ առ
 ըն ընկ. հե պիք առ լամպեր մայ քեր
 աք մասիւր լար. օլ պօրչ էլ առ ընայ
 օլ խաւաւաւ պօրչ ու ըն. խալ լի քի ան
 ընկ էով ու լի լար լի թօլաւ ալ քերաք:
 Գուեր կայ էրմէնի լարաւաւ ընայ.
 սաքաւան մալի քերաք անկ լամպի
 պիլայ. պու դու լու էրկայ պիլայ
 խալ ան պօրչ լու օրօգ սալ սալ.
 աւաւաւ քի քէնտի նիւնկ էի լի քի
 պիլայ սուկ ուլ. տայ դու ըլ քայմա
 քի լի քէ քայ. ու պօլ մակայ քէնտի
 նիւնկ պօլ լու լար ընայ թօլա
 մակայ:

օժ.

Կարգիմէսայ քիմէս աստանու
 ալ ասայ դուանախեայ պախչայեայ
 պօրլալ ըխեայ սապ ան դուզու
 եայ օղկայնէ մայ անկար օխ շաշ
 տայ Կարօլ քիմքի դուանախիայ
 ուք դուր ան ընկ. քի պիք իշ լար
 տան. նէ մայ ան ընկ. քի պիք. տայ
 քի չի. քի փայ թօլովուն Կիմակայ
 անկար քիմկայ. քի դուանախիայ
 ուք դուր. նայ օլ քի դուանախ լար
 ան տայ տր. ան տան. քի դուանախ
 իայ ուք դուր. դէք քի նախնին կախ
 չաւ ըն. աս լամարդ ալ մախ քերաք
 տայ դուանախ իայ կան ըն իայդ
 ար մախ քերաք անկար. տայ օղկու
 նախ լարնի դուդուք ի Կարնէ մայ
 արդ ըխ սարխալ ըքէսայ. օլ արի
 պէրի տան. օլ իսաւտ ար ախ չաւ տան
 քի պէրի քէտի. նայ անինն քիարդ
 ըխ ալ ըք դր քի նախնին կախ չաւ
 ըն տան. քի նախ ալ ըխ ըյ ուք ուն տայ
 սաղ ըշ լակայ պաշ պէրի անախ

Հասի ուսնայ . ուխայդար կայ . էկար
 օլ քիմքի դուսնախ խոյուք դուր .
 քուչ ուէդ մասայ . քէնսի մուք
 լարին եսամանակայ քերաք պօլայ
 ապ օլ քիմքի դուսնախնի դուր
 ար . եսամասայ . քէնսի ախաւարն
 ապ անընկ . քի պիք դուսնախ լարնի .
 ապ անընկ . քի պիք խարձէդքան
 նի . եսամանախ ընայ . օլ դուսնախ
 լար ապ . քերաք ապ ըշ լակայ .
 օլ պաշտու մանկ ուսնայ . քերաք
 օլ խարձ լարնի պիրլադքայ թօլով
 կայ . քիմքի թօն օքրախ դուդայ
 դուսնախ դայ . եայդու վար խար
 անի . ապ անընկ . քի պիք թօն օք
 րախ եայ դու վար խար ապ դուսնախ
 դայ պուղուլ կայ . նայ անընկ . քի պիք
 պի անընկ օլ դուսնախնի դուդու
 չի . քիմքի . քիմքի պաշտու մաս
 ուսնայ ապ ըշ լակայ . էկար պօլ
 ապ քուս ուշ . եայ ալ ըն դուսնախ
 դայ . եայ անկար քար ալ նէմայ . էկ
 ար օլ ուր լուխ օլ լաշ . եայ օլ կու

սաղ սամստ ան օդ լայն դասօլ
կայ անընկ խաղ ընայ քիմտայ
քիդու անախէ տի Եկար օլայդ
ըկան նէմայ անընկ քէջ իքմախ
լիւր պիլայ անի Եկի ըլք պիլայ
քիմ տայդու անախ դր օլնէմայ
տայ դաս օլկայ նէդուր լու անդ
պիլայ խուդու լուրօլ ան ընկ ուշ
ունքի անընկ սապ աք ըն տան
դաս օլմատր այ Եկար ան ընկ
քինէմայ լար անընկ սապ աք ըն
տան դաս օլտայ Եայ քէնտի Եաշ
իրայ ատայ այդ սայ քի դաս օլտր
տայ ան ընկ ոտնայ Եդ քիւր սայ լար
քիան ընկ քի պիք նէմայ լար նի
Եաշ իր իք դիւր Եքի անջայ թօլանկ
այ այ Եկար քուշ լու խօլալ տայ
անընկ տր զիյ ան քիմ դու անախ
խօյու քդուր ԵՄաղ ըն Եկար եմ
իշ լի թէրաք նի դու անախ դայդօլ
Կան տայ քէս տա լար Եայ ջէդ ան
լար ըն քույ տուր կայ լար Եկար
պօլտայ անընկ պիլ մախը պիլայ

է այն իբի պիւլայ. գիւմ. բի դու դար
դուսնախմբի. զիյան ան ընկ տը:
ալայ օր դուսնախ խօյ կանդու
վար խարայ ուղ ուն. թօրաւի. պօլ
մախ քերայ. է կար դու վար խարայ
հախ ըս պօլայ դուսնախ դայ էայ
օլայ: հայ զիյան օլ դուսնախ խօյ
կանն ընկ տը ան ընկ ուղ ուն. բի.
խայ դու քմաւար վախդ ըն տայ. քն
սի զիյան ըն. տայ օլ է կիբի առ կուլ
քիմ տայ. բի դուսնախ էտի. ան ընկ
քի դու վար խարայ ուղ ուն. զերայ
թօրայ. պիւլայ պախ ըլ կանտը պու
իչ. դուսնախ խօյ կանն իչնի. իկի
պախ մախ քերայ. բի դաւ օլ մա
կայ. այ տալ ըն արդ ըստը թօր
այ պու իւր իյիբ. քի աւ լամ ալ մախայ:
է քմէնի լար արաւ ընայ աւի
լամ մախ քերայ պու էրկայ:

Կաք քիմէնայ քիմէնանի քոյ տալ ընայ օլ պիւլայ:
Կար քիմէնայ քիմէնանի քոյ տալ
կայ օլ պիւլայ. տալ ման լիս դան:
քի օլ քիչի օլ սաչ աղ դու դու վայ

խբ

անընկ զի պիգիսիշ լախոյ ընայ
 օթնունկ. ան ընկ զի պիգ քույ
 տուրուքի նէջիգ օթ պիլայ եանկ
 ըլտը ալ ալ օթ օթ օթ օթ օթ
 մախ քերաք. էկար վախ ընայ
 էայ սա հաղ ընայ օթ օթ օթ
 ալ էդ քան ըն տան պոնկ օթ օթ
 օթ օթ. ան ընկ զի պիգ օկ օթ
 լան մախ քերաք. քլ ընտան պիլայ
 տայ ախ ըն քուր տան պիլայ
 տայ թօլ տան պար ըն քլ ըն
 լարնը խայ սի զի օթ անընկ տայ
 ալ ընտան պօլ տը: էկար օթ օթ
 ալ տը եաման քօնկ օթ տան էդ
 դի էսայ. քամախ ը պիլայ օկ օթ
 լան մախ քերաք: քույ տուրուքի
 լար պար ըն խան լան ընկ. թօր
 առի պիլայ թօրայ լան մախ քեր
 աք. տայ օկ օթ լան մախ քերաք.

Խոյ
 1

Գաթ անընկ օթ օթ օթ օթ օթ
 Իշի Խոյ օթ օթ օթ օթ
 Իր օթ լար եաղ նընկ պախ ըն
 անընկ. տայ պաղ օթ օթ օթ օթ

տայ եմ իշ լի թէրաք նի. նեդուր
լու տայ եմ իշ պօլապ. տայ եդ. քիր
սալար դան ըն լի պիլայ. ան ընկ
ուսնայ. ան ընկ. քի պիլ. քի լի ընկալ
նի. թօրայ պուրբեր իյիւր ան ընկ. քի
պուզ ուզի եմ իշ լի թէրաք նի. ան
ընկ. քի պիլ. թէրաք աշ լայկայ.
պախոշ սա ընայ. անկին չայ. քի օլ
աշ լամայ. եմ իշ պէրկայ. նայ օլիայ
սի. քի աշ լաք դի. պարչայ զիյան
ընեմ իշ նինկ օլ թէրաք ուղ ուն. քի
քէտդի. թօլամալ. քէրաք. քի նե
կին չայ օլ աշ լական թէրաք. քի
եմ իշ պէրկայ. օ

գար աթար ուղ ուն. տայ դու վար խարայ ուղ ուն. խդ
Բիւնէ, տայ օլ տուրսայ. քիմ սան ընկ.
աթ ըն. պէլկիլի. եայ դու վար ըն
թօրայ պուրբեր քի պահաւ ըն
օլ տուր կան աթ ընկ. եայ դու վար
նընկ թօլակայ անկար քիմ կայ.
քի զիյ ան եդ իք դիւ. է կարեաման
քծնկուլ տան օլ տուր տու էսայ.
նայ երկաւ ընայ թօրան ընկ դիյիշ

լի տիր ան ընկ քի պիգ իշ լարնի
պատմախ պիլայ. իկի պիլ մախքեր
պի. տայնէ դուր ըն. քի թորայ գոր
կուգ ինի. կիլէյկայ գորայ. ճուղաք
պի ըն. ինի նկ. ճուղաք ընայ գոր
այ թորայ պուխլիայ: -

խե

գաք. անընկ ու չուն. քիմէքի եւար ըն լարն. ըն
քէնտիւնիւնկա պուն գուգ լար ըն. սադ քայ:

Լ կար. քիմէսայ միս քիմ լիգ քան
սադ. սայ քիմէսակայ. դար ըն լար
ըն գուգ նունկ. նայ ետմ ուխ լար
սադ. քան նընկ. պօլ ուր լար. ետմ
ուխ ուխ պիլայ: քէնտիւնտար տաշ
լարն ընկ. ախ չառ ըն պիլիք. պօլ
ուր լարայ մայեադ. քիշ ի տան.
տայերք լի էդ մակայ. տայ. քէնտի
պօլ ուր մէնկար ու չի: այէկար ետմ
ուխ ու պօլ մաւայ. օլ սադ ըն ինի նկ
տայ քէնտիւնի. կ ախ չառ պօլ. տա
սադ. քան ըն պօլ ուր ալ մակայ. օլ
աա ըն ըն քէնտիւնի նկ. պօլ ուր անի
մախդ ըն այէդ մակայ: այէկար չի
ադ մայ պօլ մաւայ. նայ օլ. քիմէքի

սաղաւաթ ըբ դր քէլ իշի պիւլայ
 դար լով լարն ընկ ալկան ընքէն
 սինինկ: Թորայ ալայ տրքի քէնսի
 վախդ ըն ընկ ուշ ինայ տիրայ դուդ
 մախ քէրայք: այ խառ ան վախդ
 քէլայ: օլ մուլ քէյաար Էանայ պօլ
 ուր ալ ըբ դուդ մակայ: գուշի վախ
 դը ան ընկ քի պիք սաղաւաթ կան
 նէման ընկ պարտր Թորայ պիւլայ
 խոյկան: Է Էիլ Էկար Է Էիլ տանաշ
 սայ: դուդ քան օլ առ ըինի քէլայ
 տաղ ընարի գուշուդ աղ մայ: գօնու
 Էյաարնայ քի չխարոնայ: ան ընկ
 Էախշի Էրքինայ տրքիմ քի դուդ
 ուք դուր: Էկար Է Էիլ տան պուրուն
 օլ քի սաղ ըբ դր քէն տինինկ աարխ
 ըն Էայ ան ընկ Էով ուխ լար ը չխար
 մակայ լար: նայ օլ Է Էիլ դուկ ալ
 լան մախ դան ածն քայ: օլ մէնկար
 ուշ ի խալ ըր ինայ: մէնկի վեք
 օլ սաղ ըլկանն Է ման ընկ զէրայ
 օլ այդ ըլկան վախդ Էտի Էիլ: ան
 ընկ քի պիքիշ դուդ ուլ մախ քէրաք

տայ սախ լան մախ քերաք. զօք
դան ու չէդ. քան տայ քերի եդ
մական. այ է կարօղկայ ճանննի
սողու պիլայ. օլ տէտի չ սադ. քայ
րուէայ սրն. նայ օլ օկուդ. քայ քորայ
նէ չիք տայ պօլ տայ. տալի քար լար
նրնի կիլ էյինայ քորայ. տայալար
նրնի ճուղ պք ընայ. քորայ թօրայ
այիր կայ. զոռ էր կայ պէրիլ կան
տր. էր մէնի թօրաս ընայ. պէրին
կան լար կայ. այ է կար. քի էր մէնի
կայ քէրման թօրաս ընայ. էայ ալ
քուռդ. թօրաս ընայ. խան լիդայ
էադ. քան մուլ քի. էայ կրնի. դուռ
նախ պօլ տայ. այլ պայ. քէլի չի օլ էր
լարնրնի. էայ մուլ քէլարնրնի սադ
ընայ. նայ օլ թօրակայ. քորայ խայ
սինայ. քի ան ընկ. քի մուլ. ք պէրիլ
կան տր. ան ընկ. քի պիք դուռնախ
էայ սադ ու ճալ կան. քէլի չի ին. պօլ
մախ քերաք թօրաս. մուռ տայ
անի լան մախ քերաք. զօք դանկի
լէ. ք լարնի. խայ սի. քի թօրաս տայ տլ

պու մուլ ք լար օլ թօրա տայ թօրայ
լան մախ քերաք թօրաւը :-

Գաթ ովալ մախուզ ուն մուլ ովանի շահ ար տայ

պեք լի շահ Նընկ թօրաւ ընայ :-

Խղ

Էկար պիր գիւմեայ գիւմեայ
ով ինսադ քայ մուրով ան ըյ շահ
ար Նընկի ինայ թօրաւի պիւլայ
պօլուր ան ընկ եով ուխտ պիր եիլ
Նընկ քեզ քան ինայ տիրայ եով ուխ
լուխտ պիւլայ քերի եդ մահայ ալ
ըլի եադ Նի ախ չաւ ըն պերի ք Նե
կայ օլով սադ ուն ալ կան տր պեկ
ար եով ուխտ պօլ մաւայ տայ օլ
գեք գեք օլով Նի գուդ քայ իզ տով
սուգ գուկալ էլ Նընկ չիւ քան ըն
այ տիրայ Նայ օլ քի մքի տադ ընալ
ըք դի խալ ըր դօնու ժար անկ օլ
ով տայ Էանայ օլով ժար անկ լի
թօրաւ պիւլայ Մեկար ըլ ըր Նե
պիր ու գրու պօլ մաւախ լի պիւլայ
պար չաւ ըն ընկ եով ուխ լար ըն ընկ :-
Այեկար խաճայ մի քի ինկայ ով
սադայ տայ քոն լար եդ սայ թօլ

ով կայ · այն կարօլ միսքին նինկ քու
չու եղ մասայ թօլամակայ · օլով
ուշուն · նայ պօլուր օլովնի էանայ
անկարխայդ արմայ · տայ օլ անասն
անընկ քի պիք ովնի · քերպալկայ
պար շայ դուր լու մահ անայ տան
պաշխայ · քօնի քի ով լարնի տայ
դար լով լարնի · տայ պախչայ
լարնի · խայսի խապախչի արի
սինայ շահարնընկ էադ ըբ դր ·
թօրան ընկ էիր ախ լար պիլայ ·
եով ուխ լարը · է էիլ կայ արի ընպօլ
ուր լար եով ուխ պօլ մակայ ·

էր մենի լար ապդուչ լար · տայ
ալուչի լար ով լարնընկ · էայ ժար
անկ լարնկ · դօղկան պիդ քան
լար քենտի թօրայ լար ընայ · խայ
սի քի էադ ըբ դր · ան ընկ քի պիք
ով լար · տայ ժար անկ լար լարնի
աախ լամ ախ քերպալկադ դր լար ·

խէ · *Գալթ, առվ լի իր ման, ար ուշ ուն:*

Բ · *խնայ միսքին լեք ինտան
քենտինայ գուշեդիք · տայ առվ*

դիւրման ընտադ քայ - նայ եւով ուխ
լարը անընկ - պօլու-ըլար եիլ ընայ
տիյին ախ չաա ըն պէրիք օլ դիւր
մաննը քէրի ալ մակայ - եով ուխ
լուխ պիլ քայ - եօիսէսայ դուկալ էիլ ք
չիս սայ - պօլ քիմ քի դու դու ք դուր
տայ եով ուխ լար ընտան իզ տով պօլ
մատը : սօնկրայ պօլ մատ դր էր քի
ալ մայ թօրայ պիլ ալ դիւրմաննը -
ալ է օլ քիմ քի ալ տը դիւր մաննը
վախդ-ը քէչ քաննընկ պոյր ուխ
ու պիլ ալ - քօնու տայ մէնկի լիք
Ժարանկ լի դայ խալ ըր թօրայ պիլ ալ :

Եւ

Ամթուշի լարամբնը պիլի պիլի
նայ - պազարիալայ պօլ մախ քէրայք
օլ աթնընկ - գան ըխ լի ք պիլ ալ - ք
նիսկ էայ ալ նուշի ալ ընայ - անընկ
ուշ ուն քի օղաւ լուխ պօլ մակայ
օլ աթ - էայ էպի ախ ա ախ լի ք պօլ
մակայ - էայ ախ ա ախ ընի - էայ ման
խով պօլ մակայ - էկար գանը աա լար
էտիս չի գանկայ տիրայ - նէ գուր լու

Էք սիգ լիք Դայ. պառայդ ըլկան
 լարննիկ օլաթիւայ: Նայ օլալ ըլի
 ան ընկի: պիք ակնի պալ ը. խայդ
 արմայ պօլալ. ասոք քան կայ: Էկար
 Էա ինչի գոնկայ ակնայ. պիք ըլկան
 պալ լար ը. քննիւնայ պիքի ասոք Դայ
 ու ճառայ. օլ պալ արդու Դայ
 մանքերայ. պիքար օլաթ օլալ
 լուի պօլկայ. ասոք քան քիչի ակն
 նի. պար չայ զի ան լարնի. քննայ
 օլ թօլակայ. ասոք ըլի Էք Դայ
 ասայ պար չայ ասան զապուգի Էք

Էք

Էք սառու լար. պիքի պի
 ըննայ. ու չգան ըննի ակննայ.
 պօլ մանքերայ պալ ար. այսոք.
 ու չի ան ընկի. պիք օկու զնի թօլ
 այսոք ընայ. պօլ լուառու. ան
 ընկի պիք օկու զնի. պիք մայ օլ
 ալ ու չի կայ ասայ ան կայ. Էայ արա
 պակայ ան մակայ. քի ան ընկի քի
 պիք օկու զնունի պօլ մակայ զի
 ան ը ի լ ը ի լ. Էայ օլալ լուի պօլ

մակայ. այն կար օկուղ պօլսայ զի
ան չի. տայ եաման իւր լը. Է ինչի
գունկայ տիրայ. պօլուր խաղ. քան
գիշիկայ խայդար մայ. եկար. քիպօլ.
տայ աղուր լախ. տայ քիմեսայ դանը
կայ. անի. քերաք. պեղ իր կան դպրո.
ընկայ անընկեյսա ընայ զաւդ. ու.
զաւրնայ. խայսի. քի զաւդ. ու. ցայ
քեւսի. ախ չաւր պիւլայ. զաւդ. ու. քիդ
էդ. քայ. տայ զի. ան լընդ. մակայ. անի
Թարայ պօլ. Լայ պու. իւր ինիւ. ~ օ

իմէսայ. գիմասկայ. չուլու սաղփայ
քուզուն. աղաջ իջինայ պաւ ըպի
լայ. տայ սաղ-ուչ ի դուգ ուն սաջաւ
ուշիկայ. Գիանընկ Գիպիբ աղաջ
հինկ իջինայ. մուռչայ պաւ պար.
տայ այդ Գայ պելկիլի օլ չովուն.
տայ ուլ ուլ ուխուն. այեկար օլ ալ
ուշի ին ան մասայ. սաղ-ուշիկայ
պօլուր աղաջին. աջիբ օլ չմակայ
պաւ ըն. Գինէ խաթար պաւ պար
ան ընկ ուլ ուլ ուխուն այ քորայ.
տայ օլ չովուն այ եղմակայ. օլ
չախդայ օլ սաղ-ուշի էայ պաւ պիւ
այ դուկաւ լակայ. էայ ախչայ
պիւլայ թօլակայ. պաւնընկ էքսիբ
լիքին: էկար եղմական պաւնը
դուկաւ լամայ. քլամասայ. օլ չախ
դայ ան ընկ Գի պիբ. պազար դուգ
ուլ մասդր: այեկար օլ պաւ օլ չով
տան արդիւ զի տայ. նէ Գի սոզաւ
էսի աղաջ իջինայ. օլ չախդայ.
սաղ Գան Գիշի արդ-ըն ընաւմայ.

ալ օլ մաս դր. անընկ ուչ ուն. քիաա
 լամուչ ուն ալ քք դր զիյ ան ուչ ուն
 տու. Կու. Է. Կար. քի մհայ սադ. քայ
 պաղ ըն աւալ պահար նընկ արդ
 մախը ուչ ուն. չու. լու. լարնընկ. անընկ
 քի ու. ք. չու. լու. լարնը. ալ քք խոյ մախ
 քերաք էր ինայ. իայ սայ չու. լու. լար
 խոյար լար. ծնուն. քի էայ իկիր մինչի
 գուն կայ տիրայ. ալ արնի սախ լամ
 ալ. 7 անըխ լի ուչ ուն. Է. Կար օլ չու
 լու. լար էպէր. սայ լար քոյ. էայ էպէր
 մասայ լար. այ պաղ ար պօլ մախ քեր
 աք. Է. քի էայ 6. դան ըն լի ալ նընայ.
 գիր կանը սայ չի. քանը. չու. լու. նունկ
 ալ ալ քերաք. դաք ու. կայ. նէ. դուր
 լու. քի. պաղ ար ար սալնայ պօլ տը.
 Է. Կար գիր կանը. տայ չի. քանը. ալ ալ
 դաք ու. սայ. նէ. դուր լու. քի. պաղ
 արնի. ուղախ լամ. Է. տի. լար. սադ
 ուչ ի նինկ. տայ ալ ուչ ի նինկ ար ալ
 ընայ. ան ընկ քի. ալ 6. պաղ ար դուդ
 ու. մախ քերաք. այ Է. Կար ան ընկ
 քի չու. լու. լար ար սալնայ. նէ. մայ.

ընկ. քիւրէ. քաղ. ըր. պաւ. քու. նկիւտ. ըր.
լաւ. ան. պաւ. քաղ. ըն. տայ. պաւ. քու. ն.
հաթի. հաւ. տայ. խաւ. ան. գաւ. կա. ն. տայ.
խաւ. ան. գաւ. կա. ն. տայ. եր. տայ. նախ.
ըն. եղի. լաւ. հաւ. տայ. ըն. ան. տայ.
է. կրի. տաւ. կաւ. զե. րայ. թօր. տայ. լաւ.
այդ. ըր. լաւ. քի. ան. լաւ. մախ. քի.
աք. աւ. լաւ. թօր. ան. տայ. քի. ըն.
[Թօր. ան. խաւ. : -

ճգ

Գրաւ. Եւ. ըն. թե. քաղ. քաւ. քաւ. քաւ.
[Եւ. քաւ. քաւ. քաւ. քաւ. քաւ. քաւ. քաւ.
լաւ. հաւ. տայ. մայ. թե. քաւ. քաւ. քաւ.
Եւ. ըն. քաւ. քաւ. քաւ. քաւ. քաւ. քաւ.
քաւ. քաւ. քաւ. քաւ. քաւ. քաւ. քաւ.
տիր. զե. ան. եղ. տայ. տաւ. լաւ. սիւ.
տիր. տայ. քե. ն. տիր. ն. տաւ. լաւ.
սիւ. լի. քի. ն. տայ. եւ. աւ. սըն. տայ. ան. ըն.
քի. տայ. ըն. քի. ան. ըն. ըն. կա. ըն.
այ. պաւ. մախ. քե. քաւ. տայ. ան. ըն. քի.
տայ. ըն. քի. ըն. լաւ. քաւ. քաւ. քաւ.
տիր. տայ. քաւ. քաւ. քաւ. քաւ. քաւ.
աւ. աւ. ըն. տայ. պաւ. քաւ. աւ. ըն. քի.
մախ. պաւ. մախ. տայ. աւ. խաւ. ան. ըն. տայ.

95.
/

ծն գուհն. օլ պազար դուդուլմախ
գերաք. տայ. դուհալ լանկայ.
այ ալուքի. Դ գուհն տանտանկայ
գերաքախ չաս ընթ. օլ ախայ:

Ճդ

գալ. գիւղի զերման. ք հայ դուդուհայ.
Իմեալկայ դուդուհայ դիյերման
ալլեւ. քայնընկ ալընայ. գերաք
օլ քիմ. քիեալկայ պեր ախ դիյիր
մանըն. օլ խոյկայ. քէսախ նինկ օլ
չովուն. տայ. քորկուզկայ անկար
քիմկայ. քիեալկայ պերիք դիր:
էկարեալկայ դուդուքան. քիշի օլ
օլ չով տանտա լաւ. լրեւայ. օլաս
լամանընկ տր: այ օլ քիմ. քիեալ
կաջպերախ. բօշ ման պօլ մայպօլ
մասդր. պախմակայ անընկ օլաս
լաւ ըսուհայ. եալկայ դուդուքան
քիշի նինկ: այնէ օլ եալկայ դուդու
քան. քիշինի անընկ. քի պիքաս
լամուզուն զիյանկայ. քէլդիրմակ
այ: տայ պարչայ. գերաք լարին
դիյիր մանընկ. եալկայ դուդուքան
քիշի եասալմախ. գերաք. ալայ օխ

պու-զ ուզ կան նէ մայլարներ-նէքի
Թորաւ արդէիր մաննընկ-եասամ
ախ քերաք-է կարանընկ պախմաս
ըզ լի ընտան-քիմ-քի եալկայդ ուղ-
ուգդ ուր-տայ դէյիրման տայ-նէմայ
զիյան պօլ տայ-եայ դաշինայ եայ
գուգ չաքինայ-եայ դէկ անասընայ-
եայ խայսի-քէրաք ինայդէյիր ման
հընկ զիյան պօլ տայ-եայ նէմայ օղ
ուր լանտայ դէյիր ման տան-օղ պար
չայ զիյան հըօլ Թօլար-քիմ եալ
կայ դուգ ուգդ ուր-այէ կարդէյիր
ման քույ տայ անընկ սապաք ըն
տան-քիմ-քի եալկայ պէրիք դիր
զիյան քէնսինինկ տիր-է կարտապ
ար ընտան-ան ընկ քույ տայ քիմ քի
եալ կայ դուգ ուգդ ուր-նայ զիյան
անընկ տր պարչայ-այ Թօրայ աղայ
պու-իւք մախ քերաք :-

Կալ-Թօրայ լար ուզուն-տայ քան անտաք
ուզուն-քիմ հօրմաղ լամաս :-

Կար-քիմ-քի գէրման տայ-տայ
Թօրայ սընայ քէնսինինկ-ունտալ

ԺԵ

46

կից էտի լար. տայիչ պօլ կից էտի փան
լը. այլպոյ դաւաշ վ. փ. պիւրի պիւր
իսայ. պիզ միւն լանըք պաշխօշ քայ
ան տայ քերաք քիլ էայ իլ կարի.
իսայ տայ էրի տիւր թօրանընկ. խալի
թօրայ. դանկ լան կան տու. թէնկի
տան. տայ առաւմի լարտան. խալի
փ. փ. թօրառայ ուլ րան կան էտի
լար օլ դուրմայ. քահանայ լար տայ
աշ խարակ ան լար. խալի լարի օլ
վախդդայ պօլ տայ լար. այ կիլ է
ալ լար նընկ ալ նընայ պօլ մախ ք
րաք. քիւմ ուն տայ տայ. ուն տալ կան
էանկայ ու գրու. տայ թօրայ իշիդ
տայ կիլ էյ ին. ուն տալ կան էան տան
տայ ճու վաք ըն արալ արընայ.
դաւ քայ նէ փ թօրայ պոփուրայ
ք էան տայ. անի խալալ գօրմախ
քերաք. տայ աւ կարպաշ խօշ մա
կայ. օլպոյր ուխ ուն տան թօրայ
նընկ. ք էան տայ. նէ ծնկ էանընայ
նէ սօնկ էանընայ. չիխմայ պօլ
մաւ քիւմ տայ քօնու առն. պոյրուի

քայուդ-րու: Էր. քի տայ օրդ-ամ
 խարշի ոսղ լամայ քլայ կիյ էտի. ան
 ընկ. քի պիք քի շի օրդ-ամ լու տուր. տայ
 ան ընկ ու չուն էանկի թօրայ ալ ալ
 քօրկ ու զ լեիր. քի քիմ տայ թօր ախայ
 ու քրու պօլկայ. տայ թօր ալ ի նի
 հեչ գորկայ ան ընկ. քի պիք քի շի օր
 ու լու տուր. ան ընկ ու չուն հնազ
 անդ-ազ լի թօր ան ընկ գուչ ունայ.
 գուչ ու քայ էդիլ կան. ալ ալ տրն էլիք
 թէնկի ի կայ ու դ-րու հնազ անդ պօլ
 մակայ. պաւկայ թօր ալ գորկ ու զ լի
 իր. ն էլիք մուստայ ալ գիյ իր թօր ալ
 ընտ ան էրմէնի նիսկ. այն է, օնկ ունայ
 ան ու օնկ ունայ. ըստ մայ պօլ մակ ալ.
 Ընկ լան իյիր դէք էրմէնի լարաւս
 անայ. էկար խայսի. քլամայ պօլ ուր
 քի խանկայ ալ մայ. պուրու քոռն
 տան թօր ալ ին ինք էրմէնի նիսկ.
 Եօխայ քի շի կայ. քի ալ ալ նընկ.
 թօր ալ ին տան պօլ մակայ. տայ ալ
 ըր պօլ կան կայ էրմէնի թօր ալ ին
 տան. տախ լան կան տր ալ էլ ալ ի տր:

ՏԳ

Գաբ. հրանիցալարի ուն ընկալար նրնկ :
Պուխի կան ընտան (ծօրան ընկ-նե
պիբի տայ պօլմաագ-բ ալ ըջդր մակ
այ. ընկալար նրնկ արաս ըն-խօծն
շու սու-նայ. քէն սիննի. խայտի ընկ
էայ լար նրնկ հրանից աւ ըն պէք քիդ
քանար. ընկալար պէր քիդ իւր
իլկարկի լար. խալ կան լար ընայ. օլ
տուր օլ լան լար ընայ. խալ արտը
լարիկ լեք. նե քի լծէնկ ընտան աւ
կան էտի սիզ կայ. ընկալար. էայ
օլ կայիկ լեք. սուվ ուն տուր տի. էկիր
լեք սիզ էօվ ուն ուծի վաղ-եղմայ
ալայ խարտաշ լարի նե չիք էտդ
լարը. գօն ու լուք դայդ ուղ մայ -
տայ դիր իլ մակայ. նե չիք սանկայ
սէն ինկ աթ աճնկ տան խալ արկան
տր. ալայ դուղ մախ քերաք սէն.
այ օլ կայ նրնկ ժար աճնկ լի ընքէն
տիննկայ ալ մայ: այէկար քի քիմ
էտայ սէն տան իլկարի. էկիր լեք
պիլայ նե մայ ալ ըքէտի էտայ. աճ
ընկ քի պիք իշու չուն քերաք պար

կայ սէն Թորակայ : —

Գաւ. Դան ըս լի ուղ ունի :

Ճէ

այ Թորայ պիւլայ պու իւր իշխարայիդ
սիզ կայ. քի պիզ իմէր մէնի Թորայ
սընայ. պիր գիշի նիսկ դան ըս լիւր
գէ չ մաս. ապսէմայ Թուկուլ. եօխ
սայ դան ըս լի. ք. եայ գ. եախ շի
պիշի նիսկ գ ուղու պարտր յէ կար
գ իմէսայ. եառ դուստունկ ալ նընայ
էկրի դան ըս լի պէր սայ. Թոր աշի
լար. եայ Թորայ. դան ըկայ լար. քի.
օլէկրի դան ըս լի պէր կայ. ալայ
Թորասի պօլ մախքերաք. նէ չիք
պարչայ եամաննընկ. Թորայ ալայ
պուխըր իշիր. եանայ Թորայ քորկու
զիշիր. քի դան ըս լի պուխըր ըս պիլ
այ պօլ մախքերաք. Թորասի ալնըն
այ էրմէնի նիսկ եգ քիւր կայ. էրմէն
ի ուստունայ. էրմէնի ք. եայ գ. եախ
շի գիշի լար պիլայ. իայսի լար ինայ
դիյար ինան մայ. նէ պիր օզկայ
ճնանը պօլ մաս դր դան ըս լի քայ
քէ լգիր մայ. դէք էրմէնի. ճընաըն.

հրմհնի ուսնայ. խաչանք քիմհայ
քենսի թորասընայ քելայ հարպիրի
սու լակայ քենսի իշին. քերպմաս
քիսող լակայ ըկնիք. ախչայ պիլայ
էակիայ դու. քէքան. քիէկիւ լիքդան
գծու լուք. քլամակայ. եղմայ. ան
ընկ քիպիք իշ. խարշի տիր թէնկի
կայ. ասայ արի գծու լուք քայ :

ՏԸ

Գալթօլտուրկանքի թշունքի դու. քայլաւ

քիմհնի հրանից ասընայ :

Լիար քիմհ. անընկ հրանից աս-
ընայ. էայ դուդուսնայ. դաք ուլկայ
օլտուրկանքի. տայ գիմայ պիլ
մակայ. քիմանք օլտուրտու. օլհաի
դայ. էառ դու. ի. խարդ լալը պիլայ
գեր մաննընկ. քախմախ. քերպ.
քիմհնի հրանից ասընայ. արդ
ըխ օլտուրկանքի. էադըք գր.
էայ խայսի քերմաննընկ դու. թու
ուսնայ պօլկայ. էկար օլտուրուշի
գիշինի դաք մասալար. խայսի քի
օլտուրտու. օլգիշինի. նայ օլհաի
դայ օլտուրկանքի. քիմհնի պաշին

քիմայ պօրզ լու տուհուլ թօլմայ.
ալէ օլ օլտուրկան նրնկ խար տաշ
լարի տայ էտլուխ լարա իզ տաճան.
քիմայ էկրիսի օլտուրկան քիշինի.
էկար քիանի դաք սալար. սնրնկ
քիպիք քիշի օլտուլու տուր. խայ
... օլ քիօլտու. օտու.

Բաք իշիդ մասալ լանր անրնկ ալտալնկայ զնալրա.
Լկար քիմէսան ընկ պօլտայ աօզ
իշիդ մաս օղ լու. տայ քլամասայ
ալթաու ըն ընկ. անաս ըն ընկ օկադ
ունիշ իդմայ օկադ լակ անընայ.
քերաք ան ընկ քիպիք աօզ իշիդ մաս
օղ լանր քէլդիբ կայ խարդ լար
ալնրնայ. տայկիլէ էդ. քայ լար
օլ օղուլ տ սնայ. օլտամ նուշուն
տայ աօզ իշիդ մաս ուշուն. օլ տուր
քիուրուշ չի պօլկայ. տայ ճըմնի.
ան ընկ քիպիք նի. էս քի թօրայ. քոյ
կուղիշի իդաշ լամայ. տայ է անկի.
Թօրայ օխշադ ըլըր. նէլիք ալթաու
ըն անաս ըն Թուկայ. տայան ընկ
քիպիք էաղ ըխուշուն. քի աօզ իշիդ

ՏԲ

ԳԳ.

մաս պօլոր լար ամասը անասը
անընկ զի պիք օղուլնի զերիէդ
մակայ. պարզայ իկ լիք 7 ան: պու
պոյրութեան մէնի լարն ընկար: —
4 Գ. ար եւ մանկի ի լարն ընկար: տայ ալ 7 ան:

արդ ըն օղ ըն ընկարն:

Բ. իմ տայ զի իս ըն սայ օղուլ լու
իշնի. եւայ արդ ըն սալ ընկարն: զերի
պէ ըն մակ զերար 7 օղուլ կայ.
պու տուր զի նիւայ օղուլ լայ տայ
Ֆուրքայ պիւլայ. օկուդ լարն մակ
զերար. տայ տար լիան թէննի տա
ը մակ զերար մաք զայ ուղուն
Ֆուրքայ ուսնայ. տայաւ ըն զի պիք
թէնդ ուղուն պօլիայ. տայ
տախ լանայ երտայ. եւ զի թօրայ
պուլայ. 7 օկուլ իս լու տայ ետն
կի թօրայ պուլայ. գորի ուղ իս լու
էկար զիմ տայ եւ տախն ի լու ըն տայ
տայ 7 ան ըն լի պիւլայ. եր զի թօրայ
լար ուսնայ. ետի ըն զի ըն լար պիւ
լայ. 7 գի ըն պիւլայ պէ լի լի եւ մին
անընկ զի պիք ճաղ տալն 7 արդ

մատիքերայք իսկ ընկան ընայ գոր
այ: Եկարօղ ըսէսայ ասըլ մատի
քերայք: Եկար խարսփալ ի կտի կտայ
էայ գորչ կգուշի: Եմին լիք ուշ ուն
պարչաս ըն ընկ: պաշին քէ ամատի
քերայք: ան ընկ քի պիք քի ընկ: ակ
այ թօրացէ ան ընայ օկուգ լանմատի
քերայք: ան լմի քի պիք քէ ամանէ գոր
չի լար: Ի ը քի գորմատի ուննայ պար
կայ: օլ էր մէնի թօրացին ինկ տուկու
տուր: Իսայ ան մտնին քի պիք ը
լարուչ: ան: Երմէնի լար ի լար ան
պէ: քին կանտար լար: Թօրացինայ: ան
մէց նընկ: մարլմ պալք նունկ: -
Եմին օղ քուսու օկուգ լանմատի ուն:
Թօրայ մըզ պիզ իմ պու իւր մատ
դր օղքուսի: Եայ գիշի օլ տուր ուշի
նի: օլ տուր մտիայ: ան նէ օղ կանի:
ան լմի քի պիք նի օլ ում լունի: Եօր
այ առ աղ անի: Թօրայ պի լայ: ան
էալ ուշի դան ըն լի պի լայ: Եդ քի
կնշ լար: Եկար քիմէսայ այդ: ան
քիմսակայ: քի գիշի օլ տուր ուշի ան

կա

100.

տայ անի ուսանայ եղբի բնակի այ
 պօլ մակայ. օլ գիշի քէնսի օլիշ
 նիկ իշին այ խալ. ըբ. տայ ուլ ու
 ճուր ում պիլ այ. ան ընկ. քի պիլ
 գիշիսի օկուղ լամախ. քէրայ. թօր
 այ քի եղ. քի բնայ պօլ մակայ. աշդ
 քան այսպիսի: Էկ ար Էր մէնի Էրան
 նի նի այսպ լամայ. աշդ ըբ. քի սէն
 աին սիւղ սէն. տայ ին ամ սղ. տայ
 եղ. քի բնակայ. անի անկապ.
 ուղ ըբ. օլ քախոդ այ Էառ դուշի
 լար օղ լայ. օկուղ լամ մակ. քէր
 աք. նի չի. քէր Էառ մանայ. ուշի. օլ
 դուր մախ պիլ այ տայ ճուր ում
 պիլ այ: այ Էկ ար. քի մէնայ քուշ
 պիլ այ. քէն այ դիւրի այ ուկայ. գիւմ
 Էառն ընկ. տայ ուկ Էառն այ գիւ
 անպօլ կայ օղ աք լամ. Էայն Էառն
 քուշ պօլ կան պօլ կիւ Էառ: քան
 ուսուն. ան ընկ. քի պիլ. լամ լամ ապ.
 Էառ գիւմայ. քի գուշ Էկ քայ խալ ուն քի

Էր
 —

Էայն Էայն օղ լամ
 Էար քիսէնայ. գիւմ անունի

խաղ-ունուն-եօլ-աւանայ-խաղաւայ
էայ խղնը-տայ անընկ-թիխը-խաղ
օղ լաղաօղկայ-տայ անկարգօղ
էգգայ-անընկ-թիխը-թաղէդու
չի-աւան-աւար-այէկար-էգգան
իշխն անընկ-աւայ գուկալ լաւ
աւայ-աղ-պալթէկի տիւ-տայ
օկուր-լան մախէլաւ-թօրալ
աւան օղ լաղ-պ լն աւան պիւայ
աւալաւ-աւալ պիւայ-օղ չօրաւաթ
պիւ-պիւ աւան-...

պալ-պալ-աւան-աւան-աւան-աւան-...
Կար-թիւ-աւայ-պարըրէկալէօլ
պիւայ-աւալ-թարկայ պալ-լալ կան
դու-մար խաղաւ-թիւ-աւայ գիւպօլ
աւայ-էկար անընկ խաղ-աւալ-աւան
էաւայ-թէլաւ անի խաղ-աւալ-պիւ
աւէ-մայ ալ միւ-աւայ-այէկար ան
ընկ-թի պիւ-պալ-աւալ-աւան-աւան
աւայ-էիւ-աւալ-պիւ պիւ-պիւ գիւ
նիւ-անընկ-թի պիւ-պալ-աւալ-աւան
անի-ան աւան-լաղ-թիւ-պալ
աւալ-թար-աւ-օղ-պալ-լալ կան դու

կգ

101

վարնի. քերայ ալկայ դու վարնի
տայ դան ըն լադ. քայ. խօնչու լար
խնայ. քի ան ընկ. քի պի. ք դու վար
դաք դըմ պու լար կան. պէլկիւ
գիշի նինկ. տայ քերայ անիւզա
ալայ ապի լակայ. քի էյ ապի էայ
պիյի. ան ընկ ըն քիւնչայ. այ պիյի
օլ դու վարն ընկ էդ գիր տայ. քի ան
ընկ դու վար ըն ար. քերայ խայդ.
արկայ դու վար ըն. տայ խարճին
թօլակայ. օլ գիշի կայ. քիւն դու
ուք էտի. հար պիւրի դաք. քանիչնի.
թօրայ ալայ պու լար իյիւր ապի լամ
այ. տայ էդ մակայ. ապի ըն թօն օք
րաի. տայ պարչայ օղկայ նեմայ
լարնի. ան ընկ ուչուն քի պիւղ իւ
քիւրի տան թօրաւը. քորկուղ իյիւր
պարչայ նե մանի դաք. քանիւր.
խայդ արմայ գիւն նինկ տայ պօլ
ապի էտի. ալ ըր վաէդ միյին. -
ի կի դուր ուք դուր պու էրկայ մանի
խօյ ուք դան ըն լադ. քայ խօնչու
աունայ. տայ խալակայ. էայ ընչ

արկայ. քիօզկայնընկ Գուլարը
խաղընայ տը.~

4. արք. ցիմենտայ, 5. արք. պիկնայ 6. արք. ցիմենտայ :

44

Իմէ սայ գիմսայ պիւլայ . էօլկայ
 չիիս սայ . էայ պարկայ . ալ աթ տանն
 խայսինսայ . հէմայ սադ . աւմայ . Եօլ
 ուխտայ . ալ թ դանն էիիս ըլմախ .
 ալկայ . ալ թ զօք ըստայ գուշայ
 էայ արապաւը պալ չիդ . ալ խաւ
 կայ . սայ չիիմայ պօլմակայ . էայ
 ահալն . թի պիւք արապայ ախ դաթ
 ըլկայ . էայ սընկայ . Եօլ տալի տալ
 ըք գէդմակայ . Կկար տալ ըք գէդ
 տայ . օլ չախդայ պօլուր ահի թօթ
 ախայ դալդմայ . խայսինս չիլմօթայ
 Կկիւլլէինայ գօրայ օկուդ լամալիւր
 դաթ . ընիւ ըն պիւլայ թօթ լամալիւր պիւլայ :

41

Ը օրաց քոր կուգ իյեր հրան լար
 կայ գիյ մասդ թաադ ըն գիշ իննի
 թօնու իջ ինաց իւր ումայ ալայ օխ
 թաադ ըն գիշ ի կայ գիյ մասդ ք. հը
 գիշ իննի թօնու իջ ինաց իւր ումայ
 պու իջ թէնի թի կայ ուգ թու առու

անընկուզուն քիսունիւքի պիք
օխշաշ սիղ քիյ ինիշ. ան տանքոք
եաման լի պօլմայ պօլուք. ան
ընկէքի պիք քիմհայ դաք ուլկան
պօլկայ արդըխար լար: քարող
չիլար օղլաշ. օկուդ լանկայ.
տայ եամուղուչի լար. օղլաշ:-

ԿԳ

Կ ան ուլ եամանիւն լան

Իմհայ քի եանկի ուլ եամանիայ
տայ եօղարդ ընկան օք. քլակայ
սքուս դիդ հդմայ. եասարեկ աք
օղլուք լու եամամախ քերպք.
կան օքնի. քի քիմհայ ուստուն
տան դուշ մակայ. Կվէդ. քի քերպք
լար. եօխայ ալայ դուդ քայլար
քի խայսի ուլ տայան ընկ. քի պիք
սադ ամայ եօլուք մակայ. Կկար
քի քիմհայ. ան ընկ քի պիք կան
օք դան էիւ ըլայ. Կքի տուշման
նընկ սադ ամամալն տան. ուլ Կյաս
ընընկ Կկիրլիքի անտայ եօխդուք
ալէ լուծնի. քահանա տան օղ
լաղ դարդ մախ քերպք:-

၄ နှစ် အကြောင်းကို နှစ်စဉ် နှစ်စဉ် နှစ်စဉ် နှစ်စဉ်
 နှစ်စဉ် နှစ်စဉ် နှစ်စဉ် နှစ်စဉ် နှစ်စဉ် နှစ်စဉ်

Իմաստ՝ գիր կայ. պիտ իշ քայ. էայ
 դար լով կայ. քիմնամն ընկ գերայ
 մասդր քի գիրիք օրկայ. քէնտի
 նինկ ասըխ ը ուղուն. էկարն էմայ
 խօլ ու պիլայ ուղսայ անի պօլսը
 էդմակայ. էկար քի սերք պիլայ.
 նէմայ զիյանն էդդի էսայ. տայ էյ
 ասը անի դաքքայ դախ ըլ ընայ
 քէնտի նինկ. զիյանն ըն էյ աս ընայ
 լծօլ ամախ քերայք:

Կարգիմայ. քիմնինի պօրլալի
լայ. գիրկայ. պիլինինի էր. քին
տան պաշխայ. պօրլալ պօրլալ
ուն պօրլան ընկեմայ նիչայ սով
այ. Եօիմայ պօրլալ ըխդան.
նիմայ չխարմայ պօրլալադ. ան
ընկալուն գօնու թօրայ պիլայ
այդըլինի. քի պօրլալ ըլալ.
քինսի էյաա ընընի էր. քին տան
պաշխայ. գիմայ նիմայ պաշխա

Σ

54

50

104.

Զախսը գրմէս ան ընկ. վախս
 պիւղայ ին ան ըբ պիւրկան գուռնայ
 տայ թօլ առնայ պօլմահայ. թօրայ
 պուխիւրիւր լին անկան գիշի
 կայ. ալկայով ին տան գուռնախ
 պօլ լուռնայ գուռ պիւղայ թօլ
 ուլ շահախուռն. էկար պօլ լուռ
 լուռնայ շի գոնա պիւղայ. գուռ
 Զախսը պիւրմայ գուռնայ պօլ
 էյաւրնայ. պուխիւր պիւղայ պօլ
 տայ պօլ տգալ մայ. էկար տգալ
 գիշի ին անկան պօլ կայ. Զախ
 լի Զախսը պիւրնայ գիւրիւր գուռնախ
 պիւրկայ. պօլ լուռնայ. անլնիւր
 պիւր գուռնախ. գիւրնայ լուռնայ
 ին անկան պօլ մայ. պօլ լուռնայ
 անլնիւր գիւրիւր գուռնախ լուռնայ
 անլնիւր գիւրիւր. անկար գիւրնայ
 գիւր ըբ է սի. տայ անկար գիւրնայ
 պիւրնայ գուռնայ գիւրնայ անլնիւր
 գիւր լի գիւրնայ գուռնայ գիւրնայ
 մայ պօլ կայ.

ԶԵ Զախսը թօլաւ ին անկան պիւրնայ.

Թօրաց պիլայ իայ կանտորդիյան
 դր խուլ խուղ անընկ. ախչաւ ըն
 գեամակայ եւլ ընտան. ապ. քէ
 եք դիրմակայ եւլ կայ դ. ուղ. քան
 նընկ. եւլ խուլ կայ եւլ խաւաւաւ
 քայ ալ արն ընկ վախդը ի ի. քին
 չայ. կուռաւ ապ. քինչայ. խուլ
 ուխ էդ քան խուլ ուխ ուն Թօլամ
 ախ քէրաք. պիլ ին տան օղ. լաւ. ան
 ընկ տէ ուն. քինիս. քին ախ. տայ
 իշ ան չիսի ան տատար. քի օղաւ
 դիրմէք. քի գոռադ ուն մախ լի
 եպէր մակայ թէնկրի կայ. տայ
 ան տան դ. ուն քիլ է ախ նէ մայ եւաղ
 ըն քայ. եղ. քինչայ. եւլ ան ընկ
 միա քին լի. քի ան կար պէր ին
 իքէ ախ խուլ ուխ քայ. ան ընկ տէ
 ուն ան կար դիլ մաւգը խուլ ուխ
 էդ քան ախչաւ ըն քէ լի քի քին
 քան. դուլ լար տան նէ մայ դու միս ալ մակայ լար:

Եղ

Թօրաց պիլայ խայռ. վան տրդիտալ
 խաղ ուն լար տան. դ. ուն ախ ալ մա
 կայ լար նէ մատայ. Կի. Թօն օղաւ

Կիօզկայնէմայ. ալ զնոց ումաշքի
 պիք ալ մայ պօշմակայ լար դաւ.
 նախօրնունայ. էկարքիօզկայ
 թօրապայ. պու իւրկանէսայ. դաւ
 նախ ալ մայ. դու լար սան. ալ է
 պիզիւն էր մէնի թօրաւ ընայ. մեծ
 դիկանս որ. աւն ընկ ուզ ուն քի թօն
 օգ. իւքէրաք լի տիր դու լար
 կայ. թէնկրի զինկ պոյր ուի ուն
 տան. շաղ աւաղ պիւրնմիւք էր
 աք դու խաղ ուն լարէ կայ. տայնէ
 դուր լուքի թէնկրի ճաղ աւաղ
 կայ. քոր կուգ աի շաղ աւաղ մար
 տայ. *պիւրնմիւք էր*

Կ

Կայնայ. քիւրնմիւք էր
Ե պայտայ. քիւրնմիւք էր
 աւաղ ուն լարէ կայ. տայնէ
 խաղ ուն լարէ կայ. տայնէ
 շաղ աւաղ պիւրնմիւք էր
 աւաղ ուն լարէ կայ. տայնէ
 մայնայ. քիւրնմիւք էր
 Կայնայ. քիւրնմիւք էր
 Կայնայ. քիւրնմիւք էր

օլ տրու շքանքի շէ լարնի այլոր մայ
նէ պիւր գութ լուիշ պիւլայ. Կայանի
խաչի. քի իսու վաղ լուր գութայ
Եւ մուրդ խաչ արնն ապն. Թորայ
պաւ իւր իւր. անդնի. քի պիւք. խաչ
զաննունի խաչուն քի սքայ շար. ան
ընկ ուն աւն. քի գիւ պիւ ան ընկ քի
պիւք էր ինայ. էկ ար Թորայ շաղաւ
աղ. Եր սայ. օլ լարնի գայ պօլուր ան
ընկ քի պիւք խաչուն խաչուն ապա
նն. ան աւ մայ.

Գաւ. քի ինկ. քի լարնի գիւք ման աւն. քի ին
ն. քի խաչուն աւն. քի խաչուն.

ՏԷ

Ինտայ քի լարնի գիւք ման
աւն. քի խաչուն. ապա անի Եւ աւնի
աւն. քի խաչուն. ապա Եւ խաչուն գութ
Կան պօլ սայ. ան ընկ քի պիւք շաղ
ան ընկ քի պիւք գալու պիւք. Եւ աւ
լու պօլ ման քի խաչուն. ան ընկ քի պիւք
Եւ քի խաչուն Եւ աւն. քի խաչուն գութ
ման ան պօլ սայ. ան ընկ քի պիւք խաչ
իւ գայ. անի խաչ խաչուն ապա քի
պաւն ընկ աւն. քի խաչուն աւն. քի խաչուն

իսկ.

տայ անընկ տխրամթաւք անկաւ
լած պէր մախքէրաք ան ընկ օլ
արդ ըն սի իշխուչ տնեազ ըն լը
օլ տմանայ տէրն բիւզան լիք
գանգերի պօլ մախքէրաք ան ընկ
քի պիք եազ ընդ տաշի նիւթ
քիշի օլ տաւրկայ Թօրայ ալ ալ
գօրկազ էր:

54

Գաւ ան ընկուչ տնքիմայ քիման օլ տաւր

կայ ապա տնա տնք լամի լին:

Ն օլ տիւայ պար ըրէկալ քիմնայ
քիմաակայ նեմայ եղմակայ տայ
նի տաւր մանք տայ պօլ մակայ -
տայ ան ընկ տանայ քիս քէն եղա
լայ իսարակ ըն լաւ սէքերկայ -
տայ օլ տազ լա ըն տախ լամայ քի
ալ քէն տի նինկ տայ օլ տաւրկայ
ալ տաւ տան իւայսին Թօրայ պիւ
այ ան ընկ քի պիք քիշի օլ տաւր
մախ քէ էիսով անի եազ ընդ տա
մաւր քի տալ ան ընկ քի պիք
քիշ քաչ ան ալ կայ եօլ տիս տայ -
քէ էիսով ան ընկ քի պիք իշնի

հալիւք այ. եայ իկի բ. 2 ակայ.
Եկաւք ի աթաւս սօնկ ըսայ. օլիւ
ըն ալիւայ. պէրմակայ օղ լանայ
ըն ուսիւակայ. զ տուր ճիւղարի
իդիտիւր զ. 2 օն ճուսնկ. տայ կան
ուսիւ պիւլայ. սախ լանմախ քէրաք
տայ ան ընկ. քի պիւք աթայ խար
դ 2 լի տիւք ան ընկ. քի պիւք աթայ
ուսիւ քէրաք պիւլայ. պուր
կանար. քի աթայ լար քէն սիւն
ըն ընկ օղ լան լար ըն սախ լանայ
լար. եախ 2 ի օկուր պիւլ քէ. տայ
խորխուր դիւպիւնայ. տայ պուր
կան ընայ թէնկ ընկ. քի թէնկ
ըն ընկ թօրաւ ինտ ան. տայ խոր
խուր տան տան ճիւղ անկայ լար.

2

Դ ար քի օղաւ լար աթաւս ընտ քէրաք
ապիւք տայ օղ ու լիւք քիւստ
ան լարն ընկ. քի տալ կայ աթաւ
ըն ան տալ տայ քէրաք. թէնկ ըն
նիւնկ պուր ուսիւ պիւլայ. ան ընկ. քի
աթայ անայ. պուր ուսիւ տալ լար
այ լար օղ ալ խղ ըն. քի քէն տի.

Լար ին ինկ. պոյրութեաւ պիլայ իւր
 Լար ընայ ու լաւագոյն. տայ իւր ի
 Լար ընայ. ահի արօշուկ աւթաւ
 ընայ ահա ընայ ի շիւղ մայ քամ
 տայ աւարն ընկ ասող տայ էախ
 շի օկուրութեաւ էակ ի լիութեաւ. ան
 ընկ քի պիլ օղ լան Լար իւար ընկ
 օրն տայ զ ուր ու լ մախ քերաւ.
 Ղն ընկ ու ընկ Թէնկրի ալ այ պո
 իւրութեաւ. Կար իւար իւար աւթայ
 անայ քէն տի օղ լան Լար ըն օկուր
 Լաւ տայ. հօր մախ լի Թէնկրի
 Կինկ պո. իւրիւն ընայ քեր ալ զիւր
 իլ կայ Լար. այ օղ պոյր ու իւն. աւթ
 ան ընկ ան ան ընկ նէ մայ կայ զուր
 մախայ Լար. ան ընկ քի աւթայ անայ
 պօլուր Լար. ան ընկ քի պիլ օղ ու
 իւրնի քերի. Կր մախայ. Ղ լիւր
 կունկ լաւագոյն. քօք Եօլուր
 քի իկի աւթայ անա տան. հօր մախ
 լի էաւ մախ քէն տի Կր քինայ օղ
 լան Լար. քերի պօլուր Լար. ան ընկ
 ու ընկ ան ընկ քի պիլ օղ լան Լար

Խար ՂԶ Ի՛ ԽԻՐԼԱՐ :-

52

Կ իմ փեմ Չէր ուղկայ Կարմայ :

Կարբր եկաջ Չէր ուղկայ . տայ
Օլ տուրկայ ան տայ փեշի . ան
ընկ փեշի փեշի օլ տուր ուղի .
տարի աթ ալարն ընկ . պոյր ուխ
լար ըն տան . Է ազ ըիս օրն ուղայ
սաղ ըշ լան մահայ Խայսի ը փ
պիզ տայ ալայ սախ լամայ փար
պիզ . աղ պաթ ան ընկ փեշի փեշ օլ
տուր ուղի օլ տուր պոյր . Խոստ
ով անկ պոլ կայ . տայ լուծ դարդ փայ
օրն աշ Ի՛ . Թօրայ ալայ պուր ընկ :

53

Կ իմ փեմ Չէր ուղկայ Կարմայ :

Կարբր եկաջ ազար փեմ Խատան
հեմայ օլ ուր լամայ . Բեշ ապին
իշ լական տայ փեմ սիսինկ . Խաջան
հեմայ անկար իշ լամայ պիւր տայ
լար . տայ դաթ ուղ տայ ան ընկ իշ
այ փեմ սիսինկ ալ մախ ը ուղ ուն .
Է փեշ փեշ . Թօլ ալար փեշ պիւր . օլ ուր
լուխնի . Է կար ան ընկ ուղնայ սեղ
մաապար . փեմ սի պիւր կայ փեմ սի

նինկ իւր ընկան ըպիւլայ : Էրմէնիւար
պոռուսդաւ անիգէնտիւարը ար
առաջնայ . աւիւ լակայլար :

Էկար էրմէնի բէշաքարի օղկայ
Ճ'նանընկ պէրկան իշինտան օղուր
լասս : խայտի թօրաւաւ օղկայ ճնս
օղուրուք դուր . օղթօրայ պիւլայ .
օկ ուղ լան մախգէրաք :

Գալ : Նախ ըսծօղկան օղ լան լար ուղուս :

Ճա

Էկար օղ լան թօղ սայ . դիւ սիգէայ
խօգխայտի օղկայ . պօղում լար ըն
տան . օղ չախ դայ ան ընկ. քիպիգ
օղ լան . նախ ըս դօղ կան ըն տան
ժարանկ լիւ հդ մաւ . ածաւ ըն ընկ
անաւ ըն ընկ իկ լիգ ինայ . նէ չիք
թոյ . նախ ըս լիւ պիւլայ թօղ կան :
Էկար թօղ կան տան սոնկ ըայ եօլ
ուխ սայ . նախ ըս լիւ . պու . աուրախ
աւիւ լիւ աօխուր լուխ . եայ քէ լէ
բան լիւ . եայ սադ . աւաւտաւ . աւաւ
ընկ. քիպիգ թէ լիւ կայ . քի աւաւ
տան էնիլ պօղկայ . Էկար ոււ
լու . տայ պօղ սայ . խաչան պօղմաւ

169

կայ դուր մայ: Է-ադ-բայ: տայ-բէն
 տի-բէրաբ-ին-պօլմակայ: դու-կալ
 լա-մայ: տայ ան ընկ խար տաշ լարի
 օլիշ անչ դայ պօլկայ լար-բի-թէն
 կրի անկար տալ լի պէրկայ: տայ
 հախ ք: ըխ ընայ պօլուշ-բայ: ան
 ընկ ուլու-շուհ: աթաա ըն ընկ ան
 աա ըն ընկ: խար տաշ լարի աախ
 լակայ լար: անկար տի-բայ: ֆի-թէն
 կրի անկար տալ լի պէ: կայ-էկար
 տալայ տայ: ֆի-րաբ խար տաշ լարի
 ան-ընկու-ուշ ուն: պէ-րկայ լար ան
 կար: Էկար տալայ մայ: ան ընկ
 խար տաշ լարի: ֆի-րաբ ան-ընկու
 ուշ ու: լի-այ տախ: լակայ լար անի
 ան-ընկ օլ ու-մ գ-ու-ն ունայ տի-րայ:

ԶԲ

Գ-սի-բի-ր կան-ֆի-թ ուշ ուն:
 Գի-ր պէ-գի-ր կան: պի-րախայ հէմ
 կայ խու-մ աշ տադ-բայ: տայ ան-ըն
 ֆի-պէ-գի-ր կան: տադ-բան խու-մ աշ
 հի-խալ-ք պօլկայ Է-այ չու-րու-ք տայ
 պի-լկէ-է-տի: ան-ընկ ֆի-պի-բ: ֆէն
 տի-րախ: պու-գու-խ խու-մ աշ ին:

տայ մախդակայ . անտըջ քայ .
 քի իկի տիր ալկին . տայ ալ տակայ
 ալ կան քիշինի . տայ օլպեղերկան
 ինան ըք անկար . տայ մախդակ
 ան ընայ . ալկայ . տայ սօնկրայ . ան
 ընկ քի պիք խուժաշ նընկ պուտ
 ընայ . խալք պօլկայ . էայշիրիք
 տայ անի դանըխ լադ քայ . էախշի
 գիշի լար պիլայ . քիմկայ դիյար
 ինան մայ . տայ ան ընքի պիք խալք
 տայ շիրիք խուժաշ ուջուն . քի
 դաք ուլկայ . թօրայ գորկուղ խիւ
 քի ան ընկ քի պիք խալք տայ շիրիք
 խուժաշնի . դիյար էյաա ընայ . էայ
 նայ խայդ արմայ . պու թօրայ .
 պու դուրլու սախ լան մախ քերաք .
 էկար քիմէսայ . աթ . էայ դու վար
 խարայ սադ քայ քիմէսակայ . տայ
 դու դունկայ անկար գօնու լուք
 դի պինայ . քի նէմայ . նախըս լիւլ
 էօխդուր օլ դու վար նընկ . տայ
 սօնկրայ ալ կան քիշի . օղկայ դուր
 լու դաք քան պօլսայ . պու տայ օլ

21

Կարգի խայսի խօնշուրադննի
արարննայ. հրամայեց աւար պօլկայ
ով լար արարննայ. տայ դուզ տայ
րով էայ լար արարննայ. տայ դուզ
նշ գայ լար արար լարննայ. պիրի
այդ գայ մէն իմ տիր. տայ պիրսի
այդ գայ տէննի տիկ ուզ մէն իմ
տիր. Թօրայ մնի գայդ ուզ մնայ
դար գիտննի գի պիգ իշ անդ պիշ
այ. այլըր ըկայ. Եօխայ կգիեար
դգն ինի գօնու դան ըխլար խօյ
կայ լար. գիգիմ կայ ին անմայ
պօլկայ. խայսի եարդըն գի արդըն
դան ըխ պօլկայ գի դան ըխ լուպէր

կայ լար գծու-տուն օլեանկայ
պօլեանկա քէտաք օլ հրան իցայ :-

Գրաք խոյ լարու-շուն :-

Եւաչան գէթ խոյ ալար տայ
խարդ լարս խոյ ապ լար քիսէ-տանի
պախուք խաղ լարնի քի պախ
քայ լար : մի քին լարնի խուց դայ
էտդ քան լարննկ պախ քայ լար
Թօն օք լախ լարնն : աշին սուքուն
այէկար քի օլ պախ լար քի քի : տա
մաչէ գ-քայ : տայ քէն տին ալ եւաշ
իքիայ : խուցնունկ գէլ իշին : տայ
տալ մէշ լարնի : աշ սախ լարն
օլ պօն լար տալ քի շաղ աւաղ
էդ քայ մի քին լար տունայ : քի աշ
լաղ աղ քի ալ կայ : տայ մի քին
լիք : Թօնայանի օկուք լաւ ախ
քէտաք շաղաւ աղ աղ ալ ալ մինչայ :-

Գրաք Թօնայանի օկուք լաւ ախ :-

Լար քիսէ տայ ալ տա գօգ գան
էայ խաւ լի օլ դարդու-շքանկայ
րիցէր : էայ ալ քալուք էայ օլ
նէր քէլ կայ լար մանքնննկ ալ

///

Եւ զնայ. տես. քի յակալ լարդ տուր
 մայ. տայ իշ եղ. քայ լար քի վանք
 դայ. տալ զն իկի երայտաք. դուրմայ
 տայ պարկայ շուր վանք քայ. պը
 ղ լար պիկայ. Կաղարապար պիկայ
 տայ. Կաղարապար պիկայ. տայ խառ
 զն Դիշ լար տաք պիկ Կայ պաշկայ
 լար. տաք վանք ն զն Կաղարապար
 պիկ. անպարն քի Կայ. տայ տաք պարկայ
 դորքու. սոք պարպիկայ. սոք լակայ
 տայ խառ Կայ. տաք պար. քի. քի. քի. քի.
 լար ին ին Կայ ղ ին տան դարդ
 ընկայ լար. Կի. քի. քի. Կաղարապար
 սոքու. տայ խառ. խառ ղ. Կի. քի.
 Կայ. քի. քի. քի. քի. քի. քի. քի. քի. քի.
 լար վանք քայ. Կի. քի. քի. քի. քի.
 լար. Կի. քի. քի. քի. քի. քի. քի. քի. քի.
 լար տան խառ. քի. քի. քի. քի. քի.
 քի. քի. քի. քի. քի. քի. քի. քի. քի.
 տայ. քի. քի. քի. քի. քի. քի. քի. քի. քի.
 Կի. քի. քի. քի. քի. քի. քի. քի. քի.
 լար խառ. քի. քի. քի. քի. քի. քի. քի. քի.

Խառն լազուսուն տալու արդարեւ լազ
 ու զառն տալու արդարեւ լազ քառասուն
 լազուսուն անթիւ տալու անթիւ
 քիւրք քիւրք լազուսուն քիւրք լազ
 ան լազ քիւրք լազ լազ լազ լազ լազ
 քառասուն լազ լազ լազ լազ լազ լազ
 Եօխառն Եօխառն լազ լազ լազ լազ
 արիւն արիւն լազ լազ լազ լազ լազ
 քիւրք լազ լազ լազ լազ լազ լազ
 լազ լազ լազ լազ լազ լազ լազ լազ

Եւ զառն տալու արդարեւ լազ ու զառն տալու արդարեւ լազ
 Եւ զառն տալու արդարեւ լազ ու զառն տալու արդարեւ լազ
 Եւ զառն տալու արդարեւ լազ ու զառն տալու արդարեւ լազ
 Եւ զառն տալու արդարեւ լազ ու զառն տալու արդարեւ լազ
 Եւ զառն տալու արդարեւ լազ ու զառն տալու արդարեւ լազ
 Եւ զառն տալու արդարեւ լազ ու զառն տալու արդարեւ լազ
 Եւ զառն տալու արդարեւ լազ ու զառն տալու արդարեւ լազ
 Եւ զառն տալու արդարեւ լազ ու զառն տալու արդարեւ լազ
 Եւ զառն տալու արդարեւ լազ ու զառն տալու արդարեւ լազ
 Եւ զառն տալու արդարեւ լազ ու զառն տալու արդարեւ լազ

27

պօլարօլգէրաբ նրնկ սընմախար
 տայ պաղ մախը: Եկար գլամաս
 այ լարեախ շի գօնկու տան: պօլ
 ուշմախ: օլդիր լեքնինկ քէրաք
 ծնուն չի ուլ ուշ ուն աղկայ լար
 պօլ ուշ քան քի շի լար: քէն տի
 լար ըն ընկէմ կաք լարի ուշ ուն:
 Եկար քի ալ լարկայ աղգոր ուն
 սայ ծնուն չի ուլ ուշ: քէրաք պիշ
 ին չի ուլ ուշ ուն աղկայ լար: տայ
 օղկաս ըն խայդարկայ լար: Եյ
 աւրնայ: ան ընկուշ ուն քի մուն
 ինկ քի իշ լար քօք Եօլուխ ուր
 դէնկ իղ տայ: ալ Երմենի Թօր
 աւր պիլայ սախ լան ըր: քի մուն
 ինկ քի պիք զիյան տան նէմայ
 ալ ընմախայ օլ պօլ ուշմախդան:

21

Եկար քի մէսայ Եանկի սաղայ օլ
 դուրդու զմայ քլակայ: Եանկի դիւ
 ուն տայ: անի պօլմաս Եդմայ խան
 նրնկ Երքին տան պաշխայ Եկար
 ան ըն քի պիք իշ օլդուրդու զկան

պօլսայ ալայ. սալ ազի լարկայ
 գորկուզ մախքերաք դրլար էր.
 տայ ետխով հուռնկ հիմին ետայ
 մակայ. տայ սօնկրայ ապառքիլար
 կայ. ով լարինայ. տայուլ աշ քայլար
 սապան գուզ լարին. պիջան լիք
 լար. տայօզ կայ էր լարին. նեքիք էր
 աք լարը պարտրհարպիւրի պիլ
 կայ. նեռանայ օլ դուրուք դուր.
 այեկար բուսդայ սալանիք խմս
 այ. քլակայ. էլ պիլայ օլ դուրդուզ
 մայ. օլ դուրկայլար օլ թօրայ պիլ
 այ. տայ օլ խլ լիս պիլայ. նեդուր
 լու. պուրուն էտի.

Գաթ ով լարնունկ ուզ տադպերմախնունկ.

ԶԵ

Գ | արջայ դուր լու. պազար քերաք.
 քիքէնտի նինկ գուզին այպօլ
 կայ. տայ սախ լանկայ. էկար քիւմ
 հայ սադ. ք. այ. էայալ կայ մուք
 լար. օպկա լար ընտանիս ալ կաթ.
 էկար քի աթայ էայ անայ. անըն
 քի մուք լարնի սադ մայ կլաթ.
 այլ լար. քիւմ հսակայ. անըն քիպիք

սաղ-ըն պօլմայ պօլմաս. թէքպիլ
մախը պիլայ օղլան լարընընկ -
տայխարտաշ լարընընկ. տայեով
ուխ լարընընկ. քիմ լարքի ժար
անկ լի էդ. քի է տիլար. անընկ. քի
պիք սաղ-ըն պօլմախ. քի էրաք. ան
ընկ. քի պիք մուքլար տայ. ալար
նընկ պիլմախը պիլայ. տայ էրքի
պիլայ. տայ դանըն լի լարը պիլայ.
էկարքի խայսի օղուք. քէնսիսիսկ
աթաա ընտայ պօլուք. տայ. քլա
կայ սաղ-մայ մուք. անընկ. քի պիք
նէ մանի պօլմաս աաղ-մակայ.
պիլմախընտան. տայ էր. քին տան
պաշխայ. տայ տու. լարընընկ
տայեով ուխ լարընընկ էր. քին
տան պաշխայ. էկարքի գօն ուտան
ալարնընկ պիլմախ լարընտան
պաշխայ. տայ ալարնընկ դան
ըն լի լարընտան. տայ ոօղ լար
ընտան պաշխայ. օլիկ լիք լարնի
խայսի. քի էօղարի պէլկի լի տիր
քիմէսայ սաղ-տայ ալարնընկ

Էր քին տան պաշխայ - ոծնկայ
ան ընկ օղ ուլ - Լարբ Էայ Եովուխ
Լարբ - գէլի Է պօլուր Լար օլ ալկան
գիշինի գէրի Է դմակայ - Թօրայ
պիլայ օլ մուք Լար տան - Էկար
ան ընկ Է պիլ Է մուք Լար Եով
կան պօլ ալ - Է Էնկ աշ Լարի պիլայ
տայ դան ըխ լի Լար Է պիլայ - տայ
Է Է Լարի պիլայ պուլայ դը կան
գիշի Լար նինկ - տայ ան ըն Է պիլ Է
սաղ - մախ լի - միս քին լի Է դան
Է Է կան պօլ կայ - պիր Է ի կայ տի
րայ - Եովուխ Լար Է պօլուր Լար
Թօրայ պիլայ - գէրի Է դմակայ ալ
կան Է գիշինի - այ Է կար զօնուտան
Եախշի զօնկ ուլ պիլայ - տաղի Լար
Է տայ Է Էն տի Լար ըն ընկ Է Էրա Է
Լար Է ուլ ուն օլ մուք Լար նի - տայ
Թօխ դատի Է տայ օլ պաղար -
Է Էրա Է Է Է Էն տի նինկ - Է ուլ ուն
այ ի ալ կայ - ի տայ ի պաղար նինկ
պիլ Է ն մախ լի Է պօլ մախ Է Էրա Է
Է Է Է Է ն ի Է տաղար Է Է Է Է ընկ պալ

աւելնայ. առայ օլէառդու ճիննէ
 մահուր տնտնէ գիւյ ինայ պիդ
 իք ուղտադ պէրկայ. սադ տնաւ
 կան մուք լարնի թօհագագ մակ
 այ պէրիլ կան պօլկայ. նէ չիք
 պիդ իք լարի ալայ գօնու լուք լարը
 նէ չիք մօհուր լարի գիպինայ.
 խան լիւննի օլգուրդու ճունունի
 պէրիլ ար պարչայ ճաննընի պիլ
 մախը պիլայ. դուէկ ալ լան մախը
 էդար լար. ալայ օխ ան ընկէի.
 պիք. պիդ իք լար. էրմէնի էառ
 դուէի ար նիննէ մօհուր տնտնէ
 դիպինայ. այդըլ կան իլ լարնի.
 պէրկան. ալայ օխ խու մադ լարը
 պարտը. ան ընկ. ու ճուն թիմունին
 չի պիք. պայտախ տնտան. տայ.
 քու ճունտան ճիւղք. քոր օշունի
 օլգուրդու ճունտան. -

Եւ պայտախ ճուննէ էր պարտը.
 Եւ ինայ էր մէնի լարնընի անընի
 ու ճուն թիւառ զուէի ար ալար
 նընի վայդուր. ք. ծակնընի

Թագաւ ընտաննէն Եւթիկոս տայ
մարմն պօղքնունի . . .

Բարեւոյ լաւ մարմն ընտաննէն Եւթիկոս տայ լաւնունի: ճԹ

Եւթիկոս տայ լաւ-աւտաւարն
այ-աւթայ լաւ ըն ընկ: օլուս ուն
տանն սոնկրայ. իկ վիճ լաւին Եւթիկոս
մուլ Եւթիկոս. Եւթիկոս օղկայ նէ մայ
քի ուլաւ ինկայ լաւ պիւր օլ չ ուլ
դիպ ինկայ. Եւթիկոս Եւթիկոս Եւթիկոս
պաշ լակայ լաւ. Եւթիկոս պիւլայ.
պար չայ իշ դան պաւ-դուն Եւթիկոս
պի խարտաշ լաւ պիւսա ըն ընկ
օլուս ուն տանն սոնկրայ. ինկ մանկ
այ. ճէ հէզ լաւ ըն. տայ ուլ ուլ
լաւին Եւթիկոս տի լաւին ինկ խաղ ուն
լաւ ըն ընկ. ան ընկ Եւթիկոս Եւթիկոս
տայ ուլ ուլ լաւ ըն. խաղ ուն լաւ
ըն ընկ. նէ դուր լու Եւթիկոս Եւթիկոս
Եւթիկոս Եւթիկոս ճէ հէզ ին անթայ
լաւ ըն ընկ ուլ ին տան. քօք մի աղմի.
խօծա լաւին այ. տայ խաղ ուն լաւ
ըն ընկ ճէ հէզ լաւին Եւթիկոս Եւթիկոս.
ան տանն սոնկրայ խար տաշ լաւ.

Թի եօլ ուխտայ խաւկայ տայ պիտի
գուգ պիւլայ եպիսկոպոսի օլեօլիայ
պիտի եկրի տէր օլեօլիայ. եկաք խաւ
լու պիտի ինքնի պիւլ մախ ընտան
պաշխայ: պարտի ետայ օլեօլիայ
տայ անտայնէ. իսկ սառ ամսակայ
եօլ ուխտայ. օլեօլիայ պիտի եկրի
առաջնայնէ զիւ ան լր:

74

Եւ իսկ սառ եպիսկոպոսի օլեօլիայնէ ետայնէ

Եւ իսկ սառ եպիսկոպոսի օլեօլիայնէ ետայնէ

Եւ իսկ սառ եպիսկոպոսի օլեօլիայնէ ետայնէ
ուստի պիտի ինքնի խաւ
ուստի պիտի ինքնի խաւ
օլեօլիայ. եօլ տայնէ մայ տայնէ
այ եօլ ուխտայ. իսկ սառ օլեօլիայ օլ
չախդայ օլ իսկ սառ անի եպիսկոպոսի
ան ընդի պիտի եպիսկոպոսի ան ընդի պիտի
իսկ ինքնի երբ ինքնի պաշխայ. պարզ
լու տայնէ ան ընդի խաւնէ. Եւ իսկ
ուստի պիտի ինքնի խաւ
քիսկ սառ պօլ մախդայ պայր տա
եղ մայ օլեօլիայնէ իսկ խաւ տայնէ. իսկ
նիսկ քի իսկ սառ խաւնէ պօլ մախդայ.
մայ ընդի տայնէ ետայնէ զուստի տայնէ

二

Կարգ խնայ խուզեալ Կարգ ադ
աւայ. աւայ ադ քայ խուզ պէյին ադ.
Եպէրմէնի գէրաք խնայ քէնտիմ
նինի պար խիմ. աւայ պէյի քլամա
կայ անի եպէրմայ օլեօլ կայ. ադ
խուզա պիյ ինի ադ լուռայ քէմայ.
պէրմակայ աւայ պարկայ քէնտի
իշինայ. աւայ. ան աւայ անկար եօլ
աւի քայ օլմի. ան ընկ քի պի քի շ
քայ պի քի քի քի քի ալ. քի քի ան ըն
քի եօլ կայ պիյի քի քի քի աւայ խուռան
քէնտի քի քի պիլայ. աւայ օլ կայ.
գի շի լար ադ քայ անկար քի եպ
կամայ օլեօլ կայ. աւայ ան ընկ քի
պի քի քի քի քի քի քի քի աւայ քի
մայ փորձալ քի եօլ աւի աւայ. ան ընկ

օլ քիմքի պօղկի էտի էաման էդու
չի մուն ինքի պիք իշ լարտան . օլ դու
վարն ընկ . Դ ուն չի ու լու շուն թօլ
ամսիս քերպ : էկար քիսն տան
պուրուն դու վար էյ աս ընկ . այդ
դիլար էս քի քէն տին ինկ դու վար
ըն է աս ըն Գօգ ադ ընկ դիպ ինայ
սասի լակ այ քիսա թու լայ գիյան
էդ մակ այ օլ դու քիսա ընքէն տի
նինկ դիյ մակայ : օլ չախդ այ էստ
դու չի լար ան ընկ քի պիք իշնի
պասի մաս քէրպ . դան ըն լի քայ
գորայ . տայ պիլ ինկան լար ընա գորայ :

*Դ աս ան ընկ ուն լար քիսա ընքէն տի
նինկ դիյ մակայ : օլ չախդ այ էստ*

79

իմէսայ քիմսան ընկ ան ընա ըն
գորպ քայ դիպ ինայ քէրպ . տայ
քի ունայ օլ գօգ հան քի ընի
խօր խաբ սալ կայ . տայ օլ օլ գօգ
հան քի ընի Կիւր լի ան ընա ըն
ան ընկ քի պիք իշնա լար ուն օլ
կայ դու լար պօղ մաս պօղայ . գէ
տայ ըն չի օլ տալ հան քի ինկ

պաշխուշուն զե զիջ թօրաց պա-
 իր սացեալ ընկան պաշխուշուն
 օլ լիմբիտն գաւգիւ արժնի տայ
 սապարտ պօլ ը պաշխուշուն
 Թօլ ալ պաշխուշուն տայ լալիւնայ
 ան լալիւ իւր թալանայ պօլ է իւ-
 ընկան արժանի է կարգի իւր
 սայ տայ է կարճախ ը պօլ կայ-
 իսպախ պօլ տալուն տայ Թէն ին
 ինկ օլ չախգար օլ լիմբիտ ուլ
 ուղիւ արժնի Թօլ ալ չաղիմ
 չի լիւն տայ իւր ծիւն է կարգի
 կալ ալ տան տայ էր զի է սայ ան
 ընկ լի արժ Թօրաց պօլ մախիւ
 պօլ է կարգի լիւն արժ լիւն
 անկ ալ լի լի ին տան ուլ զայ
 տայ ու տան տան օլ ուլ կան
 զի լիւն ալ կայ տայ սալ կան զի
 լի օլ կայ եայն արժ պօլ կայ
 ան ընկ ուլ չալ ալ իւր տայ
 զի ալ լի ուլ օլ ուլ մա տայ
 զի ան պօլ լի ուլ մա ան ընկ
 ուլ տան լի ալ լի ուլ ուլ

七

[illegible]

առաջնի. եայպիր. քիսնայ օղկայ
նի. քլամիցին. օլտաբուայ. եայնի
դուրիշ պիլայ պիլըկան. եայ
աթլար աբապ առնի պլըք խաշ
քանապայ. դիյ ալմայ պօլմապայ.
տայ. քիշի նի օլտաբուայ. եայ
քիյիք. քայ քիս քանապայ. քիյիք
քիլար. տայ օխաթ քայլար. քիյ
իք քայ. օլման տայ եայ դուզ
տայ. օլտաղըշ պիլայ. քիքիյիք
նիուրկայ. տայ օլօխ. քիքիյիք
նինկուսնայ աթլար. ապգիլի
նի օլտաբուայ. առնիքի պիք
օլտաբուայ քիշի նի քլամիցին.
օլտաբուայ քիլար սր. Լըքլար
օրաուրմախ ք ծառաուն պուրաբ
լու տիք քիլիկուրկայ պիլի պիլ
ին ինկ. քըգըն տան. քիանիքլաք
օլտաբուայ. տայ օլմանի խալիքի
խայդիք օլման օլտաբուայ. օլքի
անի խալիքի իտի: Էան օլքի
խալիքի քիլար. տայ սոլաշլար
քիքլախ պլար օլտաբուայ.

Եւ չուհնի. տայ իւր ուկան գիշինի
Էմին. տայ ալար. այ ագ դամախ
լարին. խայսին քի խար ախ ճիւար
օլ տաւ րմայ քլ առի. իւայդ քլ ալար
օլ տար ախ ճիւարն. օլ տար կայլար.
Էայ պիւր քի մէսայ ճերմակ տայ պօլ
կայ. քէն ախնին տաւ ճան ըն ու
տակի. սն տայ. դաք. ուք օլ տար կայ
քօնի լու պիւլայ. Էայ պիւր քի մէսայ
քէն այ պիւլայ քլաք քի մէսան ընի
Եւ ո. ն ալ կայ քլ ալ կայ աճի օլ տար
ճախ ու ճախ. Էայ Է աւան խար ուն
քլաք քէն ախնին խօճաւ ըն օլ ալ
ալ կայ. Էայ քիմսայ քիմսանի բախ
իլ լիք դան օլ ալ ալ կայ. տայ օլ տար
կայ մոն ին քի պիւք սապաք լաք
պիւլայ այդ ըլ կան. պ օլ ու օլ տար
մախ լի. տալ ըլ դան քլաք ալայ
նէ ճիւք ըլ պիւլայ Էդ իլ կան
պօլ կայ. Է կալ քիմսայ Էր գիշի
նի Էայ խար ըն գիշի. այդ ըլ
կան իլ ըն պիւլայ օլ տար կայ
Էալ ըլ կան թօրայ պիւլայ. աճ ընի

պաշին. Թօլամախ քերաք:

70

Գ. Եւ իշխարաւորս զի սաղատայ պօլար:

Կարգի քիմէսայ. թի գայտուն.
Խայտի գի տալ յատայ. պարկն իրտայ
քիմայեօլէդ. քայ սուվ կայ. քէն
սի պախ չ առ ընայ. սուվար մախ
ուշուն. տայ օգտուլնի. քէն տիննի
գէլդիք մախ ընտան. պախ մախայ.
տայ անընի պախ մախ մախ ընտան
սուվ ի օնշու սուտայ զի անեդքայ
տայ անընի քիպիք սուվնի քիգէլ
դիք մախ ըն տան. իօն շու սուտայ
անի լադ մախայ. անընի քիպիք
զի աննի. օլգիշի Թօլամախ քեր
աք. գիսուվնի գէլդիք ի քէն
քիմլար գի Թօլալիք անընի քիպիք
այդը կան զի աննի. իս ըն պիլայ
քերաք գի գիշի լարպիլայ անի.
դան ըն լադ քայ լար. տայպիլ
կիւի կդքայ լար Թօլայեան ընայ
քերաք. Թօլալայ պօլ կան զի ան
լար ըն անընի:

71

Գ. Եւ պիլիք սիլ չագիմ լարաւորն:

121.

Է կարգի մէսայ գիմէսանի գուշ
 պիւլայ ինգայ եպէրսայ. քէնտի
 երգին տան պաշխայ. եմիշ լի թեր
 պք ուսնայ մին մայ. տայ օլ թերպ
 դան եմիշ միլ ք մայ: ալլապոյ ախ
 ընտուլ օր լաշ պար մայ. օլ քա
 մական գիշիկայ. եայ ալլապոյ
 ալլապոյ ալլապոյ օլ դարմակայ
 ուլլան մական հէու քիշ: տայան
 ընկի պիք եպտիս քանիշ լար
 տայ. քիանկար օլ ուլ քէլէլայ.
 քիմնի գիգուշ պիլ ալլապոյ
 լար. ան ընկի պիք գայ գիմի
 դարպաք պալու. պալէ լալ պալ
 ուր պաշին. ան ընկի պիք քիմ
 տանի. օիշաշ սիգ իշ քալ քալ
 ալլան հայ. գէշիլ տի ալլի. ան
 ընկ քի պիք տադամակ ալլ:

Ծա

Կ քի իշ լալալ ուլ. եպտիս քալ քալ ան ընկի

քալ. տայ ալլապոյ.

Ս ալլան քի իշ լալալալալալ
 լար. ան իշ քալ տայ ալլապոյ.
 ալլապոյ լար ընկ լալալալալալ

Δf

122.

դուխնունկ վախդ ընայ օլ զիյան
 եօլուխայ. տայ գուշիե դմակայ
 օլ սադամանի գերի եդմակայ.
 քերաք էյ աաշն գելդիրկայ. քիմ
 կայ քի զիյան պօլուբ գուբ օլեր
 տայ: էկար խայսի դուվար Չերե
 տատան. սապաբ ընտան բառ
 դուխնունկ դաաբ օլիայ. քերաք
 քեհտի Թօլակայ: էկար քեհտի
 գուդ ուշի տան զիյան պօլ սայ
 աղաչ պիլայ ու դմակ դան. էայ
 դաշ պիլայ. էայ նե մայ պիլայ աթ
 մախ դան. նախըն եդ քիյ էտի
 էայ օլ տուր կիյ էտի. զիյան Թօլ
 աւախ քերաք. էկար դուվար
 խաղայ պիրի պիրին օլ տուր տայ
 անընկ քի պի քիշնի Թօրայ. այ
 ըր մախ քերաք. քեհտի նինկ
 գուշ ու պիլայ:

Ծգ

Եւ քիմ քիմ նե մայ պերտայ. Կիսով կայ:
 Էկար քիմ սայ. նե մայ պեր կայ
 էիսով կայ. էախշի գօնկ ուլ տան
 պօլ լալ ըն. էայ ուլ էայ դիյ իր

մանս. Եւ այս սապ ան երի. Եւ այս մանս
արգորայ. օղկայնէ մայ. տայ
խայսի երիսով կայնէ մայ. պէր
սալար. տայ օղկիսով խա մար
սըզ լի ըն տան. Եւ այս օղկայնէ
մայ սադամատան. տայ գոյ կայ.
է կար գերման տայ պօլայ. Եւ այ
սալարայ. ան ընկ. քի պիք երիսով.
օղկիսով. ան ընկ. քի պիք ի վի
գան. քի պիք ի վի Եւ Երիսով կայ
ախ բաշն ընկ պիք մախ բաշն. օղ
գի վիշ լարնի երի կայ լայ. տայ ան
ընկ. քի պիք գի վիշ լար տան. Երի
ովստ. Եւ Երիսով կայ. Եւ Երիսով
ովնի պուգ. ունկի երիսայ Եւ Երիսով
այս պօլ մասալար. ան ընկ. ունկ
քի օղկիշ լար երիսով տան. Ժող
ով ուրդ ու քի օղկիսով կայ պախ
ար լարէտ. օղկիշ լար. օղկայ
Եւ Երի պարկիշ Եւ Երի լար գորմակայ.
աղ պալ. քի քի Երիսով Եւ Երիսով
կայ. օղկիշ լար կանգիշ ըշ լարն
տան. խայսի քի օղկիսով կայ պիք ի

կան ար. տայ քերաք խապուղ պո
կայ ախ բաշ. տայ պիւնախ ըսիւ
այէ ըգին այ պերկայ:~

ՃԴ

գաթ. թորասը. գեպից չի լարնընի. տայ պիւ

իրկան լարնընի. տայ քերաք

Պէգիրկան լար տայ գեպից չի լար.
գոնուէր ու չի. պէգիրկան լի
լար ըն քերաք լարին ինի. ալայ.
գէգ բան մախ քերաք դար լար. տայ
պորչ լու տոր լար. նէ դուր լու
խան լի օլ դուր դուչ. նէ դուր լու
քի դաք դու. տայ խօյ ախ քէն ախ
տան. ալ այ գերման տայ. նէ չի ք.
գերման չի ին լար տայ. տայ պար
չայ օլ լար տայ. կնի պու քու
պախ ըլ մախ քերաք. նէ չի ք դի
դար ազ ու լար. նէ չի ք դի քիւն
լար. նէ չի ք դի քիւն լար. տայ օլ
չուն մախը. պար չայ դուր լու խա
աշ նինի քիւ օլ կայ լար. գոնու տայ
դուկ ալ իշ լար գոնու տան. պէգիր
կան լի ք նինի. պու դուր լու խօյ ու
մախ քերաք. նէ չի ք վաղ ըն այ

քորայ. քորու-րու-լ ուր տայ Ենար
 քայ: տայ խոյ ու-ք ան ընկ ու-մնայ
 զօզ ադ. ճահդ- պիւլայ պախքայ լար
 տայ զօզ ադ- քայ լար. քհեչ գիւմ
 Եսակայ. այդ-ըլ կանիշ լարտայ.
 Եկիր լեք պօլ մակայ: Եկար գիւմ
 Եսայ. դաք ուլ կան պօլ կայ. խայսի
 քի. այդ-ըլ կան դարազ ու տայ. խա
 րիտայ. Ֆունդ դայ. օլ չմախ լարտայ.
 տայ խարի լամախ դայ. Եկիր լեք
 քիմ Եսակայ. Եայ օղ ու-լ ու-լ Եդ.
 քայ. օլ չմախ դայ պիրիշ ու-լ ու-մ.
 այդ-ըլ կան Եկիր լեք ու-լ ու-մ. Եայ
 օղ ու-լ ու-լ Եդ-քանք պիւլայ. Խօրդ
 քեզ Թօլ ամախ քերաք. օլ Եկիր լեք
 Եդ ու-լ. տաղ ըն տայ հօրմախ
 քիւլ խալ մախ քերաք. քի օղ կայ
 լար կայ օրիւնակ պօլ կայ:
 Առնիքի Եսամ լարիշ լար Եդիւ
 մաար: Եկար քի քիմ Եսայ. Եաքիւ
 ին. ախ չայ. Եայ Ֆի. խախ քայ.
 տայ անի սեղ կայ լար. ան ընկ քի
 պիւք խախ ու-լ ախ չայ. Եայ Ֆի.

գերաբէ ինչ խօսուցեալ զայն լարեանի
ընկանն ընդ ինչ ամիսաց զի լարեաց
տայ թօրայ պուրիւն ինչ փայտիւ
կան լար տան ալկալարի դամիւնի
շաղափ ալկալայ. փալար ալ ըր
որն մահայ լար: տայ խայսիւն ման
կայ. պէղիւրկան. փէլայ. պէղիւրկան
լիւքն պաշար ըր. անտայ դամիւն
ըն թօլամ միւլ փէլայ. այն լար
դամիւն պէրմայ թօրայ պուրիւ
մասդիւ: Ետտախ. նի դամիւն պաշ
մաս խայսիւ մահայ օղկայ փիւսա
տան. դէք խան լար տան էայ գէնի
աշին տան. Կար խայսի պիւ լար
դամիւն դամիւն լար օղկայ դար
լու իւլ ըիւ պիւլայ. դամիւն ալ մայ
պաշ մաս լար դէք ալայ նէ ինչ խան
լիւքն խայսիւ կան տու:

Այս ըստայ թօրայ գորկաւ ինչ
օլ զորն կան իւլ լար. տայ առաւի
լար նընի պար զառ ըն ընկիւր ինչ
տայ փէլայ. Ետտա ընտայ ինչ մաս
ընայ. փէլայ լի. ալայ փէլայ ինչ

4

խափւոյ ախչայ. Թորասը պիւլայ
քերմանընէ. տայ մարում պօրի
սունի. խայսին ալ. քի էանէ ըլ կան
լարնընէ իշ լար տայ. էրմէնի լար
պէրինէ անտը. օկուդ. լան մախ
քերայք. այնէ քի դամղայ ալ մախ
էօլ տայ. Այդ ինիւր պու էրկայ. անի
լան մախ քերայք. էկար քի խանընէ
գօ մարալարը. էայ դամղայ ալ ըն
մախ էօլ տայ. քերմը թայ պօրիայ.

ՃԷ

արչայ քէշաքար լար. ալ ըլ լար
իշ. պարչասը պիւրկայ. էայ պաշ
խայ պաշխայ. ոօզ լաշիք էալ ըն.
իշ ուչ ուն. էկար քի քէշաքար քօնի
լուչայ իշ. էյաարնայ իշ լամաա
այ. էայ օլիշնի քիմգի պիւրիքդիւր
պուղսայ. Թօրայ պուիւր ինիւր. քի
օլ քէշաքար էքիւնի օլիշնիէ աա
աւմախ քերայք. օլ էալ ումնայ. էկար
քի էքիւնի քլամակայ էաա աւմակ
այ. Թօր աշի ումնայ էադը քգր ան
ընի քի պիւք իշնի պախ մայ. քի զիյ

ան ընեալ ան իշխանի մասնաց առ
ըշտակաց լար. օղպուր ուն ազ լակ
անեալ ըյ մասնաց. եկար լիսայսի
բեշաքար օղիշ դան. օղ լու. լի պիւ
նէ մանի ալ ըբ էսայ. պիւրինաց տօրդ.
Թօլա մախ. լեւաք. եկար լիսայսի
իշխի անկար պերկան տր. է առաւ
ակաց. տայ նէ դուր լու իշ պիւլայ.
դասեղ. սայ. օղ դաս բօլ աննէ մա
նի. նէ կայ. լի դիսայ. լեւաք Թօլ
ակաց. եկար բեշաքար ճեք մաննը
էայ անկար գորայ օխ շաշնէ մանի
օղկաց. անկար պերկան իշխի ուղ
ախ դուր լիսայ. տայ անի դուր այ պուղ
կայ. էայ սր ճիսան եկաց. ան ընկ լի
պիւ լիշ դան. պիւ աննի բեշաքար
Թօլակաց պար ճայ. եկար ան ընկ լի
պիւ նէ մանի. բեշաքար ալ ըբ գու
նախ խօյկաց. օղ սահ ալ օխ պօր ճ
լու տուր ճիսար մակաց. եկար. ան
ընկ լի պիւ լիշ լար բեշաքար. լար
տայ. սապ ըն ամն բախիլ լիք նիսկ
օթ դայ. լու. կիւ էտի. բեշաքար.

120

գիյանս սրգխաւ ըր. եկար օլբէշա
 քաղնրնկ սապաւ ընտան քու
 խաղո սայ օլիշ գիյանս ըն. բէշաքար
 Թօլակ այ. եկար. քի բէշաքար եր
 մէնի. անկար իշնի իշ լամայ պեր
 կանօ զուր լուխնէմայ պիլայ. աս
 ումէդ. քայ: քերմանն ընկ Թօրասը
 պիլայ. տայ մար ըմպօր. քնուենկ
 Թօրայ լան մախ. քերպ. այեկար.
 օղուր լուխ իշդ. այ երմէնի. քեր
 ման Թօրաս ընայ. նէ մէց. քիյ պերիլի
 քայ բէշաքար արաւ. քնու. քիլ լամայ. քիւ:

պիլի. ընկ տայ ըն լամայ:

Էշաքար լար. իշ լուխ. քի սաղ
 ըր. ք պիլայ բէշան ընկ. քէնաթի
 պիլար ին ինկ. նէմայ սաղ ըր. պիլ
 այ. պիլին ինկ. իշ ինկ. արաւ ընայ
 սըն ըր. լի պօլ կիշէ տի. օլ գիյանս
 պիլին ինկ. պօլ մախ. քերպ. եկար
 քի օլ սաղ ըր. պիլայ. պիլին ինկ
 բէշաքար քէնաթի ինկ. իշ ին իշ
 լակիլէ տի. տայ. ան ընկ. քի պիլ
 սաղ ըր. նի պուգ կիլ ետի. քերպ

Թօլակայ զիյ ան ըն պիյինայ. . յգէն
տինինկ պիյինինկ էդ մակ ան ըն. .
էկար Բէշաք ար խայսի սաղ ըն. .
Եալկայ ալկէն էտի իշ լաւակայ. .
տինինկ պաշխայիշին. . տայօլ սաղ
ըդ իշ գայ պուզուլ կէն էտի. . պիյ
ին ինկ պզ ուր օլ զիյան. . ան ընկ սա
պաք ընտայ գի օլ Եալկայ դու դքան
Թօլար Եալ ըն գէն տինինկ պիյինայ. .

ՃԷ

Իսէսայ ջերուլ տայ պօլուք էկ
արսէմայ դաք ունտայիկ լէք ան
ընկ գի պիք իկ լէքնի օլ գիմ գի դաք
տայ. . պօլուք գէն տի էրքին չայ էդ
մայ. . գիմէսակայ ան ընկ գի պիք իկ
լէքնի խայդարմին չայ. . ան ընկ ուչ
ուն գի Թօլայ ջերուլ նուէն խան
լար տան. . տայ գնաժադայ լար տան
պաշխայ պօշաթ մախ պիլայ. . պա
խըշ լան ըբդր. . խաչան Բաչ անա
Թօրասի. . տայ անի պիգիյ իր. . գի ան
ընկ գի պիք իկ լէք լարնի պօլուք լար
մուսղլար է դմայ. . ան ընկ ուչ ուն .

ՃԸ

պոռիկ վեք լար պոռլիկան ինչ լար
պիլայ դարձան. օխ չայ մասոր
օլուր լուխիշ լար կայ. եայդալուն
կայ:

Պ օր չուչուն. օթուգ էիլ կայ տիր
այ դեք դեք դուրկան նրնկ քի օլ
պօրչ նուծօրայ պիլայ իզ տառակ
ան. քերպք դեք դեք դուրկայ.
մէնկիլէք. պեկար քի օլ վախդ
լար նրնկ արաւ ընայ. ան ընկ քի քի
պօրչ ուչուն. քի մէսայ քէնաօնինկ
պօրչ լու տուն անկիլէ տի. տայ ան
ընկ ուսնայ. ետիւ շի դան ըն լու
պօլ կիլէ տի. ին ան կան քի շինինկ
եայ ան տան խաղ կան լար նրնկ օլ
պօրչ լու նի եայ խաղ կան լար ըն
տան. պօլուր լար պախ միյին. ան
ընկ քի պեք դօք դան կինի պօրչ
ուն. թօրակայ դարդ մայ. տայ անկ
մակ. տայ կար ան ընկ քի պիք պօրչ
գայ. դուսն ախ պերիլ կան պօլ տայ
օլ ինան կան գիշի տայ. ան տան
ալ ընկան. ալ կան պօլ կայ. տայ լ

Եիլ տան սօնկրայ. ան ընկ. քի պիք
դուսնախ. իզ տան մահան (Ժօրայ
պիլայ. տայ ան ընկ. քի պիք դուսնախ
խօյ կան օզ կահայ. խալ ըբ օլգիքի
նինկ խաղ-ընայ մէնկի լիք քայ. տայ
ան տան խալ կան լարկայ. —

Ելք

Կար. քի մէսայ. դիւ լիք սադուսն
ալկայ պար ճայ դուր լուսնէ մատան
տայ սադ ըխ էդ. քայէ տի անի. տայ
պիր ուլուշ ուն ան ընկ ունայ պերկի
էտի սադ ուլիկայ. տայ սադուշ ի
ալուշ իկայ ին անկի էտի. խալկան
սուսան սուսան. Ժօրօրայ պուր
իյիւ. ան ընկ քի պիք իկ լիքնի. քիմ
կայ քի սադ ըբ դի. նէ պիր. քիմ
սակայ օզ կահայ. սադ մայ պօլ մա
քերայ. օլ պազարնը. օլ դօխու
քայ քիմ քի ալ ըբ դի. պուրուս.
էկար քի ալուշ քի տի քի էդ. քի պի
այ. պազարնը. պօշ ադ. սայ. օլ ալ
կան նէ մանը. օլ չախուայ օլ սա

աբղան. պօլաբ օլիկ լիքնի օղկա
կայ սաղ մայ: Կիւղ քի դան ըն լի
դի պինայ. քի օլ պաւթանիկ ալաքի
անկար Էրք պեր սի: ~

ԴԵ

Ս) Եւ պիւրեւանը եկեմայ սաղ ըն ալաքի
ուսմե: Եւ սաղ բան ցի շէք Կայ օղ իւրիւն գիւ
կայ

Լ Կար. քի քիմէ սայ դիւ լիք սաղ
ընալ լիք նէ դաբ լու սայ պօլ սայ.
սայ պերկայ. պիր ուղ ուշ ախչայ.
սայ սոնկիւրայ սաղ ըշ Էր Էք լամ
ակայ պաղարնը դաղ մայ. անընկ
քի պիւք պաղարնի. օղկայ դաղ լու
անսրմայ պօլ մասիւր. քիմ պաղար
նը. դաղ մասայ. Էքի անչայ խայր
արկայ պէհ ին. նէ քի ալ լիք դը:
այ օլ քիմ քի սաղ ուն ալ սայ իկ լիք
նի. Էկար քի քլամակայ. օլ պաղ
արնը դաղ մակայ. նէ քի պէհ
պեր իք դիր անի դաս Էդար:

Եւս

Դ) Եւ Էր պեր մախ յաւ Էտախ Էմ Էր:

Լ Կար. քի քիմէ սայ տան քիմէ սայ
դաւն ախ ուսնայ ախչայ ալ սայ
սայ Էր քի պիր կաօ ըն ալ պէլ իկ լիք

714
 գումն. տայ գումն տանայ գումնախ
 ըն ճիւսար մակայց: էկար օլխօյկան
 գումնի աչ քլկայայ օլխօնախ
 խօյկան քիշի. գումնախնը ախա
 տայ. ճիւսար մասայ. Թօրայ. քոր
 կուղ իյիր. անընկ. քիպի. գումնախ
 խօյուքիկայ. քեւաք անի անկայ
 պիգտայ. տայ. ք. դայ. քի. քէնսի.
 նիւնի գումնախ ըն ճիւսար կայ. տայ
 ախաւըն Թօլախայ. ալէկար քլաւ
 տայ ճիւսար մայ. օլախայ օլ
 քիմ նիւնի խաղ ընայ գումնախայ
 քիշի քիւրի քանկար. ք. դան ըն. ան
 ընկ. քիպի. գումնախնի պօլուր
 սաղ մայ. ալէկար օլխօնախնի
 տաղ ընարդ ընայ սաղ. քիւնսի
 նէ. քի. քէնսի պիւրի. քի. տայ.
 դան ըն լար կայ պիւրի. քի. քիւնսի
 օլսաղ. քի. գումնախնի. պօլուր
 պօր. լու. անկար. քիմ գումնախ
 խօյուք. դար. նէ. քի. ալուր ըն. ընայ
 սաղ. էլաւ ընայ. խայդ. արկայ
 քիմ. քի. գումն ախ խօյ քիւնսի.

49

Հարգանքներով և հարգանքով. Բիսեպակայ.

Ներմուտի արդ. բաժնի պեղմանը : -

Կարգի գիտեալ. երանելի խաչի
 իշդայ տալապօղտայ իշնի ալկիյ
 ետի դուզ մակայ. տայեաա առա
 կայ. քի անի սօղ լակիյ ետի ան
 ընկ խուլ լուխ ուչ ուն. տայ օլ քիմ
 քի անի սօղ լաաայ. ան ընքի խուլ
 լուխ ուչ ուն. քի իշ պաշարկայ.
 դուդուն ուրան կար դուկ ալ լամ
 ակայ. օլ չափ դայ ան ընկ քի պիք
 իշ էյաալու պաշարտայ իշին ան ընկ
 գօնկ լուչայ քիմ ան կար սիմար
 լաբդի. խուլ լուխ ուն դուկ ալ լա
 կայ. անկ արայ դ. քան ընայ գորայ.
 օլ իշ էյաալուայ էմկ պքի ուչ ուն.
 այ կար ան ընկ քի պիք իշնի պա
 շարմատի եսայ. տայ էմ կանկայ
 օլ իշ դայ. քիմ քի եալ կայ դուդուք
 ետի. քերպք. ան ընկ պիլայ իշին
 եաաակայ. ան ընկ էմ կաքինայ գորայ.

24

Կարճ. օղ. լուսի առեաւ ըն ընկ արկն մարտի տուն:

պատշաճ խնայողությամբ կիրառվում է:

Եկար խաչսի աթան ընկ պօղկայ
օղ լուեայ խզ ը. տայ խաչսի ալ աթ
տան. աթաաթնայ պիլտիւրմակայ
տայ անընկէ բքին տան պաշխայ.
Եթքիւ կտի նէմայ պօրչ. տայ օղկիւ
կտի. եայ խաչ քիւէ տի եադ ուլուա
քայ. օղ պօրչ ուն թօլ աւիյին. թօրայ
քարկուզիւր. ան ընկ քի պի. ք. պօրչ
նի աթաաթ. այնի խաւրտաշ լարի
պօրչ լու տուկուլ լար թօլ աւաւայ.
Դէք օղ քի մքի պօրչ Եդիբ դիւր. ան
տան օղկայ նէ պիւրի տայ պօրչ լու
դիկուլ. այ զիյան ըն թօլ այ մական
պօրչ շուռնկ. ան ընկ պօլ մախ քեր
աք. քի մքի պօրչ Եդիբ դիւր. տայ
մաւի ալայ այ ըրբ. Եկար աթաա
թն ընկ դիւր լքի վախդ ընայ. ան ընկ
քի պիք պօրչ Եդ. քան պօլ տայ. տայ
աթաաթ դիւր լքի վախդ ընայ. ան
կար նէ մայ ճիւտար մական պօղկիւ
կտի. նի աթաաթ. նի խաւր տաշ լարի
պօրչ լու տուկուլ լար. օղ պօրչ
նաւ թօլ աւայ. այ Եկար քի աթաա

ըն ընկ օլ ում տանն ածն կրայ. ալկի
 էտի ալթաս ըն ընկ էայ առն առ ընդնկ
 ուլուշ ուն քէննի բային տայ թօլ
 աւ ինչայ օլ պօրչուն օլկի էտի
 օլ չախ դայ առն ընկ քէննի. պօրչ
 քիմքի ինանք բէտի. պօլուր առն ընկ
 ուլուշ ուլուշ ուլուշ ուլուշ ուլուշ ուլուշ
 էկարքի մուլ քէննի տայ ուլուշ
 քէննի քէննի քէննի քէննի քէննի
 լարտան. առն ընկ ուլուշ ուլուշ
 քան. էրէայ ինք ինք տայ լարտան
 ուլուշ ուլուշ ուլուշ ուլուշ ուլուշ
 ալար պօրչ ուլուշ ուլուշ
 քէննի ինքնալար քէննի ինքնալար տայ.

Եփ

խաւար խաւար խաւար խաւար

Վ առն ինքնալար քէննի խաւար
 պիլայ. ինքն ալար ուլ ինքն տայ ուլ
 թօլ գուրտայ. օլ խաւարչայ տայ
 օլ քաղաք. քաղաք կայ ուլուշ
 ալ քէննի գուրտայ. օլ խաւար
 ալար տայ առննի քաղաք. մախն
 տան. գիլան պօրչ օլ խաւար
 քայնէ գուրտայ ինքնալար տայ

պօլտու էսայ. օլ անընկ. քիպիք զի
աննի գօզաթ չի թօլամ ախ. քերաք
էկար գօզ ադ դան պաշխայ. իօն
ախ խու. մաշին. այնի ով էյ աա ըն
այ. պախ մակայ սիմար լամատի.
տայ գիմէօակայ գօզ ադ մայ պիդ
մատի. քէնտիսայ եաման լաա ըն
տայ զիյան լարը տայ. քէնտի նինկ
պօլ մախ քերաք. օղկայ դուր լուիշ
լարնընկ. էօլուխ մախ ըն տան պաշ
խայ. քինէ մայ տապաքը պօլ մակ
այ. ով էյ աա ըն ընկ էայ գօզ ադնընկ:

ՃԺ

Լկար. քի աթապըն ընկ օլ տա՛մ ուն
տան սոնկրայ. խալկայ լար օղ լան
լար. քի չի. տայ. քի պօլկայ աթապ
ընընկ ան աա ըն ընկ. պօր չու. թօլ
ամական. օլ չախ դայ պօր չէյայ
լարը. պօլ մաալ լար օթ սուգ լար
տան ալ մակայ. նէ պիդ. դիրմակայ.
անկին չայ. քի օլ օղ լան լար էիլ լար
ըն ալկայ լար. տայ ազ պաթ. պար
չայիկ լի. ք լարի. օլ օթ սուգ լարնընկ:

Եւաշ լար ըն ալ մինչայ: քլասայ պօլ
 կայ ուլ. եայ սասայ ան զուգու. եւս պօլ
 իշ լար կայ գորայ նեմայ. ան ընկէի
 պիք. ուլնի. եայ սասայ աննի պօլուր
 լար խարդ լար. եաշ կայ պերմայ
 տայ եաշ լար ըն էի զ կայ լար անկին
 չայ քիօղ լան լար. եսայ կայ լար
 եաշ լարինայ. պուտուր պարչայ
 երաթաւ պօլ մախ քերաք. իկեր
 մի եաշ ինայ տիրայ. հոգի բարձ
 լար խօլուճայ: այխզ օղ լանդար
 պիւն աթը. անկին չայ քի երկայ
 պարկայ. խայսի երի պօլ կայ. էյ
 այ. տայ հոգի բարձ. այ օլ քէնտի
 էյ աաւը պիլայ. քէն տիննի դիր
 լիւք ին. նեք լասայ անի եղար:

ԾԺԳ

Եւաշ քի մկայ թէնկրի նինկ պոյլ
 ու խու պօլ սայ. օսիյ ադ. եդ միյ ին
 տայ խալ կայ քէն սինտան տունկր
 այ. օղուլ խզը. օլ չախ դայ խալ
 կան իկ լիւքնի աթաւ ըն տան. ան
 աա ընտ ան. դէնկուլ աշ մախ քերաք.

այ եկար օսի ետդ եք սայ տայ իկ լիք
ճի երօղու լար ընայ ճիս ալ կայ
սայ եկար գիր լիք ժախդ ընայ
էրկայ պէր օսի ետդ իսդ լար ընայ
էր օղ լան լար ընայ արդ ըիւ լիք
այ ետի պէր ընայ ընէ իսդ լար ընայ
օղ լան ընէ երկայ արդ ալ եկ ար
քիմէ սայ ընէ երօղու լար ընայ
մատայ օղ լան ընէ իսդ լար ընայ
ալ ընայ օղ լան ընէ իսդ լար ընայ
պար լան ընէ իսդ լար ընայ
քիմէ սայ օղ լան ընէ իսդ լար ընայ
մատայ սայ իսդ լան ընէ իսդ լար ընայ
կայ ետ իսդ լան ընէ իսդ լար ընայ
ալ ընէ իսդ լան ընէ իսդ լար ընայ
ալ ընէ իսդ լան ընէ իսդ լար ընայ
ալ ընէ իսդ լան ընէ իսդ լար ընայ
ալ ընէ իսդ լան ընէ իսդ լար ընայ
ալ ընէ իսդ լան ընէ իսդ լար ընայ
ալ ընէ իսդ լան ընէ իսդ լար ընայ
ալ ընէ իսդ լան ընէ իսդ լար ընայ

անկ լիսէ գմակայ. նէ գուրլու. քի
Թօրայ. քորկուզ իշիր. Ժար անկ
լիսէ գմայ լար. անընկ իկ լիքինայ
օղուզ սուզ իսզ սզնընկ. անընկ
քի պիւք իշ. քայ. տայ օլ Եուզուիւ.
լուիսդայ. օլ պօլուր Եուզ ուիւ.

ՃԷ

Գմայ. աստամբնիկ խանը ուշ ունի ի Թօրայ պօլմու.

Կար. քիմէսայ. աստամբն ինկ
գուզ պիւլայ. տայ քէն տիէլ. քի պիւ
այ. խանըն Թօք. քայ. նէ պառհաւը
պարնէ Թօլուզ ու. խան պահաւա.
ըն ընկ. անընկուշ ուն. քի Թէնկրի
Եառ ադ. ըք. գր. աստ ամ ինի. քէն
տինայ օխշաշ. տայ աստամբնի.
քիմէսայ պօլմաւդր. օլու տան
գուր զուզ մայ րէք Թէնկրի.
խան պահաւա Թօլ ան տը ովսի.
նընկ. այ սոնկրայ պիւ իմ ըզնընկ
յն. քն նուենկ. պարչայ տուն Եայ
նի Եառ ամ Կաննընկ. օխշաշ
տայ գօնու. անի սաղ ըն մայ. քի
խարտաշ լար ի ովսիսի սադդը
լար. ի. քինազ կայ. տայ պիւ իմ ըզ

քննի ուղայ սաղգը ճուղուղլար
 կայ չբինազկայ ան ընկուչ ուն
 քի պու թօլ ուլլար արզանի գիկ
 ուլ էտիլար Էաման տայ Էարամ
 աա աս ըրը թօրակայ տայ գօսու
 լուք քայ Էադ ըբ դր Էկար քիմէս
 այ Էրմէնի նի օլտուր սայ պաշի
 ուչ ուն թօլ ամախ քեր աք գօնէ
 քիլ տայ պու ման ինքի պիք տայ
 աք ուչ ուն օխ շադ ըբ դրլար Էս
 լարի պիլայ նե գուրլուքի աս
 ամի տայ գօնէ պօղ օմ պար տայ
 ալայ օխ Էիլ տայ գօնէ գունատուր
 ան ընկուչ ուն մօն ինքի պիք իդի
 պոյրու իս իօյուք գուր լար թօրա
 տայ քիստամ թօլ տուրմախ պօլ
 մակայ քի պօլ կայ իդի իտրիտու
 դալդ ըն մախ լիան ընկ քի պիք
 իշդան քի հար պիլի իտր իտու սուգ
 տայ Էմին գիլիլ կայ լար
 զու պոյր ուխն ունկ Էրի պար Էր
 լմէնի Էրմէնի նի օլտուր տայ Էկ
 աք քի օզկայ ճաա Էրմէնի նի օլ

տուրսայ. եայ երմենի օգկայ Ժնս
նի օլ տուրսայ. օլ չախդայ. գէր
մաննընկ թորասը պիլայ բօսբոլ
իդիյ. խայսինտայ քի օլդուր ուք
դուր. եայ խան լի թորայ պիլայ.
օկուդ լանկայ լար:

Թոր

Թորայ պիլայ գօնու տուն այդ
քան տր. եկար քիմե սակայ. թոր
ատայ. տաւին ինկ արասընայ.
եօլուխ քիյ ետի. քի սաղ ընկիյ
ետի. թոր աղ ին ինկ այդ քան ըն
տան վօյդ դան. եայ եր մենի նիսի
խարդ լար ընտան. եառղուս
ուն այ եր մենի նիսի. խաղ ընայ
արդի գուլ լար նընկ. տայ եղ ուի
քան իշ լար տայ. սաղ ընկայ քի.
եկիւր լիք եդ դի լար. եայ աղ ըր
լի եդիյ իւ լար. տայ օլ սաղ ըն
մախ դան. ալկայ. խանկայ. անի
եդ մակայ պօլուր. քի ալ կայ խան
կայ. եօ խապ օգկայ երկայ տուկու.
քի օլ ան ընկ պիլ քի եաղ ըլ

Կանթօրայ լարիեանընայ Էրմէնի
 լարնընկայդ ըլկան գիշի ալմախ
 ընայ խանկայ. գէրաք գի դաւ
 քայ. տայ այիր կայ ան ընկ պիլիքի:
 տայ պարչայ Էրմէնի կայ Էրք պար
 տր թօր աստ ան խանկայ. ալմախայ
 ալայ խաճակայ. նէշիք միւքին
 կայ. ան ընկ ուղուն քիէրմէնիլար
 քնաժա դայ լար տան օգ լաշ. եօխ
 տայ քէրման լար տան օգ լաշ գիկ
 ուլ Էրիվիլ եաւմանը տր լար.
 տաւ ընտայ արդըն Էրիվիլ եաւ
 անը տր լար քորօլնաւնիօլ գոր
 ղուշ ուն տան. տայ խան լի օլգոր
 ղուշ քայիլ կարի թօրակայ քէն
 տի լար իննի Էրիվիլ եայ լարը
 եանընայ. պէրին կան տր լար.
 այ օղկայ հէշ գիմաակայ. տայ
 ալայ օխ գիմ ալարկայ պէրտի
 թօրայ դէք քէն տի օղկայ. քի
 մէտայ թօրա լարին զաւր. երեա
 տի պիլայ թօր լաւ գօնուլուք պիլայ:
 Գոր. եաւգաւ լաւ ուն ին պիլի պիլ ին տան

Երք

պաշխայ եառ. դու եղմակ ալ լար:

առապիրի թօրաչի սիւրմէնի
նիւնկ. իշիւ. կիւէյին. պիրեան
տան. գէրաք մաա օլ իշնիւնկ. եառ
դու. աղան եղմակ ալ. թիւք էքի
եառդ. ըն գէլ կալ լար. եառ. դու
նաւնկ ալ նըն ալ. ալ խաչսի եան
նընկ արդ ըիւդան ըիւ լարը պօլ
կալ գօնու. թօրաչի իշիւ. ալ
առ տան կիւէյին. տալ ճուղաք. ըն
տալ պապ ադ եղ. քալ. արալ ար
ընալ. նէ դու. քալ. գիւար թօրալ
եան ընալ. օլ ալ գ. քալ. արալ ար
ընալ. պիւ լար թօրալ լաշիւ իր
լար. խաչսի քի դան ըիւ լիւ իշիւ
պօլ մախ. քալ. քալ. դու. տալ գուգ
ուլ մախ. քալ. դան ըիւ օղ. լաշ գօնու.
գալ թօրաչի ալ եղմակ. նիւնկ.

27

օնու. լալ. պալ. դու. ընու. գուգ
գիւնիւ. տալ ալ. լիւնի թօրալ. եան
ընալ պարզ աա ընալ. պօլ մախ
քալ. քալ. քալ. քալ. եառ. դու. լիւ.
նիւ պիր տառ. ին ինկ. եառ. դու. տան

Եղմայ պօլմասդր պօլուք քէն
 տի եալ զգ ալէ քէն տի նինկ թօր
 աա ընայ եր մէն ին ինկ պօլ կայ
 Ժք դանկ լան կան իկի խարդ լար
 քի երմէնի թօր աաին իկի պիլ կայ
 լար Եկար քի Ժք պօլմասայ պօլ
 կայ զ Եկար ալդր պօլմայ պօլ
 մասայ պօլառն տօրդ պուդար
 լու խլ ըն պիլայ եղիլ կայ թօրայ
 օղ կայ դուրլու տուկուլ տայ նի
 պիր եառ զուքի տվր ադ մակայ
 պօլմասդր խայսին քի թօրաաին
 քէն տի եղ սար օլ քէն տի պօլուր
 ետի բօա ըզ տրէնը պէլկիլի:

Կար քի քի մէսայ թօրանի հօր
 մալ լամ աա պ սաղ ըդ պիլայ
 եայ սոզ պիլայ երմէնի նինկ օլ
 չախդայ անընկ քի պիքնի օկուդ
 լամախ քէրաք թօրայ պիլայ Էան
 կլ կան ընայ դորայ ան ընկուչուն
 քի պիլմախ քէրաք դր լար թօրա
 կայ անընկուչուն քի լմասդր լար

Ծիա

87

Իմ հի սաայ ժի ունաւակ ալ լար
 վայր. քալ նշ աւակիլ ալ. երմհնի
 լարն ընկ. աալ դուր մակ ալ. ուշ
 քեզ ուն աալ կան. պօլիալ. նիւնա
 կալ դուր միլին. աալ դուր մակ
 ալ. ալ նընալ. պուր ուն կի աալ
 իալ ըր. վայր. քալ. զ ախ հալ. ք
 ին չի աալ դուր մաալ. ք ախ
 հալ. դուշար վայր. քալ ուն
 չի աալ. ուն աալ ախ դալ դուր
 մաալ. ք ախ հալ ճալ ուն իալ
 ըր. աալ զուր մալիլ ալ. ալ ալ
 քեզ քալ ուն ախ զ ըն աալ աալ զ
 դուր կալ. ք ի ք քալ ալ կալ լար
 եալ չի գիլ լար. քալ դուր
 կալ ալ թօլալ. աալ թօլալ
 կալ ալ ին լար կալ. աալ զ ի ք չի
 կալ. զ գիլ չի կալ ալ ին կալ. ք ի
 ուն ուն. ք ի ք գիլ չի գիլ
 ալ ալ ալ կալ. դուր ալ ին կալ
 թօլալ ալ ալ. ուն հալ դալ
 ալ ալ ալ. ք ի դուր դուր կալ կ
 միլ թօլ աալ ին ալ ալ ալ

գօծուել մայ. տայ ճու. վաբայեր
մայ. ան իշու. չուն տայ. անի էկ
րի դուդ. առար. էկար գի գիմ
հայ. Թորակայ ուն տալ կանար
այ. տայ Գ. քեղ կայ տեյին հեղ
գորու. գոր մասայ. հար ուն
առալ մախ դայ Ժ. ախ. այ. խալ
ըր վայ. Գ. այ. տայեր մենի. խարդ
լար լնայ տայ դու. չար. իշ ին տայ
օլ գոր կան. քի. մու. Գ. մի ախ
չայ մի. Թոր ան ընկ գու. չար
այ. պերի կայ. ան կար. քի. քի. ան
ընկ քի խ. ընկ պի. այ. ան կար խար
չի Թորայ պի. լայ եղի. աար լատայ
պօլ. լար ան կար. խա. մա. չար
Թօլ. ու. էր մայ. խա. ան իշ ին տայ
դու. չար. ու. Գ. ան գի. չի կայ. էկար
ու. լի պօլ մասայ. էայ ախ. աար.
էայ խա. մա. չի. օլ չար դայ ան
կար Թօլ. ու. կայ գու. ան պերի. մախ
քեղա. աար. գու. լար կայ գոր
այ. էօղարի էայ ընկան. տայ աղ
այ օի. խա. ախ. քայ տայ. դ. ուն չի

գունկաց տիրաց. անընկ պիլայ
քիմ քի անկարէկի տիր. այլ պօ
պօլ չլու տուր. դու կալ թօրաց
վայր պիլայ. Երմէնի խարդարը
պիլայ պօլ մախ քերաք. պարչաց
դուր լու կի իր լիք դայ. թուկալ
լամայ պարչաց իշնի թօրաց պիլայ
պօլ կան. ալ այն դմախ քերաք.
նէ չիք եղարի խօյ ուլ ուք դուր.
տայ անընկ քի պիք դուկալ լան
մախ քօնուլ մախ քերաք պօլ
կանը թօրաց պիլայ. այօլ թօրաց
խաչի քի թօր ատայ. ուր դուր
կան գիշի. տայ պեր ին իք գիւր:

Եւ այն խաղ ուն գիշի կի իմ տայ քի ու տասնայ թօրակայ:
Լ կար քի խաչսի խաղ ուն քի թօր
ակայ ուն տալ կան պօլ կայ. խոճ
աւր էայ էով ուխ խաղ տալ լարը
թօրաց նընկ ալ նըն ալ. զապ ուք իդ
կդ մակայ պօլ ուր. տալան ընկ իշ
լար ըն գէջ իրմակայ. ուր մակայ
էայ դատէդ մակ ալ իշ լար ըն. քի
պօլ կայ էախ չի. տայ եօլ լու խու

Ճիգ

Խառվադր. Խաչսեփի Խնամընայ
 պէրին կեցեալ. պէք վեքի թօրայ
 աշնընայ. այ առնընկէ պիքիշ լար
 տայ ուս դադըլն. տայ հիւլայ պօլ
 մակայ. թօրաշէ լար. քերաք գոր
 կայ լար. քիքիւն լար ետլ ուխ պօլ
 մայ քիւ ըրլար. տայ գլակիշէալի
 Խաղ. ուն հառնկիշ ինայ. գորաւա
 կայ. տայ առնընկիշ ին ու գ. մակայ
 էայ ու գ. գորամակայ. օլ գիշի. իւղ
 տայ իւղ Խաղ. ուն պիլայ. քերաք
 եդ. գիւր կայ. ետլ ուխ լուխ ուն
 քի պիլիք լի պօլ կայ. թօրայ ալ
 նընայ. քիօլ առնընկ ետլ ուխ ու
 տուր. այեկար առնընկ քի պիք
 իշնի եդ. քիւր կան պօլ տայ. ալ տայ
 մախ պիլայ. Խաչսի Խաղ. ուն գ. ուն
 քիշէալի. քիշնալի իշնայ. առնընկ
 քի պիք ալ տաւմախ. այդ ըլ կան
 իշ դայ. տայեկիւրի պօլ մակայ
 առնկար գիյանէդ մաւ. -

Ժ
 Ժ
 Ժ

Էմբ. պիլիւն եդիւ մախը առորշ մախը.

Թօրաալի երմէնի նիւնկ. ետլ ըլ

Կանս. պուլայ պուլար խելի. Եկար
 խայսի. գիշի Երմէնի. Երմէնի
 Թօրաւայի շէջ. Գ. Եղիւրկի
 Կաթի անդ. Բայ. Գէնաւոր Գըն: օլ
 Նախդայ օլ Երմէնի. նի պիւր Գան
 Ընկա պիւլայ Եղ մահան. խայսի
 իշդայ տայ պօլտայ. Բլատայ տաւ
 Բլատայ. Գիւլի. պօլկիւ Ենի. Գէ
 Բէնաթի անդ. Բայ. տայ անդ.
 Բօնուսուն. իւսով տայ պօլմախ
 Գէրաթ. Բլ. խաչուսնայ. այ օղկայ
 Երաւայ Գիկուլ: Բի վայ Գան տայ.
 պօլկայ. օլ Երմէնի լար պիւլայ.
 խայսի. Բի պիւրկաւ ընայ օլ Գուրուր
 լար Թօրաւայ. խաչան վախտ.
 պօլտայ Բ պարմախ ընխայ մայ
 արի խաչուսնայ: օլ Գիշի Գիւլ Գի
 անդ. Բլ. Գիւլի. Գէրաթ. Գ. Գէ
 սուլ Թօլտուրկայ խօլունայ. ան
 տան անկիւր այ. օլ Գիշի անդ. Բլ. Գայ
 Թօրայ Եան ընայ: ալայ օիւ օլու
 Գիշի տան սօնկիւրայ. Եկար Բի
 Բիւլայ. Բիւլայ օպ վիւն իդ.

էդ-բայ. օլգիշի-գիմհի գի օպ.
վինիդ-էդի լար. օլխլըն պիւլայ
եօղ արի պիդ ըլկան. անդ-ընքէն
տի էդ-բայ. պարհայ դանընլար
տան պաշխայ. գօնուլու-րխայտի
պարհայ. տայ հար պիրին պաշ
խայիշ դան. ալայնէ ճիք պարհա
դուզ կան. տայ դուկ ալ լանկան
տայ է աաակ կան. էմին տայ պէք
քլար պիզ դուդմակ ալ. պէլկիլի
պիզ իմքլակ ան ըմըզ տան. տայ
աաղ ըշ ըմըզ տան. տայ էրքի պիզ
այ. պիզ իմքէն կաշ իմըզ նընկ.
էքի դուր լուքէն կաշ նինկ. պու
այ պէրքիդիք. տայ սախ լամ
այ քլատ ըն: Աաղ ըշ էդ դիխ
խու վադ լադ իյիւ պիզ. տայ պէր
քիդ իյիւ պիզ. նէ դուր լուքի պու
վախ դ-բայ տիրայ. դուդուլ կան
էտի: զուտուր. էկար էլմէնի
պալտայ. բայ փաթթօրակ ալ. իզ տա
մախքէր աք անի. անընկ թօրաա
ընայ. խայտի քի թօրաաալ օլդար

ուր դուր: այ եկար էր մէնիուն
տալ կան: պօղկայ: էայ եկի թի պօղ
կիւ էտի: Թօրաւ լարի էանընայ:
այդ ըլ կան էր մէնի լար: նընկ: վօղ
դան օղ: Լաշ: գեր մանընկ: իւր
հունկ: խալոյ: լարը պիւայ: էր մէնի
լար: նընկ: Թօրաւ պօղ ման: քէրայ:
դարդ: ի գու: տան պաշխան: օղկայ
պիւր: պիւ: իք լար: մը զայ:
էազ ըլ կան: խայսին տայ: քիէ: ի
մէնի լար: պու: իւր: հունկ: տայուն
տալ: ~~պիւր: պիւ:~~ կան տը լար: Թօրաւ
ընայ: քէր ման: նընկ: մար: լմ: պօղ:
հունկ: պէր: իւր պիւ: տայ: պէր
ին: իւր պիւ: այ: նէ գի: գօն: տան
պու: տօր: տը: գու: տան: քօղ: լարի
Թօրաւ: պիւ: պիւ: քէն: տի լար: իւր: նկ:
էր: մէնի լար: նընկ: Թօրայ: լանկայ:
լար: խայսի ալ: տը: տը: ալ: այ: խալ: լար:
իւր պիւ: տայ: սախ: լաւ: այ: քէ: լար:
պիւ: նէ: իք: պու: վախ: քէ: տայ: տի: տայ:
դու: գ: ալ: լար: է: տի: տայ: դ: իւր: իւր:
լար: է: տի: պու: Թօր: ման: ի: խայս: ի: քի:

պարհայ. տայ պաշխայ իշ լար
ուչու՝ Կ. ԲՈՒՆ. տայ դան ըխ լը.
այդ ըլ կան իշ լար մօհուր ու մ
ուգնը պիղ իմ. պու կուն կի իշ
լար ունայ աւր լ կան պօլ տը
տայ պերիլ տի: ԲԻԸԸ. ԲՈՒՄ տայսէմ
տայ. պարհաւ ըպիլայ: Ըաբ աթ
քուն: Եով ուխ Եիս գուն նուն կ
ալն ընայ: աւիսն ահաւն ընկ. բարե
կէն տան ինայ: **Մ** նունկ թօղ
կան ըն տան. **Ե** Ը ԺԺ. Եիլ ըն
այ. իւան լի ըմ ըղ կայ. պիղ իմ
Ժգ ունչի Եիլ ընայ: Երմէն լար
Ժվ իս ինայ, **Ե** կթ. - տայ. -
Գ Երիլ տի Թօրա լար զիկ մօն: Ի
իւան տան: **Ը** նտայ Ետի. լար
ան ընկ իս ադ ընայ: Բն դան պօլ
կան ախ բաշ լար: Եան աբ Եիս
ով տան. կնիզ նաւն ընկ. միգրօ
բօլ Եան ընկ. առհի ախ բաշ. տայ
ի կարի պիլ. Բէնկ աշ դայ: Բաբա
նընկ Ել չիսի: մացէյ, ախ բաշ
քու Եաւ նընկ: Եան բօղ նան տան:

Քայ պիեան. եւ շքեղան. բեդր
բերեմիշ լատան. տայ պիգ իմ
խան ըմբղննի. բոտքանց լերելի
ախբաշ լար. տաղք տայուլ ու
քուշ լուպիշլար. քրիշ տօֆ շի
տլով տան. վօյ վոտայ. տայ սղար
օսդայ. քրաքով նունի. տայխան
վ ըմբղննի պիգ իմ. քանց լերի.
եան լուպրանջ դան. բոզնանց
գիյ. մի. քուլայ. տոպովից ատան.
ան տօմ իրպիյ. եարաս լաւ. զլաս
քատան սեբազ տան. օդայ զխոտ
չատան. բոսբօլիդիյ. մի. քօլայ
գնիսչից բլօցքիյ. անտրիյ դչ
ինտան. լու պեւսքիյ. վօյ վոտա
լար. լուք աշ կուրք ատան. բօզ
նանց գիյ. սղար լոսդայ սը. ուլու
բօլս քան ընի. մի. քօլայ շիտ լով
ցատան. ան տեմիւրս գիյ. խան լիւրմ
ըզննի պիգ իմ. խազնատարը.
մի. քօլայ եօր տան. զաք լիւ ինտան.
վօյնից գիյ թօնցայ պար չաւըն
ընի. քրաքով նունի. տայ սբիշննի.

զատօր նուէնկ. տայ օս վէնցիմ
նինկ. սղարու դաւը. էան բէրէմ
տան սիրազ քէյ. աստամ տրեւիչ
դան. րատ օմպէյ. քաշ դալ ան լար.
էան լադաւսքէյ. տայ կնիզ Էնց քէյ
քրաք ուլ նուէնկ. տայ լէնչից նինկ.
էան չօլ անսքէյ. զ քոր համ իրս
քէյ. անտրէյ. քրեց քէյ. ա Էնդէ
կոյ մի խալ ալ Էօլս քէկոյ. ի սրօտ
Էնց քէկոյ. Է իխով լար նընկ. Էր
օպօրշշ լար նընկ. զաքրիտ ար
լար նինկ պիզիմ. քան ուլ նիքլարը.
քրաք ուլ նուէնկ. սղան իսլաւ
խրօպօրսքէյ. խօթօնքէյ. տայ
քրայ չէյ. տայ բոտ չաշէյ պիզ
իմ տլօր ու մազ նուէնկ. լաւօդ
այ. օ ժար ուլսքէյ. բաւ քոմօրէյ
պիզիմ. իզաւ ի վօտտ նուէնկ. միք
օլայ. դօմից քէյ. օդօլ միսդ
պիզիմ. տայ. քօնցէն նինկ սղար
օս դաւը. տաղ ըն տայ արդ. ըն
չէս նիք լար նընկ. ուր աստնիք
լար տայ տլօր անիւն լար պիզիմ.

պառայողը կան իշխարիս աղըն
այ. խայսի. քի. դան ըն լառ. քի. ին
ամ լի. քայ արգանի տիր լառ սուր
ուր պիզ կայ տային ամ լի. տայ
սուր ուր լառ պիզ կայ. պէր լի տի
խալ ուն տան. աղը ըն կան մախ
դալ կան թէն կրի տան պէր լի կան
աթ ալ. քան բէթէ տան. բէրէ մ
իշ լանընկ ախ բաշխ տան. տայ
պիզ իմ խան լի ըմ ըզ նընկ բառ
քանց լէր ին. հոր մաթ լի պիզ կայ
սուր ուր լառ. Լայ. քանը. եան
այանընկ. քան թէ ան ընկ պի
պէն բէրէ նընկ. ախ բաշի բէ
բէմ իշ լանընկ տայ. խան
լի ըն ընկ. բառ քայ
նընկ. բառ քանց
լէր ին. բէրէ ախ
բաշ տայ բառ
լէր ին. պէշ կի
լի եդ ին
իւր:

~~~~~

191

այսպէս թ. գօտու սբ Կրօնագրութի
կայ: Աթոյ կայ օղուկայ. տայ արի
ճանկայ. մէնկի մէնկի լիք ամէն:
Առնուայ պու գուն. պու պիտի բժուկ
ալ լանիսի. խայսի գիտէն տալի. Թորա
պիտի գի: Եսասակ անըստի վարդա
պետ լարնունի պարզայ երմէնի լիք գայ
խայսի գի Եսասաւ լար. տայ Թօնդար
դը լար երմէնի դի լի պիլայ. գէնտի
լարին ընկ ճնարնայ: խայսի գի Եսալը.
կան պարհտի երմէնի չայ իլով երմէնի
լարնայ. իշ լարը լարետի անի.
Եսալը կաննայ տայ Թօնդար կան ընայ
գորայ: Ան տան անկի ընայ պօլ տու
գիկ մունդ խաննուն զաւան ընտայ
գի դուք տու լար իլով քաւցայ լարի
երմէնի լար պիլայ. գոր օլ տունիս ընայ
գրաւ ու շաւար ընտայ. տայ պիտի լար
գոր օլ տունիս գի երմէնի լարնունի
Թորայ լարի Եսիդար. գէն երմէն լար
այդի լար մի լար գի վը գոր օլ տունիս
Թորայ լար ընը խայսի գի տալ լարնիս
պիգ Թօն լար ընը ընկ խաղ ընայ.

խայսի իշ ուշուն գի գործկայ ալ բէւտիւայ
եառ զուսնի այեամակայ ալ զմասիւ գիւմն
ակայ իշ ուշ ունայ թօխ գայ միւին գուհալ
լան միւին եառ զու. պիւլայ: ԼՄայ պիգիւ
եազ ըլ ապ գործկայ եառ զու. տան գեր
աք. պիւ մօհուր վոյթ ուսնի ալ կայ:

պիւր գեթ խոյեայ լինընկ:

Լ Կոհընկ իշի պու գալու տուր լիմ
գի. լիմն անթեառ զու. պիւլայ անգ. բայ
գիւ գիւսայ. գերաք սովնու. ք. գիւ լու
ունայ զ զօլ ալմակայ. ԼՂ. լիմ գիւսն
տիւն սայ. զ զօլ ար. լիմ կոչ գայ. ք. ախ
չանի. Է կար Է իսով ալ ի կայ. ան գ ուշուն
տայ պար իշ գայ լար տառ ի գար լար
գերաք լիմ կոչ գայ պիւրնէ մայ պիւրնայ
լար. տայ վոյթ գայ տայ պիւր զ ըն ախ
չայ. պիւր կայ անգ իշ. ք. ան:

Լ անայ թօրաւայ զ զօլ արկան վախդայ
վոյթ պիւլայ. ան չայ գի թօրայ թուախ
զ զօլ արու գուր. տայնէ խաւար գի
ախչայ Է ի զ ըլ ապ. շէք շէնի գան տայ
զաք իս լարաւան: տայ գիւմն տայ գիւթօր
ան ընկ ալնընայ. Է անի ըլ կայ. պու

պուռախ չայլարնի. Գ ուլ ուլ էդ մախ.
գերաք. պիր ուլ ուլ. վոյթ քայ պիր ուլ ուլ.
Թորաչի լար հայ. պիր ուլ ուլ էազիչիկայ.

Ե անայ մօհ ուր տան զ պիւչայ օլ տայ
գէթիտայ եա լիւնընկար: այնէ գի ճուր
ու միայ դուլ սայ. քիմէ սայ էրմէնի եանի
ըլ կան ընայ գորայ պիւչայ պիւլայ օկուդ
լահայ լար: անտան վոյթ քայ նէմայ
ուլ ուլ էօխ դուր օլ տայ. պիւլ լիմ տիր:

Տ աղ ր տայ քիմէ սանի. Գ օր ուլ ուլ
ու. պիր քիմէ սանի. օլ Թուրղուզիկայ
լար. գերաք. անկար. օլ լիւլայ. քու տայ
ու. անկար լար. քիմէ սայ. օլ լիւլայ. քու տայ
ու. գորա օլ լիւլայ. քու տայ. օլ լիւլայ. քու տայ.

Տ աղ ր տայ պիւլ կայ. օլ օլ լիւլայ. քու տայ
օլ լիւլայ. քու տայ. օլ լիւլայ. քու տայ. օլ լիւլայ. քու տայ.
օլ լիւլայ. քու տայ. օլ լիւլայ. քու տայ. օլ լիւլայ. քու տայ.
օլ լիւլայ. քու տայ. օլ լիւլայ. քու տայ. օլ լիւլայ. քու տայ.

Տ աղ ր տայ պիւլ կայ. օլ օլ լիւլայ. քու տայ
օլ լիւլայ. քու տայ. օլ լիւլայ. քու տայ. օլ լիւլայ. քու տայ.
օլ լիւլայ. քու տայ. օլ լիւլայ. քու տայ. օլ լիւլայ. քու տայ.
օլ լիւլայ. քու տայ. օլ լիւլայ. քու տայ. օլ լիւլայ. քու տայ.

ախչայ պերկայ. օլ գուռ տան գի օլ գուռ
դուգ տու. գ ունչի գուռ կայ տիրին. գի
անկար խարժ լի ըն պերմակայ է տի.
վոյդ նուսկ խօլ ուն տան օգ շաշ. պերի
մակայ է տի. գ ունչի գուռ տայ. թորա
հընկ էր գիպար. անընկ գի պիք. գիշինի
պօրչէյ ասին. էրք լի եպեր. մակայ. զ ըն
տան տան. եանայ թօրակոն տակ ինչայ:
Այ օլ պօրչէյ ասի գիխալ տի թօրատայ
գի թօր ուլ էր. քայ ալ կան գիշի սին այ.
պաշ պօրչու. եօխ սայ անի անկար թօլ
ուլ էր մակայ պօրչ լու տուկ ուլ. խաղսին
գի անկար զն տան տայ խարժ լի պեր տի
դէք անի անկար պօրչ լու խալ ընդէի
թօրակայ. նալ օթիդ էդի պաշ սու մասի
պիլայ. թօլա մակայ պիլկայ. թօրայ պաշ
այ. պու իւր իյի. էր ասին տան պօրչ
էյ աս ընայ. խարժ լի պեր ի մախ գէր պք:
Գ իրքիսէսայ. քիսէսանի. թօրակայ ուն
տակայ. դաք ըք գերման տայ. տայ օլ
անի նէմակայ դուդ միսին. քէ լ մասայ
գլ ախչայ ճուր ում խալ ըր: էք ինչի
դուրմասայ. ժք ախչայ. Ուն ունչի.

Եանայ ժք ախշայ. տայ օլդուր մահա զքն
տանտայ. Այեկար գի պիր թօրանի դուր
կայ քոզ ոտնայ սար ծնայ. տայ պիրիպիրի
արդ ընտան. ուշուն չի կայ տիրին դուրմահ
այ. անընկ գի պիք գիշի. իլ կարկի թօրա
լարնի դասեդ ար գերաք. Եանայ Եանկի
պաշ դան. քօզ ուվադ հիք այ. Այեկար
գիմեսայ պիրուհա տա կան պօլ կայ թօրակ
այ. տայ դուր կայ. տայ տնկ քայ Եա չին
կայ. տայ օլ Եան խայսի գի քոզ ոտ տուր
ք թօրանի պիրի պիրի արդ ընտան դուր
կայ. անընկ գի պիք գիշի քէնսի իշինայ
դուշ ար. անընկ գի պիք գիշի քէնսի
իշինայ դուշ ար. նէ դուր լու տայ իշ պօլ
տայ խայսի գի պուր ունկի թօրատայ ան
ընկ կիլ Եին իշ իդ դի :

Վայեկար գիմեսակայ գերաք պօլտայ
մինուդայ. չիխար մահայ տիճ դարտան
մօհ ուր դիպինայ. թօրասի. ժք ախշայ
տու. զսի մօհ ուր տան տիր. տայ զսի.
Եազ իշի նինկ տիր. ԱՊայ գիմեսայ իզ
տակայ. Եայ գլակայ. տիճ դար տան
վիբիս. անընկ թօրասի ք ախշայ տու:

Էանայ պիր գիւմէնայ գիգլակայ Թորատայ
զաբ իս ընսար նադ մակայ . աիճ դար նընկ
աչ իւլ ընտան տչ աի չայ տր :

ԼՅեկար գի խայսի խոնախ քայ գերաք
պօղկայ, Թորայ սադ ըն ալ մայ . Բողթեպ նը
գերաք Թորատայ պերկայ, ժդ աիւլայ Բ
աիւլաաի . վոյդ նուենի տուր . տայ ժԲ աիւլաաի
Թորաչի լար նընկ տր : ԼՅեկար գի օղկայ խոն
աիս քլակ իյէտի օլ Թորայ նընկ ալ նընայ .
օղկայ քիշի ուստուենայ . Թորայ դուդա
կայ . էայ Էանայ օլ գիշի կայ ուդրու . սլ տայ
գերաք . օպլօժ իդէդ քայ Էանայ . ժդ աիւլա
Թորա ալ նընայ : ԼՅեկար գի քիւմէ սայ
պաշ լակայ . խոնախ գիշի վլ օժէնի Թորա
ալ նընայ . պուրուենկի Թորայ դուր մակայ
խայսի տայ գիշի կայ ուդրու . աւնընկ
գի պիք խոնախ գիշի . Բով ինէ տուկուլ
Թորակայ . պաւ ժդ սպ նի օպլօժ իդէդ
մակայ . խայսի գի պաշ լաաի վլ օժէնի,
Թորայ ալ նընայ :

ԼԷանայ պիր գիւմէնայ էրլի լար պօղկայ .
տայ պիրի պիրիւնայ ուդրու հօբ մաթիւնայ
այպ պերկայ . Էսթաւն աիս էրլի կայ այպ

պերկայ. ան ընկ գի պիւք եւ դայ. քիմ գի
եադ մակայ. քլաւստայ. ան ընկ գի պիւք
գիշի երլիտայ. պօլսայ. պօլուր. քէն սինայ
Թօրայ սադ ըն ալմակայ. պերիք. փա ախ
չանի. տայ Թօրայ ալնընայ. անընկ գի
պիւք այս տան չիխ մակայ. —

Լ անայ պիր գիւմէսայ. քիմէսայ ուշ ուն
իւք գիւրկայ. Թօրայ ալնընայ դուրդուզ
մակայ. երլի կայ ուղբու. տայ պօլկայ
պօրշ ուշ ուն. եայ օզ կայ նէմայ ուշ ուն.
պերիլ կայ անկար. ք. քէզ ք. ար հաճ
դակայ. Թօրայ կայ գորայ. գի դուրդուզ
կայ. այ եկար ան ընկ գի պիւք գիշիկայ
նէմայ բրի հոտայ Եօլուխ սայ. եայ խան
լիւշ դայ. պօլկայ. եայ խաւադայ. պօլ
կայ. եայ միսքին լիքին տան խաւքայ.
տայ դուգ. քայ լար իւք չինի. տայ. քէ
դիր կայ լար Թօրայ ալնընայ. գէրաք
անկար պու դուրլու պերիլ կայ.

Լ Եկար գի անընկ գի պիւք պօրշ խաւ
խան լիաւ ուն գայ. պօլ մասայ. ք. քաք
անկար պերիլ կայ. ք. քէզ լիաւ հաճ
դայ. այ եկար գի խաւախ պօլսայ.

քերաք պերկեայ. Գ քեզ Դ արգունեայ տիրն.
իւք չիկայ դուրս զմահայ. այ եկար գի
յօլ մասայ իզատկայ. ալ այ եօ պերկեմախ
քերաք. նէ չիք եօղարկի թօրատայ էազ
ըք պիզ: Այ եկար գի պու գուն լարատայ
իւք չիգաք մատիկս այ գի չիսին գերաք
քէն սիճու վաք ընպերկայ քիմայ ուր
ուր. իւք գիք իք դիք. թօրայ պալայ գոր
կուզի ըք ^{ու} քիլայ եդ մահայ տայ
քօն ուլ մահայ.

Եմայ պիլկայ սիզ գի պիք. քիմաքի
օպ լիչնէ. իւք նաւնի ալնընայ. ուն
տայ միին ուլ ինայ. ալնընէ գի պիք. քիք
նի վիդ թօրաւայ. ունտաք մահայ տօլ
մաս գոր իչ իք միին ալնընէ կիլէ ին էայ
պիք սի էաւնընէ օթ բօրուն. գի թօրայ
մի իչիտիք. եօք տայ էօք. գի պիլիք իչնի
սօնիքայ պերկայ թօրակայ. քօնուր քա
մաւնունի պալայ տիք:

Եմայ պիլկայ սիզ գիմայ թօրատայ
էրի ալն գայ դուք. ալ քերաք ալնիար
պերկեայ. Գ հաք դայկայ տիրն. էրի
կայ ուր ու. ալնըն դու կալ լաւմահայ.

պուսնդիշի օղկայ դուր լուպօլմաս
պօլմակայ. այեկար ախչայ թօլովունայ
պիլ ինկան կայ. ալայ ոխ. քհաճ դակայ
տիրին գի թօլով պօլկայ: այեկար պօլ
մասայ պու քհաճ դայ տայ թօլամակայ
տաղ ըն պօլուրէք ինչի ալ մայկայ. ք
հաճ դայ կայ տիրին. Թօրայկայ գոռայ
թօլով կայ: Էանայ եկար գի պօլմասայ
պուէքին չի Թօրակայ տիրին Թօլամ
ակայ: պօլուր քուչ չի. Թօրակայ տիր
ին ալ կայ թօլով կայ: տաղ ըն արդի
գուչ ալմակայ պօլմագէն տիրնայ
Թօրատան. պու քհաճ չի Թօրատայ
Թօլամակ գէրայք. Էայ գնտան տայ
օղդուր մախ գէրայք: քիմինին գի
նէմայ իմէն Էասի պօլմասայ. Էայ
նէմայ խուճաշի նէ դուր լու տայ
պօլսայ թօլով կայ գէնսի նինկ. պօրչ
լու սուճայ ուղրու:

Այեկար խոնախ գայ ուղրու գիւմնայ
անդ գայ դուշ գայ. գէրայք քհաճ
գուչ տայ անդ ըն դուկալ լակայ. ալ
կայ դուր լու տուկուլ. այեկար ախչայ

Թօլմօնայ գիմէսապիւնայ . ալայոխի դ
 ուն չի գուշկայ պէր մախ գերաք Թօլմօնայ .
 պու պուրուն կի Թօրատայ Թօլամատի
 էսայ . պօլուր էքին չի դուն չի գուշկայ
 տիրին . ալկայ . Թօլմօնայ . էքին չի տայ
 Թօլամատիէսայ . պօլուր . գուշկի դուշկի
 գուշկայ տիրին . ալկայ . Թօլմօնայ . մուշի
 պօլուր . օտեր ժար էդ մակայ . Թօրալար
 կայ գորայ . մուշտանարդ ըխ . Թօրատան
 գուշկայ ալ մակայ . պօլմադր . ալայոխ քիմ
 նինի իմէն էսար պօլայ էայ իսմաշի .
 պօլուր գաւդաւ իդ տայ պօլմայ . պօլ
 լուս տնայ ուգրու .

Պ իր քիմէսայ Թօրակայ դուշկայ տայ
 Թօրանի հօրմա Թլամիյին . էանըն
 տան իւլ ըչըն էայիւրն ճալ ըն չէշ մակայ
 անընի գի պիքնի Թօրայ . ժէպիւնայ ճուր
 ումպիւլայ օկուր . Լամակայ գերաք . գի
 անկարպախ ըք օլկայլար տայ Թօրանի
 հօրմա Թլակայլար . էայ քուլ մակայ
 լար Թօրայ ալ նընայ : -

Պ իր գիմէսա . քիմէսանի . վոյդ գայ ուն
 տակայ . տայ վոյդ պէր կայ Թօրակայ .

տայ ուն տալ կան էան այդ քայ. գի
հատիր տուկուլ մէն ճու վաբ պէր մայ
կայ. պէր ինկ ըզ պիրսի Թորակայ: անի
ուտեր ժադ եդ մակայ պօլ ուր: Թորա
կայ գորայ. ուշ ուն չի Թորայ կայ տիրին
այ քիմ գի բովոտտուր. Գ ախ չանի օլ
օպ լոժիդ եդ մախ քերաք զաբխան ընկ:

Ե անայ երլի երլինի ուն տակայ վոյդ
քայ. տայ քլամակայ Թօզմակայ. վը
լոժէնի, Թորակայ տիրին. տայ քլակայ
Թորայ սադ ունալ մակայ բողրե պնի
լէլան ընկ գի պիք ան ըխ պօրչ լու պօլ
կայ. գի էմին պօլ մակայ. անկարուդ
րու պօլ ուր օտեր ժադ եդ մակայ:
Եայ պօրչ լու գի գլամակայ Թօզ
մակայ. տայ այդ քայ. գի հատիր մէն
Թօլ ուլ եդ մակայ. Թորայ սադ ընալ ըր
մէն. ան ընկ գի պիք պօլ ուր օտեր ժադ
եդ մակայ Թորանի . -

Ե անայ պիր քիմեսակայ գերաք պօլ
կայ վոյդ նու է քի Թորաչի պիլայ
օպ վէ տիդ եդ մակայ գերաք պէր
կայ տեց գի կայ ք ախ չայ. վոյդ քայ

տայ Է ակնայ. Դ ակնայի թորաշիւարննի
տիւ: պուիշննի եօլու պուլայ տր :

Գ իր քիմնայ գիւտէլով ակնէլ-բայ գոր
օլկայ. ան ընկ պիլիք ինայ թորատան
գերաթ թորայ աշննայ օպ օթիգ էլ
բայ: Էկար գի գոր օլ գոր ուն ասայիսայ
գերաթ խարձի ուշուն պէ-թիլկայ. թոր
ակնայ գորայ. Զ Քի. այ Էար գի գոր ուն
ասայ պօլ մասայ գոր օլ գերաթ պէրիլ
կայ. Բ. Քի. քիմննի արդ ընտան գոր
շիլիք այ. թորակայ գորայ. գի իշիւնայ
դուշ-բայ: նայ օլ խարձնի օլ գիշիլիք
ամախ գերաթ. խայսի գի իշիւնի գոր
դի օլ իշնի նե. ուշուն. ակնէլով ակնէլ.
իք Էտի: այ թորանի գի մէսակայ. այ Էա
մակայ պօլ մաս: այ Էկար գի գոր օլ.
գոր օլ ակնայ տայ ըն ետի ուիս պօլ տայ
անի տայ թորաշիւար դաւ-բայ. օլ խա.
ար է իր ակն պար մախննի խարձին
արդ ըն ըն թորաշիւար. սուն տուի
բայ սալկայ լար օլ ակն չան ընկ :

Ս աշնն գի թորայ օլ Դուրայ տայ
գորդ այդ միշին գի մն. նայ թորայ

լար. օտեր ժողեդ քայ լար. ք հաճիցայ
կայ տիրին: այ եկար գի խօն ախեւայ. օլ
դուք լու ք ուն չի գուշկայ տիրին նեչիք
եօղարի եազ քլ քք դր Թօրայ լարկայ գորայ.

|| Մովսն եսի ով լարնընկ պաշայ տր.
խայսի նինկ լուքու չիս սայ Թօրա պիլայ.
ԼՈւայ էյասի մուլք նուշկ. քէնսի նինկ միս
քին լիքիսայ գորայ. գի ուտեր ժողեդաւ
պօլ մասայ: գերաք Թօրա տան դուրկայ
վոյդ-Թօրա չի լարի պիլայ. տայ քէլկայ
օլովկայ. տայ օլգիշի կայ քիմկայ գի պօշ
ուշուն դուշդի օլով. գերաք պերմայ
խայ խաս ըն խօլունայ տայ անընկ երքին
այ. տայ օլգիշի գերաք գի օլ ախընայ.
օգ խայ կայ քէնսի. տայ օլով էյասընայ
երլիկայ. ք հաճիցայ գուշ պերկայ
պօշադ գինչայ: էկար խօն ախեւայ
ք գուշկայ տիրայ. այ եկար գի օլգիշի
քիմկայ գի ով դուշդի. տայ քլակայ
պուրուն կի էյասընայ եալկայ պերմայ
օլան ընկ երգինայ տր: այ քլասայ սօգ-
ար դանըխ լիպիլայ: այնե գի ալու-սայ
գերաք էյասընայ խայդար կայ.

այեդ մասայ սու մայ պօրչ ունայ. գեր
աք անտան թօրայ պիլայ իզտակայ.
Ու մուլ քէյաւը. գի գլակայ, անտան
եալ կայ. տայ օլ անկար. օլ էդ իք պեր
մակայ տայ. քլակայ օլ մուլ քէյի.
Բուսդայ սալ ըք գէդ մակայ. նեւի
տայ պուզուլ սայ օլ ով նիւն. բովիննե
տիր քէնսի ախ չաւը պիլայ. եւսաւդ
մայ. չուն գի դուշ դի անլիս կվարընայ
պարչայ օք ցի գիշի լար տանեայ.
պուրունկիէ յաւընայ. բոտոպնըյտիր
պեր մայկայ եալ կայ թօրայ պուլայ
պուիւրիւր: գի օլ օտեր ժադէդ քայ
եալ կայ նե գի օզ կայ: օլ չախդայ գի
թօրայ դուրուք պար մայ. քլակայ
օլ ով կայ. գերաք օլ գիշի թօրանընե
ալ նլնայ. օպ լոժ իդէդ քայ գի մկայ
գի ով դուշ դի. պօրչ ուն ուն. եայ ախ
չայ դուսնախընայ: ժք ախ չայ վոյդ
նունի. ժք ախ չայ թօրաչի լարնընե.
Ք ախ չայ տէջ գի կայ: Է կար ուլ Լա
զան եայ. տայ ըր մով անեայ պիր կայ
պեր իլայ եք սի տայ. ք անչայ պեր

իլ մախգերաք. նէ խաւար եօղարի
էազ ԸԼ ԸԲ ԴԲ. ախչայ վոյդ քայտայ

Թօրակայ։

Եւնայ պիր գիւնայ քիւնսանի Թօր
ակայ. ուն տագ մակայ. վոյդ դան
տը լաշ. տայ դուրուք Թօրայ ալ նընայ
պիր քիւնայ նընկ ուստուհայ կիլէյ
էդ քայ աւընկ գիպիք բոլոտ. խալըր
ճուրուս ժք. ախչայ Թօրակայ. —

Պիր քիւնայ քէն սինինկ պօրչու ուշ
յուն գի պօրչու նու Թօլ աւմակայ պօլ
մակայ. տայ իւնէն եւսը ուսնայ. եայ
խալ կան խու մաշի ուսնայ. շքարունք
քլակայ լար. Թօրատան. գէրաք օպ
լօժիդ էդ քայ լար Թօրայ ալ նընայ
ն ախչայ տայ էազ տրկայ. տայ քէն
սինինկ իշին խու վարդ դայ Թօխ
դարդայ. Ան ընկ գի պիք գիշիկայ
ուդրու. գի էմին պօլ մակայ. մուն ունք
գի պիք գիշիկայ ուդրու պօլ ուր
օտէրժար էդ մայ շքար ունք նու. տայ
ան ըն՝ գի պիք բոլոտ քիմգի տայ պօլ
տայ գէրաք քէն սինայ Թօրայ սադըն

ալկայ. տայի շին սբաւով աղէդքայ.

ԵՕլուխքայ. քիմեսակայ գի գորօլկայ
աբէլով աղէդքայ. Թորատան. տայ
սօնկրայի զ տակայ. էտի տիճ. դարտան
մինուդայ. անի օտեր ժաղ էդմակայ
պօլմաս Թորակայ գորայ խայսի շուշ
ուն գի գորօլկայ ալ տը. այխայսի իշ
ուշուն գորօլկայ ալ ընմակ ան տիճ
դար տան մինուդայ. այով լու տուկ
ու. քիմ գի իզ տաւայ : ~

+

Ետնայ. էաւ լուխ գայէտի. գիպիր.
գիմէ ւ այնի պօրչու ու չուն. վոյդ գա
ուն տայ. կայ լար. տայ գերման տայ
մու. քու. պօլմայ էտի ու. քու տա
անի. աւ լ գուր զուգկայ լար. տայօզկ
այ. ինանըք պաւրչ գայ պէրկ ան գիշի
զլայ կայ անընկ գի պիք պաւրչէ. աւրն.
զնտան տայ զաբովի տաւ. էդ մակայ
անի. էդմայկայ. պաւ լմատդր. ի է. քա
նի, էանայէ. ան կի պաւրչ ան է. ոգըմադ
էդմայկայ գի. քաւ, անընկէրք լիւ ու
ու. կան. վախդայ : ~

Ետնայէ աւ լուխ գայ. էտի պիր գիմէ. ա.

Լ՝ Զանապուխտն աւրուց զայդիտիւ ալ
 այսաւ իսբրաւ վաւտկայ տիրայ վըյ
 լօժէսի ի ծաւ ըստ պատ լմաստ պատ լմայ
 կայ լէշաւ զորս ըլտոյ նէշի քէշաւ զարտի
 ետպ ըք պիկ օլ զորս ըլտո պալտո ը պօլմայ

Դանայ գիւղիւմ էր լի էր լճակներով եւ ար
 մարդ դայ առ զկայ շահարտայ թորայ
 կայ տեսայ ի կայ լաւ տայ ի զէ ի կայ տնոյ
 գայ զէրազ տնոյ ի զէ տնոյ գայ տնոյ
 լայ կայ թայ ի զէ թայ լայ լայ լայ լայ
 տնոյ թայ լայ լայ լայ լայ լայ լայ լայ

Դասնայ պիլիպոսի պիւ աւ լու խու րօւ
 լաւ Ժէնրյ. Թօրայ գունուհայ. գիւ լու
 գուն. քիլիւ. տայ Թօրայ օլգուն պօլ մա
 ս գուն. օլ լու. օլ լու. օլ լու. օլ լու. օլ լու.
 մօցնուհ. գիւլիւ. պիւլիւ. Թօրայ մնա
 խան գունհայ. տայ կայ լաւ. օլ Թօրայնի
 գիւլիւ. օլ լու. օլ լու. օլ լու. օլ լու. օլ լու.

Տ. Դանայ. Բ գիշ ի նիճի. արարուն պ. նիճայ
տապի պատ լիպո. գիվ ուղղ գ պայուն տաշ

The Bodley Library

[illegible]

մախ պօղկայլար. տայ քօղօտնը յ սղրօն
այ. ինան մի ին տա պիւր սի. է. անտան իւք
իզտայկա. անընկ գիւի. ք. գիւի բոլիննը տը
իւք պէքմայկայ. օլիւտար անընկ. նէխա
տար գի անընկու. ննայ. կիլէ յէգի իրսու
մայ. էկարօլիւտար. անընկ օսէտ լօտի
եօխէսայ. օլիւտարէ. զայ բոլիննը տը
անկար. էու. ք պէքմայ. ~

Լ անայ պիլկայսիզ գիւ օլուիւտը պօղկա
գիմայկայ. գիւ օրօլտան բրօպուրացի.
այ. քէլղիւկայ. թօրակայ. տայ սօրկայ. թ
օրակայ. գիւ օլու. արմի սիզ. էօխսայէ օի
խայսինգի. թօրայ անի բրիմի գէ. դմախ. ք
էրագ. ԼՄայէ անայ եօլուի. գայ գիմայ թ
օրայնընկ ալնընայ գիզայկայ գէնսինին 4
պիլիագիին. մօցօղադէ. դմայ. է. այօղ լուն.
Եայխարտաշին. է. այ գէնսինին կ օլծմայ
է. փուշու. ն. պուլարնի. պօլուրէ. դմայ. գէ. ք
ախնայկայ. է. ալկայ դու. դ. գան. քէ. չնիքնի
պօլմա. այ պու. օք. րափայ լար. պարչա. ք.
պու. ք. ք. ք. թօրայ տայ. պօլմաի գէ. րազ
էկարէր լի. պօլ սու. Է. կարիւ օնախ պու. ք. ք.
կի թօրայ տայ. նէ. մայ տայ. է. առայ մառայ ք
ինչի տայ. ք. ունչի տայ. նէ. մայ արգ. ք. ք. մայ պօլ մառ:

Կայ անքի տայեօլ ուխտայ գիմէ ապակ
այ, վըյե ազ անեյ պէրմակայ, հայ պէր
ապ քի վոյգ գուրկայ գորայ տան հոտ
ալկայ Է խարդըն անտըն գ ան Էրմէնի
լարտան, խայսի քի գվըգլըյ տըլար օլ
գուրմակայ գորայ տայ պիւրկայ անայ տայ
քէլկայ օլ մուգ գայ, տայ պիւրկայ խայ խա
ան օլ գիլինինկ, խալ ունայ, տայ այդ գայ վո
յգ, պուսօգ լար պիւլայ, գիմէն անկայ
պէրիւրմէն վընազ անեայ, թէնկրի նինկ
գուշ ու պլայ, տայ գորօլ ու մուգ նունկ գու
շ ու պլայ, տայ Էրմէնի թորայ սըն ընկ գուշ
ու պլայ, օլ խառար սումայ տայ, նէ խառար
ար թորայ տայ Էրինկ, տայ Է ազ տըրնկ օլ
սումայ տայ, պէնինկ մօզ ունկայ պուսօգ
լար պլայ, Էօղարի Է ազկան, դ քէգ վօյգ
այդ մախ գէրագ, տայ հարայդ մախ ուրն
կ, արդըն տան, սորմախ քէրագ օլ Էրմէնի
լարկայ, պիլի իմի տայ, թորայ պլայմի պէ
ր, տիմ, վընազ անեայ, տայ օլ Էրմէնի, խար
դ, լարըն տան, պիւրի այդ մախ քէրագ վօյգ
գայ ուրի ու, գօնու տայ Է ազ ըլկ ան թորայ
կայ գորայ պէր տինկ, խայսի գօնդ այմախ
գէրագ դր, թորայ նընկ գուշ ու պլայ սու Է

խոր ընկալայ վրէ ազանէ այսօր ճախ գերագայ
որմօվանէ այսր. թօրապլայ եղգանտան
տոնկդայ երլիկայ ուղիու ք հաք դայ տայ
պօր ճախ գերագ. տայ. խօնախ գայ ուղիու
դոնէի գտնուհայ =

13. Եկարգի պօշեր պօրսայ. տայ ուսդուն
այ. պուտօվանէ այսր. պօր ճախ. քէլի
դէրնինկ ուսդուն հայ վօ. յգ. եւարդու ճիւար
ի պլայ. եւանայ պուտօվարալայ պէրմախ
գերագ վրէ ազանէ այսրն. մունուհի. քոյ
սդու բուպու դուրսուտու ք. եւօլուխ գան տայ =
Տայեանայ ծօլուտուր պօրկայ գիւպիւրգի
մէսայ. օվինայ պօրկայ. եւուգէ աշիրմայ
կայ. նէ պիւպէր լիգ. քալ գիրմայ կայ. տայ
շաւարի թինա. քէնկ ուղարեօլար պլայ ե
ուբուկայ. գերմանի շինա երգլի. տայ անը
նի. գիպի քնինկ. ուսդունայ գիմէսայիդ.
տայկայ շքարունք. անընկ դիրլի. քիէայ
մուլքլարի ուսնայ. անընկ գիպի. ք
շքարունքնի. թօրայ տօբօսդիդ. եղմա
դր. եղմայ կայ. դէք գէնտի. իողեց ինունտ
այկայ. եւարդուկայ. տայ անի դէրբիդ եղգայ
հար պօր շլու. նէ քի թէն կրի տայ դօրայդ
աբ տայ. գէնտի պօր շլու. սունայ. ուղիու

Եկար գիւղիւր գիւմէսայ, շէարօժադէդ գայ
 Եդ գայ գէնտի պօրչ լուսու նուէնկ մուլ քլար
 Ի ումնայ, սղօյ ծնցիյ, Եայ բուխայ ծնցիյ,
 տայ դուրկայ դօրայ լար, նայ գոնչի թօր
 այկայ, գէրագ դրգի անընկ պլիագի լարին
 Բրի Բօզըվ ադէդ գայ, տա տօժօտուն գօր
 կուզկայ անընկ, Եու վուխ լարընայ նէպ
 օրչ, դուր, գօնու լուք պլայ, թօրայ լարկայ
 գօրայ, նէսի գի, թօրայ Բրիյ միդէդ սայ, շու
 Բրըխդ պլայ, Եայ գանընի լիա պլայ, տօժօտ
 նի, գի պօրչ Եդ գան, Ի ադէզ, Եայօ լիայ Եայ
 Եուզ, Եայ իրկայ, պօրչ Եայ սարնայ ուղր ու
 նայ գէրագ, թօրայ անկար, պիւր Եդ գուն, դա
 միրի գէդ գայ, թօզմայ կայ սղօյ ծնցիյ իմն
 Եայկայ գօրայ, Իաչ ան, Ելըյ գէլ սայ նայ գէ
 րագ, դուրկայ, թօրայ ալընայ, Բօժօտնըյ
 սղրօնայ, տայ սօրոժէդ գայ թօրայ տան
 գիօվը ադ սըն, մէնի թօրայ, գիդէդ միպօլ
 ուրմէն, վըէ ազգայ պօլմայ կայ լմուք գայ
 Իաչ ան գի անընկ, Ելըյ չիխդի, նայ դօրայ,
 անկար պէրիւր օլրօք, չիխդան տան սօնկի
 այ, գ հայդայ տայ, վըէ ազան Եայ սըն տայ
 պիւսի, գ հայդայ տայ, ուրմօ վան Եայ սըն
 Երլիկայ ուղր ու, տայ խօնախ գայ, ուղր ու գ

(գուն = ~

անայ. Եւ յաւերս զայն ասի պիտ գի մէ սայկայ
գի գէնսիննի. պօրչ ուն զօլայմայ պօլմայկայ
պէկկիլիէ գգան գուսայ. տայ պէրկ ան գիշի.
իդ տայկայ. գէնսիննի պօրչ ուն. Եւ այսէ զկայ
պօրչ Եւ աւրն ընկ. իւայ տայնէսի պարէս աչ
Եւ այ պէգիլիկան արաւրնայ. ախչայ սը. յի. իւ
ուսաշիմի. Եւ այմու. Բարբը մի. զնէմայ պարէս
այ. տայ գլայկայ. տայ իդ տայկայ. Թօրաւ տան
չբարուչք. անընկ գի պի. ք. աւաւմիկայ ու գգու
գի օլ տայ պօլմայկայ. Եւ այ Եւ աւաւս գայ. պէ
գիլի անիլի արկայ. Եւ այ Եւ պիգ գիշ գայ
Եւ այ Եւ աւաւս Եւ աւաւս. պիլի Եւ պօլիկայ. Եւ
Եւ այ Եւ աւաւս. Եւ աւաւս. Եւ աւաւս. Եւ աւաւս. Եւ
անընկ գի պի. ք. պօրչ գայ պէրկ ան. ախչայ
իւսաւմի. գի պէկկիլիէ գգան. գուսայ. զօլ
այմայկայ պօլմայկայ. Եւ աւաւս. Եւ աւաւս. Եւ
մայկայ. իւայ տայնէսի պի. ք. աւաւս. գիլի Եւ
անընկ պօլիկայ. անի Եւ աւաւս. Եւ աւաւս. Եւ
ուր գօրայ տայ. զէրայ անի ար. Թօրաւ անի տայ
մաւաւ. պիլի արգի Բօլօւ. գօրայ Եւ աւաւս. Եւ
տայ գլայկայ. աւաւս. Եւ աւաւս. Եւ աւաւս. Եւ աւաւս.
աւաւս. Եւ աւաւս. Եւ աւաւս. Եւ աւաւս. Եւ աւաւս.
Եւ աւաւս. Եւ աւաւս. Եւ աւաւս. Եւ աւաւս. Եւ աւաւս.
մու. Բարբը. գի. Եւ աւաւս. Եւ աւաւս. Եւ աւաւս.

հայեւագի ուէանկի դօրանընկ շաղաւաթը
պուտուր անընկ գիատամիկայ գի. քէնսի
նինկ. քիչ ինայ անտան պօլմայկայ էւայ էկեր
լէ. քինտան. գէշ է. քմաքլէ քիտայանընկ գի
պի. ք. շքարուէքնու. խալտրկայ լարմոցդ
այ. անընկ գի պի. ք. դօրէն էւայանընկ. գէ. լիան
լիւայտի ին սաղլիս պլայ. տայօլնէ մայլար գի
շքարով աղէդի. դուրկայ դօրայնընկ ճօցու
տայ մօհ ուրուգի պինայ. ելմի. գունմի. նէ գի.
Թօրայ. զամիրիդէ դայ. հարպիրինինկ տօ
վօտուէայ դօրայ. գիմինկ գի. նէկայ գօնու լու
քու. պարէնայ. եօխէսայ եօլուէուր ատամի
լարկայ. գօք. քէդ. օրօզուդ լուխ գան. գիդէն
կիզկայ պադգայ. էայխարախէի ալկայ. էւայ
օլծ գոյտուրկայ. էւայ պէզիրկանլէ. քարդ ըն
տան. գէշ է. քմաքլէ. ք. պօլկայ. քի. հօտայ նէդ
ուր լուտայ պօլկայ ատամի լարկայ նայ մ. նէկար
գօրայ դօրայ գէրադ. քօտօպնը. գունլար գամի
րիդէդ գայ. անընկ. սաղլիս պլայ. քէ. լիանընայ
տիրայ. գի անընկ է ուվուէ լարը. լաթայ ալ. էւ
անաւը. էւայխաթուէուր. էւայօղ լան լարի. էւ
խարտալ լարի. գի նէմայու քատկայ. գէլմայ
կայ լար. գէնտի լարը յնընկ. է ուվուէ ունու. նէ
էդ գան. պօրչ ունու շուն. էվէդ գի սախ լայկայ

Թէնկրե. գի. եօլուի գայատ ամիլարկայ գի
դուշունիայլար, եայ գէտիսինի պօրչուն
դօլայմակայ պօլմակայ, տայ գէրմանտան
խայ, քայ, եայ ետգեաշիրկայ պօրչեալարը
սրնի ալնրնայնայ անրնի գիպի, ք պօրչլունո
ւնի, խայ տայ, քիտայ, նիսին տէգայլարտօ
վօտպլայ, դիւրի, քինէ ալախ, ալսն, եայ մօլ
քլարըն, էկար, ադոյ ծոցի, եայ քուի ալծոց
ըյնայ պօլուրանրնի գի անրի գիչիկայ ուղրու
շքարունքլարէ դմայկայ դօրայկայ գօրայ
տայ անրնի պարչայնէմայ մնօտէր ժաղէ դմա
կայ, դէ, ք վլամնը, անրնի գին, գիմքի պօրչլու
տուր, օլ ըօլլար չխգան տան տօնկրայ, խայսին
գի, թօրայ, զամիրիդ էդսայ, էլը, գունունայ
տիին, իսգէց գէլկինչայ, քրի հօտայսնայ գօր
այ, ալօլգունլարտայ գէլմայսայ, պօրչեայ
անայ պէրկանլար, եային անկանլար օլգունլար
տան տօնկրայ, անրնի պարչայ գիւրի, քինայ, պօ
լուլլար, էդմայկայ, գիմսինի գիսէկայ տօվօտու
պար, թօրայկայ գօրայ, նէնի թօրայ քրի, միդէդ
սայ, վլամնը, էդգան, պօրչէ, յանրնի, նէսիտայ
պօլսայ, խայտայ, պուլայ, թօրայ գօրկուգիւր, էդ
մայկայ, տայ մունունի ուսնայ, դօլադայ մայկայ
մունունի գիպի, ք քրի հօտայլար, եօլուի սայ, էդմայ

կայ հարպիրին այ, այե կարգիւ պօրչեա
սի օլիայ, անընկ գիւրի, քաղաքի գէշիք մ
ախարաւն այ, եօլտայն այ անընկ, իկ լեք
ին այ, եօլուխ պօլիանլար, քերադ պօրչե
անընկ, ճու վարքն ալար պէրկայլար անը
նկ, դիր լի գին տան, եայ մուլք լարն տան
գիմինկ գի պօլուայ, այ գի մինկ, քաղ պօլ
մայ սայ, անտայ, քաղ (մէնկրի տայ ալ մայ
այ պու (ծօրայլարնընկ պօլ մախը, գերադ
գր գի պօլիայ վը լօժօնը, (ծօրայ տայ, հար
քեդ, այեկ ար գի պիւր գիմնայ շարօլ ադ էդ
գայ, տայիլի արիկի վը լօժօնը, դօրայ տայ
դու ըմայկայ, տչունչի (ծօրայ կայ տիին, եայ
անընկ գի պիւր գիմնայ շարունքս զաօլ զնու գէդ
ադ, պէր ադ քի, եանայ, եանկի տան, դ դա չ
գերայ գիմ գի, իլկ արիկի շարունքս դուր սօն
կրայ գէլի անանը, օտօքրիդ էդ մայկայ պօլմ
ադդր, տայ հար շարունքս դան գի, լիւ լի ախ
չայ, քախ չայսը վօյ դնունկ տուր, դ ախ չայ
սըլ (ծօրայնընկ տր, քախ չայսը, տեպգի, սին
կտր, տայ գ ունչի, (ծօրայ տայ ան ընկ սլիագի
լարն, բրեօգ վադէդ մախ գերադ, տայ տօ
վօտուն, գորկուգ մախ գերադ մունունկ գի բր
ի հօտայլար տայ, եօլուխ գան, նընկ, (ծօրայ սի

(պուլայ տր 2)

գիւղացիք գիւղացիք. եւ լուսուր. թորայալն ընայ գի
ւթ թայօղլուն. զառօրեփղէ դմայ պօլուր. եւ
օղու լալ թամն. եւ այլ իսալ թունուն. եւ այլ աղ
ունէրին. եւ այլ աւարտալ. իսաւրտալին. եւ կարէր
եւ կար. իսաղուն պիւրի պիւրին. եւ այլ ալսի ճնսդ
ան. եւ լուսուր. օղլուն. եւ այլ աւարտալին. եւ
օթմայքի լուսիսին. եւ այլ տօղուն. անի թորայ
տայօտէր ժողէ դմայ պօլուր. դէ. ք պիւր ըէ
նի. ք պիւր ալ ժողաղէ դմայ պօլմա. պու եւ
արի անի ըլի անի. լաւտայ. ալ աւարտալ պօլուր
ար. պիւր ալ ժողաղէ դմայ պօլմայ. անի ըլի ընտ. դմ
այի պօլ. եւ այլ տօղուն դմայի պօլ. եւ կարգի օպլիչնէ. դօր
այ. ալ ընայ. անի արժօցուն պիւրտայ. նայնէ. քի
եւ արդու գուք սայ օլ. քարսունայ զօղու ըմալ.
քիւր աղ. անի ուսդունայ. եւ կար ընտրու. քիւր կարգի
անի. այլ կարգի. անի ընտրի պիւր. ք օր. ք ուն լարնէ
չի. ք եւ արի եւ աղի անտր. դօրայ տայ գի պիւր ալ ժ
վաղէ դար լար. ժօյդ օվինայ եւ այլ եւ արդու տայ.
մօղաղաղէ դմայ ան. պօլուր պարչ. այնի պիւր ալ ժ
վաղէ դմայի պօլ. ու դմայի պօլ. եւ այլ տօղուն դմայի պօլ
դէ. ք անի ընտրու օլ. եւ ուր ուր դմայի պօլ. օլ. քարս
ունայ ունուն. իսալ անի ընտր. քէն տիւնի. վլ. անի
դ ուն ուն. իսալսի գի թորայ ալ ընտրայ մօղաղաղէ դ
մայի անտր. նէ դուր լուտայ. ինչ պօլտայ. օր. ք. քար

սունայննակ, անդ՝սը, զէրագ պի օլե ուրուդ
գայ, գիմսինկ գի իշիտիք զլաննր, և ժեսայա
լար Բօլիննէն տուէ ուլլար, անդ՝նր դուէ ալ
լայ մակայ, գէն տի և ուլլու իւլարը, ուչ ուն
դէ ք. պիր օլե ուրուդ գայ անդ՝նր, և կարգի է
բ պօլսուն, և կարգի խաղ ուն, գիմսինկ գի
տալի սիտիք, զէրայս ուլլու տայ օլ գօլտուր
մախ. գէրագ, անընկ խօլ ունայ գիմ գի տնտը
դրի իր, և կարգի էր պօլսուն, և կարխաղ ուն
այնէ կարգի իշե օլուի քայ տալի արաւնայ պի
գօրայ դաք գայ, գիխայսի սղր՝ անայ գնտան
դարդ գայնայ պօլսուն էր իւտղ ուն ուչ ուն օլ
դուրմայ կայ, տայի տղուն էր ուչ ուն, և այնա
րտայ, իւտր տալ ուչ ուն, և ուլլ գաք գինչ այ
անի [Թօրայ, Բրի] միդ և դմախ գէրագ անընկ
գի պիւք Բրի հօտայ տայ, գիմ կայ տայ և օլուի
տայ, օրօգ սուղ լուի ունայ գօրայ: ~ ~ ~
Դըլլ և օլուի ուր, տաւալիլար արայ անայ
գի տաւալ լուն, և ուր ադ գայ, չիխար կան, և
գի տու չմանտր, գի սիւրի պիր ինայ սօղարդ ըն
տան դալալէ գիք գայ, և տման սօղ լար այդր
լար, տայ այդ լար պիւրիլար հօրմադին այ
դի իք, գիսէն և տման քիշի սէն, և այս զուք ու
էն, և այնա արախ չիսէն, և այ դարայ դուրսէն,

Եայ խալիսէն. Եայ խալիսէն. Եայ օրօսք
օղլուսէն անտայ գէնսի Եայ օրօսք յերիսէն.
Եայիդսէն. Եայիդօղլուսէն. նէշի. քալաշար
առնայ տայիչ գիգիլիստան. նէդու րլու տայգի
պու անկըկանիշ լար եօլու խալայ. Եայ գօգիդ
եօլու խուր. քիեալսշի խաղուս լարկայ տայայ
լար պերիբլար. գիլատայ աղաւորնայ այդիք գիե
աման խաղուս. Եայ օրօսք լայ. Եայնէ դուրլու տայ
այպ պերուայ. տայիշ դարդ ըկիե. տիեառ զուկայ
տայօլ այպլայկան գիլատայէալայ. գէնսի եուր
աղին տան. Եկ արեւ. Եկ արիս աղուս. տայ գիլկ
այ լծօրայկայ. տայայդ գայ սապաքըն. գալաշ
ըյնընկ. սօղարդըն տան. սօղայդ ըլտըլ. Եօլա
այմէն անըտկուսնայ. նէ մայեալման պիլ մանտայ
բօգօտըլեան. գլայկայ գանըլար պլայե դգիր
մայկայ. Եախշի գիշի լար պլայ. տայանըլ գլայկայ
հօրմաղին տան գուշուր մայկայ. տայուստայկ
անէ ան. գիլգիլեալ. տայդուրուք գօրայ ալըն
այայդ գայ. պիլ Եարդուշի մէնպու Ե ախշի գիշի
ուսդու նայնէմա պիլման. գէք պարշայ Եախշի
պիլ տայեքի տայ ուշ տայ այդ գայ պու սօղնու
նայդօրայ պուսուրկայ անկ ար գիլգի պիլ ինմաղ
անդ ըշքայ գէնսիսինկ Ե անըլուսնայ. նէշի. Եալ
մապի. Եայնէ շիք պիլմա գիլուսնայ. նէմայ Եալ առ

նայազօլու բանտան գօնու տայ պօշ, տայ թօր
այիս ալ տրբութի գէնտի հօրմագինայ է կար
գի պօլւայ, գիմէ սայ անընկ գիպիք նէ չի բեղ
արիկի, է ազ ըլկան ազ լարնի այդ գայ գիմէս
այնընկ, հօրմագինայիս արշի, տայե արդու
ալնընայ, գլայկայ անի դանըն լար պլայ ու ադո
ւնայ, բերէ գօնագէդ մայկայ, անընկ հօրմա
գինայ ու դրու էնկի լիք գայ, տայ պիբաի պրո
նայ, դանըն լար ու ադունայ պերմայկայ տայ
դարդընկայ անդ գայ, պլի^ի տիբ անկար, հօր
մագի, իս ազ ընայ անդ ըն մայկայ, տայ հօրմա
գի, իս ադընայ իս ալ մայկայ, նէ քի անի դանըն
լար պլայ, բերէ գօնագէդ մայկայ, տայ անի
հօրմագին տան դու շուրմայկայ, է վէ դգի գօթ
է արդու լար տայ, է դգիբիբ գի դանըն լի լար
դու դու լմաի գէրագ, է օխէնայ պու, հօրմա գ
է արդու սուն տայ, պու շաղաւ ադնըն դգան
տր գի հարա տաւ անդ պլայ դուկայ լայկան
քէն տի հօրմա թինայ, իս ալ կայ, տայե ախ շիս
տա անայ, այնկար գի, թէնկի տան, իս օրիգա
նա տաւ ազօլւայ, տայ պլաւ մայկայ է ալ լան անդ
պիլայ, քէն տի նինկ, ճանըն օպրագ իդէդ մայ
կայ, տայ այդ գայ, գի այդ ըմ, մէն իմու լու աջ ըլ
ըմընկ, տայ թալոս դու մնունկ, արդըն տան.

օլսօղլարնի անկար. եօխսայ տալիպու հ'նէմայ
Եւաման պիլ ման, պու գիշի ու սդ ունայ դէք պարչ
դե-ախշի, սայ անընկ գիպի. ք դիշի նի օկուղլամա
գէրագ օլդուր զուղմախ պլայնայ խալըրդօրայ
հընկ ալնընայ օլ քարսուն ահայ ուղրուխ օյմայնկ
այ, խը ախչայնայ քօժօտ օլ ախչ այնի, եայ դօրա
կայ պաղըչլար, եայ ե առլըչլար կայ խուց դայ
պէրտիրիր, դէք օլ քարսուն ալմա կայ պօլմա
գիւմ կայ գի, խօյ ու շուու. հօրմագիւնայ խալըլի գէր
այ գէն տի նիսկ, ուլու ենկ իլ լի. քի պօլու. բէ տի ալ
ուայ ե տի գիմէ, սայ օլ ախչ այ նի: ~ ~ ~

Լանայ եօլուխ գայէ տի, գիմէ սայ կայ գիօտի.
Ե աղէ գօթի ին տայ, տուն եայ տան գէչ գայ, տայ խ
ալկայ անընկ, խայ սիխ ուլու տայ գէլիբ ի գտայ կայ
(Ժօրայ պլայ, անընկ ե օվուխ լարըն տան, գիւմ կայ
գիդու շգի անընկ ի կլի. քի, այդրք գիպի ի մման կայ
օրօրչլ ուխալ տըյ, մուշնայ վախ գնընկ, խուլ ուխէ գ
գան. ե ալ ըմ նըյ, գօգմի աղճի պօլկայ, եկար գիէր
մէնի, խուլէ սայ գէրագ գի անտըչ գայ, եր մէնի
(Ժօրայ սնայ գօրայ, ե ալ զըզ գէն տի տայ անընկ ե
օվուխ լարըյ, գէրագ անկար դօլայ կայ լարօլեալ
նըյ, նէքի խուլ ուխէ գիբ դիր գէն տի պիլ ինայ այ
եկար գի խուլ օղկայ ծ'սա պօլսայ, նայ գէրագ սլայ
անդըչ. քայ, նէչիք ալ արնընկ, (Ժօրայ սնայ տրօլու

տանն սօնկը այ՝ տայն ու վոլի լարը՝ անքնիկ
լիք ինտան գէր ազ դօլակայ լարօլի ուկայ՝
խայտայ գիէ քիէ արգի դանքի ինպօլմատայ
մոն ունիկ է արդու սու պու տուր՝

Վ Բէլայ ճիէ անը՝ սարն ազմախդանդ մտ
ար՝ գիմգիի ին դու շուրտի օլ պէրիւր՝

Ղ Իրգիմէ սայնի՝ ունտայկայ լար վօյ դգայ օ
վ ինայ՝ տայիշ գէլիայ անդգայ՝ տայ քօվօ տնը
Եան օլգու նիտայ դու քմատայ անդընի շիգմայ
կայ՝ նայիշ ինդուշ ուրու ք՝

Վ Այտն տալկանէ ան գօնու լուր՝ քամէ նդնը
խօյուք զ ախշայ վօյ դգայ՝

Վ յէկարգի թօրայ տան՝ գիմէ սակայ պէրի
այ լար անդգայ՝ տայ քօվօ տնայ սդր օնայ դու
քմայկայ գուսունայ՝ անդընի շիգմայկայ նայ
իշ ինայ դուշար՝ տայ ունտալկանէ ան գօնու
լուր՝ դօրայ ալնընայ՝ խօյուք զ ախշայ քամէ
նդնը՝ պօլտուան տան՝ գօնու տայ պօշէ արդու
լարկայ գօրայ՝ տայ էկարգի գուքմատայ գունի
նայ՝ ունտալկանէ ան՝ անդըն դու կալ լայմայ
կայ՝ օլտայ ալայօի գէնսի իշ ին դատէ դար՝ նէ
պլայգի անի թօրայ ալնընայ՝ վին օվադէ դգի
խալքը անի քօվօ տկայ դօլայմայկայ պու տ
լուր մոն ունիկ է արդու սու՝

[illegible]

Կիսկայ տայիւայ ան Եօլու խաւայ, գիւղիւ
գիւմէ սայ, գիւմէ սայու շուն. Եւ ու ք գիւղիւայ.
պօրչու ու շուն, տայիւ գէ ջգէն սիւան տայ
պօլմայիւայ պօրչէ դ գան, տայու ն տայիւայ
լարե ու գ չինի Ե առ դուկայ, այդք գիւղիւի Ե
միւ քիւման կայ Ե ու ք գուր, տայօլ դան մայիւայ.
պիլինիւայ, տայ դաք գայ լծօրայ գիւ պօրչ լու
տուր, դօլայ մայիւայ, Ե ու գ չի Դ աւ ան գիւ պիլին
տիւ Ե ու ք լար չին գան տան սօն կօ այ, իւ այսի.
գիւղիւարի կի լծօրայ տայ Ե ազկան տօր, պու
արգի գու լու շուն, տայ այդ գ այդի տիւ աւ Ե օ իւ
դուր, իւ ու մայիւ պար հե դուր լու տայ պօլ մայ
դ լար մէն լծօլ մայիւայ հե, քի լծէն կի տայ
լծօրայ դաք սայ, տայ Բօլ Ե Ե, ինան մակայ գլաւ
այիւայ, տայ գլայիւայ, Ե ու գ չինի, անդ գայ գէլ
դիւմայիւայ հայ Ե ու գ չի Բօլին Ե ն ու կու Ե
անդ, Ե ու ք ու դ մայիւայ, իսաւ ան պօրչ, իւ ան ք
ան լինի տու կու լ տայ դօլ Ե կայ հաւա իւ տիւ ք
հե չի, ք դօրայ դաք դր յմօն ու շուն ու անայ Ե առ
դու դօն դայ մաի գէրադ, գիւմէ սայու Եօլու խ
աւայ, իսաւ մա շալայ դօլայիւայ, հե չի, ք ախ շալ դի
ար, անդ սը գ Ե ու գ չի, այդու դու ն տու Ե տայ
լծօրայ ալն լինայ, Ե ու գ չի գիւ դօլայիւայ, հաւա տ
ախ շալ ալ ալ, տայ Ե ազ ըլալ, Ե ալ Ե լի շ ան լինի

|| ալսն զի տայ. եօլուխսայ, զիմէ տայկայ,
զի պօրչուն, զօլայմայկայ, պօլմայկայ, տայ
զիւ ադէդ գայ շահարտան, պօրչ լուլարի
ալնլնայ, եայնէ դուրլու տայ, գէշիք մախլիս
պօլսայ, տայ պէլիք, պօրչ էեայ լարի շքարօվ
ադէդ գայլար, զ ունչի դօրայկայ տիկն, նէս
ի տայ, պարէսայ, իսդէցիննկ, եայսդօյօնցըյ
եայ ուխայօնցըյ, նայսօրար բօվօտ պու, փ,
ունչի դօրայտայ, գինէ, բօսդուք, է դիւմ, տա
ղըն արի, նայ գօրկու զուրանկար դօրայ զիբրի
բօզվար, է դգայսէն, իսդէցին, դաբուք, դ,
ունչի, դօրայկայ, նայ բօվօտ, իզ տայսայ լիսդ
օվնըյ բօզօվ, նայսանկար, անի դօրայ այն այմա
նէկայ տիրին զի, իսդէցին դաբմին, բրիբօզ
վարէ դմայկայ, իտայ տայ տայ պօլսայ, պլիսգիյ
դօրայկայ, նայ չարդօրայ տայ դուրուք, դայ,
բօվօտ, այդրր զի օսդրէկամ, չվարդէ կօննտու
էկար գինէ իսատար, վախդ դայ, գէշիդ սայբօվ
օտ, իսդէցին, դաբգինչայ, պլիսգիյ, է արդու
կայ, տայ բօվօտ, նէ պիր դօրատինտայ, օբուս
դիդ է դմայկայ, պօլմադր, պօրչ լու տուն,
դաբգինչայ, այէկարգի, իտայսի դօրայսի, սբ
օզ, նուդէդ սայ, զի պիրի, պիրի արդընտան
դօրայլարնի, դուրմայկայ, տայ անլունկ արա

սընայ, օգկայ գիմէնայ, նընկ, շքարունք ու, զայ
տիգ, և գգայ, նայանընկ, իլկարի լի գի, նիվէշ, պօլ
ուր, տայ սօնկրայ, և դգան, իլկարի պօլուր, նայ
մուլ գմի տիր, խու մաշմի տիր, նեղի տայէ սայ, գէր
ագ գի, դուրկայ, դօրայ նընկ, մօհուրու դիպինայ
խոգէցին, դաբ գինշայ, նեպիրուչ, պօլմասդրալմ
այկայ, և կար, նեկուտար զաման, և այ գուն, գէշիք
իլայ, և կար գի, քօրունայ տայէ սայ, և կարէ ադ,
պիլ լիք դայ պօլսայ, օլպօրչէյայ սի, գէրագ գիպու
դուրլու, պօլկայ, գէլկինշայ իսդէցի, դօկկայ, հար
պիրինայ, մոնունկ գիպիք, բրիհօտայ տայ, պիմ
նինկ գի, օրօզսուլ լուխու նտան, և այն ազլիւն
տան, և օլուխսայ, նայ պու, և արդուլար տայ իսդ
էցի, և այ պլիս պիյի, դուրմասայ, օդբուլիտ ադ
էդմայ կայ քօվօտկայ ու դրու տայ քօվօտ գէլդիր
կայէ տի, դօրայ տան, դօրայ կայ պիդիք, նեշիգ
անի օլշա հարտայ, դաբ, ուբունտայ տի, քօրուն
այ տայ, նայ դօրայ, դօրայ կայ ինանըր, և կարգի
նեմայ, քօմօցնը լի ի պարէ սայ, նայ պու պլիսդ
իյ, դօրայ կայ գէրագ գի, քէլդիր կայ, օդքօրնըյ,
ուդրօնայ, և այ պլիս պիյի, այ և կարգի գէլդիրմայ
տիէ սայ, օլդօրայ, տայ, նայ դօրայ պէրիրդի քօմ
օցնը լի ինտայ, նեշ ախ դուշար, տայ խալտլը
ըր, դօրայ, իսդէցինայ, պիրսի, դօրայ կայ տիին
նայ օտմօվըյ, և կարգի, գէլսայ, սլուշնըյ սօզլար պլայ,

հայիկի, նէսի գի դօրայ բրի, միգէ դ սայ ալէկ
արգի, գէլ մասայ, նայ պէրիւր դօրայ գի շօվնը
ի շին տայ, անչ ախ դու շար, տայեկ արգի էքսի
տայեր լիէ սայ, ք. հաք դայ տայ պէրիւր դօրայ,
ան լնկ, նէսի տայ, պարէ սայ, շաքօ վաղէ դիւ,
բօվօ տկայ գի ալկայ, գիմգի, անկար դօրայ պլ
այեդի, այեկ արգի, խօն ախ պօլ սայ բօվօ տ, նայ
պէրիւր, դօրայ, ք. ունչի գուէ տայ, նէսի տայ,
պօլ սայ, շաք ունք պլայ, բօվօ տկայ տայեդ,
գան տան, սօնկ րայ, դօրայ պլայ, գիմէ սայ նընկ
սդօյ օնցը, իմէն եայ մնայ, նայօլ դօրայ տան
օխ, վեազ անեայ մն, պէրմայ կայ պօլ ուր լար,
տայ ուրմօ վանեայ սը, էլ լնայ պէրիւր մախ գէր
ազ, եր լիէ տայ լարէ քսի տայ, էլ լ շիխ գան
տան սօնկ րայ ք. հաք դայ տայ, պօլ մախ գէր
ազ դր, ուրմօ վանեայ սը, այեկ արգի բօվօ տ,
խօն ախ պօլ սայ, ք. ունչի գուէ տայ պօլ կայ, էլ
ը շիխ գան տան սօնկ րայ, ուրմօ վանեայ սը
ալայ օխ նէչիգ, գի, եր լիէ կայ ու դրու, էկ արգի
եդիէ սայ, սու մախ, պօրչէյ այ լար ինայ իկի,
եդ մայ տը յէ տայ, իզ տայ մն, գէն սինայ, իսգ
էջին, եդ մայ կան լնայ, ախ կայ սիզ գի գիմ կայ
գի տայ, եօլ ուխտայ, ե տը ու սու պու տուր,
իրգիմէ սայ նընկ, շուլ բր լիտը պօլ կայ պօրչ
ուլչ ուն, պիր գիմէ սայ տայ, տայ գէլ կայ, եար

շու-աւնընայ, տայդան մայկայ պիգի, քին, տայայդ-
գայ պիլիբ մէն գի պիգի, ք մէնի մտիւր, եօխ սայ դօլաբ.
մէն աւնկար, պարչ այն, տայ, անկ արնէ մայ տայ պա-
պչ. լու-խալմի, իրմէն, դէ. ք պիգի, քիմի զայ տէրժա-
դէդիբ, դիր, իսայ տայ գի է. քի, է արդըն, դիրի, դ-անըն-
լարի պօլմայկայ, նայ գէրադ գի, օլգիլի անդըն գէնտի
էդ. քայ, գիմի գի զին օվադէ դիլար, տայ ան տան գօն.
ու-կայ, դօրայ պլայ, այդան ընլիսի պօլայ Ե ախշի գի
շիլար. ⁷ Եղու-դու-կայ, այնկ արգի մէնայ, այդ սայ գի.
դօլաբ մէն, տայ պու իսատարըն, անկ արիալ ըբմէն
իսայ սին գի անկար պիլին սայ, անի դօլայկայ, այնէնի
գի պիլին մայ սայ, անդըն. քայ, տայ ան տան գօն ու-կայ
զէրայ ան տան, պա հայ անկար դօլայ մատ, է անայ պի-
րգի մէնայ, գէնտի, նինկ պիգի, քին դանկայ, այդ ըբ գի
մէնի մտուկու, տայ մօ հուրու անընկ պօլկայ, է այս
լմայկայ, տայ ի թինայ, պիգի, քնինկ դանընլար պօլկայ
գիմինկ, ալնընայ, է ազըլ ըբգր, տայ օլբիդ գայ դան-
կայ, այդիբ, գի անկար, նէ մայ պօրչ ում, է օխ դուր տայ.
նէ գիգի, ք գայ մէնի մտուկու, Լ տուր, տայ օլգիլի դան-
ընլար գէլիբ դօրայ ալնընայ, դանընլիս պիլիայ, նէ
իբ ալար նընկ, ալնընայ Ե տի, գի մ կայ գի դօրայ ինան
կայ, նայ պօրչ լու պօլ ըբ դօլայ մայկայ, տայ դօրայ
տան, ու է ադ պլայ, գէդ. քայ, անընկ գի պիլ. ք գի շի, իսայ
սի գի, գէնտի նինկ, պիգի, քին դանար, տայ Ե ախշի գի շի
լար, նինկ, դանընլիս ըն, գէրի ու բմայկայ գլար պապչայ
դուրըն պօրչ ու հուն, պիլ պօլ օնցըլ, իմէն է այս տան.

պաշխայ խալոյսի գիշը լբը լիդ դայեազը լմա
սորոյ ծնցը լիմէնէայ դէք պիւր դորայ ալընայ :-
Մաչան գիտայ եօլուխայ գիմէսայկայ դոր
այտայ գիաբէլօվադէ դգայ դօրօլկայ տայիշ
ին դուշուրկայ նայօլ գիշի խալըրեարդուկայ
ճուրում կդ ախչայ անընկուչ ուն գիւարդու
նունկ դաբ գանընայ պիյան մայտըյ ալէկար
պիւր գիմէսայ աբէլօվադէ դգայ դօրօլկայ տայ
աբէլայ ցիւայ եդգայ դօրայ պլայ գէն տինայ տայ
սօնկայ քօշուման պօլկայ տայէ պէրմայ կայ
գլամայ կայ նայխալըր օլ գիշի դօրայկայ ճուր
ում կ ախչայ գիմգի քօշուման պօլմայ սա յ
եպէրմայ կայ գլամայ սայ աբէլայ ցիւայ եդգան
տան սօնկրայ նայ գէրադ գիօլ գիշի զ քիւ ա
խչայ խօյկայ դօրայ նինկ ալընայ օլ դօրայ նինկ
գի աբէլօվադէ դի նէչայ գի դօրայ օլ դուրու ք
դուր գիւ պիւրիկայ դօրօլկայ տայ սօլայ ցի
ւայ գէնայ տայէ քիս դօրօնայ տօգվօ լիդէ դայ
գի զօվի դըյ քօք դան պուրուն աշըլկայ օլ պօլ
ուր պօլմայկայ այ գլամայ սայ պիւրսդ օրօնայ
պօլմասդ քազիդըյ քօքու գէլմիին թ չա
քդայ սըյ գիւն լիկայ տայէ կարգի քօրօլ քօր
ունայ տայ պօլմասայ նայ գ քիւգ թ չաք դայ
տը աբէլայ ցիւայ տայ ախչայ սըյ թ քիւտուր
կար դօրօլ քօրունայ տայ պօլմասայ նայ գ

գէղձ, հաք դայտայ աչըլըր, այ պիր սորոն աչկայ
հէ աչըլմաս, զապիդըլ րօքու գէլմիին մոնումն կէար
ղուսու պուսուր, գիմ կայգի, եօլուխապնէ վախդայ
|, անայ, եօլուխ գայ պիր գիմէ սայկայ, հօրմագուչ
ուն, գիդալաշիք պիրի պիրին այ տայ այպ, պէրկայ,
տայ վօյդ գայ ուն տայ գայ, նայ անընկ, եւարղուսուն
եւարըմ գուն տան պուր ունէ սայ, օլգուն պօլմախ գէր
ագ, հօրմագուչ ուն, այնկար, եւարըմ գուն տան սօնկը
այն սայ, նայ երդայ սի պօլկայ, տայ եու, քիդ տայ սայ
բօլօա, օդ բօրնըլ, եւան տան, եկարգի, եւախլիօնէ տլօա
դիտայ պօլսայ հօրմագուչ ուն բօլինէն տիր պէրմայ
կայ, եւարղուկայ տինչայ անկար եուք: - ~

|, անայ, պիր գիմէ սայկայ եօլուխ գայ, գիալկայ դօր
այ տան, տօվօտ կայ, տայ դօրայ անկայ գու զաւմիրիդ
էդ գայ, տայ օդ բօրնըլ, սորօնայ գիալբէտի, տօվօտ
կայ, տայ իկարի գէլդիւրկայ օլրօք դան, տայ դօրայ սա
դունալկայ տայ բօլօտնու բրի բօղվադէ դգայ այդ
լք գիգլարմէն անկար գօնուլմայ կայ, տայ բօլօտանի
հէլ գօրուք դուրմայ կայ, նայ դօրայ գէրագ սալ կայ ք,
քէ զ դօրայ կայ տիրն, տայ իկի պախ, քայ, եկարգի պուչ
նըլ տօվօտու պօլսայ նայ անի դօրայ, գօնուլգուր տայնէ
գինա գլատէտի դօրայ կայ, անի պօրըլու պօլուրկունայ
պադ գինչայ, գօլայմայ կայ, օդ բօրնըլ եւան կայ տլայ
օխ, բօլօտդ ուր սայ գունումնայ, բօգունայ տայ օդ բօր
նըլ սորօնայ գէլմասայ, օլտայալայ օխ, գէնախլինայ
դուշար, նէլիք եօղարի, եւագլք պիզ: ~

Իննայ. եօլուիս գայէտի պիտ գիմէ սայկայ գի
ժատ աղէդ գայէտի. վե աւտ աւան. գայ վե տի դէդ
մայկայնէ մայնի. ե այի շիդ մայկայ. ե պգոր մայ
կայ. ե այիս աւտ պգի շիկայ. աւալու. բե. աւտի գ
իբ. ե այգորու. բ. գէլ կայ դորայկայ. աւալ ժատ աղ
էդ գայ գիմ գի օպ վե տի դէդի. գի ալար գ. ան լիսի
պիւրկայ լարնէն. գի գորտի լար. ե այի շիդի լար.
անի ուրե աւտ օվնէն տիրէ դմայ կայ. աւալէ կ
արգի ուր օվէ դմայ. գիմ գի օպ վե տի դէ գիբ ղիւ
ե արղու. աւան գի պու գ. ան լիս լիսնէն. մօգու. ե այ
վե ազանէ այ սըյ պարմի տիր. նայ գէր. ազէ ար
ղու. այդ գ. այ գի օլիս աւտ արար նէ չայու. բե. աւտ
Ինն ա պիւրկայ սիւղ. գիմ վե տի դէ դմայ. (աւանկ.
կօրէնդ ա պ ունիւն աւան. հարեւ թօրալար. փր լօծ
ծնր. գայ վե տի գ. սա. սօլու. ր. ալե. աղ. ր. պար. ր. լօմիւ
աւան. սօնկ րա. նոկ արիւ. գ. ունկայ. տիր լիւ. գաւ. նի.
ե. սի գ. իլկարի. աւտ արգի. աւրի. աւալ. օլու. ր. աւ. ր.
մար կօրէնդ. աւտ ան օլ թօրա կա. գի պար. ր. լօմ
իլկա տիրիւ. աւալ լիւ. ր.

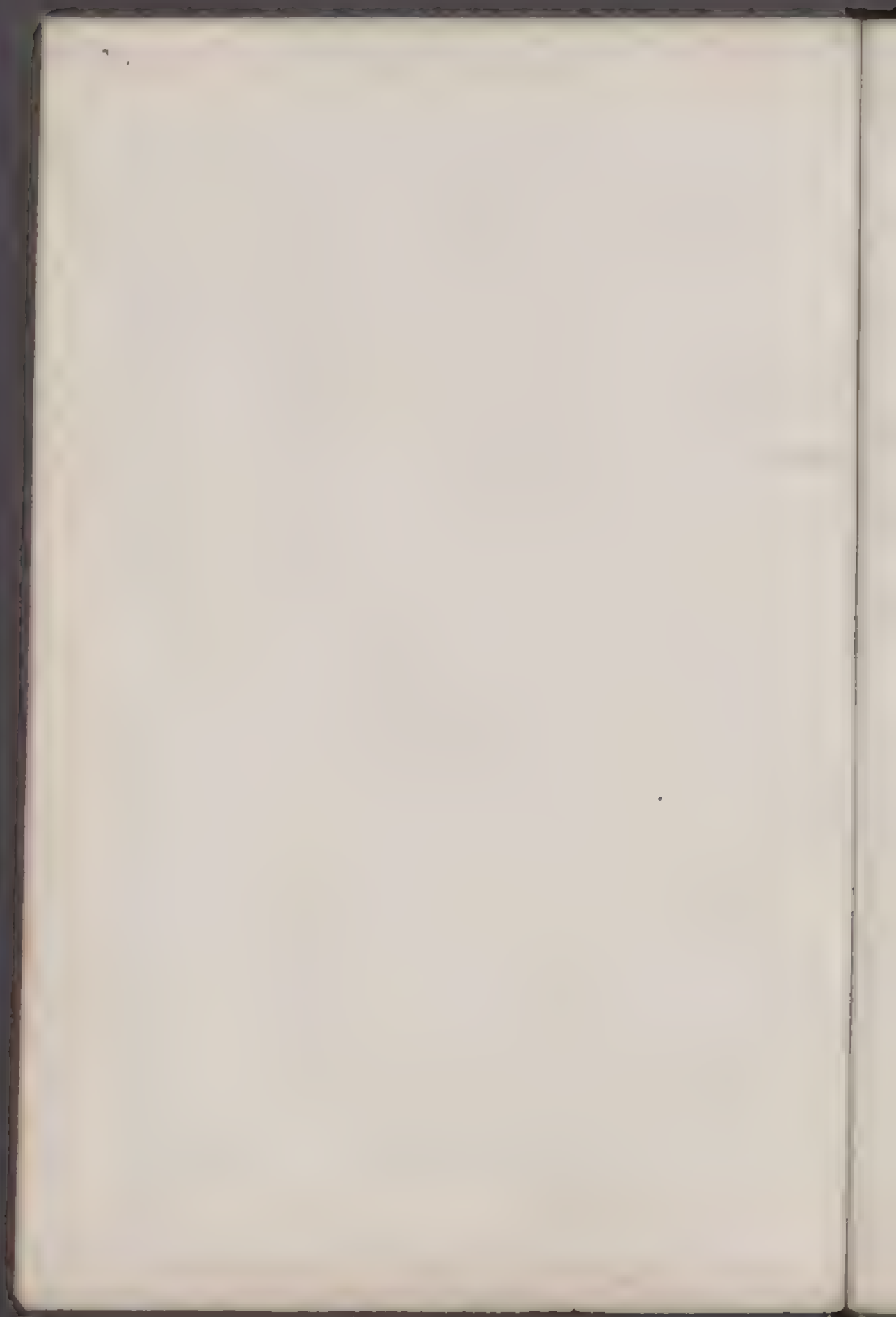
1594 ըն 20. Februarius. Դիմ:

Սընու քորեպն՝ Թորա Աք Թորոս
գունու. Բան քովալսի. Բոսսուտօք.
Բան արանթիւսի. Լըրաւնա. Խայ-
տաւ արօր արտու. քիսօղլուփուլար. արուփ
լիքաւան արդիւ. քըլաւուլար. Թորա տաւ.
դէրափօղար եղմակաւ. Լիւնիկ ուղուն.
Վօյդ. Վօյճէի բետիւն. տաւ ահալար. Վեզ
տըրիդ եդիփ. Իլկարի արկան զըվընայլար
կաւ. տէքրեդ պիւն. զաքրօջիդ եդիլար.
քիպարմակաւ. յիւր փիշիկատաւ. դէք ըիփ
լիքաւ. տաւ տուփլիքաւ. անտաւ եկար Խայսի-
էան. նեմա քլաւաւ. Լօզլամաւ. նաւարմա-
կայ. դրըփլիքակաւ. վընաշար եղմաւ. դէք
տուփլիքաւ դիպինաւ. արկայ. պուլայ ու-
դուշդա տաւ. տէքրեդ եդիփ զաքրաւար
եդ դիւր տիլար. աքդակաւ:

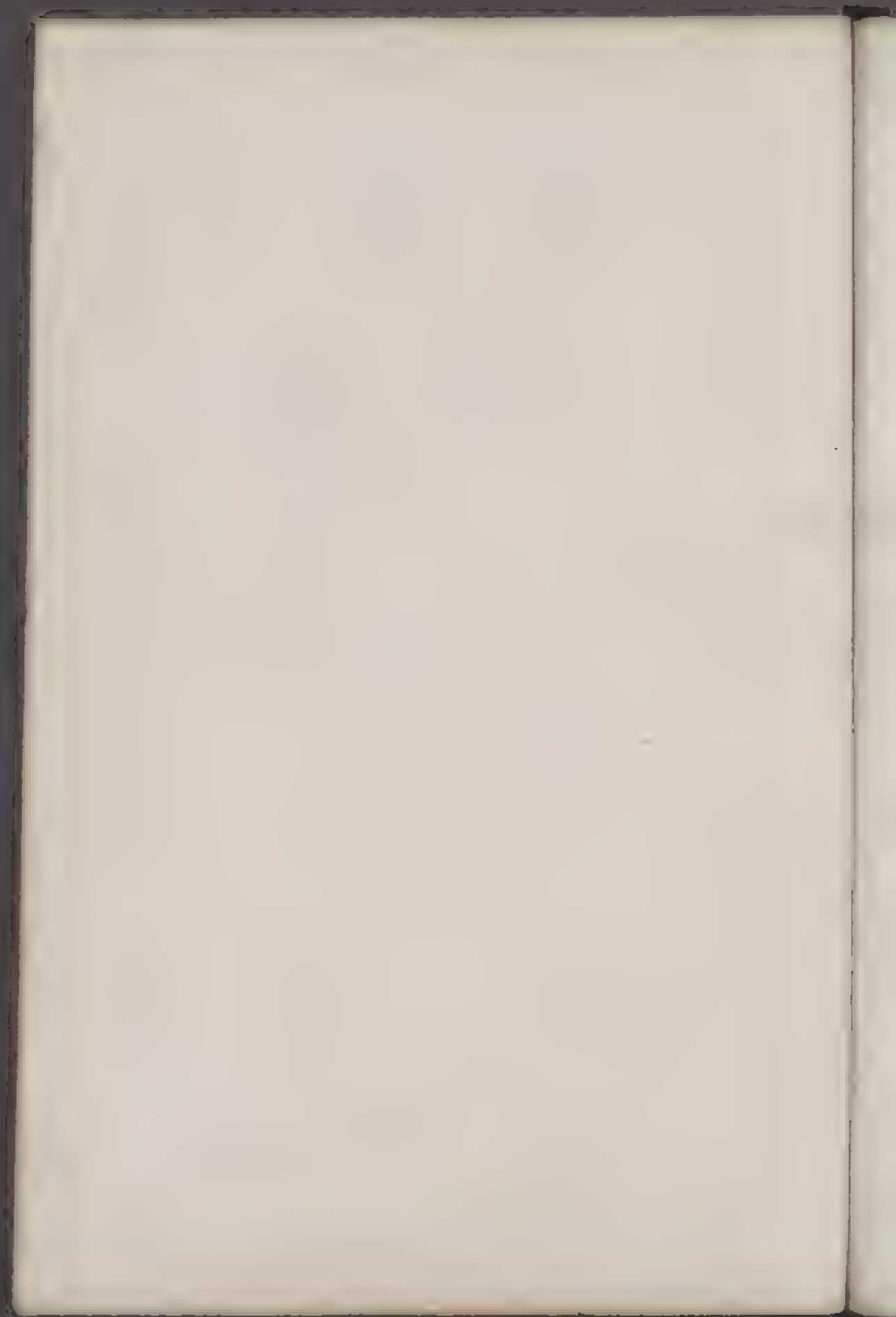

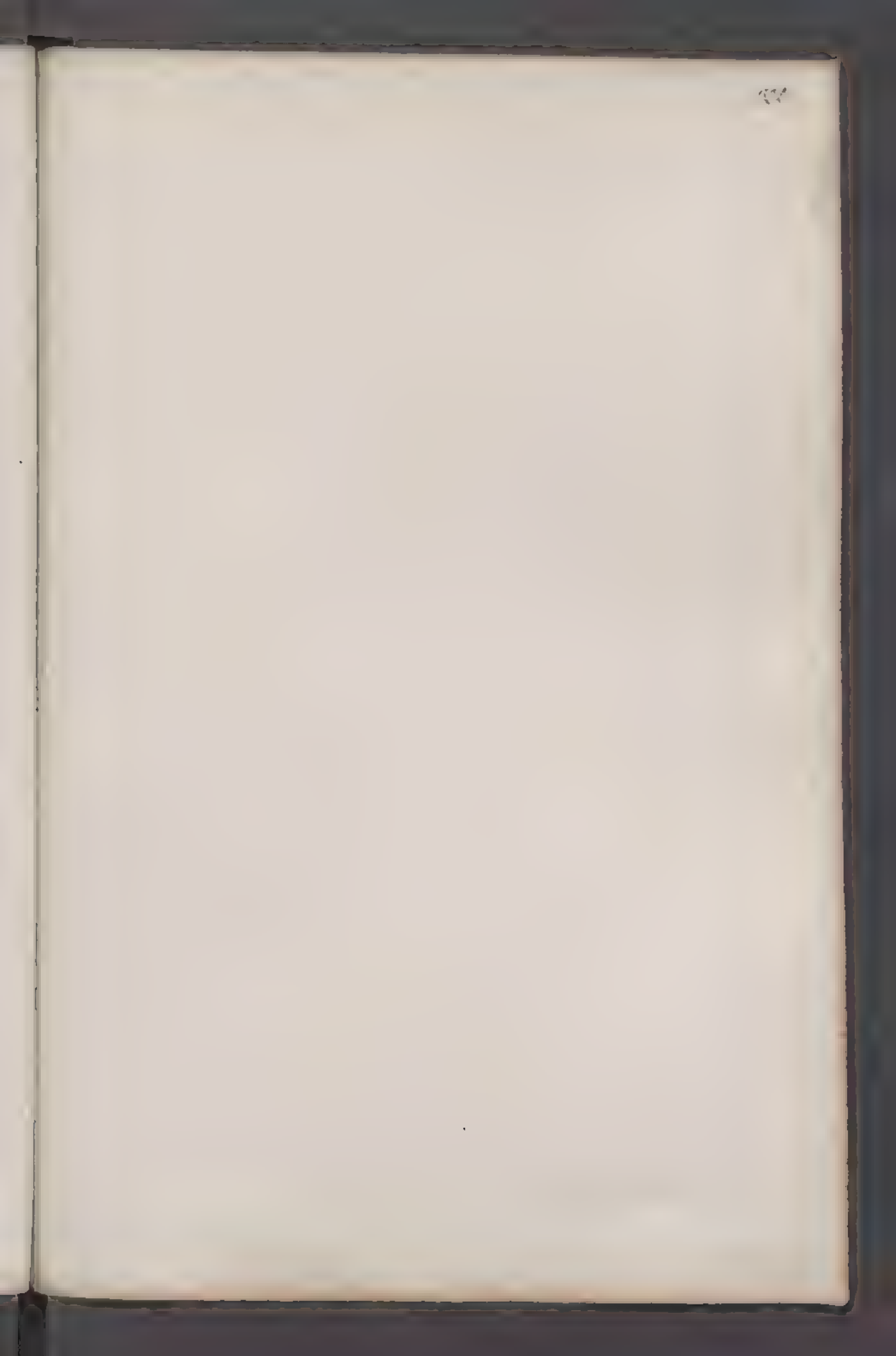

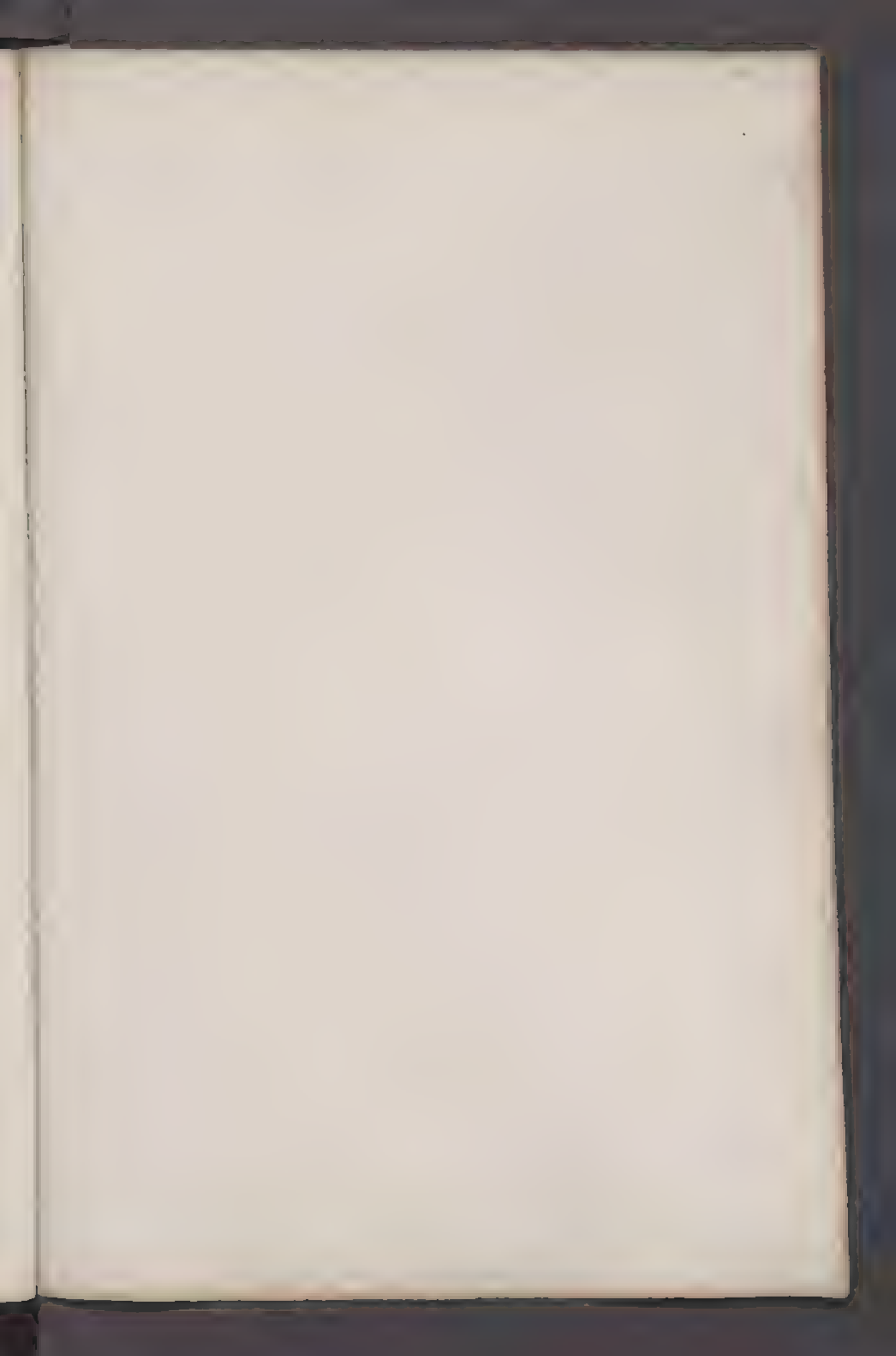

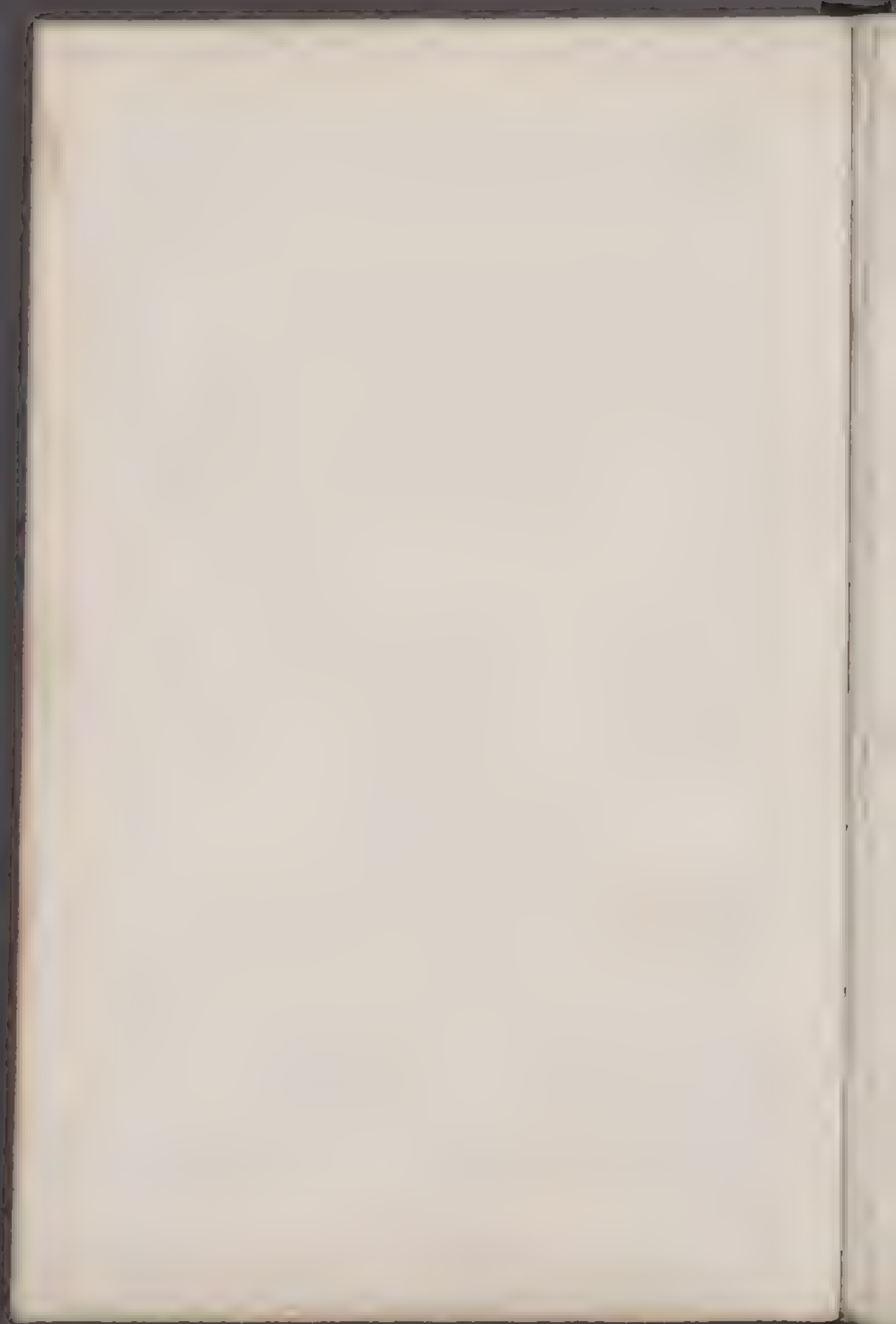

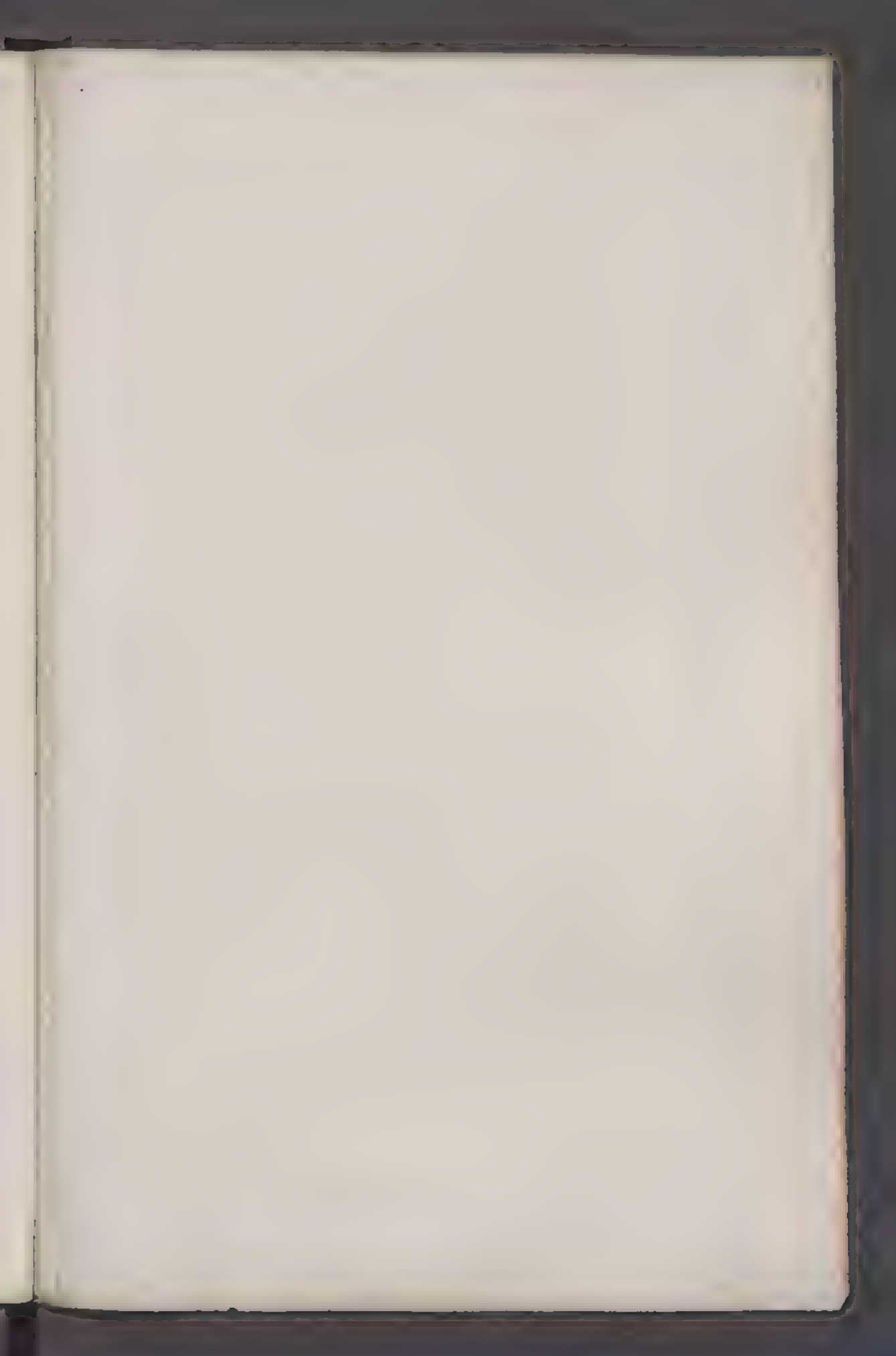

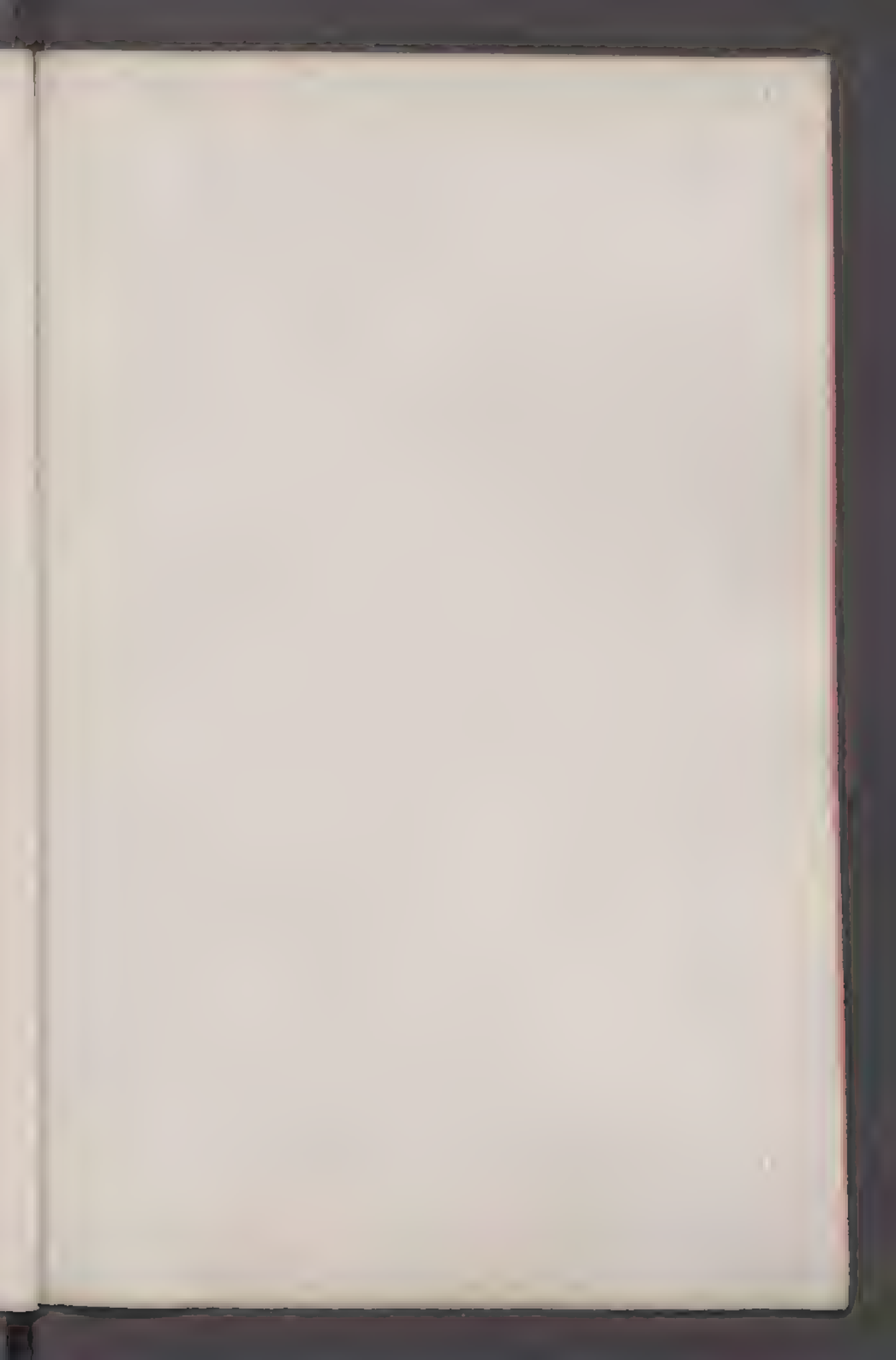

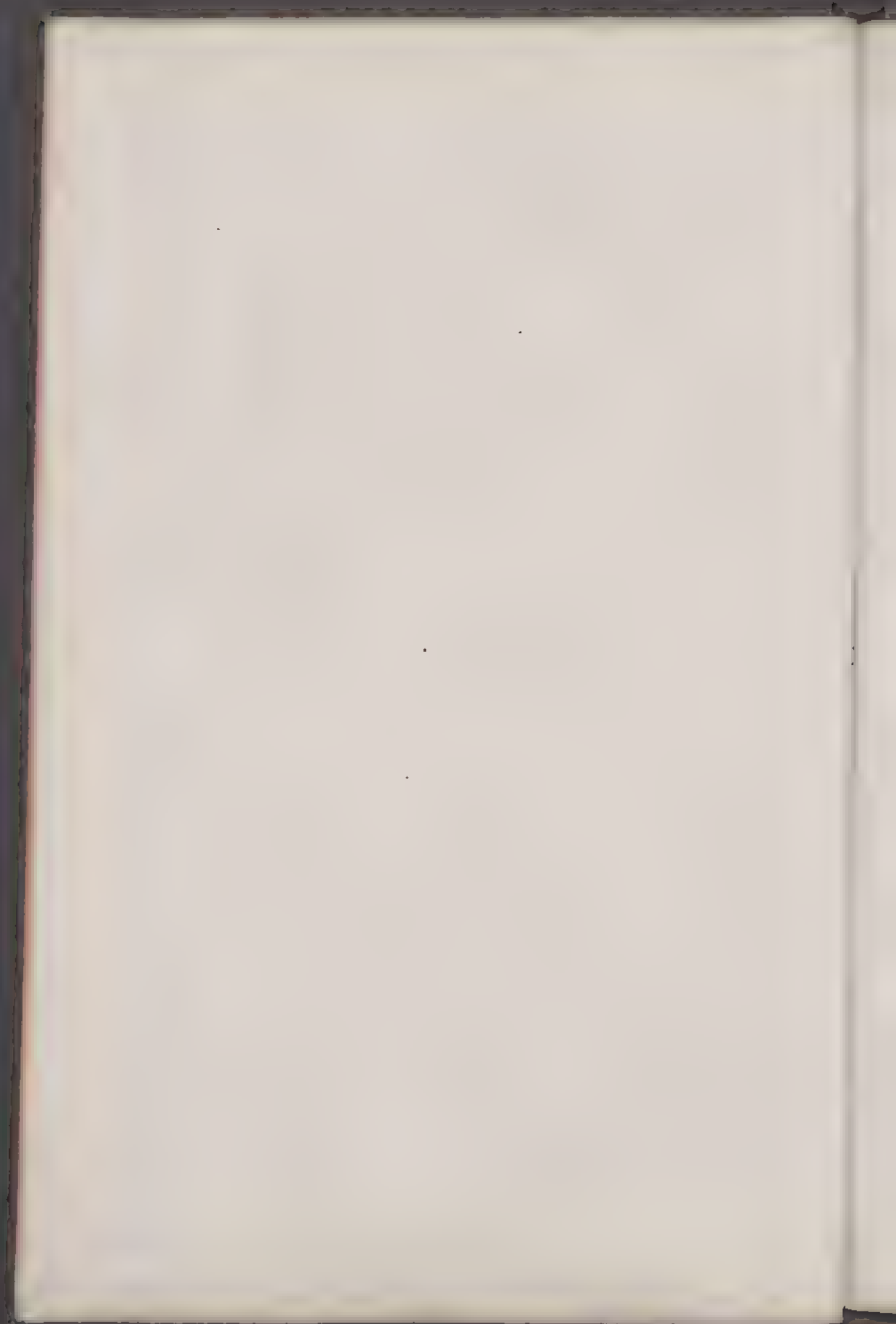

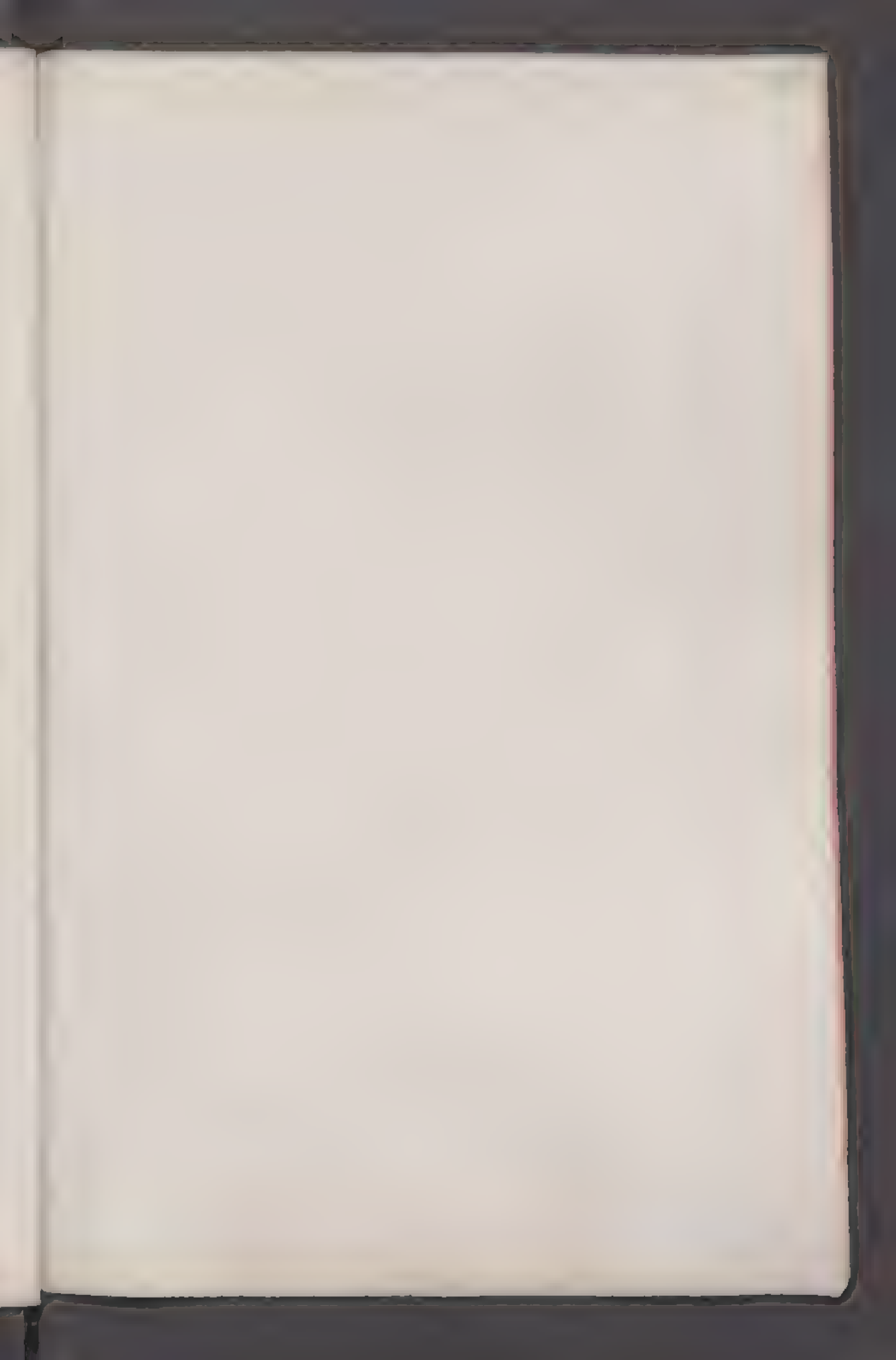

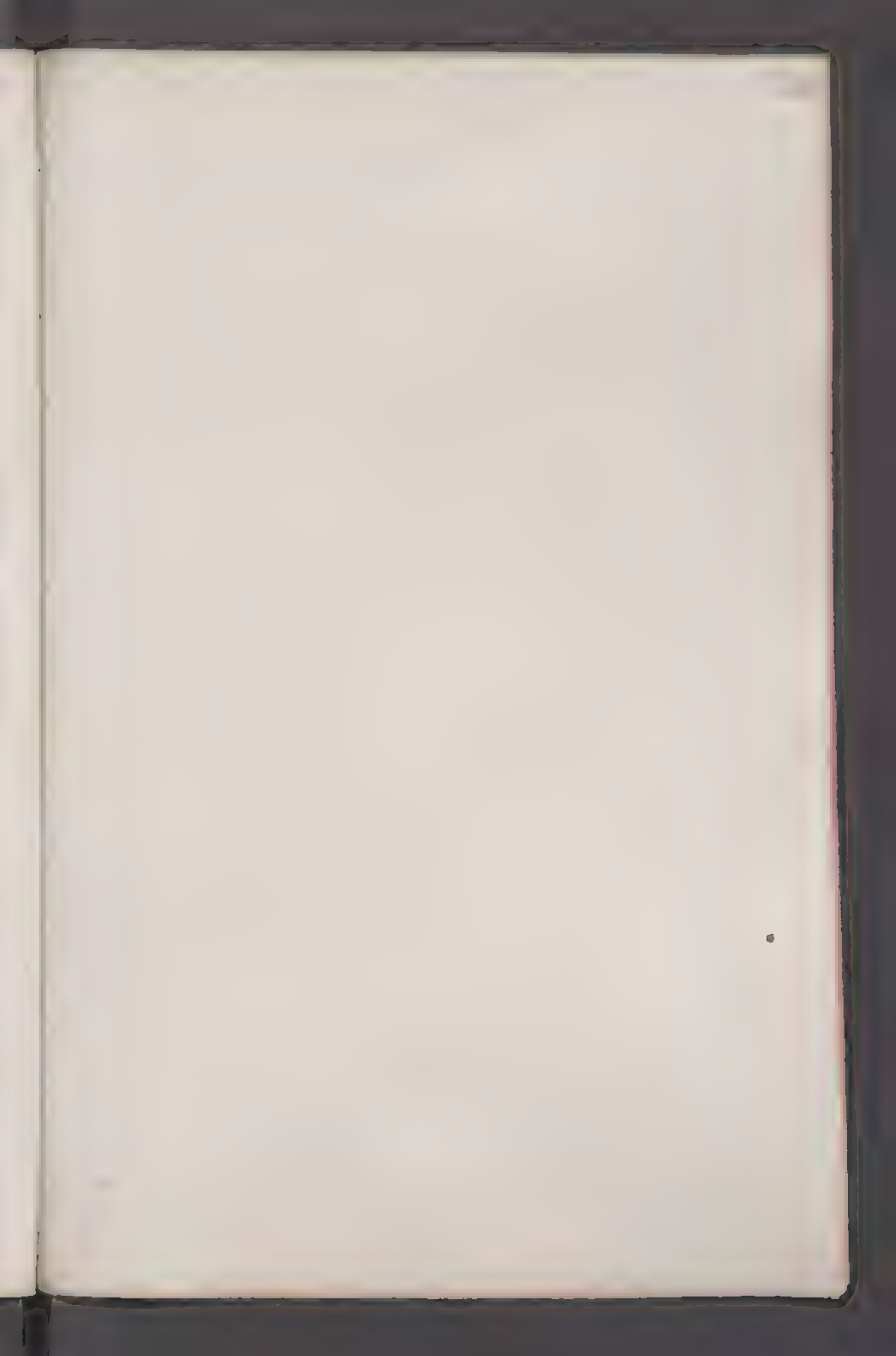

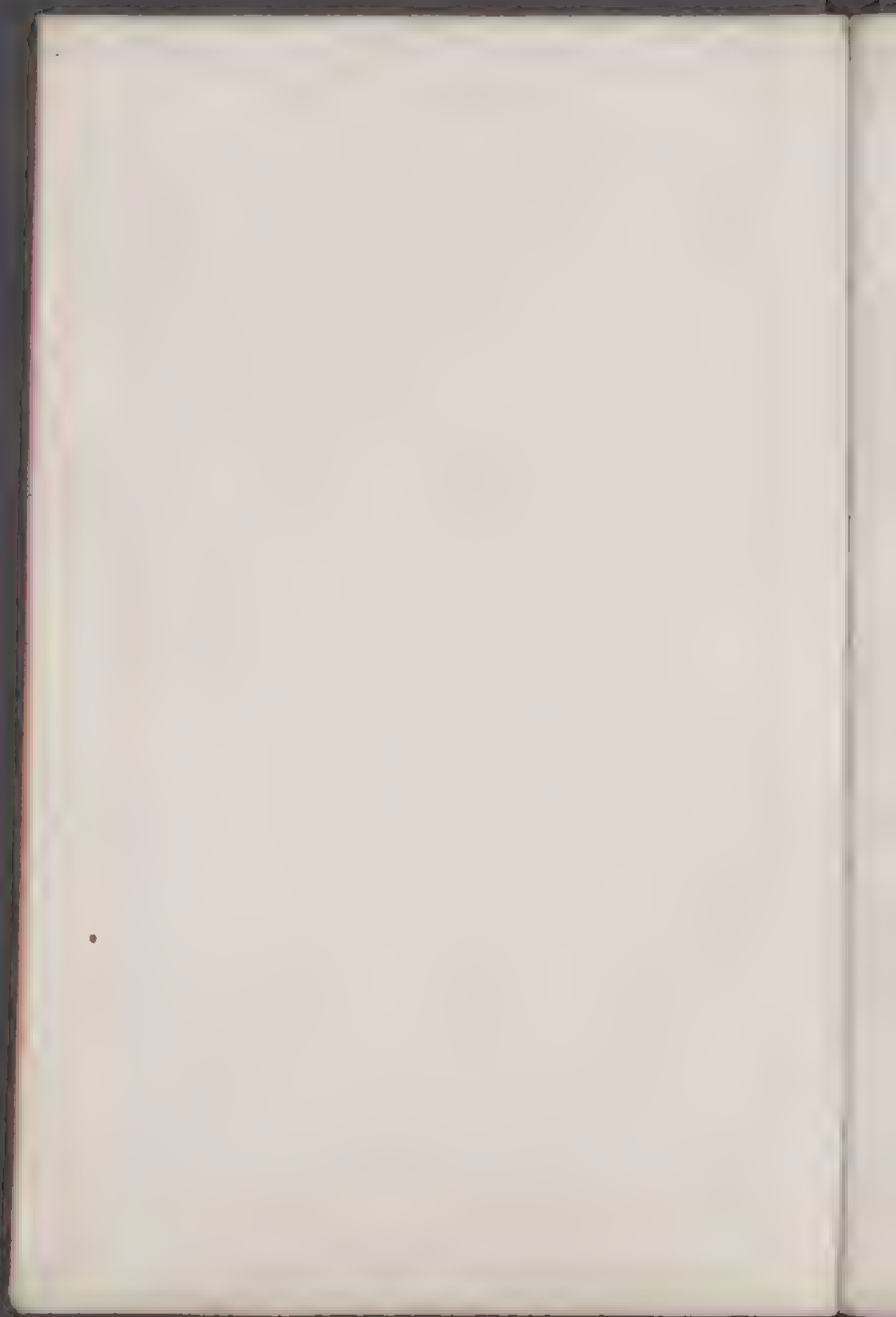

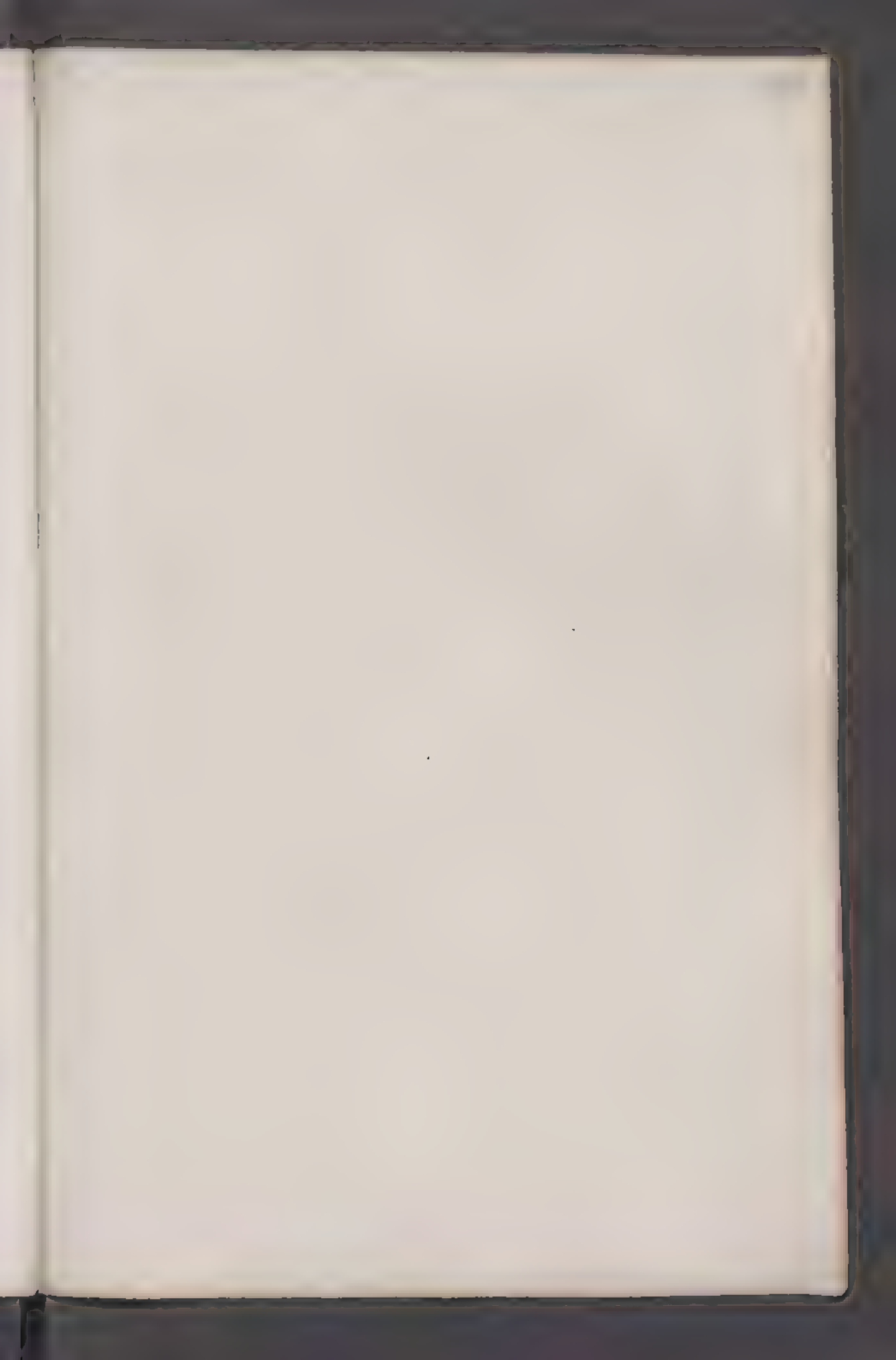

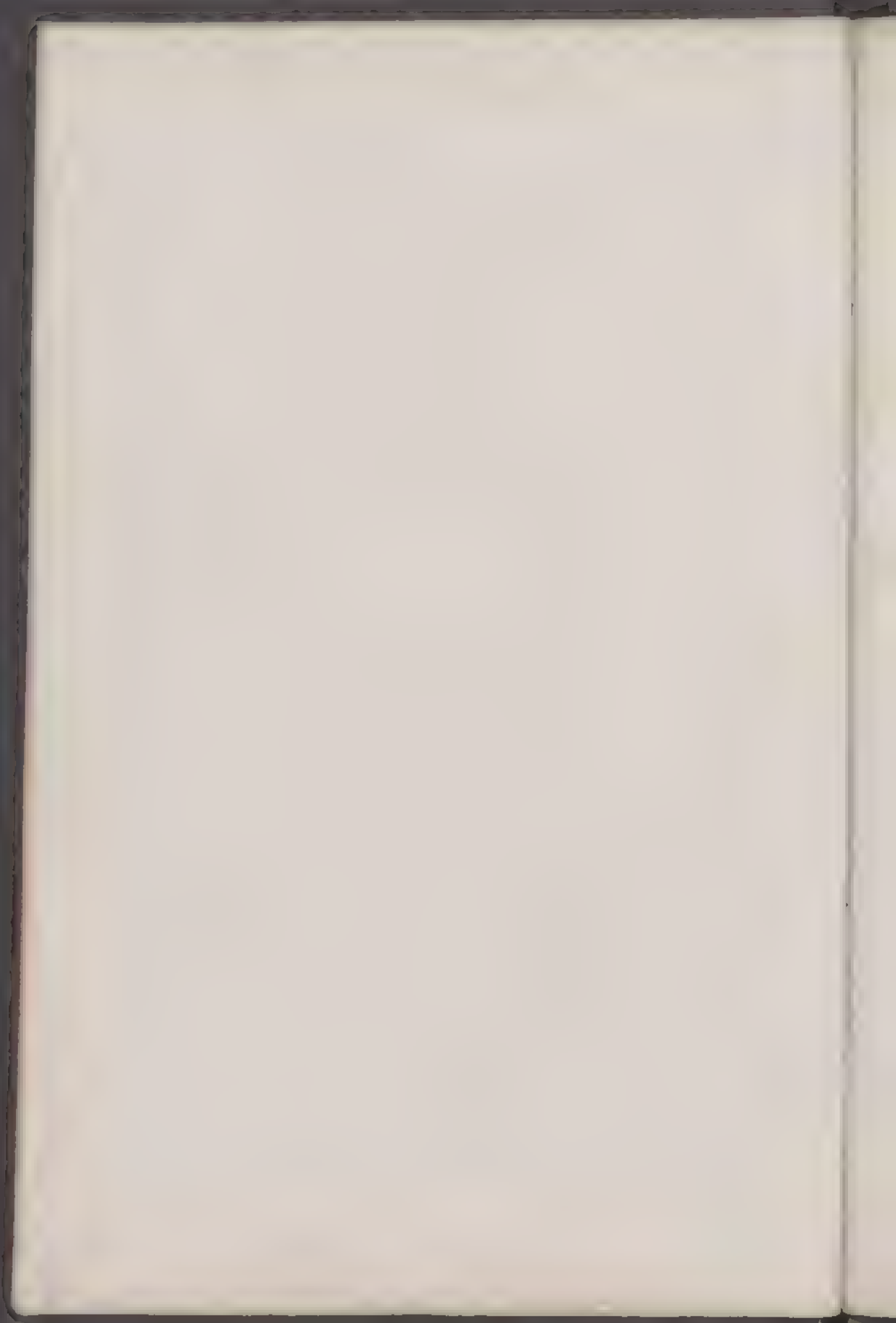

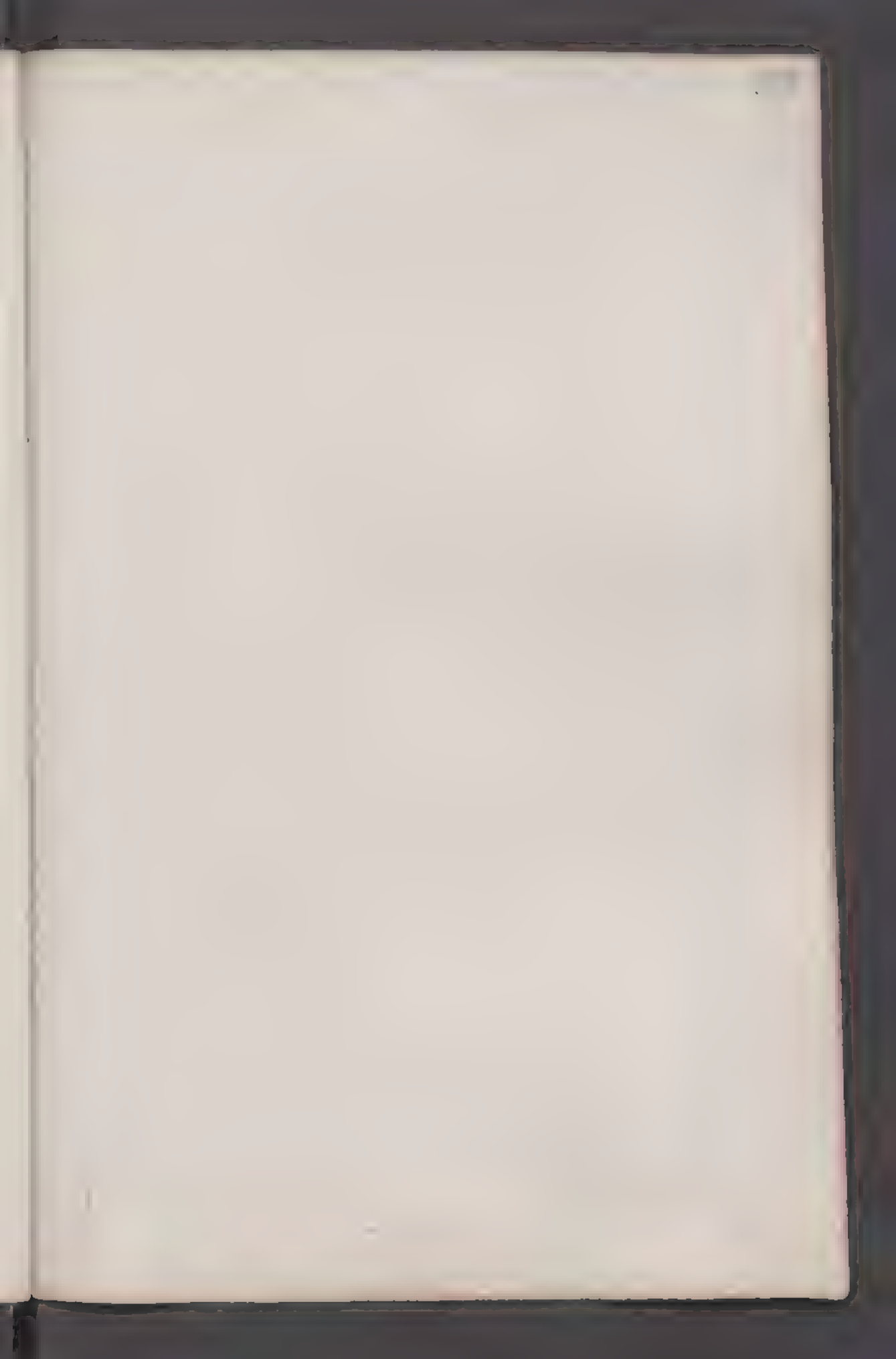

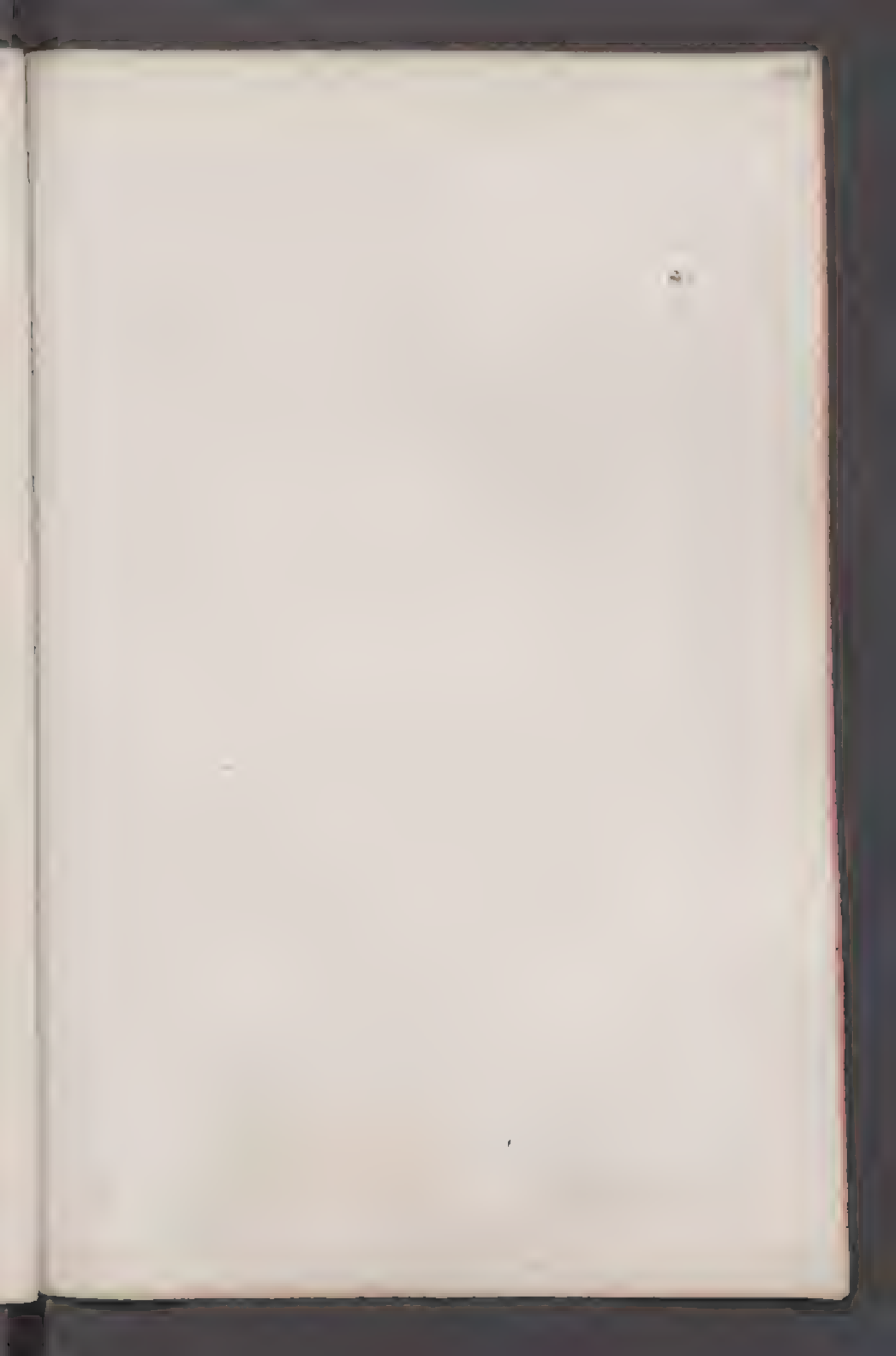

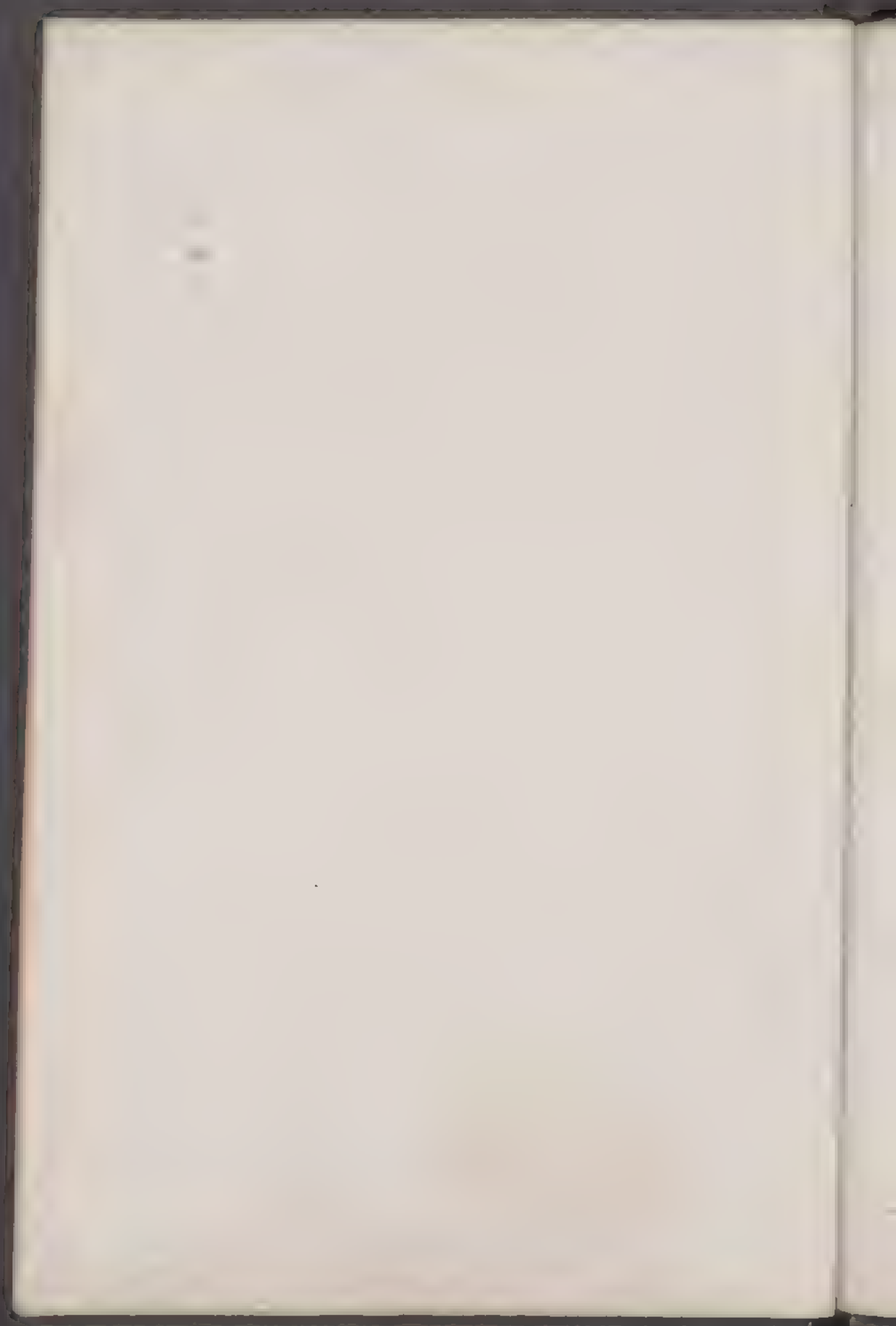

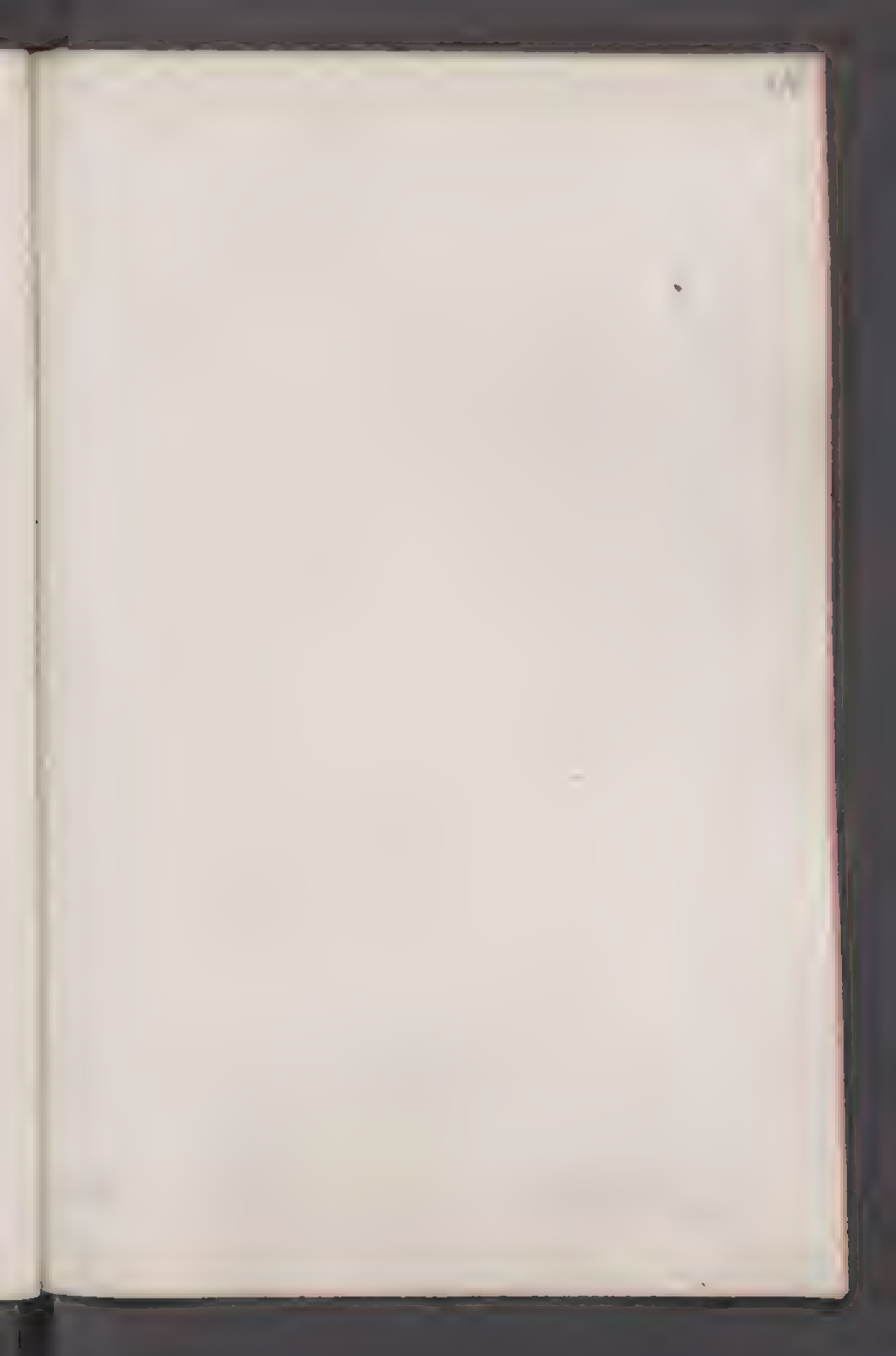

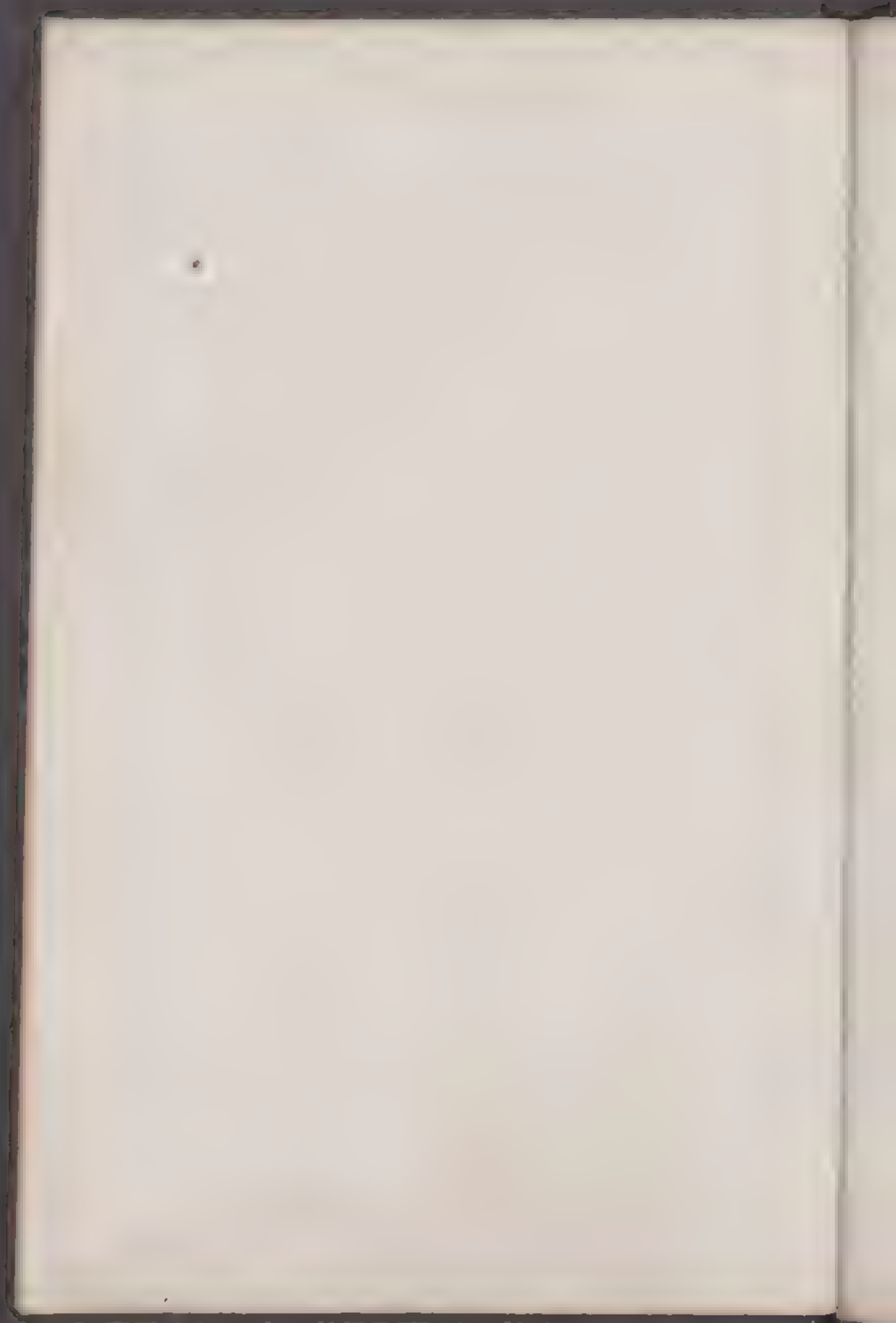

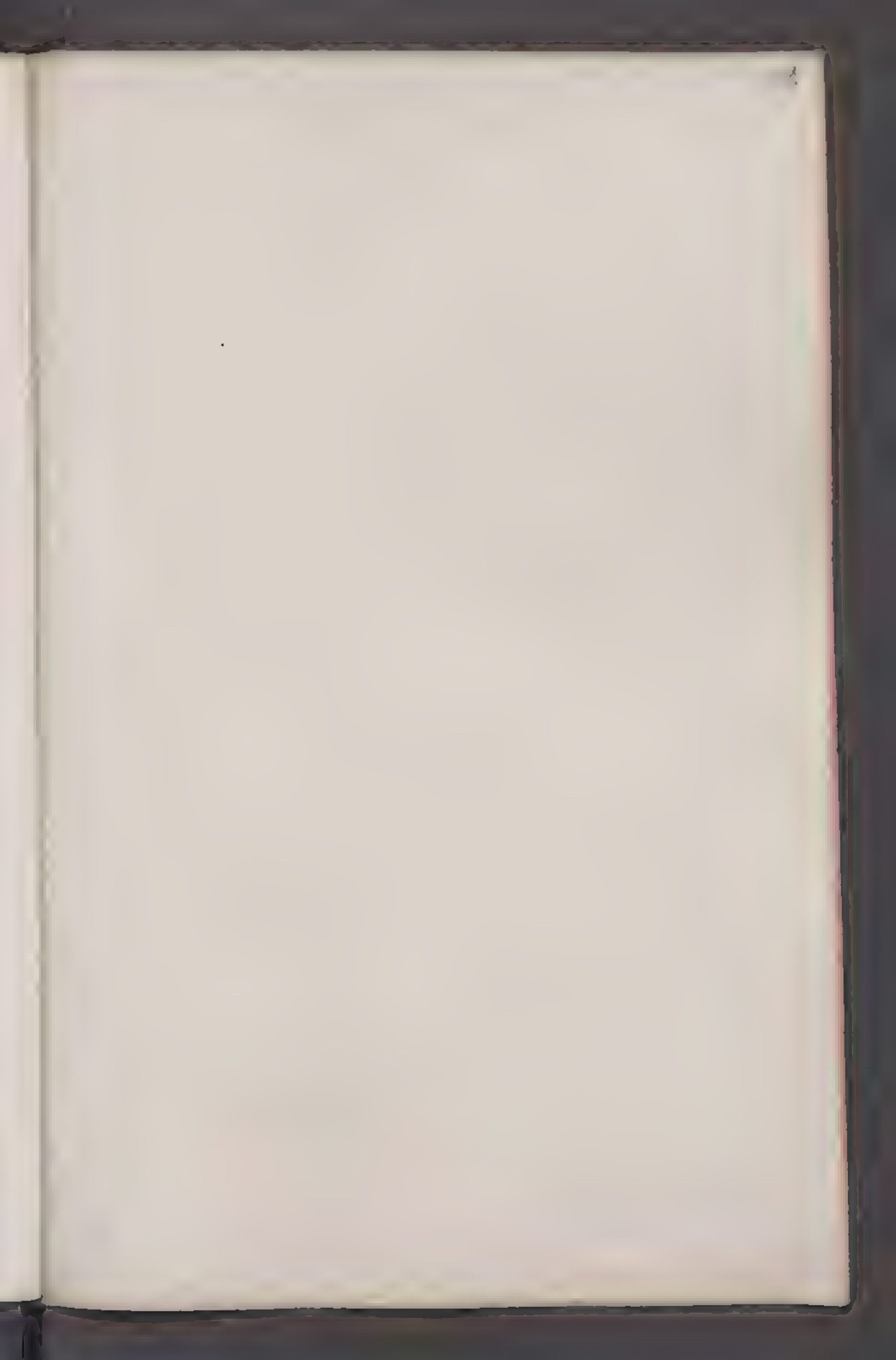

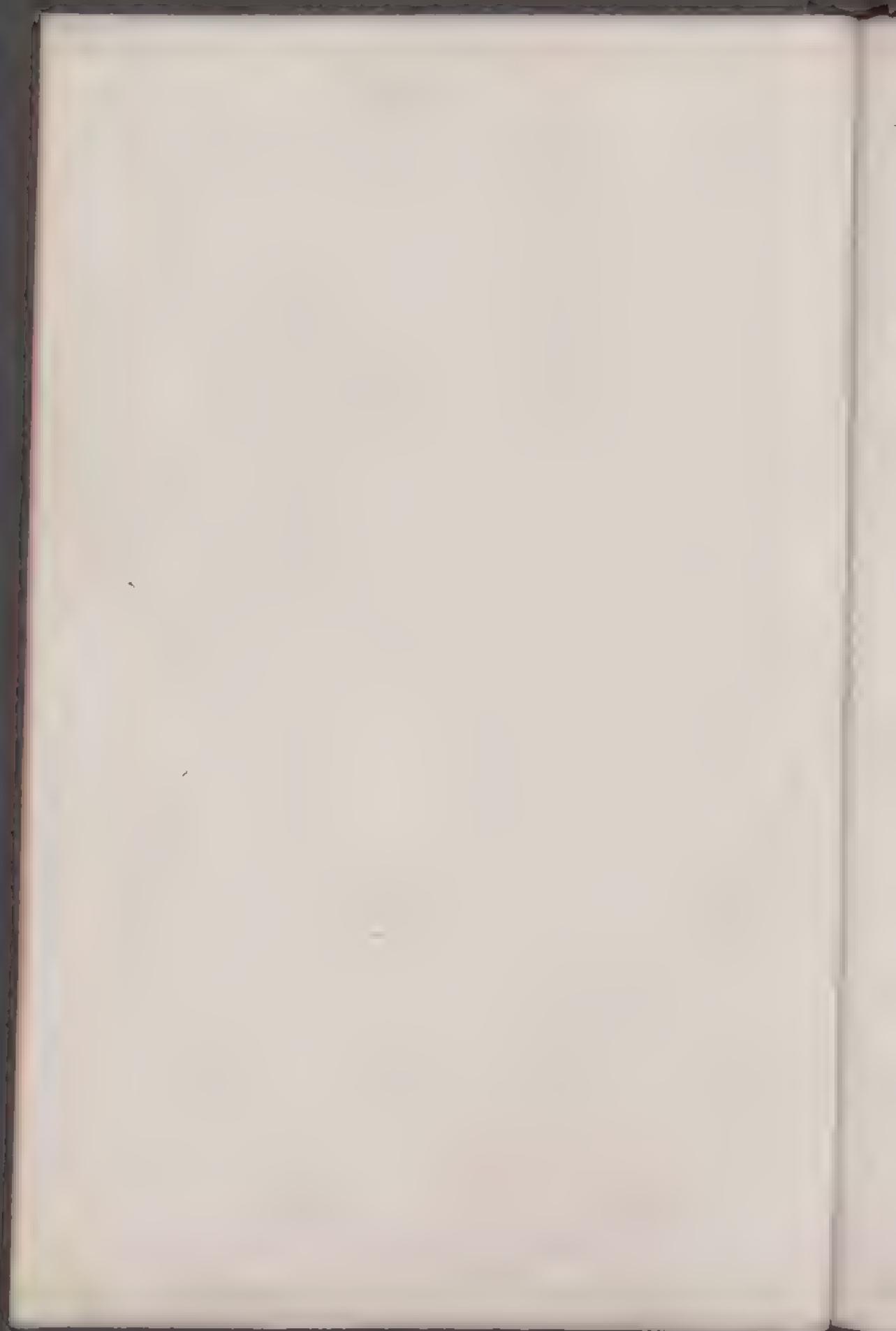

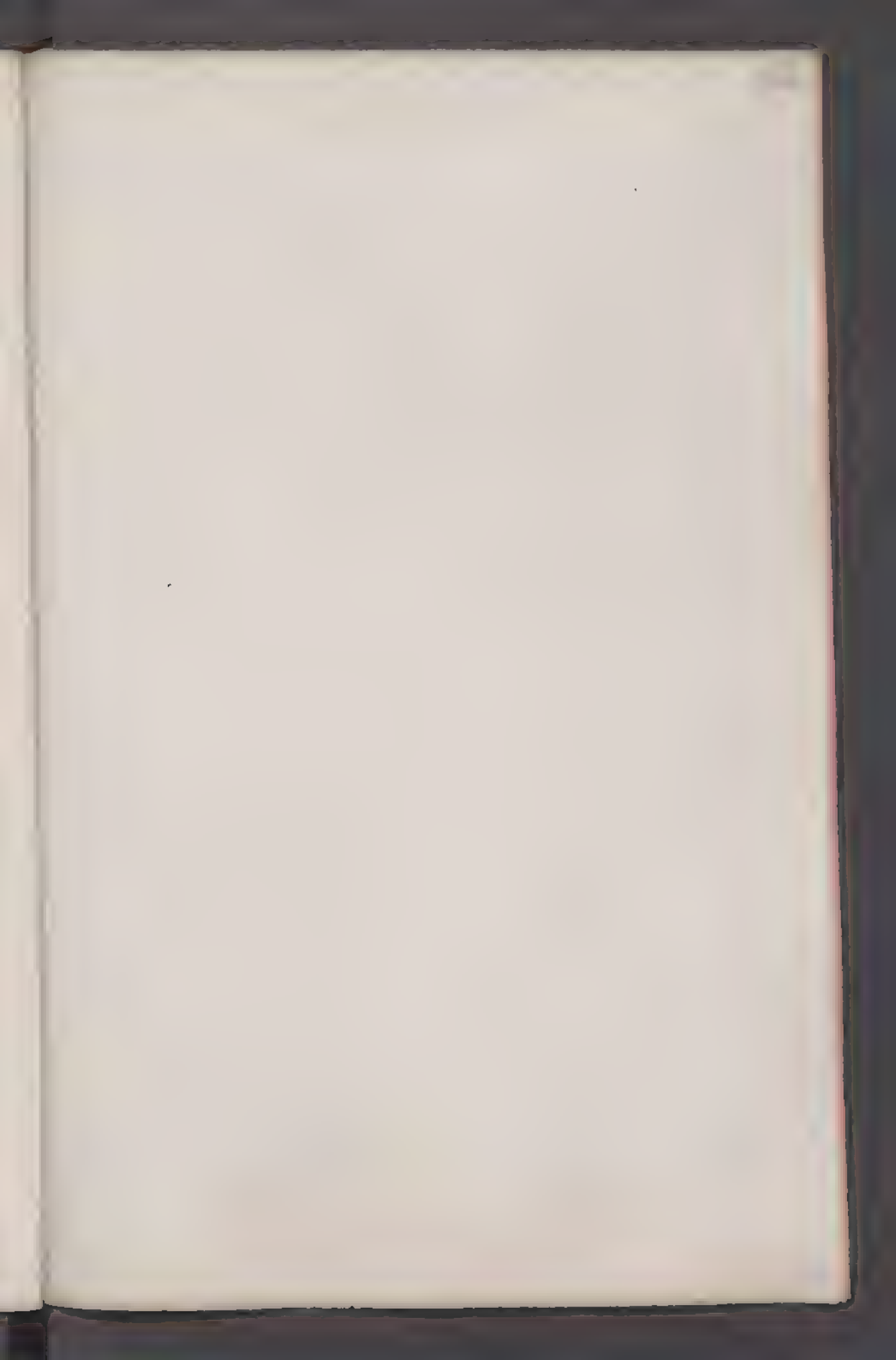

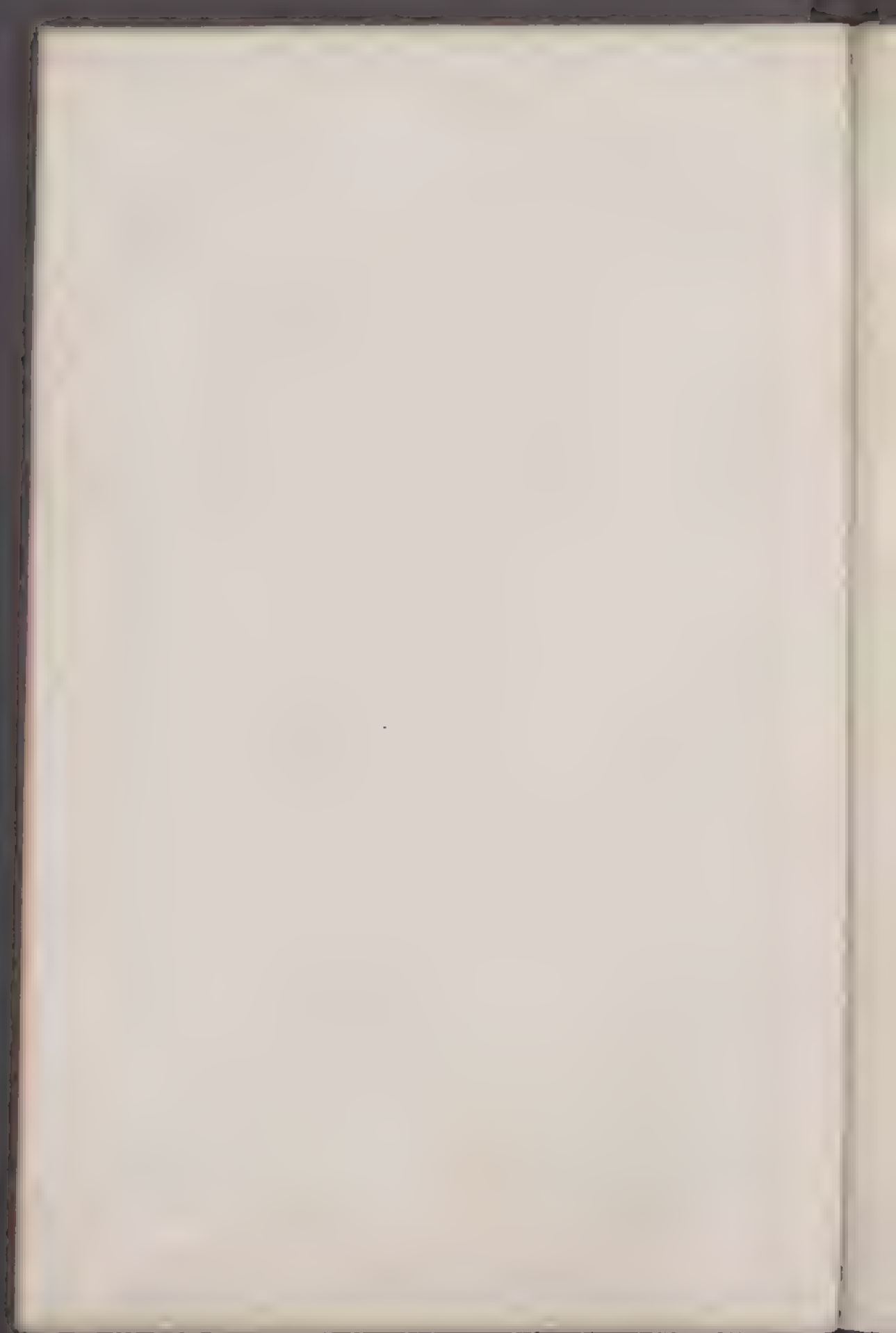

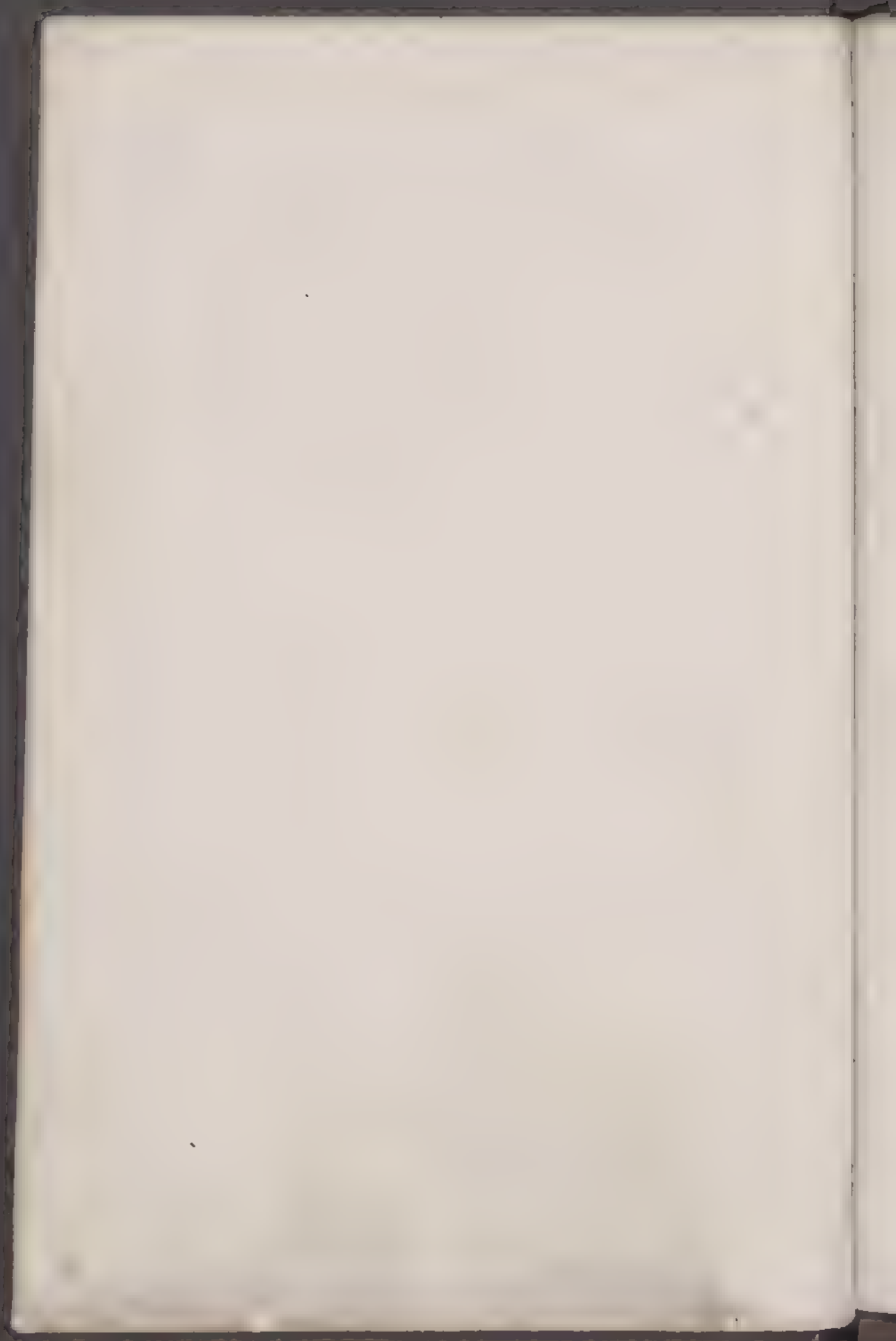

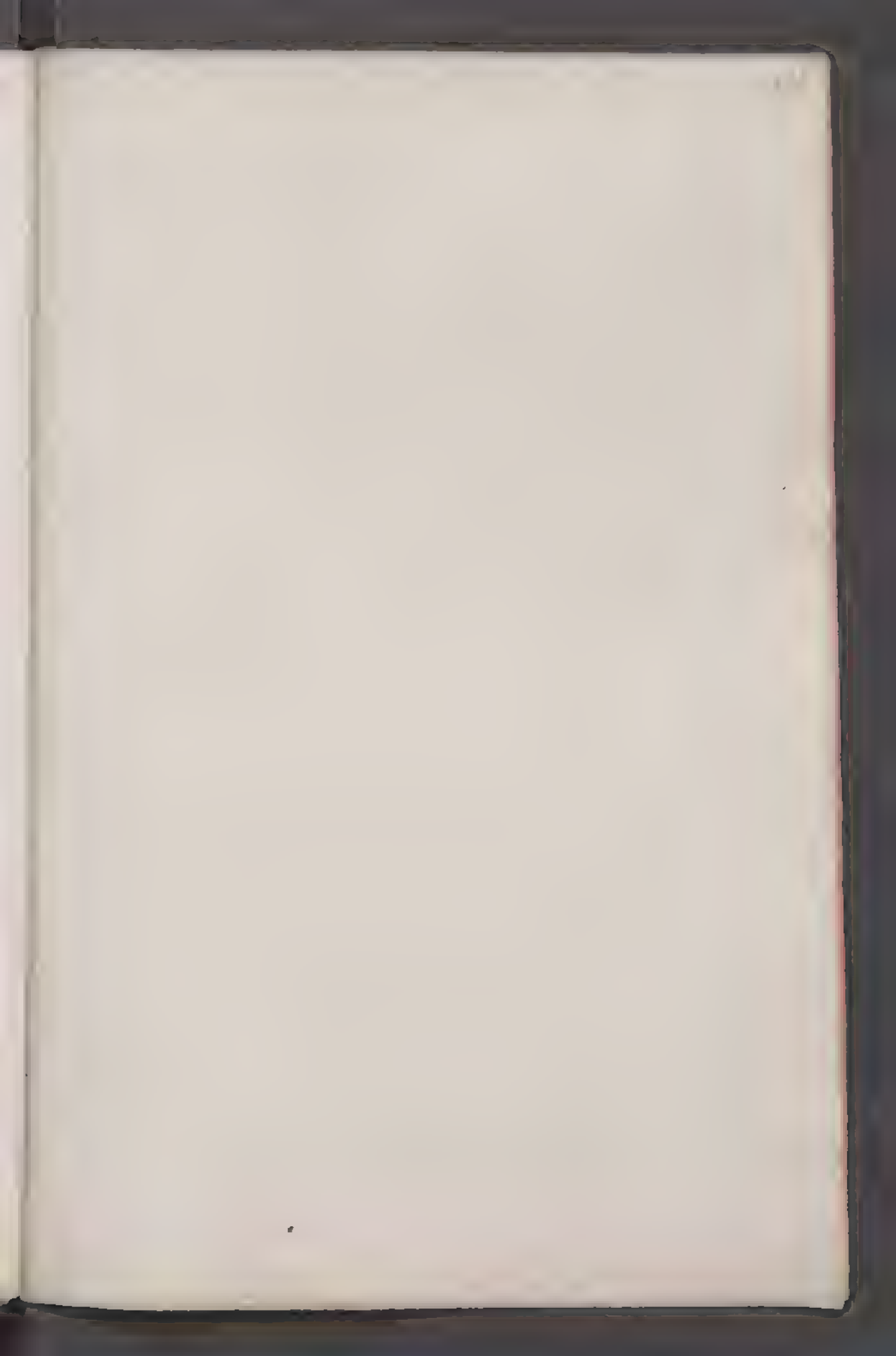

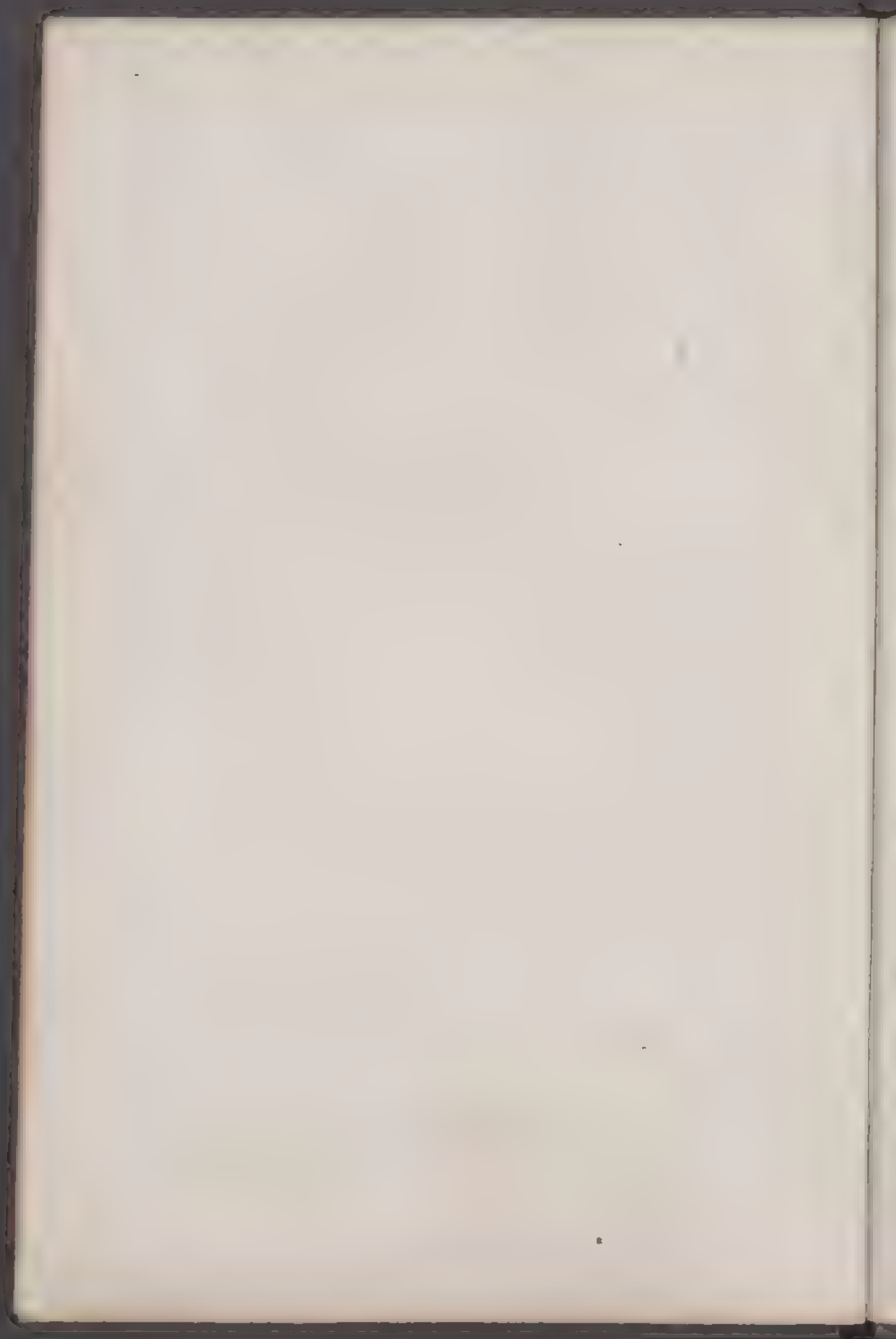

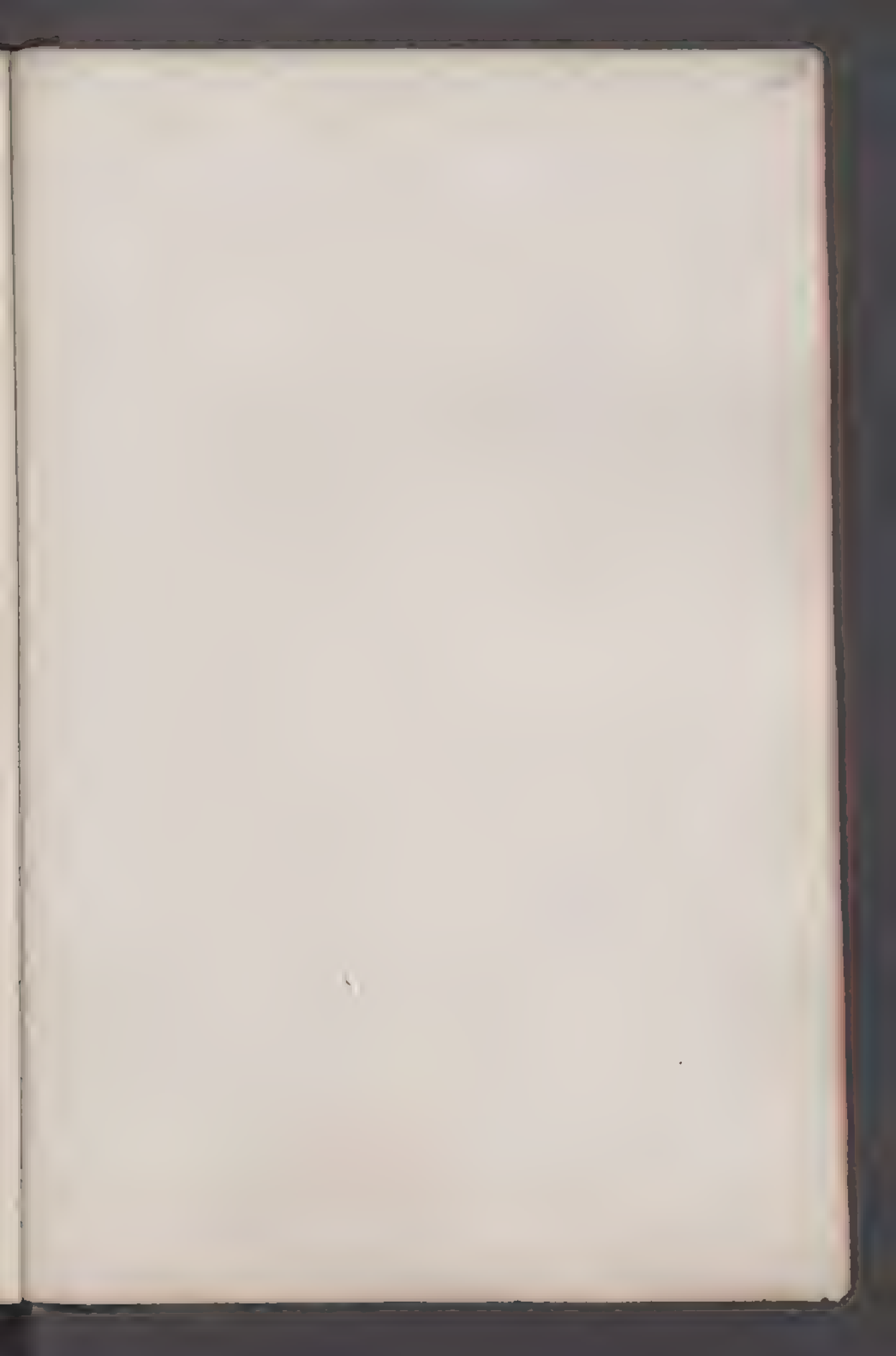

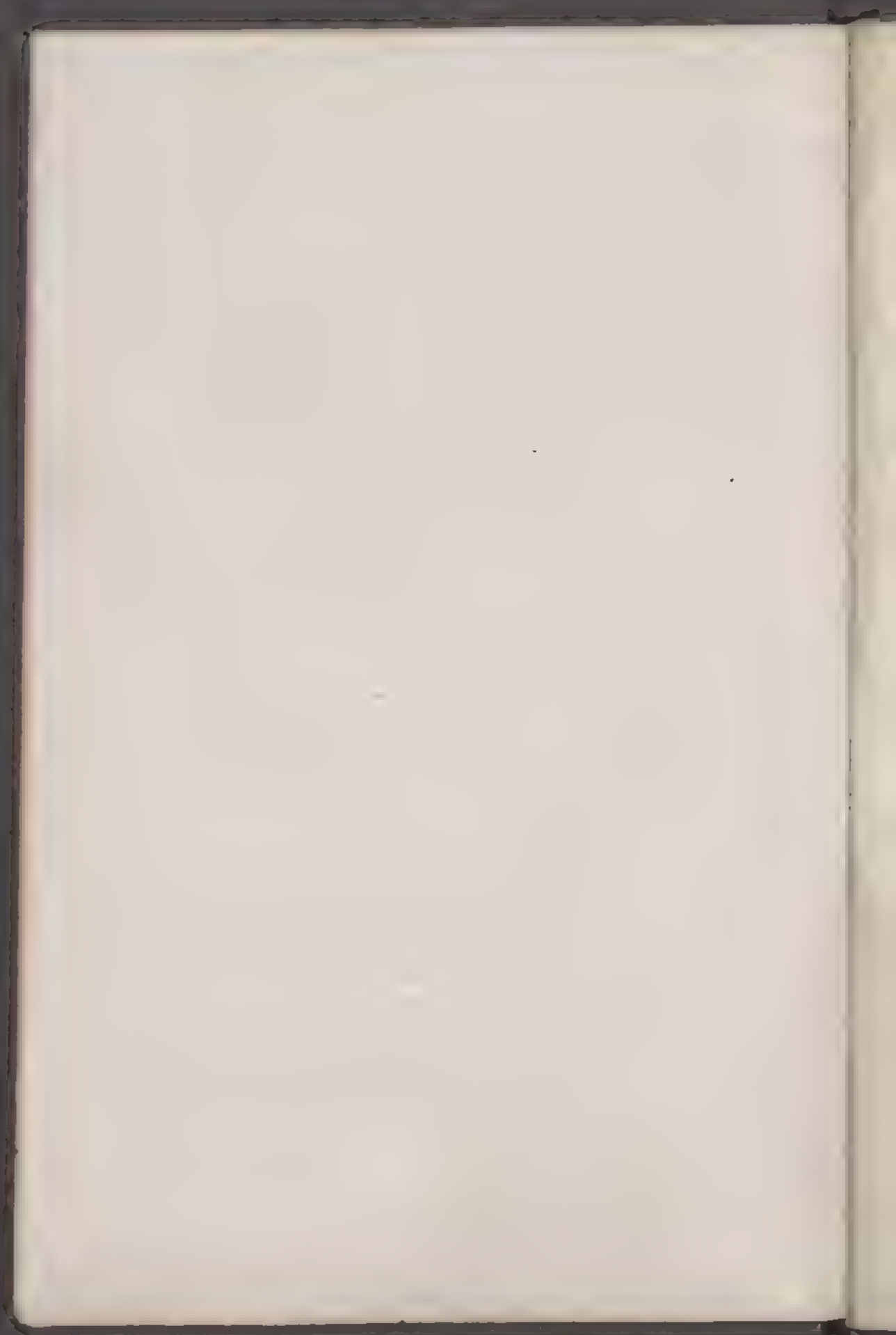

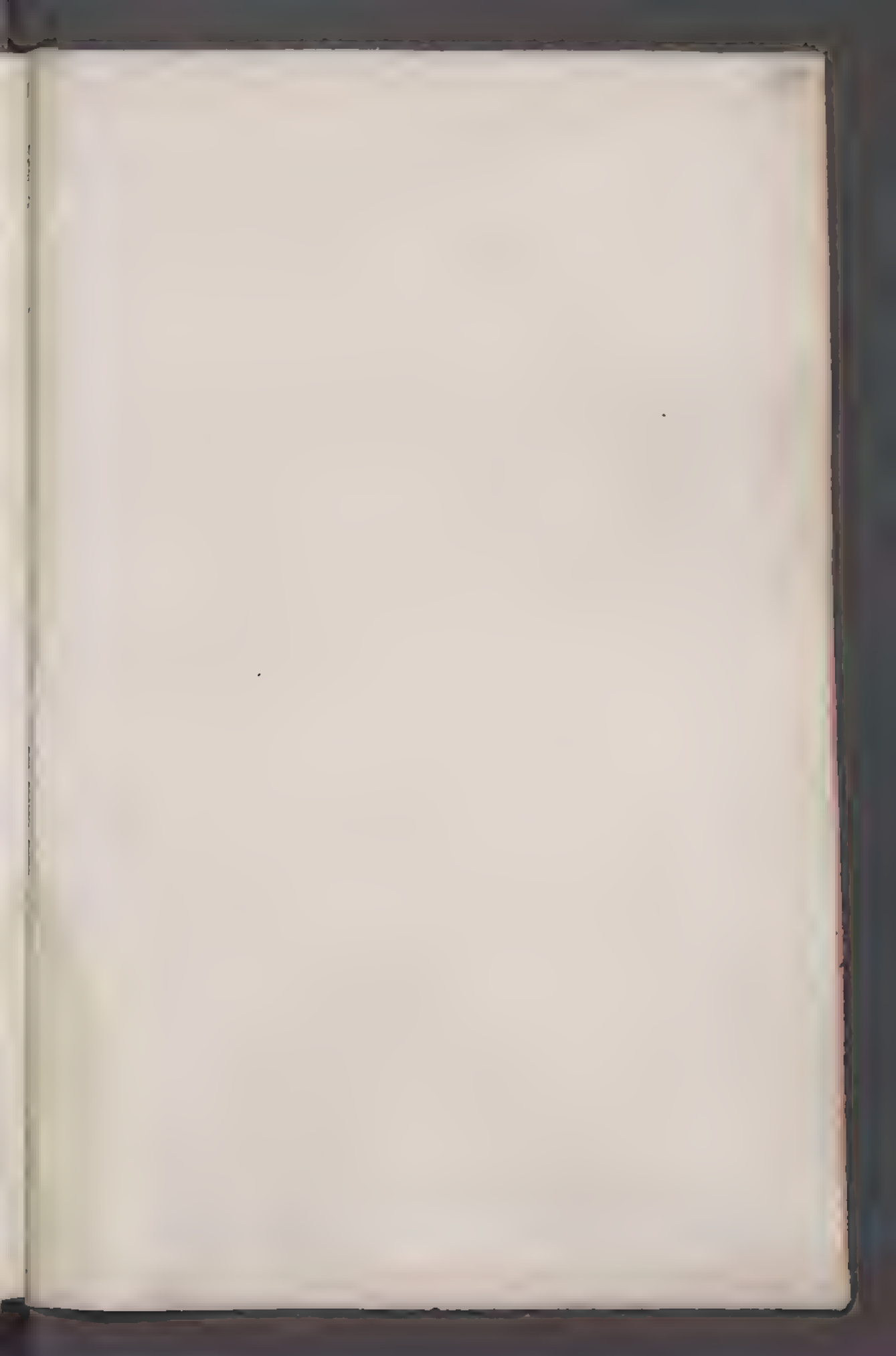

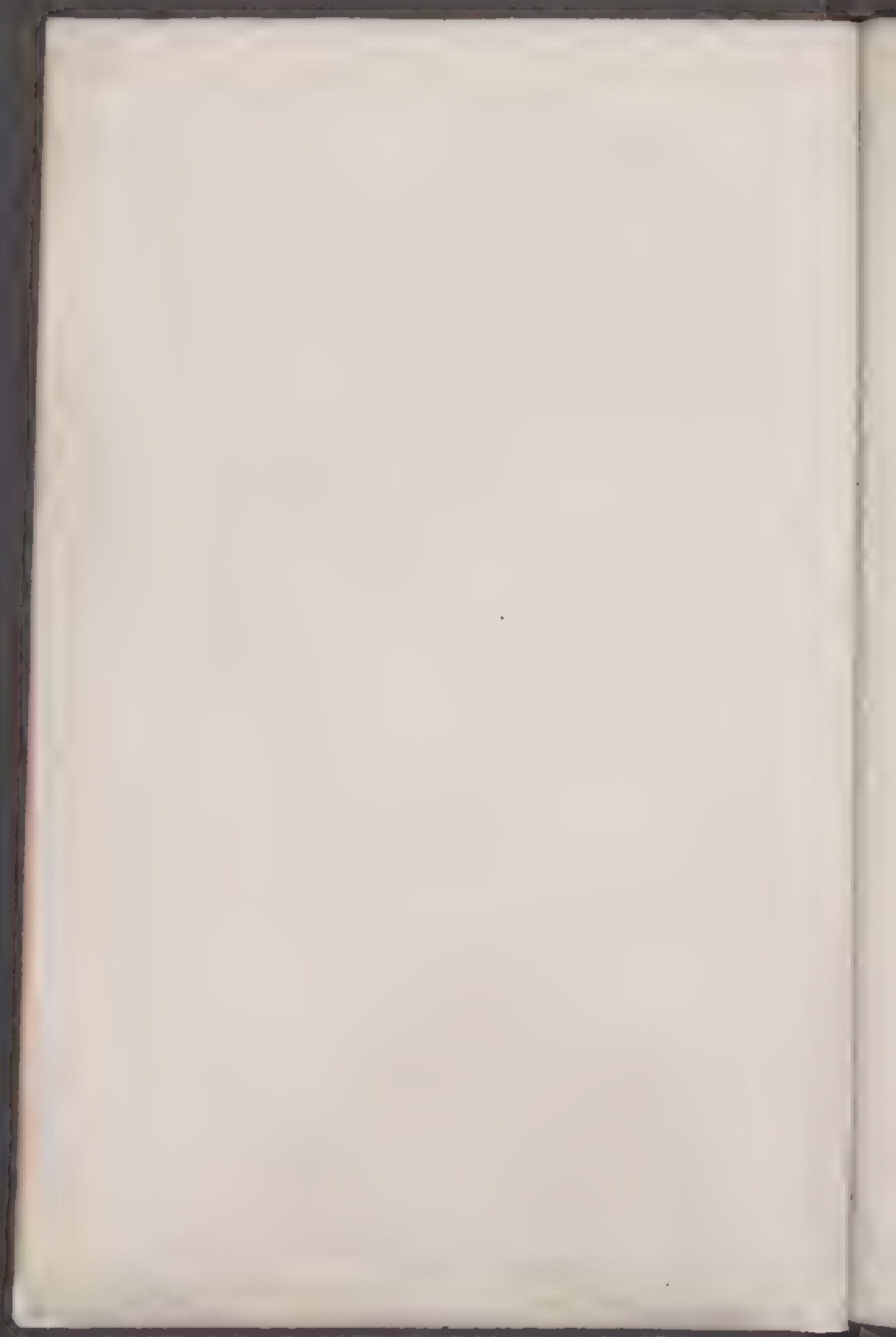

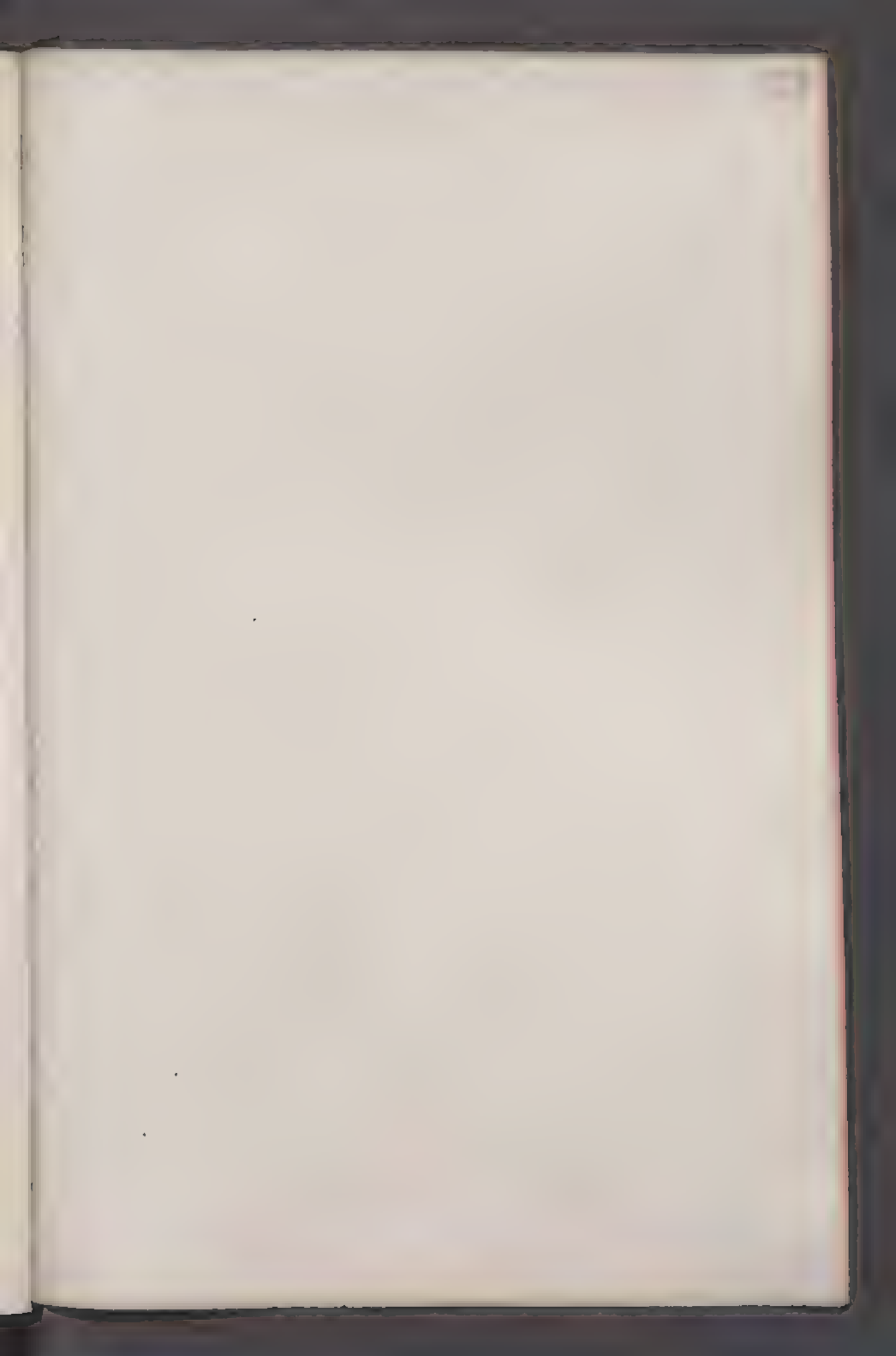

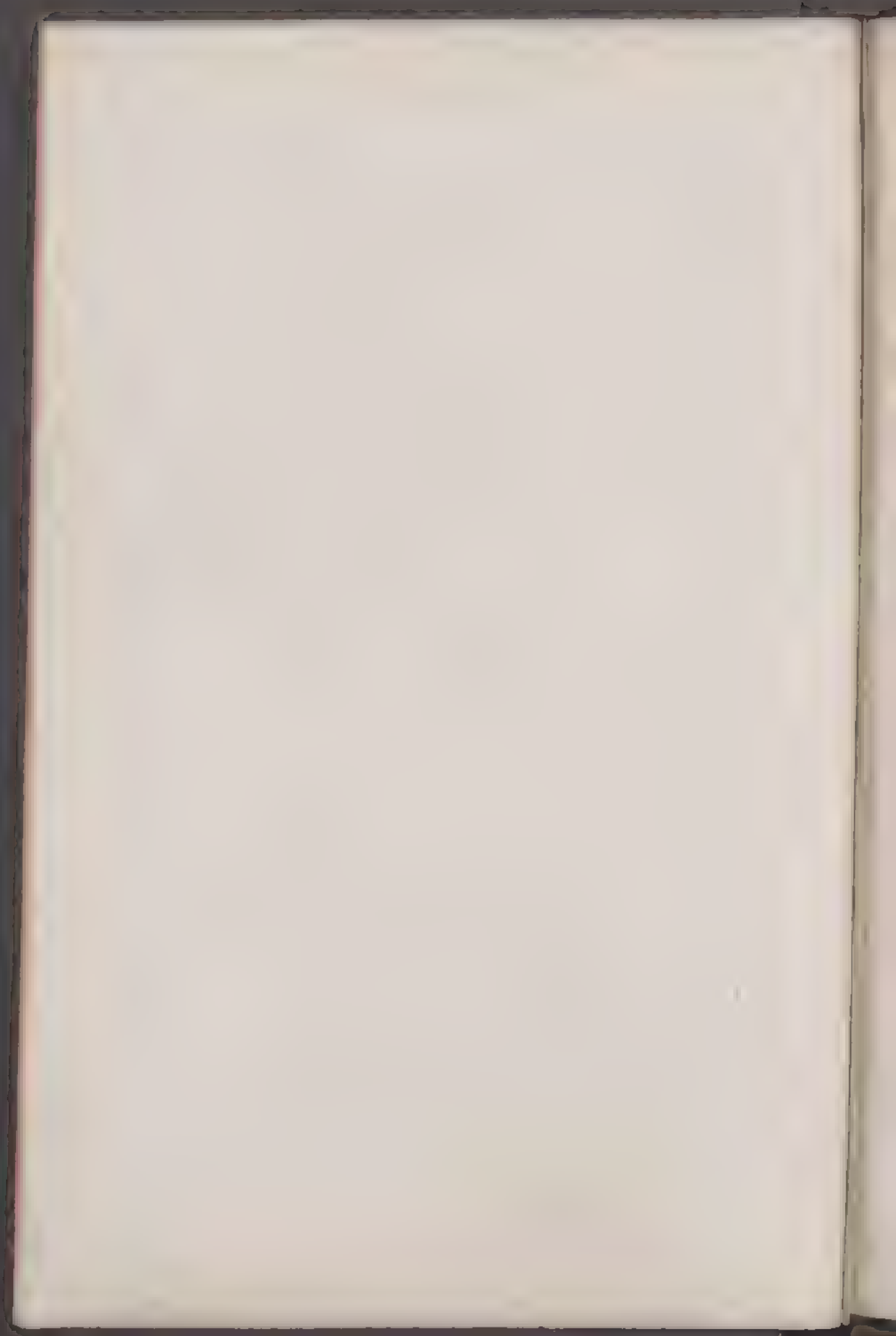

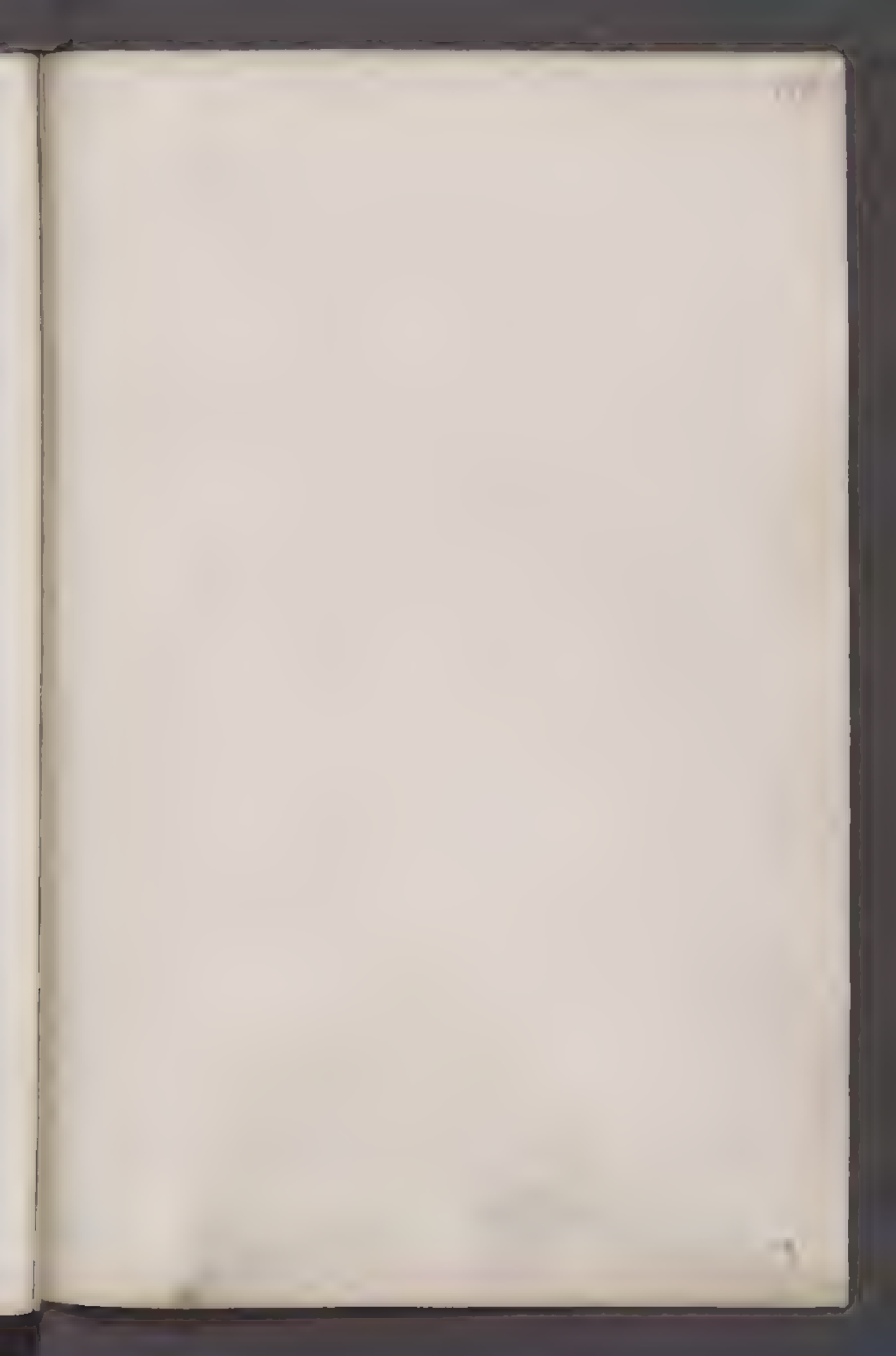

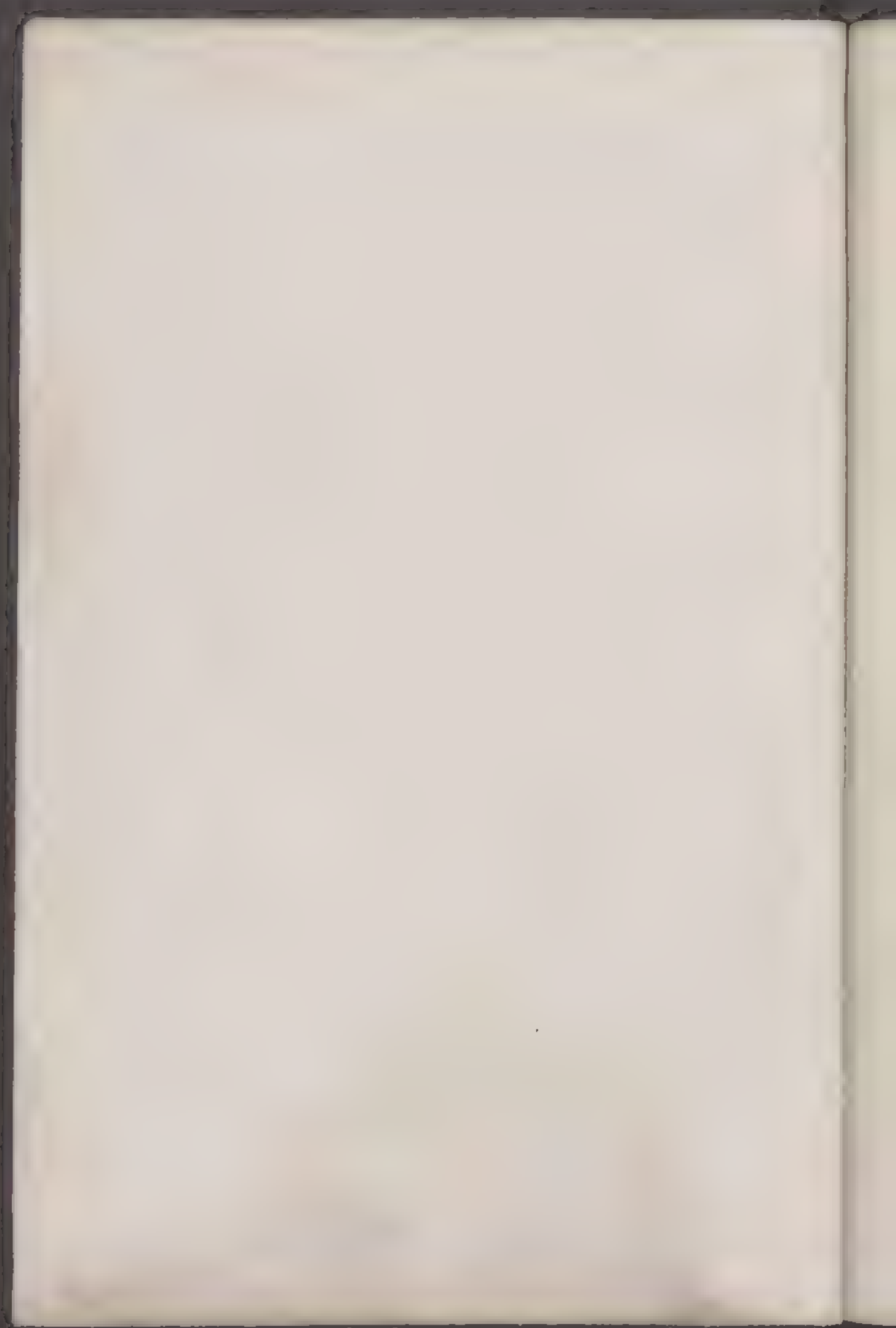

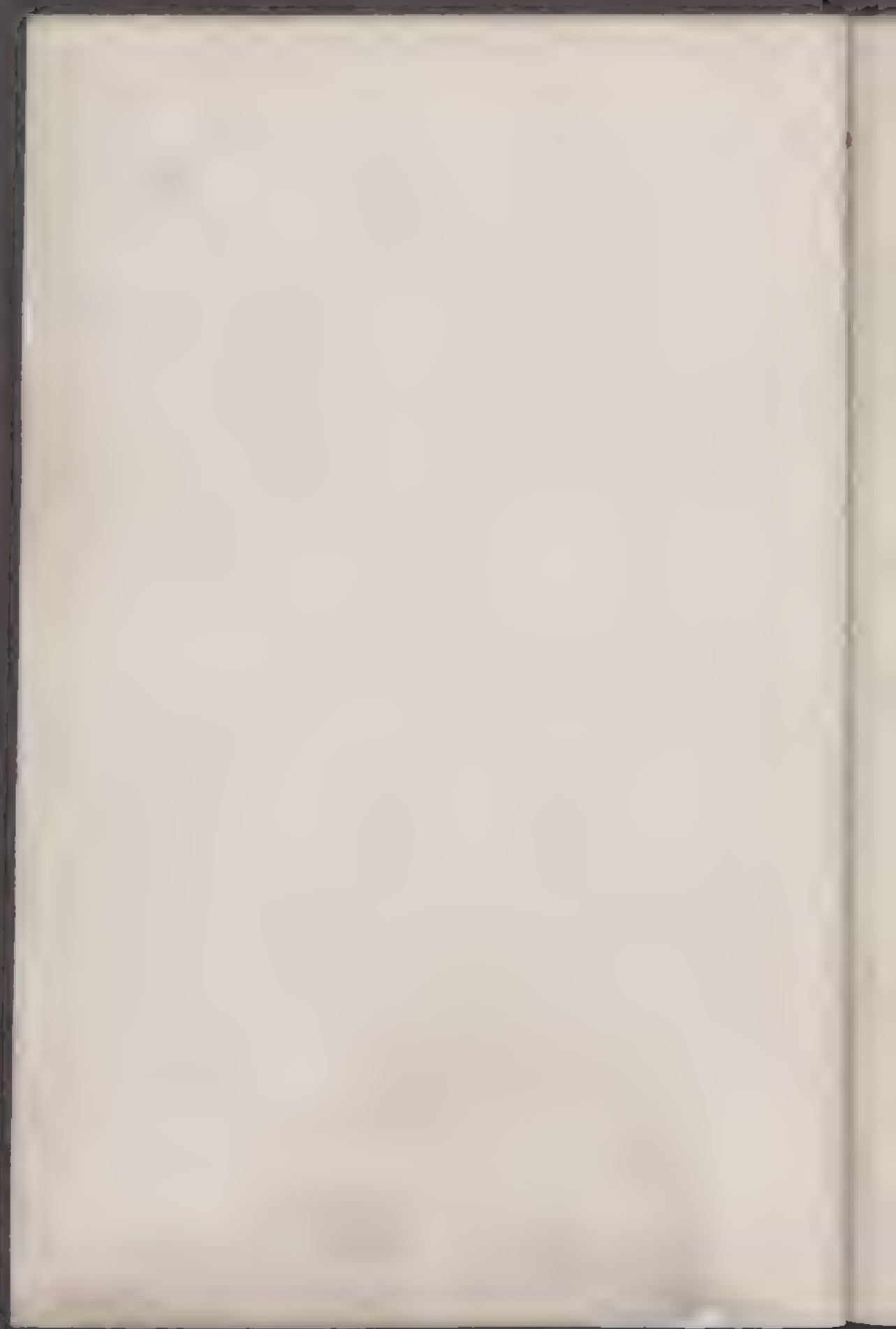

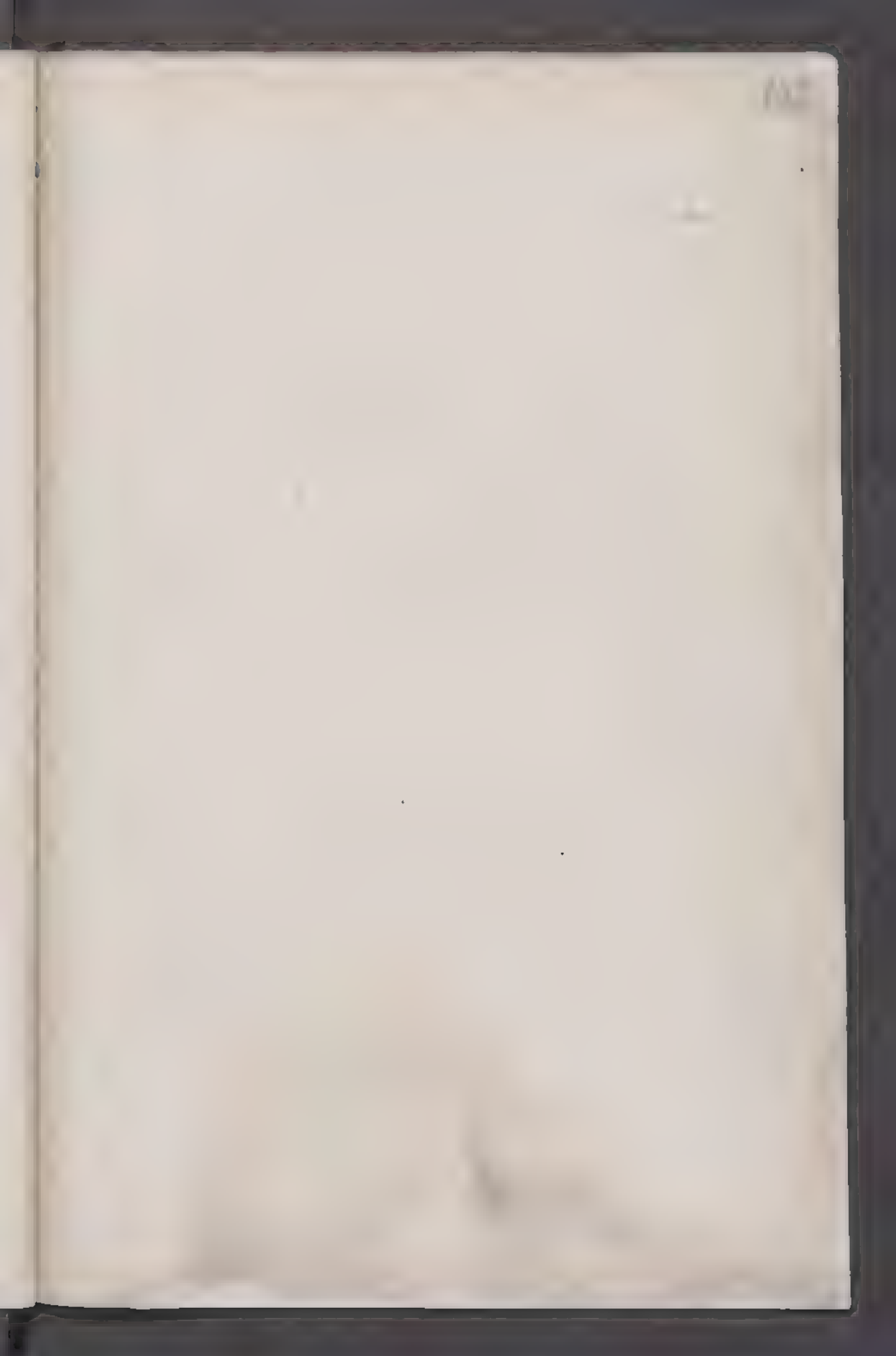

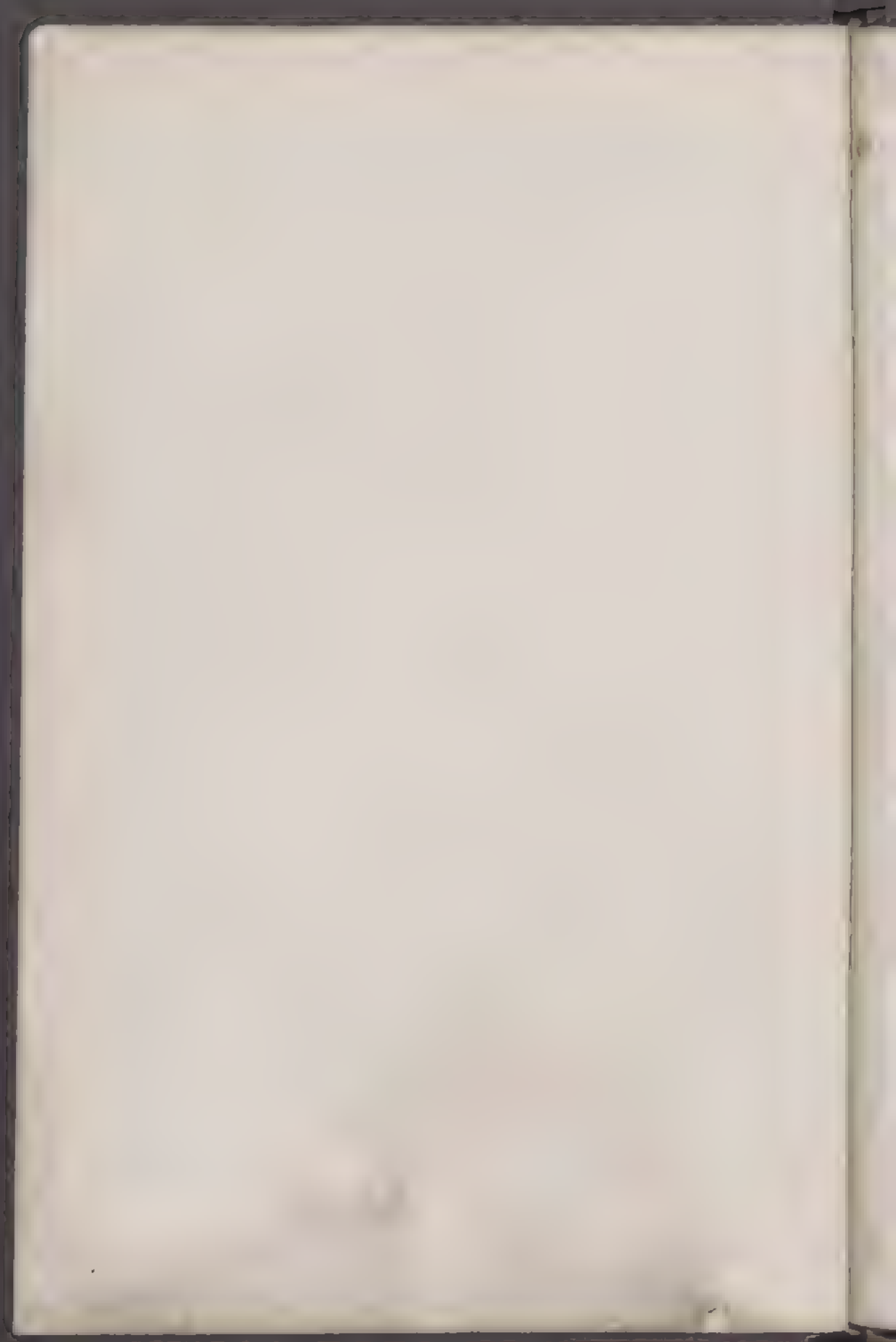

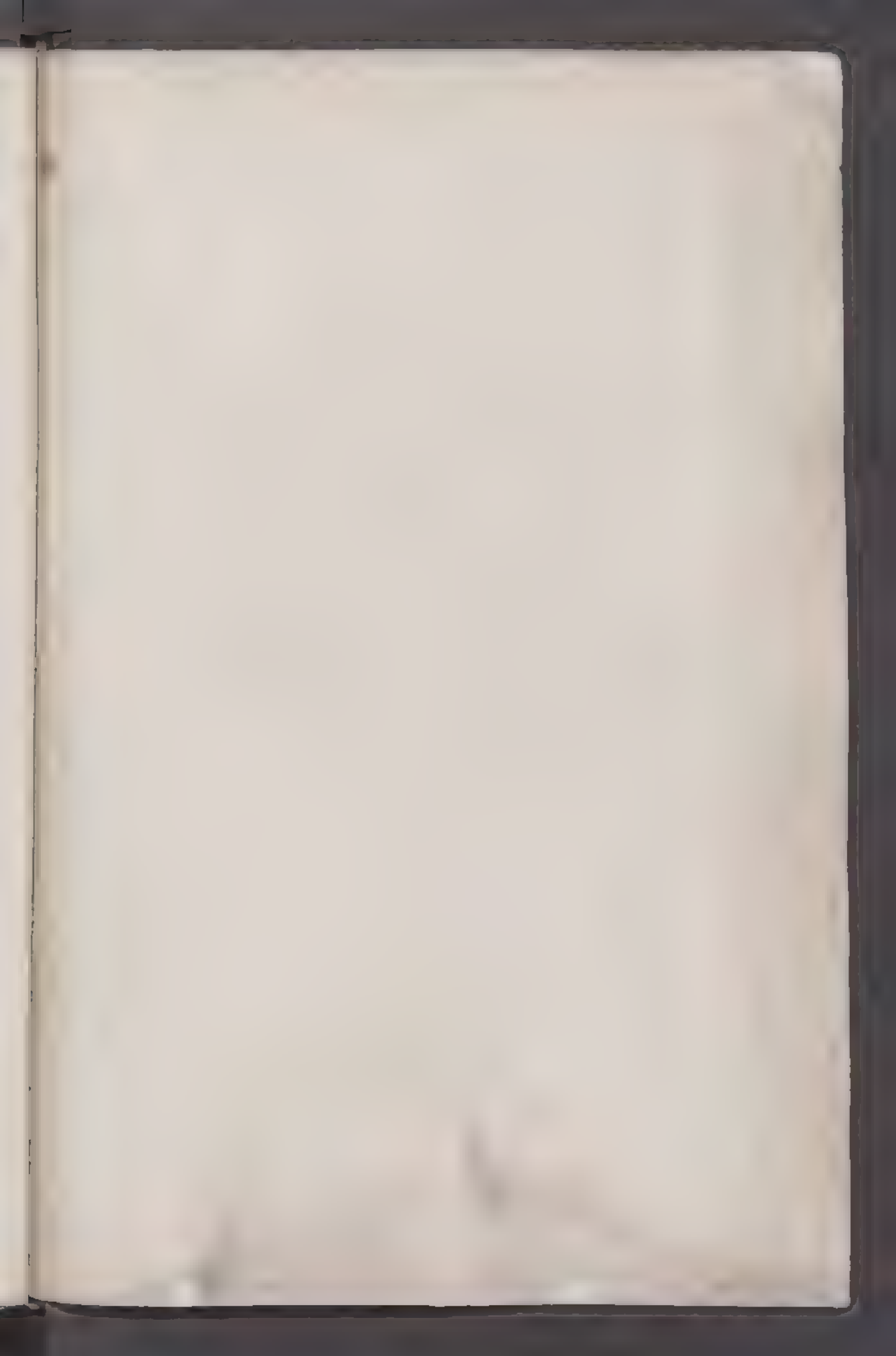

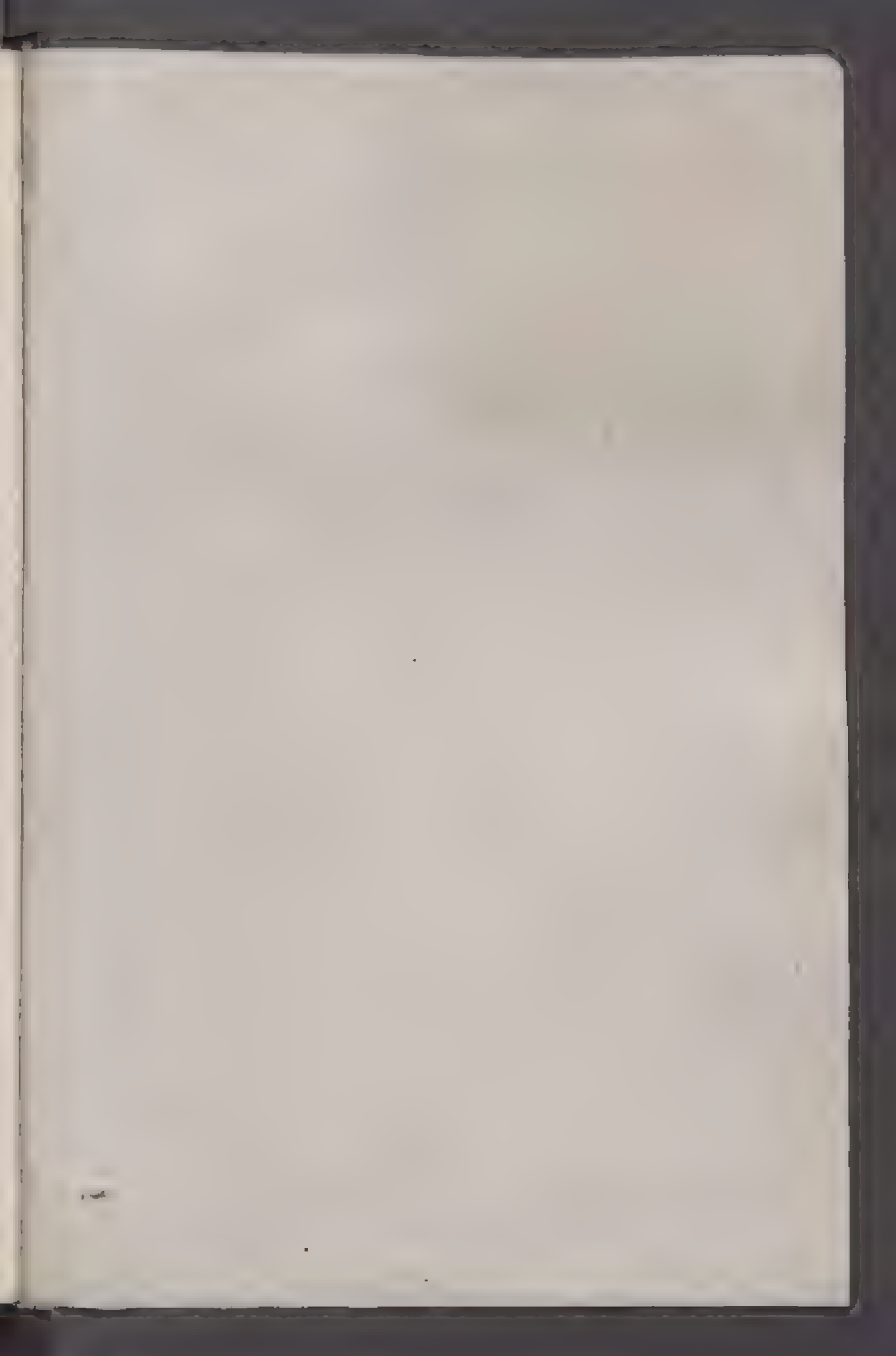

S. Mathias

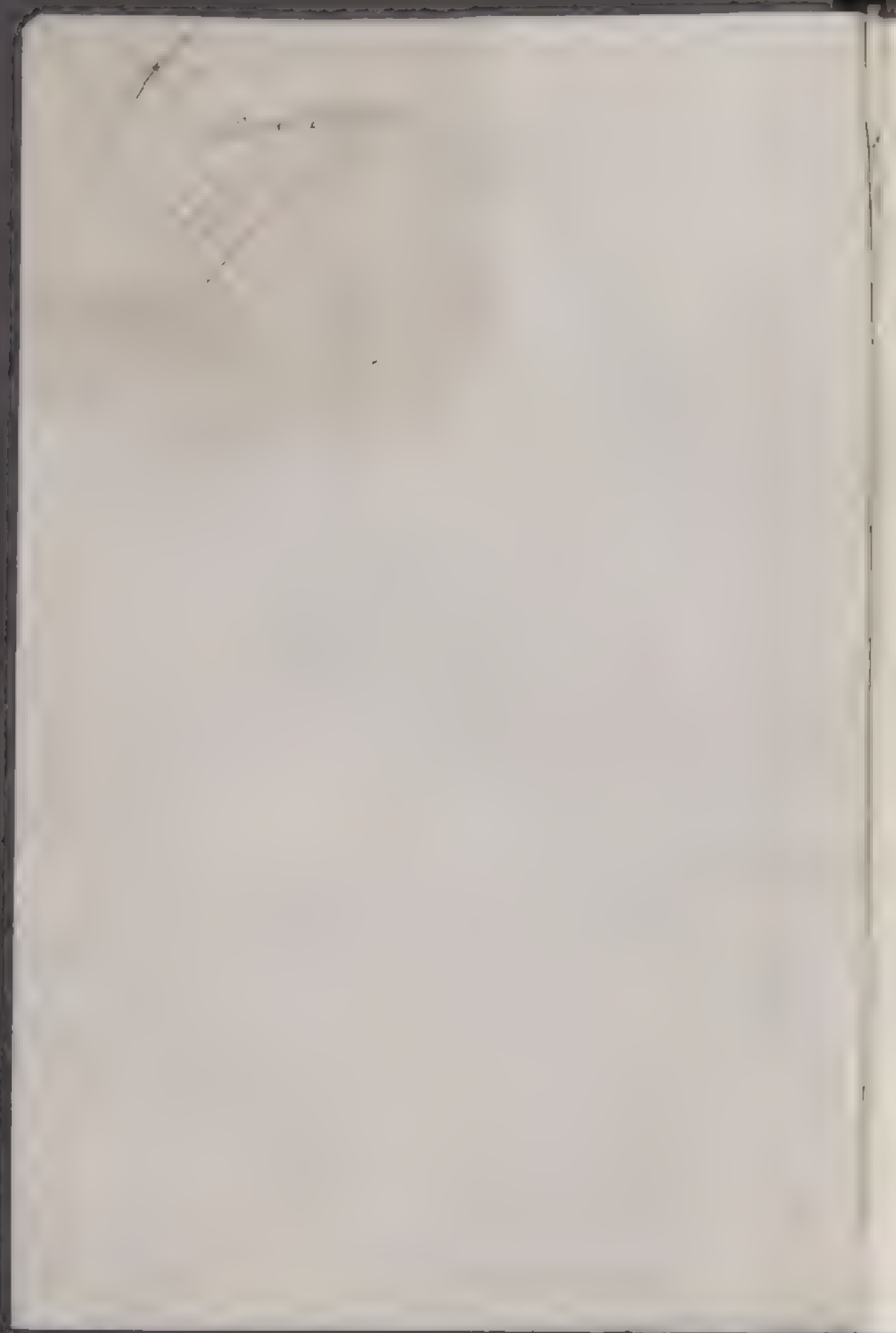
10. 1. 18. 18. 18. 18.

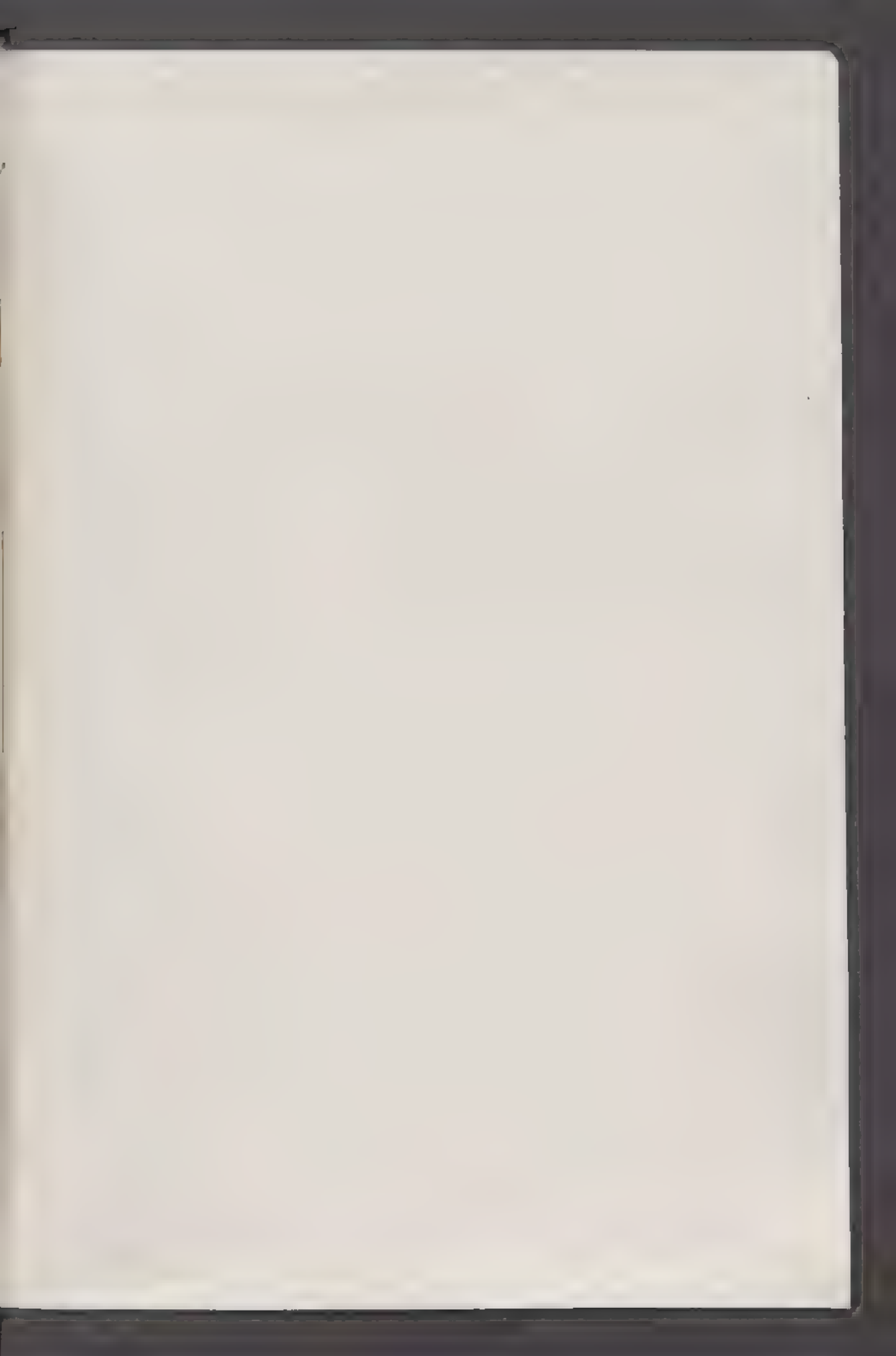
The grande ... ..

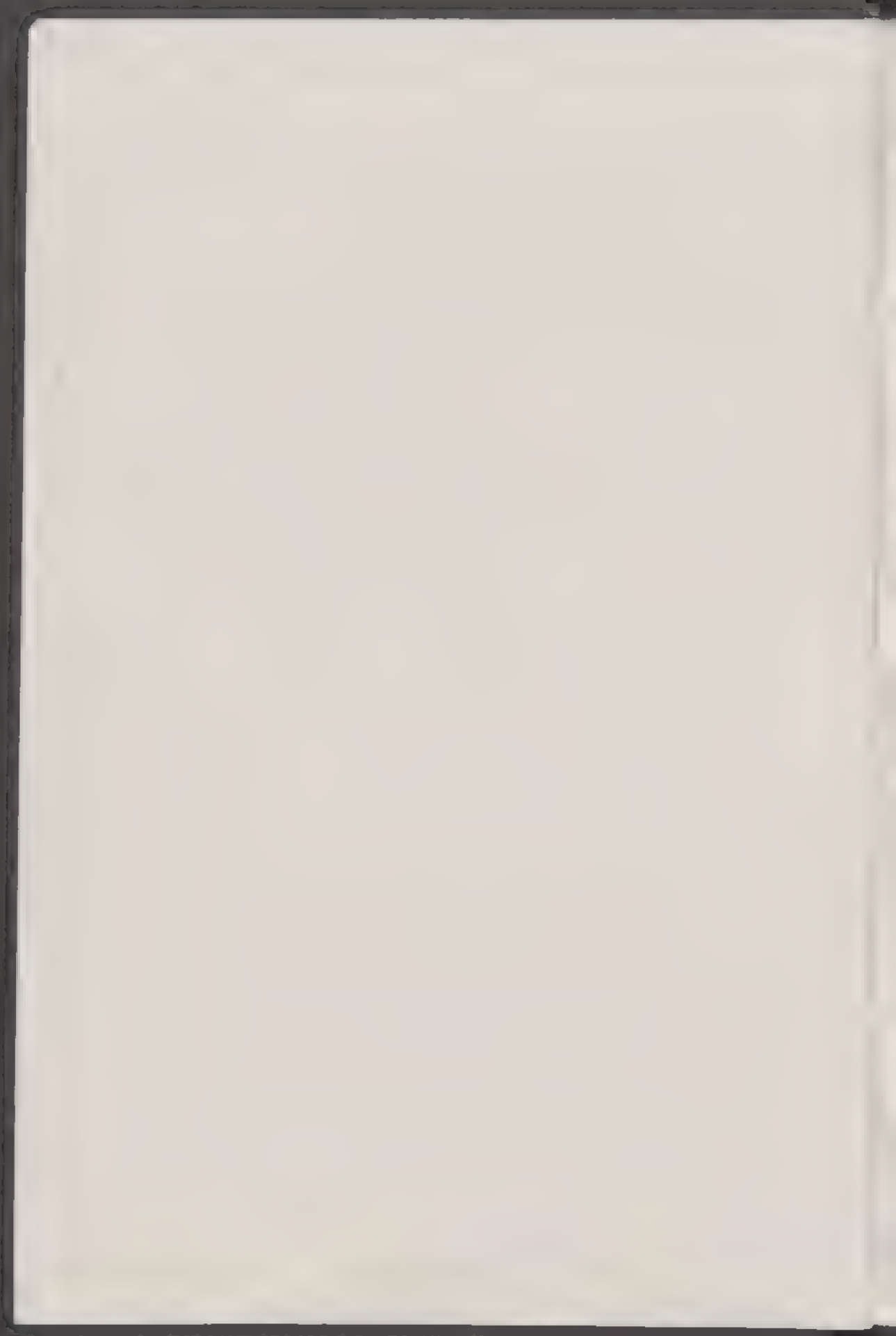
1. 1. 1. 1.

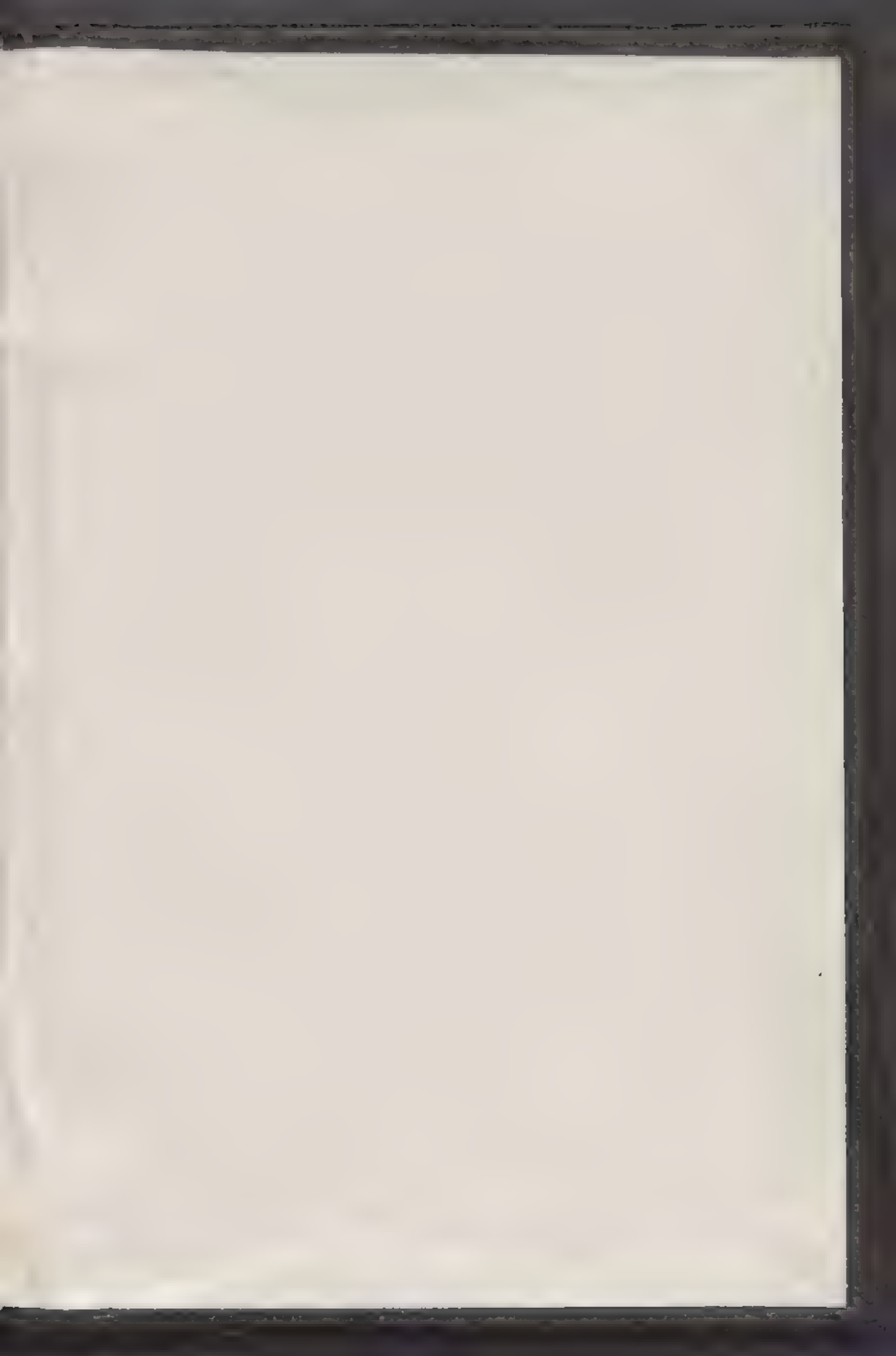

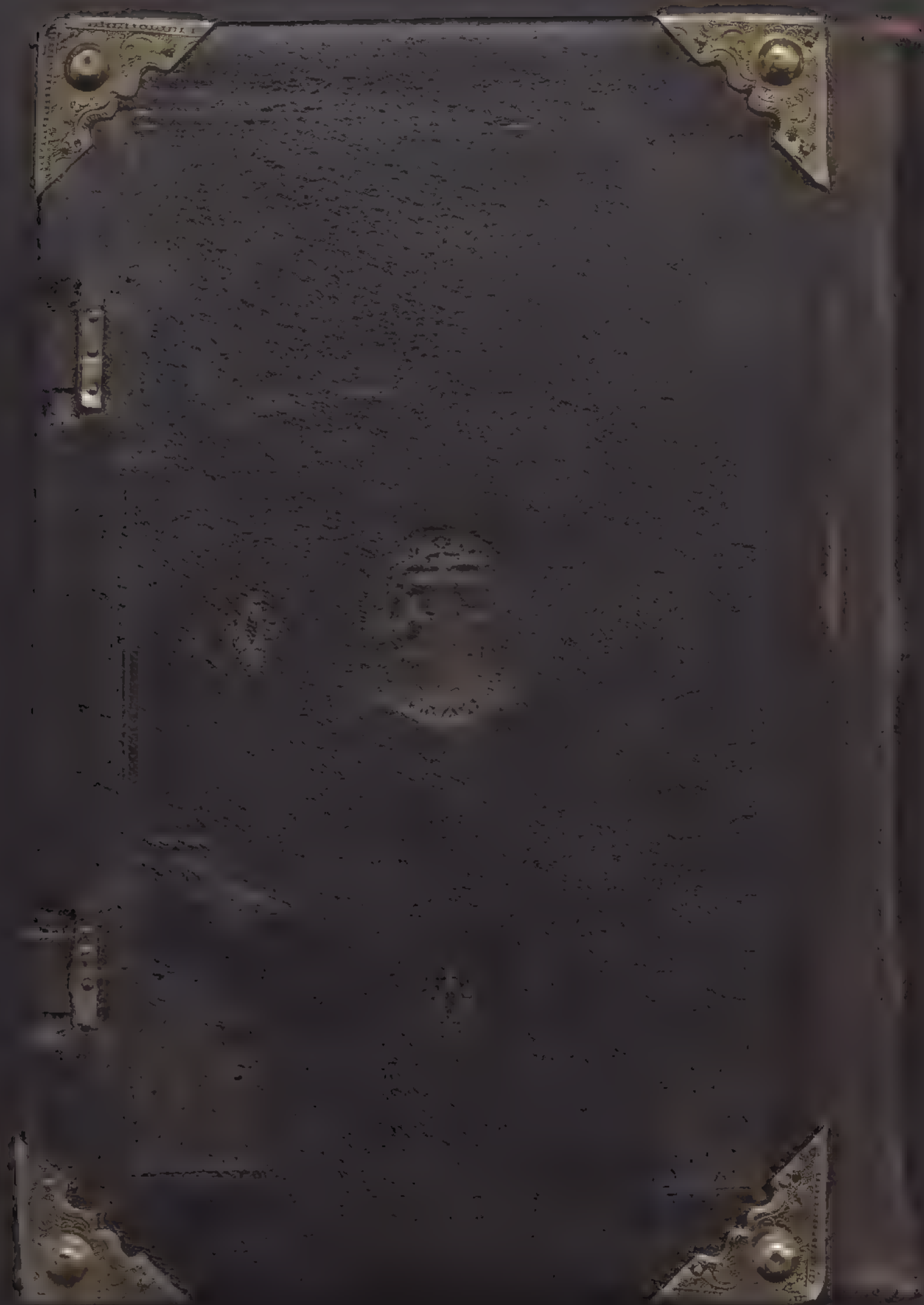

MANUSCRIPTA
INSTITUTI OSSOLINIANI

II 1916

